

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

**2009 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2007 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

20.11.2008

İ Ç İ N D E K İ L E R

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
Sermaye Piyasası Kurulu
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
Hazine Müsteşarlığı
Yükseköğretim Kurulu
Üniversiteler

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM	3
DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep)	3
İKİNCİ OTURUM.....	7
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul).....	7
SPK BAŞKANI TURAN EROL.....	15
BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN.....	17
ÜÇÜNCÜ OTURUM.....	19
ESFENDER KORKMAZ (İstanbul)	19
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	21
MEHMET GÜNAL (Antalya)	25
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	27
GÜROL ERGİN (Muğla)	29
MÜNİR KUTLUATA (Sakarya)	31
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	32
CAHİT BAĞCI (Çorum)	35
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)	37
ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat).....	39
TUĞRUL YEMİŞCİ (İzmir).....	40

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	41
HARUN ÖZTÜRK (İzmir).....	44
EMİN HALUK AYHAN (Denizli)	45
SADIK BADAĞ (Antalya)	48
KEREM ALTUN (Van)	49
OSMAN DEMİR (Tokat)	50
ŞEVKET KÖSE (Adıyaman).....	51
SORULAR VE CEVAPLAR	53
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	53
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta).....	54
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	54
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya)	54
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	54
TUĞRUL YEMİŞCİ (İzmir).....	55
EMİN HALUK AYHAN (Denizli)	55
SADIK BADAĞ (Antalya)	55
DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep)	56
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul).....	59
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	65
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla).....	65
DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep)	65
PROGRAMLAR VE ÖNERGELER	66
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	68
PROGRAMLAR VE ÖNERGELER	68
Kapanma Saati: 22.45	84

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

20 Kasım 2008 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.18

BAŞKAN : Sait AÇBA (Afyonkarahisar)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

----0----

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)
Sermaye Piyasası Kurulu (Düz. ve Denetl. Kur. Bütçesi), (Bütçe+Kesinhesap)
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Düz. ve Denetl. Kurum Bütçesi.), (Bütçe + Kesinhesap)
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (Bütçe + Kesinhesap)
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Özel Bütçe), (Bütçe+Kesinhesap)
Hazine Müsteşarlığı (Bütçe + Kesinhesap)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakanlar, Bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Başkanlık Divanı adına saygıyla selamlıyorum.

18'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Devlet Planlama Teşkilatı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı bütçeleri yer almaktadır.

Öncelikle, Hazine Müsteşarlığı bütçesini sunmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun saygıdeğer üyeleri ve basınımızın değerli temsilcileri; Hazine Müsteşarlığının 2009 Mali Yılı Bütçe Tasarısının görüşülmesi vesilesiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ekonomisi ile ilgili genel bir değerlendirme yaptıktan sonra, Hazine Müsteşarlığının 2008 yılında yürüttüğü ve önümüzdeki dönemde yapmayı planladığı faaliyetler konusunda sizleri bilgilendirmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; uluslararası finans piyasalarında 2007 yılı yaz aylarında başlayan sorunlar 2008 yılı Eylül ayından itibaren derinleşmiştir. Bu süreçte dünya ölçeğinde birçok önemli finansal kuruluşa devlet müdahalesi gerekli hale gelmiş ve bu kuruluşların bazıları ise iflas etmiştir. Uluslararası mali piyasalarda yaşanan sıkıntı tüm dünyada reel sektöre de yansımaya başlamıştır.

Küresel ekonomi 2007 yılı sonundan itibaren yavaşlama eğilimine girmiştir. Küresel büyüme görünümündeki bozulma ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde görece daha yüksek bir düzeyde seyretmektedir. Mevcut veriler, küresel büyümedeki yavaşlamanın önümüzdeki dönemde de devam edeceğine işaret etmektedir.

Türkiye'de son altı yılda uygulanan mali disiplin, ihtiyatlı para politikaları, başta bankacılık olmak üzere birçok alanda gerçekleştirilen yapısal reformlar, ülkemizin dış şoklara karşı direncini görece olarak artırmıştır. Bununla birlikte, yaşanan küresel krizin derinliği ve Türkiye'nin uluslararası sistemle bütünleşme düzeyi dikkate alındığında ülkemizin bu gelişmelerden etkilenmesi de doğal karşılanmalıdır.

Küresel kredi ve talep daralmasının da etkisiyle Türkiye ekonomisinin büyüme hızı son dönemlerde önemli ölçüde yavaşlamıştır. Millî gelir artış hızının 2009 yılında da uzun dönem ortalamasının altında kalması beklenmektedir.

Gıda ve enerji fiyatlarındaki artış birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de enflasyonun yükselmesine neden olan birincil faktör olmuştur. 2008 yılının ilk yarısındaki gelişmeler dikkate alınarak enflasyon hedefi 2009 ve 2010 yılları için sırasıyla yüzde 7,5 ve yüzde 6,5 olarak revize edilmiş, 2011 yılı için ise yüzde 5,5 olarak belirlenmiştir. Küresel ekonomideki yavaşlama sonucunda önemli ölçüde düşen petrol ve emtia fiyatlarının önümüzdeki dönemde enflasyonla mücadele sürecine olumlu katkıda bulunması beklenmektedir.

Petrol ve emtia fiyatlarındaki düşüş, iç talepteki yavaşlamayla beraber, cari işlemler açığının gerilemesine de katkıda bulunacaktır. Bununla birlikte, küresel fon akımlarındaki daralma dikkate alındığında cari işlemler açığının ülkemizin gündemindeki önemini korumaya devam edeceği de açıktır. Cari işlemler açığının kalıcı ve sağlıklı bir şekilde düşürülmesi için, ülkemizin rekabet gücünün artırılması, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, yurt içi tasarruf oranlarının yükseltilmesi alanlarındaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; uluslararası piyasalarda yaşanan olumsuzluklara rağmen, 2008 yılında mali disiplin korunmuş, bütçe açığı ve borç yükü gibi temel göstergelerdeki iyileşme devam etmiştir.

Kamu maliyesi alanında izlenecek politikalar konusunda saydamlığı ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla, geçtiğimiz mayıs ayı içerisinde, önümüzdeki beş yıla ilişkin hedefleri içeren "Orta Vadeli Mali Çerçeve" kamuoyuyla paylaşılmıştır. Orta Vadeli Mali Çerçeve ile paralel olarak, 2009-2011 dönemini kapsayan ayrıntılı "Orta Vadeli Mali Plan" ise geçtiğimiz Temmuz ayı içerisinde açıklanmıştır. Orta vadeli politika metinleri çerçevesinde ortaya koyduğumuz ve fiilen uyguladığımız mali kuralın güçlendirilmesi yönündeki çalışmalarımız ise devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2004 yılından itibaren sürdürülen ve kamu borç stokunun risklere duyarlılığını önemli ölçüde azaltan "stratejik ölçüt" uygulamasına 2008 yılında da devam edilmiştir. Bu kapsamda faiz ve döviz kuru risklerinin azaltılması amacıyla ağırlıklı olarak sabit faizli ve YTL cinsinden borçlanılmıştır, dövize endeksli iç borçlanma yapılmazken döviz cinsinden iç borçlanma büyük ölçüde sınırlandırılmıştır. Nakit ve borç yönetiminde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

oluşacak likidite riskinin azaltılması amacıyla yıl boyunca yeterli düzeyde rezerv tutulmuş ve iç borçlanmanın vadesi piyasa koşulları da dikkate alınarak mümkün olduğu ölçüde uzatılmıştır.

Devlet iç borçlanma senetlerinin likiditesinin ve çeşitliliğinin artırılmasına yönelik borçlanma stratejisi 2008 yılında da sürdürülmüştür. Bu çerçevede, piyasalarda "gösterge senet" olarak kabul edilen iskontolu senet ihraçlarına yeniden ihraçlar yoluyla devam edilmiştir. Bunun yanı sıra, sabit kuponlu, değişken faizli ve TÜFE'ye endeksli tahviller de ihraç edilmiştir.

Hazine borç geri ödeme profilinin düzenlenmesi, borç stokunun vadesinin uzatılması ve ikincil piyasada likiditenin artırılması amacıyla geri alım ve değişim ihaleleri yapılmaya devam edilmiştir.

Kamu finansman dengesinde sağlanan iyileşme ve istikrarlı büyüme sayesinde borç yükünde önemli oranda gerileme kaydedilmiştir. 2007 yılı sonunda yüzde 38,9'a gerileyen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2008 yılında da düşmeye devam etmesi öngörülmektedir. Benzer şekilde 2007 yılında yüzde 5,7'ye gerileyen faiz harcamalarının gayrisafi yurt içi oranının 2008 yılında yüzde 5,5 olması beklenmektedir.

Uygulanan stratejilerin sonucu olarak borç stokunun kur ve faiz riskine hassasiyeti önemli ölçüde azaltılmıştır. Nitekim, Ekim 2008 sonu itibarıyla kamu borç stoku içerisinde döviz cinsi ve dövize endeksli borç stokunun payı yüzde 32,7'ye gerilemiştir. Aynı dönem itibarıyla YTL cinsi iç borç stoku içinde sabit faizli borçların payı yüzde 51,3 seviyesine yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, temmuz ayında Plan ve Bütçe Komisyonunun önemli katkılarıyla Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapılarak Hazinesinin nakit, borç ve risk yönetimi daha da etkin hale getirilmiştir.

Öte yandan, nakit yönetiminin etkinleştirilmesi çalışmaları kapsamında taşra ödemelerinin gerçekleştirildiği Hazine Tek Hesabı nakde dayalı ödeme sistemine dönüştürülmüş olup, bu sistem merkez saymanlıkları da içerecek şekilde genişletilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel likidite ve kredi imkânlarının daralması, yurt içi ve yurt dışı borçlanma koşullarını olumsuz biçimde etkilemiştir. Son yıllarda yüzde 13'lere kadar gerileyen TL cinsi iskontolu borçlanma faizi, 2008 yılı Ocak-Ekim döneminde yüzde 18,9 olarak gerçekleşmiştir.

Uluslararası tahvil piyasalarında yükselen ekonomilerinin risk primleri dalgalı bir seyir izleyerek önceki yıllara göre artış göstermiştir. Ancak, son yıllarda uygulanan güçlü ekonomik politikaların katkısıyla ülkemiz risk primindeki artış, gelişmekte olan ülkelerin risk primleri için bir gösterge olarak kullanılan EMBI+ endeksiyle kıyaslandığında daha düşük seviyelerde kalmıştır.

Uluslararası sermaye piyasalarındaki olumsuz koşullara rağmen, 2008 yılında tahvil ihracı yoluyla 4 milyar dolar tutarında borçlanma gerçekleştirilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; koşullu yükümlülüklerin yönetimindeki teknik kapasitenin güçlendirilmesi sayesinde, borç geri ödemede riskli kuruluşlara verilen garantiler azaltılmış ve Hazine garantilerinden üstlenimlerde olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. 2002 yılında 6,3 milyar dolar olan Hazine garantili dış borç stoku 2008 yılı Haziran ayı sonunda 5,1 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. 2002 yılında yüzde 52 olan Hazine garantilerinin üstlenim oranı ise 2008 yılı Ekim sonu itibarıyla yüzde 21 seviyesine düşmüştür.

Eylül sonu itibarıyla 2008 yılında Hazine alacaklarından yapılan nakit tahsilat tutarı 2,7 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Bu tutarın 1,7 milyar YTL'si Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan olan alacaklar karşılığında yapılan tahsilattan oluşmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Temmuz 2008'de Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle TMSF'ye verilen devlet iç borçlanma senetlerinden doğmuş ve/veya doğacak olan Hazine alacaklarının terkin edilmesi hükme bağlanmıştır. Bu düzenleme çerçevesinde ayrıca, TMSF'nin varlık satışından elde edeceği gelirleri Hazineye aktarmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi öngörülmüştü. Bu kapsamda söz konusu esas ve usuller Hazine Müsteşarlığınca belirlenmiş ve 93,3 milyar YTL terkin edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; IMF ile yürütülen 19'uncu Stand-by Düzenlemesi geçtiğimiz Mayıs ayında tamamlanmıştır. Ağustos ayında ise 1999-2008 yılları arasında yürütülmüş olan stand-by düzenlemelerinin bir değerlendirmesi yapılmıştır. Söz konusu değerlendirmenin tamamlanmasının ardından ülkemiz IMF ile program sonrası izleme sürecine girmiştir. Program sonrası izleme kapsamındaki ilk değerlendirme ekim ayı içerisinde yapılmıştır. Önümüzdeki dönemde Uluslararası Para Fonu ile ilişkilerimizin şekli ve kapsamı ülkemiz önceliklerini esas alan ilkeler çerçevesinde belirlenecektir.

Ülkemizin son yıllarda göstermiş olduğu güçlü ekonomik performansın bir sonucu olarak, IMF nezdindeki oy gücümüz 2006 yılında artırılmıştı. Fon bünyesindeki reform çalışmalarının ikinci ayağı bu sene içerisinde nihayete erdirilmiş olup, ülkemizin oy gücünün bir kez daha artırılması yönünde karar alınmıştır. Kararın 2009 yılının ilk yarısında yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Ülkemiz, IMF bünyesinde yürütülmekte olan reform çalışmalarına aktif olarak katılmakta ve yaşanmakta olan küresel finans krizi sonrası oluşacak yeni uluslararası mimaride IMF ve diğer uluslararası kurumların oynayacağı yeni rolün belirlenmesi sürecine de katkıda bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Dünya Bankasının ülkemize 2008-2011 mali yılları arasında sağlayacağı destek "ülke iş birliği stratejisi" olarak adlandırılan yeni bir yaklaşım çerçevesinde yapılandırılmıştır. Hükümetimizin öncelikleri ve 9'uncu Kalkınma Planı'nda belirtilen hedefler ile uyumlu olan bu program kapsamında Dünya Bankasından 6,2 milyar dolar tutarında finansman sağlanması öngörülmektedir. Söz konusu finansman paketinin yüzde 50'sini program kredileri, yüzde 50'sini ise proje kredileri oluşturmaktadır. Söz konusu program kapsamında, reel sektörün, ihracatın, KOBİ'lerin finansmanı ağırlıklı olarak yer almaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Dünya Bankası ile yapılan program kapsamında 2008 yılında 3 adedi proje ve 1 adedi program kredisi olmak üzere toplam 1,5 milyar dolar tutarında 4 kredi anlaşması imzalanmıştır. 400 milyon dolar tutarındaki program kredisinin tamamı kullanılmıştır. Hazine garantisi altında sağlanan yaklaşık 600 milyon dolar tutarındaki dördüncü ihracat finansmanı aracılık kredisine, ihracatçı firmalara işletme, yatırım ve finansal kiralama ihtiyaçları için destek sağlanmaktadır. Diğer taraftan 1,3 milyar dolar tutarında olması planlanan ikinci rekabet ve istihdam amaçlı kalkınma politikası kredisi ile elektrik sektörü kalkınma politikası kredisinin alınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, yine bu yıl KOBİ'lerin finansman ihtiyacına yönelik olarak Halk Bankasına garanti sağlanmak suretiyle yaklaşık 200 milyon dolar tutarında ek kredi desteği sağlanacaktır. Bu ek krediye ilişkin yürütülen çalışmalar 2008 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

2009 yılı içerisinde, TEİAŞ İletim Şebekesi, İstanbul Belediyesi Altyapı, Belediye Hizmetleri, Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Projeleri ile Sağlıkta Dönüşüme Destek ve Sosyal Güvenlik Reformu Projesi için yaklaşık 1,5 milyar dolar tutarında proje kredisi sağlanması planlanmaktadır. Diğer taraftan, 2009 yılı içerisinde toplam 1,3 milyar dolar tutarında program kredisi kullanılması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya Bankası kaynaklı projeler dışında proje finansmanı amacıyla 2008 yılı içerisinde 1,7 milyar dolar uluslararası kuruluşlardan ve 1 milyar dolar ticari kredilerden olmak üzere toplam 2,7 milyar dolar tutarında finansman sağlanmıştır. Bu tutarın 795 milyon doları ulaştırma, 521 milyon doları savunma, 497 milyon doları KOBİ, 463 milyon doları sosyal sektör, 338 milyon doları teknoloji ve enerji, 96 milyon doları ise kentsel altyapı projeleri için temin edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve diğer uluslararası finans kuruluşları ile olan ilişkilerimiz de güçlenerek devam etmektedir.

Bu çerçevede, 2008 yılı Kasım ayı itibarıyla Avrupa Yatırım Bankasından yaklaşık 820 milyon avro tutarında finansman sağlanmış olup, bu tutarın 2009 yılında 1,3 milyar avroya ulaşması öngörülmektedir.

2008-2011 döneminde Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından 1,5 milyar avro tutarında finansman teminini öngören bir Çerçeve Finansman Programı üzerinde de mutabakata varılmıştır.

İslam Kalkınma Bankasından 2009-2011 döneminde kamu yatırım projeleri için 1 milyar doların üzerinde finansman sağlanması öngörülmektedir.

Dış finansman kaynaklarımızı çeşitlendirme çalışmalarımız kapsamında Türkiye, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasından kredi kullanabilecek ülke statüsüne geçmiştir. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Türkiye'de ofis açarak faaliyetlerini sürdürmeyi planlamaktadır.

Afrika'ya açılım stratejimiz çerçevesinde Türkiye'nin Afrika Kalkınma Bankasına üyeliği Banka Genel Kurulunda bu sene onaylanmış, üyelik işlemleri en kısa sürede tamamlanacaktır.

Küresel kriz ortamında ülkemize sağlanan finansman imkânlarının artması ülkemize duyulan güvenin önemli bir göstergesidir. Buna ilaveten Avrupa Yatırım Bankasının hiçbir ülkede gerçekleştirmediği bir uygulama ile Türkiye'de iki ayrı temsilcilik açması ülkemize verilen önemi teyit etmektedir.

Avrupa Birliğiyle yürütülen tam üyelik müzakereleri çerçevesinde Hazine Müsteşarlığı "Ekonomik ve Parasal Politika" "Sermayenin Serbest Dolaşımı" ve "Mali Hizmetler" faslı olmak üzere toplam üç faslıda ülke koordinatörü olarak görev yapmaktadır.

Ekonomik ve Parasal Politika faslında Müzakere Pozisyon Belgemiz gönderilmiş olup, AB Ortak Müzakere Pozisyon Belgesi beklenmektedir.

Sermayenin Serbest Dolaşımı faslında Müzakere Pozisyon Belgesi'nin kısa süre içerisinde Avrupa Komisyonuna sunulması planlanmaktadır.

Mali Hizmetler faslında ise askıya alınan fasıllardan birisi olmasına rağmen teknik anlamda uyum çalışmalarına devam edilmektedir.

2002 yılından itibaren "Katılım Öncesi Mali İş Birliği" kapsamında yürürlüğe konan programlar çerçevesinde ülkemize 1,24 milyar avro tutarında hibe tahsis edilmiştir. 31 Ekim 2008 itibarıyla projeler ve topluluk programlarına harcanan hibe tutarı ise 739 milyon avrodur.

Katılım Öncesi Mali İş Birliği aracı kapsamında, AB tarafından 2007-2010 dönemine ilişkin olarak ülkemize tahsis edilmesi beklenen tutar 2,25 milyar avrodur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son altı yılda özelleştirme alanında attığımız köklü adımlar neticesinde kamunun ekonomi içindeki ağırlığı giderek azalmaktadır. KİT'lerin yarattığı katma değerlerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,5 civarına, bu kuruluşların toplam kamu yatırımları içindeki payı ise yüzde 11 civarına gerilemiştir. KİT'lerdeki personel sayısının 2008 yılında ortalama 213 bin olacağı tahmin edilmektedir.

KİT sistemine bütçeden görev zararı ve sermaye olmak üzere iki yöntemle kaynak aktarımı yapılmaktadır. KİT'lerden bütçeye aktarım ise temettü ve hasılat payı ödemeleri şeklinde olmaktadır.

Bu çerçevede, 2008 yılında Hazine Müsteşarlığı bütçesinden ve özelleştirme fonundan KİT'lere 3,1 milyar YTL, KİT'lerden bütçeye ise 2,2 milyar YTL aktarılması beklenmektedir. Söz konusu tutarların 2009 yılında sırasıyla 4 milyar YTL ve 2,2 milyar YTL olması programlanmıştır.

Diğer taraftan, GSM hasılat payının 2008 yılında 1,7 milyar YTL, 2009 yılında ise 2 milyar YTL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Kamu bankaları yapılan reform çalışmaları sonrasında bütçeye yük olmaktan çıkmıştır. Kamu bankalarından 2008 yılında Hazineye aktarılan temettü miktarı 1,7 milyar YTL'dir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; 2008 yılında sigortacılık ve özel emeklilik konusunda da çalışmalarımız tüm hızıyla devam etmiştir. 2007 yılında çıkarılan Sigortacılık Kanunu ile ilgili olarak ikincil

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

mevzuat tamamlanmış, bu çerçevede 32 adet yönetmelik ile 50'den fazla genelge çıkarılarak sektörle ilgili yasal boşluk ortadan kaldırılmıştır.

Sigortacılık sektörü ile ilgili çalışmalar kapsamında, 1 Mart 2008 tarihi itibarıyla "bilgilendirme" uygulaması başlatılmış, sigorta talep eden vatandaşlarımızın doğru biçimde bilgi almaları hedeflenmiştir. 1 Nisan 2008 tarihi itibarıyla ise maddi hasarlı trafik kazalarında kaza tespit tutanağını vatandaşlarımızın kendi aralarında düzenleyebilmeleri imkânı getirilmiştir. Bu çerçevede, uygulamanın başladığı nisan ayından ekim ayı sonuna kadar toplam 360.391 adet kazada kaza tespit tutanağı görevli polis memuru çağrılmadan vatandaşlarımız tarafından tutulmuştur.

2008 yılı 1 Temmuz tarihi itibarıyla zorunlu trafik sigortasında serbest tarife uygulamasına geçilmiş, uygun rekabet ortamı sağlanarak, özellikle düşük riskli illerde zorunlu trafik sigortasının daha uygun primlerle yapılabilmesine imkân sağlanmıştır. Sigorta acenteleri ile ilgili yönetmelik çıkarılarak ülkeye yayılmış, binlerce sigorta acentesinin çalışmaları ile ilgili kuralları getirilmek suretiyle hem sektörün güveninin artırılması hem de tüketicilerin korunması amaçlanmıştır. Bu çerçevede, acentelerle ilgili olarak oluşturulan bilgi işlem altyapısı ile uygunluk belgesi taleplerinin değerlendirilmesi devam etmektedir.

Özel emeklilikle ilgili çalışmalar kapsamında, vakıf ve sandıklardan aktarım ile grup emeklilik çerçevesinde işverenin sağlayacağı katkılara ilişkin düzenlemeler de yapılmıştır. 2008 yılında uygulamaya konulan bu düzenlemeler ile önümüzdeki yıllarda bireysel emeklilik fonlarında ciddi bir artış beklenmektedir.

Özde sigortacılık sektörünün, genelde ise tüm finans sektörünün nitelikli eleman teminine katkı sağlamak amacıyla 2008 yılında ilk defa "aktüerlik sınavı" düzenlenmiştir. Bu sınavlar her yıl en az bir defa açılacak ve bu suretle hem uluslararası standartlarda yapılan sınavları geçerek "aktüer" unvanını kazanmış nitelikli insan gücü temin edilmiş hem de gençlere yeni bir kariyer imkânı verilmiş olacaktır.

Sigortacılık sektörünün 2007 yılı sonu itibarıyla 10,9 milyar YTL olan prim üretiminin 2008 yılı sonunda 12 milyar YTL'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Aynı şekilde, 2007 yılı sonunda 1 milyon 457 bin olan bireysel emeklilik sistemi katılımcı sayısı 2008 yılı Ekim sonu itibarıyla 1 milyon 713 bine ulaşmıştır. Katılımcıların toplam fon tutarı ise 2007 yılı sonunda 4,6 milyar YTL iken 2008 yılı Ekim ayı sonunda 5,8 milyar YTL'ye ulaşmıştır.

2006 Haziran ayında başlatılan devlet destekli tarım sigortaları sistemiyle çok kısa bir süre içerisinde büyük bir gelişme kaydedilmiş, 2008 yılı Ekim sonu itibarıyla toplam 255 bin adet poliçe ile alınan 92 milyon YTL prime karşılık 2 milyar YTL'lik tarımsal varlık teminat altına alınmıştır. Çiftçilerden alınan primlerin yarısı devlet tarafından karşılanmıştır. Yine aynı sistem çerçevesinde çiftçilerimizden dolu ve don başta olmak üzere muhtelif hasarlar sonucunda toplam 86 milyon YTL tazminat talebi gelmiş, bunun 70 milyon YTL'lik kısmı ödenmiştir.

Zorunlu deprem sigortası kapsamında 2008 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla 2 milyon 822 bin konuta toplam 145 milyar YTL tutarında sigorta teminatı sağlanmıştır. Sistem çerçevesinde, Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından bugüne kadar toplam 219 depremde 10.288 konut sahibine 19,5 milyon YTL tazminat ödenmiştir.

Güvence hesabı kapsamında, iflas eden ya da mali bünye zafiyetine düşen şirketlerle ilgili olarak 2003 yılından başlamak üzere 2008 yılı Ekim ayı sonuna kadar 49 milyon YTL, diğer ödemelerle ilgili olarak 58 milyon YTL olmak üzere toplam 107 milyon YTL hak sahiplerine ödenmiştir.

Sigortacılık sektörüne yabancı sermaye girişi 2008 yılında da devam etmiştir. 2008 yılının Ekim ayı sonu itibarıyla gelen yabancı sermaye tutarı 1,8 milyar dolara ulaşmıştır. Bu çerçevede, 9 şirketin hisseleri devredilirken, 2 yeni şirket kuruluşu gerçekleştirilmiştir. 30 Eylül 2008 tarihli verilere göre, sigortacılık sektöründe yabancı payı prim üretimi bakımından yüzde 56, sermaye bakımından yüzde 51 olmuştur.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Eylül ayı sonu itibarıyla 2008 yılında Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerce yurt dışına gerçekleştirilen toplam doğrudan yatırım tutarı 2,2 milyar dolar seviyesindedir. Aynı dönemde yurt dışında 148 adet şube veya şirket kuruluşu ya da kurulu şirketlere iştirak gerçekleştirilmiştir. 2008 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla yurt dışındaki kümülatif doğrudan yatırım tutarı 14,4 milyar dolara, yurt dışındaki şirket ve ortaklık sayısı ise 2.666'ya ulaşmıştır.

2008 yılı Ocak-Eylül döneminde ülkemize giren doğrudan yabancı sermaye yatırım miktarı 12,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2008 yılı Eylül ayı itibarıyla Türkiye'de 21.039 adet yabancı sermayeli şirket faaliyet göstermektedir.

Türkiye'nin coğrafi konumu, pazar büyüklüğü ve demografik yapısı gibi avantajlarının yanı sıra sağlanan istikrar ve güven ortamı ile Avrupa Birliğine tam üyelik perspektifi ülkemizin yatırımcılar nezdinde cazibesini her geçen gün artırmaktadır.

Son yıllarda uluslararası yatırım endekslerinde kaydedilen ilerlemeler artan bu cazibenin en somut göstergesidir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, beş dakika içinde toparlarsanız, bir cenaze töreni de var, aşağıya yetişmemiz lazım.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Tamam, hemen toparlayacağım.

Dünya Bankası tarafından Eylül 2008 tarihinde yayımlanan, ülkelerin iş ve yatırım ortamlarının iş yapma kolaylığına göre kıyaslandığı İş Ortamı 2009 Raporu'na göre Türkiye 181 ülke içerisinde 59'uncu sıraya yerleşmiştir.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü tarafından yayımlanan Dünya Yatırım Raporu'na göre 2007 yılında yaklaşık 22 milyar dolar tutarında uluslararası doğrudan sermaye girişi ile Türkiye dünya genelinde 23'üncü sırada, gelişmekte olan ülkeler arasında ise 9'uncu sırada yer almıştır.

Yine aynı raporda yer alan "Dünya Yatırım Beklentileri" çalışmasına göre Türkiye, 2008-2010 yılı döneminde yatırımcı tercihleri açısından 15'inci en cazip ülke olarak gösterilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş :

Sayfa : 7

Forbes tarafından hazırlanan Haziran 2008 döneminde yayımlanan "iş yapmak için en iyi ülkeler" endeksine göre Türkiye bir önceki yıla göre yedi sıralık bir iyileşme kaydederek 121 ülke arasında 41'inci sıraya yerleşmiştir.

On farklı faktör aracılığıyla ülkelerdeki ekonomik bağımsızlık seviyesini derecelendiren Heritage Vakfı ekonomik bağımsızlık endeksine göre Türkiye, dokuz basamak ilerleme kaydederek 162 ülke arasında 74'üncü olmuştur.

Önümüzdeki dönemde yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çalışmalarımız, şirket kuruluşu, sektörel lisanslar ve gümrüklere ilişkin maliyetlerin azaltılması, işgücü piyasasının esnekliğinin artırılması, ARGE ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi, KOBİ'lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması ve kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi alanlarına odaklanmıştır.

Değerli Komisyon üyeleri, yatırım teşvikleri, üretim kapasitesi ve istihdam düzeyinin artırılmasının yanı sıra bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasında da önemli bir işleve sahiptir.

2008 yılı Ocak-Ekim döneminde düzenlenen 2.174 adet yatırım teşvik belgesi ile 23,5 milyar YTL tutarında sabit yatırım, 85.876 kişilik de istihdam öngörülmüştür. Ayrıca, söz konusu dönemde 1.213 KOBİ teşvik belgesi düzenlenmiş olup, bu belgelerin sabit yatırım tutarının 1 milyar YTL, yaratacağı ilave istihdamın ise 20.164 kişi olması beklenmektedir.

2004 yılından bugüne kadar 5084 sayılı Kanun kapsamındaki 49 ilde bulunan 2.982 tesis için yaklaşık 683 milyon YTL enerji desteği ödemesi yapılmıştır. Enerji desteğinden faydalanan firmalardaki ilave istihdam ise yaklaşık 122 bin kişi olmuştur.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, Kambiyo Mevzuatı'nda önemli değişikliklerin yapılmasına devam edilmektedir. Bu çerçevede: İhracat, ithalat ve transit ticaret hesaplarının takip ve bildirimindeki bürokratik işlemler azaltılmıştır. Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları kapsamında, Türkiye'de yerleşik şirketlerce yurt dışı iştiraklerine ve grup şirketlerine uzun vadeli kredi açılmasına imkân sağlanmıştır. Yerleşiklerce sınır ötesi olarak vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına imkân sağlanmıştır. İstanbul Altın Borsası bünyesinde "kıymetli taş piyasası" kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüş, altın depo hesaplarını düzenleyen tebliğ çıkarılmıştır. Ham elmas ithali ve ihracının ülkemizin de üyesi olduğu "Kimberley Süreci Sertifika Sistemi" çerçevesinde yürütülmesine ve bu kapsamda gerekli iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasına ilişkin mevzuat düzenlemeleri de tamamlanmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Hazine Müsteşarlığı ülkemiz kalkınmasında öncü ve kurumsal yönetim bakımından model bir kurum olma vizyonu çerçevesinde ilk stratejik planını ve performans programını hazırlayarak katkı ve değerlendirmelerinize sunmuş bulunmaktadır. Müsteşarlığın stratejik değişim sürecinde önemli bir rol oynayacak bu iki doküman üzerinde yapacağınız yönlendirmeler için sizlere şimdiden teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya ekonomisi kritik bir dönemden geçmektedir. Küresel mali kriz tüm ülkeleri olduğu gibi Türkiye'yi de etkilemektedir. Ülkeler küresel krizin etkilerini en aza indirmek için bir yandan ortak tedbirler alırken diğer yandan ekonomik yapılarını da göz önünde bulundurarak kendilerine özgü önlemleri uygulamaya koymaktadır. Ekonomi yönetimi olarak küresel krizin ülkemize olası etkilerini yakından takip etmekte ve bu etkileri asgari seviyede tutacak önlemleri almaktayız.

Türkiye'nin küresel krizden en az etkilenmesi için gerekli olabilecek ilave önlemler her türlü muhtemel gelişme de dikkate alınarak belirlenmiş olup, Hükümetimiz ihtiyaç duyulduğunda bu önlemleri kararlılıkla uygulamaya koyacaktır. Sözlerime burada son verirken 2009 yılı bütçesinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum ve bu bütçenin hazırlanmasında katkıda bulunan Hazine'deki değerli arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, saat 13.00'te toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 10.55

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.07

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan; 18'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. Gündemimizde yer alan Devlet Planlama Teşkilatı ve TÜİK bütçelerini sunmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Plan ve Bütçe Komisyonuna, Sayın Başbakanın ifade ettiği bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar bütçelerinin 2009 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı çerçevesinde ve 2007 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarısı çerçevesinde ana hatlarıyla tabloyu sizlere aktaracağım.

Sunuma geçmeden önce de bu sunum süresince iki tane önemli konuda derlediğimiz veri ve bilgi setini de sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bir tanesi küresel finansal krizin anatomisi, evrimi ve önlemler seti çerçevesinde ekonomi yönetiminin yaklaşımını özetlemeye çalışacağım. Daha sonra da bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların temel bütçe büyüklükleri ile faaliyetleri hakkında bilgi vereceğim.

Değerli katılımcılar, küresel finansal krizin nedenleri, evrimi ve etkileme dinamiği çerçevesinde özellikle üzerinde durulması gereken sorunun ana kaynağı olarak kabul edilecek temel gösterge, ninja kredileri olarak bilinen,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

geliri, mesleği ve aktifi olmayan kişilere yönelik kredilendirme süreciyle başladığını ifade edebiliriz. Dolayısıyla bu süreç, başlangıçta bankaların, yatırım bankalarının bu sürece dâhil olan rating kuruluşlarının ve sigorta şirketlerinin kendi görev, yetki ve sorumlulukları alanında oynadığı rollere bağlı olarak zamanla Amerikan ekonomisinin büyüme dinamiği ve Amerikan finans sisteminin de dinamikleri çerçevesinde 2000'li yıllardan sonra süreci hızlandıran temel değişken olmuştur. Bu süreçte ekonomik büyümeyle birlikte mortgage kredilerinde teminat kapsamı dışında kalan konut fiyatlarındaki artışlar, aynı zamanda konut sahiplerinin yeni kredilendirme sürecine girmelerine de neden olmuş ve sistem giderek kendini besleyen bir mekanizma hâline dönüşmüştür.

İkinci önemli faktör, HF fonların sayısı ile HF fonların varlıklarında da ortaya çıkmaktadır. Özellikle 1992 yılında 880 olan HF fon sayısı 2008 yılı başlarında 10 bine kadar çıkmıştır. Biraz sonra sizlerle paylaşacağımız veri ve bilgiler seti çerçevesinde, bunun tekrar 4 binlere düşme ihtimalini de ifade etmek gerekir.

HF fon varlıklarının gelişim trendine bakıldığında, 92 yılında 35 milyar dolar olan HF fon varlıkları, 2008 yılı verilerinde 2 trilyon 850 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. Dolayısıyla küresel finansal krizin dinamiklerini tartışırken, kredilendirme süreci yanında bu kredilendirme sürecinin az önce ifade ettiğim mekanizmalarla, kurumlarla menkul kıymet hâline getirilmesi, fakat sorun çıktıktan sonra da bunların toksik aktif olarak adlandırılması çerçevesinde içinde bulunduğumuz tabloya da gelinmiştir.

Etkileme dinamiğine bakıldığında, küresel finansal kriz çıktığı Amerikan ekonomisinden hareketle, fiyat ve miktar değişiklikleri yoluyla finansal bir etkileme mekanizması oluşmuştur. Dolayısıyla fiyat dediğimizde faiz oranlarına, miktar dediğimizde de kredilendirme sürecindeki daralmalara bakıldığında tablo kendini hissettirmeye başlamıştır diye ifade edebiliriz.

Reel kanalda ise üretim ve dış ticaretle ilgili verileri de sizlere kısaca anlatacağım.

Elbette krizi tartışırken, krizi anlatırken, üzerinde durulması gereken en önemli ülke şüphesiz Amerika Birleşik Devletleri'dir. Krizle ilgili verileri oluşturduğumuzda, toplam borç stoku 2007 yılı sonu itibarıyla trilyon dolar olarak düşünüldüğünde, hane halkı mortgage borcu 10,4 trilyon dolarla toplam borç stokunun yüzde 22'sini oluşturmaktadır. Benzer şekilde özel tüketim harcamaları da gayrisafi yurt içi hasılanın ortalama yüzde 70'i diye düşünüldüğünde, o da 9,8 trilyon dolardır. Bu rakam şundan dolayı önemli: Mortgage sistemi, aynı zamanda bu tür kredi kullanan hane halkının gelirini de artırdığından, gelir ve servet etkisi de oluşturduğundan, hane halkının özel tüketim harcamalarını da doğrudan şekillendiren temel faktördür. Amerikan ekonomisi dışında 9,8 trilyon dolarlık başka bir ekonomi olmadığı için bu büyüklükte, Amerika'daki en ufak bir dalgalanmanın hem mortgage yoluyla sentetik ürünlerle hem de hane halkının tüketimi yoluyla bütün dünyanın finans ve ticaret sektörünü de etkileyecek bir mekanizmayı da içinde barındırmaktadır.

Amerika en büyük finansal piyasayı 2007 yılı sonunda, en büyük ekonomiydi, en büyük ithalatçıydı ve ikinci büyük de ihracatçı konumunda olan bir ekonomiydi. Mortgage borç stokunun ortalama 3 katının sentetik ürünler yoluyla tüm ekonomilere satıldığını da biliyoruz. Dolayısıyla, biraz sonra anlatacağımız sorunu derinleştiren temel faktörü de burada aramak gerekir.

Amerika -biraz sonra üzerinde duracağım ama önüne geldiği için kısaca bahsedeyim- krizin yönetim sürecinde tüketici davranışını etkilemek, tüketimdeki hızlı düşüşü engellemek amacıyla bir defalığına bir paket ilan etmişti. O pakette tek çalışana 600 dolar, evliyse 1.200 dolar, emekli, yaşlı ve özürüllere de 300 dolarlık bir çek vermekle tüketimin bir miktar canlandırılmasını da düşünmüştü.

Değerli katılımcılar, kriz sinyalleri olarak adlandırılacak bazı verileri de sizlerle paylaşmak isterim. 2006-2007 yıl sonuyla 14 Kasım 2008'i mukayese ettiğimizde, Amerika'da üç aylık hazine faizinin 5,024'ten 0,13'e düştüğünü ifade edebiliriz. Dolayısıyla bu düşüş, 2007 yılı sonunu dikkate aldığımızda ortalama yüzde 95'lik bir düşüştür. Benzer şekilde libor ve spread'te de aynı trendin ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Spread'lerde ise tersine bir artış olmuş.

Avrupa'da da üç aylık hazine ve libordaki değişim Amerika'nın üçte 1'i kadar gerçekleşmiş, 2007 yıl sonuna göre -14 Kasım 2008 arasında- değişim oranı da ortalama yüzde 37,50 azalma şeklinde. İngiltere'de de benzer bir trend var. Üç aylık hazine bonoları yüzde 59,73; 14 Kasım 2008, 2007 yılı sonuna göre. Japonya'da da 15,69.

Bunu şunun için ifade ediyoruz ana hatlarıyla: Bazı ülkelerde faiz oranlarındaki düşüş çok hızlı, bazılarında da büyüme sendromundan dolayı daha yavaş olmuştur. Burada bir ayırım yapılmak istendiğinde, Amerika'nın ekonomi tarihinde enflasyondan çok büyüme ve deflasyon problemleri gözüktüğünden, Avrupa'da ise hiper enflasyon ön plana çıktığından, iki ülkenin veya iki ülke grubunun uzun süre ekonomi yönetimlerinin kriz yönetimlerini şekillendiren temel faktör de bunlar olmuştur.

Yine seçilmiş küresel verilere baktığımızda, parite gelişimlerinde de benzer trendi görmek mümkün. Özellikle euro/Japon, dolar/Japon Yeni, euro/dolar ve bizim de dolar ve euro cinsinden para birimlerimizdeki gelişmeler de, hepsinde euroda, dolarda ve Japon Yeninde kendi içlerinde eksi 24, eksi 13, eksi 12,75 gibi, hep 2007 yılı sonu itibarıyla 14 Kasım 2008'e göre bakıldığında bir değişim söz konusu. Türkiye'de ise tam tersine bir değerlemenin olduğunu söyleyebiliriz.

Önemli bir başka kriz sinyali olarak kabul edilecek de, dolar cinsinden gelişmekte olan ülkelerin hisse senetlerindeki gelişim trendidir. Gelişmekte olan ekonomilerin ortalamasına bakıldığında, her ne kadar 2006-2007 yılı verileri varsa da çok fazla detaya girmemek için 2007 yılı sonuna göre 14 Kasım 2008'de gelişmiş ekonomilerdeki hisse senedi piyasalarının değişim oranı eksi 57,46'dır. Brezilya'da bu eksi 58, Güney Afrika'da eksi 50, Macaristan'da 71, Rusya'da 72 ve Türkiye'de de 66,98 olmuştur. Burada ifade etmek istediğim temel husus şudur: Sorun sadece gelişmiş ekonomilerin finansal piyasalarında değil karşılıklı bağımlılıktan dolayı gelişmekte olan ülkelere de önemli ölçüde para piyasaları yoluyla etkileme süreci başlamıştır.

Bu finansal gelişmelerin yanında, ticaretle ilgili gelişmeleri de gösterecek çok sık kullanılan "Baltık Kuru Yük Endeksi" olarak ifade edilen, dünya ticaretindeki gelişmeleri gösteren bir endeksten bahsetmek isterim. O endeks de

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

1999 yılından sonraki en düşük seviyesine gerilemiş, 17 Kasım 2008 itibarıyla endeks 841'e gelmiştir. 21 Mayıs 2008'de 11.771, 16 Kasım'da ise 10.938 olan bu endeksteeki düşüş dünya ticaretinin de taşımacılık anlamında bakıldığında ciddi bir sıkıntıyla, bir daralmayla da karşı karşıya olduğunu söyleyebiliriz.

Değerli katılımcılar, bu anatomiğe, evrim sürecine baktıktan sonra küresel finansal krizi yönetmek isteyen gelişmiş ülkelerin uygulamaya koyduğu tedbirler setinden de ana hatlarıyla bahsetmek gerekir. Bunlardan bir tanesi, standart olarak sorun ortaya çıktığında bütün ülkeler sorunlu bankaların ya da kurumların kendi bilançoları içinde sorunun çözüm yolunu aramışlardır. Daha açık bir ifadeyle -biraz sonra rakamları aktaracağım- zararlarla zarar yazarak bu işin çözülebileceği kanaati ön plana çıkmıştır.

Daha sonra hane halkı tüketimi destekleme söz konusu oldu. Az önce ifade ettim, bekârda 600, evlide 1.200, özürü ve yaşlılarda 300 dolarlık tek defalık bir paket denenmiş oldu.

Bu sürecin hemen arkasından, sermaye problemi dediğimiz, sorunlu finansal kuruluşlara sermaye enjeksiyonu, birleştirme, devir alma ve satın alma eğilimleri hızlandırılmış ama en önemlisi de merkez bankalarının piyasaları fonlamalarıyla faiz oranlarındaki aşırı düşüşler de likidite problemini çözmek amacıyla devreye girmiştir. En son olarak da bütün ülkeler, Amerika, Avrupa ve diğer ülkeler kapsamlı bir mali paket uygulamaya başlamışlar, bunun da ortalama maliyeti -biraz sonra söyleyeceğim- 5,6 trilyon dolara da ulaşmış bulunmaktadır.

Son tedbir de geçen hafta Amerika'da yapılan finansal piyasalar ve dünya ekonomisi zirvesinin hemen ardından gündeme getirilen L-20 toplantısında sorunun ne şekilde aşılabileceği ve neler düşünüleceği de gündeme getirilmiştir. Bu genel ifadeden sonra bazı verileri de sizlerle paylaşmak isterim.

Kurtarma paketlerine bakıldığında, 18 Kasım 2008 itibarıyla ülke bazındaki dağılımı size aktarmayacağım ama toplam 5,639 trilyon dolarlık bir kurtarma paketi şu ana kadar değişik ekonomi yönetimleri tarafından ilan edilmiştir. Zarar tutarlarına bakıldığında, yani finansal kuruluşların yazdığı zararlar olarak bakıldığında toplam 966,5 milyar dolarlık bir zarar söz konusudur. Bunun bir kısmı, Amerika'da çoğunluğu, Avrupa ve Asya'da. Aynı zamanda sermaye artırımını şeklinde de bir 826 milyar dolarlık sermaye enjeksiyonu da dünya piyasalarında gündeme gelmiş önemli bir konudur.

Bu genel değerlendirmeler ışığında, küresel krizin evrimi, anatomisi, etkilenme yönü ve krize yönelik tedbirler paketini bu şekilde değerlendirdikten sonra, özellikle küresel ekonomik verilerdeki tahmin değişikliğini ve tahminlerdeki volatilitiyi de sizlerle paylaşmak gerekir.

2008 yılı için ve 2009 yılı için tahminlere bakıldığında, IMF bütün büyüme tahminlerinin her defasında daha düşük oranda gerçekleşebileceği sinyallerini vermiştir, yükselen piyasalar ve gelişmiş piyasalar dâhil. Enflasyon konusunda da benzer bir trend vardır. Orada da enflasyonun da en azından kısa vadede artış trendi içinde olacağı sinyallerini nisan, ekim, kasım'daki toplantılarda deklare etmiştir. Cari açıkla ilgili yaklaşımlarda da yine cari açığın ülkelerin kendi özel konumlarına göre tasarruf fazlası olan, tasarruf açığı olan, petrol üreten, petrol üretmeyen, ana metali olan, ana metali olmayan ülke ayırımı yaptığınızda bu cari açık tablolarının da büyümeye, enflasyona ve finans sektöründeki daralmaya bağlı olarak ülkelerin kendine ait durumları çerçevesinde farklı bir trend izleyeceğini de söyleyebiliriz.

Bu genel değerlendirmeden sonra yapılan bazı toplantılarda gündeme gelen önemli başlıkları da sizlere aktarmak, en azından içinde yaşadığımız koşulları değerlendirme bakımından önem kazanacaktır.

2008 Ekim ayında IMF ve Dünya Bankası toplantılarında gündeme gelen konular elbette çok fazladır. Ama Plan ve Bütçe Komisyonuna aktarılmasını uygun düşündüğümüz, subjektif olarak içinden seçerek sizlere aktarmayı düşündüğümüz konular şunlardır: Gözlemler olarak bakıldığında, bir defa güven kaybı ve güven krizi her zaman gündeme getirilen ana konu olmuştur. Yükselen piyasaların riskinin de gerçekleşme trendine girdiği üzerinde durulmuştur. Bunun sadece ABD'nin problemi değil, az önce anlattığım yükselen piyasaların, belki bütün dünyanın da önemli bir problemi hâline gelmeye aday olduğu ve adım adım da bu sürece gittiğini söyleyebiliriz.

Çözüm yaklaşımlarını da az önce söyledim. Likiditeden kapsamlı müdahaleye kadar bir çözüm paketleri oluşmuş ama önemli olan güveni yeniden tesis etmeye odaklanılmış. Birlikte ve koordineli bir eylem setleri de gündeme getirilmeye başlanmıştır.

Buradan çıkartılacak dersler konusunda ise şeffaflığı artırmanın önemli olduğu, devletin rolünün yeniden düşünülmesi gerektiği, bir adım sonrasını kurgulamanın da kriz sonrasında ülkelerin içinde bulunacağı koşulları şekillendiren önemli bir araç olduğu üzerinde vurgu yapılmıştır.

Genel görümlere bakıldığında, göstergelerde kötüleşme eğiliminin olabileceği -az önce rakamları verdim- krizin yapısının ve formatının değişebileceği, diğer bölge ve ülkelere de yansiyabileceğiyle ilgili veri ve bilgiler paylaşılmıştır.

Riskler konusunda ise kırılabilirlik özellikle likidite ve güven konusunda ortaya çıkmakta. Likidite bol olmasına rağmen güvenin tesis edilmemesinden dolayı işlemler eskiye oranla yapılamamaktadır.

Kaldıraç oranlarında da radikal değişim söz konusudur, özellikle yatırım bankalarında. Onlar daha önce ticari bankaların tabi olduğu denetime tabi olmadığı için bu kaldıraç oranlarını çok cömertçe kullanmışlar, az önce ifade ettiğim HF fonlarla ya da türev ürünlerle sistemin büyümesini otomatik olarak sağlamışlardır.

Son olarak da 2008 Kasım ayında, geçen hafta L-20, yani L-20'nin liderler zirvesi olarak düşünülen toplantıda da gündeme gelen, en azından benim aldığım notlar çerçevesinde sizlere aktarmayı düşündüğümüz ya da önemli bulduğumuz konu başlıkları şunlardır:

Bir defa bir deklarasyon yayınlandı biliyorsunuz. Deklarasyonun içeriği beş altı başlık altında toplanabilir. Bunlardan bir tanesi, az önce söylediğim genel çerçevede mevcut krizin muhtemel sebepleri teker teker tatad edildi, teşhis ve tespit bir ortaklık, bir ortak payda olsun diye.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

İkincisi, alınacak ve alınmış tedbirlere vurgu yapıldı. Yine az önce ben çok detay olarak vermedim ama ana başlık olarak size aktarmıştık. Finans piyasalarının reformu için ortak ilkeler belirlenmeye çalışıldı. Bakanların ve uzmanların görevlendirilmesinin uygun olacağı düşünülüyor. Bundan sonraki rutin toplantıları... Zaten L-20'nin bir defa yapıldı ama daha önce L-20 olarak yapılan toplantılarda ülkelerin hazine ya da maliye bakanları zaten bunun altyapısını oluşturuyor. Üst düzey bürokratlar da –bizden de İbrahim Bey katılıyordu, Mehmet Bey'le birlikte- o toplantıları zaten sürekli izliyorlardı.

Ayrıca açık küresel ekonomi taahhüdünde bulunuldu. Bu da şu: Ekonomilerin açık olması ve piyasa ekonomisi mantığının geçerli olmasının önemli olduğunun üzerinde duruldu.

Son olarak da reform prensiplerinin uygulanmasına ilişkin bir eylem planı da oluşturulmuş oldu.

Eylem planında da, ana başlıklar olarak üzerinde durulması gereken konular olarak belirlendi ve mart ayı sonuna kadar -az önce ifade ettik- bakanların ya da uzmanların çalışacağı bir teknik kadro bunu hazırlama durumunda; bir görevlendirme de yapılmış oldu.

Şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin güçlendirilmesinin önem kazandığı, etkin, düzenleyici mekanizmaların güçlendirilmesi, finans piyasalarının bütünlüğünün geliştirilmesi, uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi ve uluslararası finans kuruluşları reformunun bu süreçten çıkış için –biraz sonra vakit kaldığında yine özet olarak sizlerle paylaşmak istiyoruz- yeni finansal ve küresel ekonomik mimari arayışlarda ana başlıkların bu çerçevede şekillendiğini söyleyebiliriz.

Değerli katılımcılar, bu genel tablodan sonra, özellikle kendi ülkemizde yükselen piyasalardaki gelişmeleri değerlendirmeden, küresel finansal krizin bütün ülkelere verdiği bazı mesajlar ve sinyaller konusunda sizlere görüşlerimizi de aktarmak istiyoruz.

Bunlardan bir tanesi şu: Tüm detaylarına ulaşılmayan konuların politikası da kurgulama ve uygulama aşamasında yanlış olmaktadır. Bu sorun kendiliğinden ulusal ve küresel düzeyde son derece kaliteli bir "yönetişim" sorununu da otomatik olarak gündeme getirmektedir.

İkincisi, her türlü riski tanımlamak, ölçmek, izlemek, yönetmek mümkün ama bir tanesini sadece hasar tespit aşamasında görüyoruz, ona da "ahlaki riziko" diyoruz. Dolayısıyla sistemdeki temel sorununun, özellikle ikinci kalite mortgage kredilerinden başlayan sorunun bir ölçüde ahlaki rizikoya da ilgili olduğunu, kurum ve kuruluşların genel prensiplerin dışına çıktığının da vurgulandığını ifade etmek gerekir.

Elbette ülkelerin hepsi yapısal reformlar yapmak durumundadır ve yapısal reformlar da yapıyorlar ama bu süreç içinde krizin çok alevlendiği, çok derinleştiği ya da sürecinin devam ettiği süre içinde en önemli yapısal reformun kendine güven, karşılıklı güven ve girişim duygularını güçlendirmek olduğu konusunda neredeyse ortak bir kanaat de oluşmuş oldu. Bu üç tane önemli sinyal ya da mesaj, sadece gelişmekte olan ülkelerin değil yükselen piyasaların ve gelişmiş ülkelerin tamamı için de son derece önemli mesajlar içeriyordu.

Bunun doğal bir sonucu olarak, ekonomilerde olası trendlerin ve olası gelişmelerin ne olduğuna bakıldığında, bir defa artık bugünden sonra -belki de Plan ve Bütçe Komisyonunda bu sunumu yaparken de gündeme gelmesi gerekir- kurallar ve dengeler değişmeye başlıyor ve değişecek.

İkincisi, bütün kurumların, kuruluşların, piyasaların itibar ve karakter farklılaşması ön plana çıkıyor. İtibarlı kuruluşların yapısının ve karakterinin, en azından bilinen itibarı kadar ilişkili olup olmadığı da artık tartışmaya açık hâle geldi. Bunun sonucunda ise doğal olarak yeni bir mimari arayışı da hem ekonomide hem finans sektöründe gündeme gelmiş oldu. İşte burada tartışılan temel konu, bütün dünyanın liderlerinin ve uzmanlarının, bakanlarının, bürokratlarının, gerekli düzeltmeyle karşılaşılacak dalgalanma arasındaki farkın nasıl açıklanması gerektiğidir.

Buradan çıkış yolunda, elbette her ülke kendine has bir metot bulacaktır. Ama genel bir çerçeve oluşturulmak istenirse, çıkış yolunun güveni yeniden tesis etmek –az önce ifade ettim- bir de diğerlerinden farklılığı ortaya koyabilecek bir kredibilitiyi de birlikte düşünmek gerekir.

Değerli katılımcılar, yine bu süreçte gelişmeleri iyi değerlendirmek, sadece veri ve bilgileri matematiksel bir çerçeve içinde almamak amacıyla küresel finansal krizin bir miktar da ekonomi politikası konusunda sizlere veri ve bilgi aktarmak isterim. Özellikle az önce ifade ettim, veriler de onu gösteriyor. 5,6 ya da 6 trilyon dolarlık bir paranın sisteme enjekte edilmiş olması, dünyada bir dolarizasyon sürecinin de doğal olarak gündeme geldiğini gösterecektir. İkincisi, yeni mimari arayışı derken, herkesin kafasında standart bir mimari arayışı yok. Her ülke haklı olarak kendi ekonomik gücü, kendi finansal gücü çerçevesinde bir mimari arayışını kafasında kurguluyor. Elbette burada finansal kurumlar ve para birimleri standardizasyonun da bir dönem sonra önümüze geleceğini ve buna hazırlıklı olmanın da özel bir önem taşıdığını paylaşmak isteriz.

Bu sonuçta, yeni ekonomi ve finansal yapı ve ilişkiler sisteminin ve kurumsal çerçevesinin de farklılaşması demektir. Bunu bunun için anlatıyoruz, bunun için önemli: Elbette krizden çıkmak, krizin ateşini düşürmek son derece önemli. Ama asıl en az bunun kadar önemli olan yeni mimari oluşturulduğunda bu süreç en az elli yıl, yüz yıl süreceği için yeni mimari arayışının, yeni mimari sürecin kurgulandığı dönemde güçlü bir ekonomik yapıya sahip olabilmek için orta vadeli bir perspektif de kaçınılmaz gözükmektedir. Bu çerçeve içinde 2013 vizyonu ve hedefleri ile 2023 hedeflerinin Türkiye açısından hâlâ iyi bir vizyon olduğunu, iyi bir hedef olduğunu, kısa vadeli finansal sorunlara, ekonomik sorunlara yönelik tedbirler ve politikalar öncelikleri yanında bu vizyondan da fedakârlık etmememin gerektiğini de ana hatlarıyla paylaşmak isterim. Bu süreç doğal olarak, ülkeler arasında adı konmamış olsa bile bir finansal rekabeti ve bunun dozajını da giderek artıracaktır. Özellikle tasarruf fazlası olan ekonomik birimlerle, ülkelerle, tasarruf açığı olan ekonomik birimler ve ülkeler arasındaki rekabet zamanla farklı bir trendi izleme ihtimali de yüksektir.

Vergi mükelleflerine yük ile küresel tasarrufların kullanılması da ayrı bir tartışma konusu olacaktır. Hiçbir ekonomi yönetimi alacağı mali paketlerin tümünü vergi mükellefine yüklemek istemez. Bunu çözebilmek için sistemde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

küresel ekonomide bulunan tasarruf fazlası ülkelerle de bir iş birliği kaçınılmazdır. Zaten bütün platformlarda, bütün tartışmalarda bunu dengelenme süreci tartışmaların da arka planını oluşturan ana bir faktördür.

Bir başka normal bir sonuç da, ülkeler krizden çıkarken standart bir model uygulamak yerine, kendine has özel modeller uygulama alışkanlığında olduğu için, bu sonuçta başka ülkelere haksız rekabet ve haksız maliyet üretecek bir sürecin de tohumlarını atmaya başlamıştır.

Krizin ana nedeni ve ana çözümü yaklaşımı konusunda ilginç bir şeyi de sizlerle paylaşmak isterim. Yine olayı çok yakından izleyen bakanlarımız, bürokratlarımız, milletvekillerimiz ve muhabirler bileceklerdir, krizin doğuşunun temel nedeni -az önce saydım- birçok faktöre bağlanabilir ama bunlardan en önemlisi, o dönemde de yine likiditenin aşırı şekilde piyasaya zerk edilmesiydi. Şimdi yine krizin çözümünü tartışırken de benzer şekilde bir likidite enjeksiyonundan bahsediyoruz. Dolayısıyla krizi doğuran nedenle krizin çözümü konusunda ön plana çıkan faktör arasındaki ilişkiyi tartışmak ve değerlendirmek sadece bir entelektüel tartışma değil, ekonominin geleceği konusunda şu anda bile gelecekle ilgili farklı adımların da atıldığını belirtmek gerekir.

Bir başka kritik konu, yine ekonomi politik çerçevesinde tartışılması gereken, az önce ifade ettiğim mevcut para stokuna ilave olarak ekonomiye, küresel sisteme ortalama 6 trilyon dolar bir para enjekte edildi. Bu bir şekilde bir yerde satın alma gücünün park etmesi demektir, ama yine az önce ifade ettik, küresel büyüme trendlerin de tümü aşağı doğru revize ediliyor. Öyleyse bir tarafta birikmiş yüksek oranlı bir satın alma gücü, bir başka yönden bakıldığında büyüme trendlerinin aşağıya gideceğini gösteren bir yaklaşım arasındaki çelişkiyi de iyi okumak gerekir.

Krizden reform ajandasına geçişte konsensüs çok kolay sağlanamıyor çünkü her ülkenin kendine has durumu farklı, küresel ekonominin de gündeme getirdiği tablo da farklı bir tablo.

Bir de ekonomik politik açmazlar da var açıkçası çünkü Amerika'nın Başkanlık seçimine denk gelmiş olması böyle bir türbülansın, bir de Avrupa'da da altışar ay dönemler itibarıyla başkanların geliyor olması, olayın sistematik açıdan bir bütünlük şeklinde düşünülüp düşünülmeyeceği, bir siyasi iradenin de bunu destekleyip desteklemeyeceği konusunda çok net de bir tabloyu göremiyoruz.

Bu genel değerlendirmelerden sonra kendi ülkemizdeki gelişmeleri de, sizler veri ve bilgilere sahipsiniz ama bir sistematiklik açısından tekrar sizlerle paylaşmak isterim.

Bunlardan bir tanesi, küresel krizin etkilerine bakıldığında Türkiye elbette 650 milyar dolarlık bir ekonomi, dış ticaret olarak da finansal ilişkiler bakımından dünyaya entegre olmuş bir ekonomi ve küresel krizin etkilerinden kaçınması mümkün değildir. Dolayısıyla etkilenmeme de söz konusu değildir. Burada ilk etkiler hemen -siz de görüyorsunuz- kur, faiz, borsa ve dış ticarete ortaya çıkıyor ama ikinci önemli bir nokta, Türkiye ekonomisi küresel krizin dışında da kendine has bir konjonktür dalgasıyla da karşı karşıya. O da büyüme, yatırım, istihdam konusunda zaten kendini gösteriyordu.

O zaman ekonomi yönetimi olarak ya da bu işle ilgilenen Türkiye Büyük Millet Meclisi, özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu olarak kırılganlık ve sürdürülebilirlik konusundaki alışkanlıklarımızı ve düşüncelerimizi de bir daha gözden geçirmemiz gerekir. Türkiye ekonomisi belli bir olgunluğa eriştikten sonra, büyüdüktan sonra eski kırılganlıklarını kaybederken yeni, büyümenin ve yükselen piyasalara girmenin doğal sonucu olarak farklı kırılganlık türleriyle karşılaşmış oldu. Dolayısıyla sürdürülebilirliği tartışırken, eski sürdürülebilirlik kavramları ve ilişkileri yanında yeni sürdürülebilirlik kavram ve ilişkileri de daha önemli hâle gelecektir.

Sektörel konularımıza baktığımızda, dört tane sektör diye düşündüğümüzde, kamu sektörü, reel sektör, finans sektörü, dış ekonomi sektörü olarak bakıldığında Türkiye'nin son, yakın geçmişinde yaşadığı krizi göz önünde tuttuğumuzda kamu ve finans sektöründe yeniden yapılanma yapıldığı için, ciddi maliyetler ödendiği için, şu anda eskiye oranla nispi olarak bir koruganlığın da bulunduğunu söyleyebiliriz. Ama reel sektör ve dış ekonomik sektörde -az önce ifade ettim- hem borçlanmada hem de dış ticaretteki gelişmelerden dolayı güçlendirilmesi gereken bir alan olarak da önümüzde durmaktadır.

Operasyonel risklerin farklılaştığını ama 2001 krizinden çıkarken finans sektörünü yeniden yapılandırma sürecinde daha sonraya bıraktığımız şirketlerin yapılandırılmasının bu dönemde birlikte üzerinde düşünmemiz gereken ana konulardan biri olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii yine karşılıklı değerlendirmeye vesile olsun diye Türkiye bir enflasyondan dezenflasyon sürecine geçti. Belli bir olgunlukta, belli bir maliyette bu süreci yönetmiş oldu. Bütün dünyanın şu anda karşılaştığı aşırı likiditeden, likidite bol olsa bile güvenden dolayı kullanılmayan sentetik kıt bir likiditeyle karşı karşıya. Dolayısıyla böyle bir süreci de birlikte yönetmiş olacağız.

Türkiye ekonomisindeki temel göstergelerin seyrini de özet olarak aktarmak gerektiğinde 2002 yılından itibaren bakıldığında elbette verilerde iyileşme olabilir. iyileşme var ama son bir yıllık süre içinde az önce ifade ettiğim hem küresel krizden gelen hem de Türkiye'nin kendine has konjonktürünün de gündeme getirdiği bir düzeltme ve bir dalgalanmanın da içinde bulunduğumuzu ifade edebiliriz. Bunu şunun için söylüyoruz, şunun için önem kazanıyor: Bundan sonra bir politika tedbiri ve önceliği konusunda bir değerlendirme yapmak istediğimizde iki tane ana bloğu, küresel krizden gelen blokla, kendine has konjonktürün ortaya çıkardığı bloğu birlikte düşünmek lazım ve onun iyi bir karmasını oluşturmak gerekir.

Yine göstergelerin ana trendlerine bakıldığında, sanayi üretim endeksi, kapasite kullanım oranları, borsalar, bireysel krediler, kurumsal krediler, iç borçlanma senetleri, bütçe dengesi, borç stoku, ihracat ve ithalatta birkısımında iyi gelişmeler ama birkısımında da az önce söylediğim iki nedenden dolayı bir farklı trendin ortaya çıktığını da ifade edebiliriz.

Enflasyon konusunda da benzer bir trend var. Enflasyonda da biraz sonra söyleyeceğim, ekonomi yönetiminin aldığı inisiyatifler çerçevesinde özellikle TÜFE'de gıda ve gıda benzeri türevli ürünlerin ağırlığının yüzde 30 olması,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş :

Sayfa : 12

enerji ve enerji türünün de neredeyse yüzde 30'a yakın oluyor olması, bizim enflasyon beklentimizi ve enflasyon ağırlığımızı doğrudan şekillendiren iki faktör olmuştur.

Üzerinde düşünülen, tartışılan, değerlendirilen bir başka konu da cari açiktir. Yine Türkiye açısından düşünüldüğünde Türkiye'nin büyüme dinamikleri kendi iç piyasa koşullarına bağlıyken, finansman dinamikleri de dış koşullara bağlıdır. Türkiye şu anda bu konudaki bir yönetimin kurgulanmasıyla birlikte belki de orta bir yol bulacağız.

Temel göstergelerden bir başkası da doğrudan yabancı ve küresel sermayenin Türkiye'ye girişi konusunda son dönemdeki genel trenddir. Bütün dünyada yabancı sermaye, küresel sermaye yükselen piyasalara eskisine oranla aynı hızla girmiyor, Türkiye'de de aynı hızla girmedi. Türkiye'de de neredeyse ortalama yüzde 30'luk bir daralma var, ama bu daralmayı küresel krizin içinde bulunduğu koşulları dikkate aldığınızda, diğer ülkeleri mukayese ettiğinizde gene de makul bir trend olarak da ifade edebiliriz.

İşsizlik konusundaki gelişmeler de benzer şekilde. 2007 ve 2008'le mukayese edildiğinde nispi bir iyileşme söz konusu olsa da iş gücüne yeni katılanların istihdam bulma olanakları için -biraz sonra söyleyeceğiz- Türkiye'nin kendine has konjonktüründen çıkabilmesi için bir yatırım seferberliği özel bir önem taşımaktadır.

Türkiye ekonomisindeki temel göstergelerin belki de en önemlisi, konsolide olarak birlikte düşünülecek temel gösterge de ikinci çeyrekteki gayrisafi yurt içi hasılanın bize verdiği sinyallerdir. 1,9'luk büyüme, altı aylık sonunda da 4,1'lik bir büyüme kabul ettiğinde ortaya çıkan sonuç, değişik sektörlerde farklı trendin ilk izlenimlerini de burada almış oluyoruz.

Aynı şekilde harcamalar açısından da bakıldığında, çünkü millî gelir içinde yerleşiklerin harcama eğilimleri oldukça önemli, paylar da yüzde 69-yüzde 70, 72 ve 73 gibi yüksek bir oranda seyrediyor. Biraz sonra söyleyeceğim, beklentilerdeki değişim tüketimle de ilgili bir sinyal bize iletmış oldu.

Göstergelere bakıldığında, bu göstergeler setinden ayrı olarak beklentilerin izlediği trend de önemlidir. Merkez Bankasının yaptığı temel parasal göstergelerdeki trendler, son dönemlerde bir miktar iyileşme gösteriyor olsa da, bunların çoğunluğu parasal göstergeler olduğu için küresel krizle, küresel finansal sistemle de ilişkili bir trend izliyor.

Tüketici güven endeksi belli bir dönem hızla aşağıya düşerken tekrar bir yükselme trendine girdi ama son dönemde, özellikle son ayda tekrar bir durgunluk döneminde. Onun da temel nedenleri, alt detaylara bakıldığında özellikle güvenin ve küresel krizin topluma yansımaya biçimi olarak da söyleyebiliriz.

Reel kesim güven endeksin de ise orada yine önemli bir farklılığın ya da önemli bir trend değişiminin olduğunu söylemek mümkün. Uzun süre yüzler civarında giren reel kesim güven endeksi, genel gidişata bağlı olarak en azından reel sektörün de olayları izleme ve bekleme konusunda bir temkinliliğinin olduğunu gösteriyor.

Bu genel değerlendirmelerden sonra açıkça ortaya çıkmaktadır ki, Türkiye ekonomisinde yeni bir perspektif gereklidir. Bu perspektifin de ilk sinyallerini açıkçası Dokuzuncu Kalkınma Planında vermiştik. Onu daha önce sizlere geçen seneki Plan ve Bütçe Komisyonu değerlendirmelerinde ilk sayfalarda, değişen ekonomik ve sosyal koşullara bağlı olarak, bir de uluslararası sermayenin öngörülerini ötesinde hareketlilik göstermesi hâlinde finansal krizlerle ilişkili bir gelişmenin olacağı sinyalini daha 2007 yıllarındaki raporlar hazırlanırken tespit edilmişti.

Orta vadeli programda da benzer bir trendin söz konusu olabileceğini ifade ettik. Orada da "Küresel piyasalarda yaşanan dalgalanmaların ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek" ifadesi, küresel krizle ilgili ekonomi yönetiminin en azından olaya bakışının, algılamasının devam ettiğini gösteriyor.

Son olarak da 2009 yılı programı sizlere dağıtıldı diye biliyorum, arkadaşlarımız göndermişlerdi. Orada da yine çok net şekilde burada anlattığım, sizlere paylaştığım genel eğilimi, genel gidişatı yansıtan çok net değerlendirmeler ve ifadeler yer almakta. Hatta günlük olarak alınacak politika tedbirlerini ya da önceliklerini doğrudan almaya Ekonomi Koordinasyon Kurulunun yetkili olacağını, bunu da zannediyorum birkaç hafta içinde Plan Bütçeye gelecek Devlet Yardımları Çerçeve Yasası içinde Ekonomi Koordinasyon Kurulunun yasal ve fonksiyonel alt yapısını güçlendirerek kurumsal bir kimliğe de kavuşturmuş olacağız.

Yeni perspektifin gerekliliğini gösteren bir başka önemli neden de dünyada sadece küresel finansal kriz yok, aynı zamanda gıda krizi ve zamanla şiddetini azaltsa bile devam eden bir enerji ve petrol sendromu da devam etmekte.

Bir başka önemli husus, küresel gelişmeler Türkiye'nin risk primini sürekli etkiliyor. Dolayısıyla bu risk primini düzeltmek için de önemli bir perspektif değişikliği gerekmektedir. Temel göstergelerde Türkiye'nin kat ettiği önemli mesafe yeni kırılma noktalarının da söz konusu olabileceğini, eski kırılma noktasının kaybolduğunu, ama farklı bir tablonun da gündeme gelebileceği işaretini vermişti.

Bir başka önemli husus, şu anda krizde en çok konuşulan, belki krizi en çok etkileyen temel faktör, yine orta vadeli programda vurgulandığı şekilde rasyonel davranışı, finansal psikoloji ve ekonomi sosyolojisini ayırmak gerektiğidir. Çünkü az önce ifade ettim, sonuçta herkes rasyonel davranmıyor göstergelere bakıp, finansal pozisyonuna bağlı olarak ve onu izleyen sürü psikolojisinde diğer oyuncuların da davranışı benzer şekilde şekillenmiş oluyor.

Önemli bir başka husus özel sektör için de, onun da değişim ve dönüşüm içinde olması, farklılaşan iş yapma biçimleri ve yeniden şekillenmekte olan nispi dengeler de özel sektör için farklı bir dönemin de ilk işaretlerini vermiş oluyordu.

Buna bağlı olarak, ekonomi yönetiminin bu perspektifle tutarlı yeni yaklaşımları da en azından merkez bankacılığı, kamu borçlanma mekanizmaları ve vergileme sistemleri arasındaki ilişkilerin yeniden güçlendirilmesini, üst kurullar arasındaki diyalogun sağlıklı hâle getirilmesini, ama bu çerçevede daha da önemli olan husus güven ve istikrarın korunması, ekonomik temellerin güçlendirilmesi, sektörel performansların artırılması ve hepsinden önemlisi de sosyoekonomik gündemin yeniden şekillendirilmesi olarak ifade edilebilir.

Kamu ve özel sektörle birlikte kısa vadede sektör temsilcileriyle bir değişim ve dönüşüm strateji belgesi hazırlama programını başlattık. Orta vadede yine özel sektörle birlikte ekonomik ve finansal yönetim sistemlerini

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

oluşturduk. Uzun vadede ise daha önce de sizlere burada ifade etmiştik ama bir kez daha ifade etmek daha önemli olur, çünkü önemli olan, krizden sonraki yeni mimaride nerede olacağımız önemlidir. Orada da yine Türkiye’de çok sık kullanılmayan ama gelişmiş ekonomilerin sık sık kullandığı bir ulusal ekonomik güvenlik ve ulusal ekonomik savunma konsepti yeni dönemde belki de en çok kullanacağımız, üzerinde en fazla duracağımız temel bir konsept olmalıdır.

Süreklilik arz eden perspektifte de üzerinde durduğumuz iki tane nokta var. Yetkin özel sektör, kaliteli bürokrasi, şeffaf piyasalar, düzenleme denetleme sistemlerinin şekillendirdiği yönetilebilir bir piyasa ekonomisidir. Çünkü dünyadaki genel trend serbest piyasadan kontrollü piyasaya, kurallı piyasaya geçişle ifade edildiğinde, zaten ekonomi yönetimi bununla ilgili düşüncesini ve tercihini de önceden şekillendirmiş oldu.

Belki üzerinde durduğunuz, Sayın Maliye Bakanıyla tartıştığımız ama yeni perspektifte önem kazandığını belirtmemiz gereken kayıt dışılıkla mücadele de bu çerçevede özel bir önem taşıyor.

Büyüme ve istihdam konusunda da somut bir politika önceliği belirledik. Tarım, sanayi ve ticaret stratejisinin güncelleneceğini söyledik. Yeni bir teşvik sistemi de üzerinde çalışan temel konulardan bir tanesi. Sahip olduğumuz ortak platformla özel sektörle yönetişimi çerçevesinde DEİK, UİK, ESK VE ESDK’dır.

Değerli katılımcılar, elbette hep yönetimden bahsediyoruz. Ekonomi ve finansal yönetimden, özel sektörle iş birliğinden ya da ekonomik, ulusal ekonomik güvenlik ya da ulusal ekonomik savunma kavramlarından bahsediyoruz. Bütün piyasalarda olduğu gibi, bütün küresel sistemde olduğu gibi Türkiye’de de piyasaların, sektörlerin, aktörlerin elbette talepleri olacaktır bu genel gidişatla ilgili, içinde bulunduğumuz koşullarla ilgili. Bunlar sıralandığında birkaç başlık altında toplamak mümkündür:

Bunlardan bir tanesi, ekonomik ve finansal istikrarın korunması, herkesin ortaklaşa kabul ettiği, üzerinde anlaşıldığı temel bir argümandır.

Likidite yönetimi, YTL ve döviz cinsi yine üzerinde düşülmesi gereken, birlikte çalışılan bir konudur.

Finansman imkânlarının artırılması ve kredi mekanizmalarının çalıştırılması, özel sektörün reel ve finans sektörü tarafıyla, kamuyla yine birlikte, yönetim çerçevesinde oluşturulacak bir düzenlemedir.

Finans sistemine olan güveni ve sistemin dayanıklılığının artırılması elbette kredi mekanizmaları kadar sistemin de sağlıklı çalışması bakımından özel bir önem taşımaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlarsanız beş dakika içerisinde...

DEVLET BAKAN VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Az kaldı Sayın Başkanım.

Reel sektörün destelenmesi de -az önce ifade ettik- finans sektöründeki gelişmelerin reel sektöre yansıma biçimine karşı alacağımız inisiyatifleri de oluşturacağımız bir alt bileşen olmaktadır.

Ekonomi yönetiminin şu ana kadar neler yaptığı konusunda da birkaç hususu sizinle paylaşmak isterim:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz likiditesi ve faiz oranı indirimi konusundaki ilk sinyallerini vermiş bulunmaktadır.

BDDK devlet iç borçlanma senetlerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasını değiştirerek sistemdeki birtakım tıkanıklıkları önemli ölçüde gidermiş oldu.

Yurt içi yerleşiklerin hisse senedi alımlarında stopajın sıfırlanması, mevduat garantisinin Bakanlar Kuruluna aktarılması, bazı varlıkların millî ekonomiye kazandırılması yasal düzenlemeleri yeni dönemde yurt dışından finansman girişini sağlayacak önemli bir araç olarak görüyoruz.

Kesinleşmiş vergi borçlarının yüzde 3 faizle on sekiz aya taksitlendirilmesi reel sektör bakımından önemli bir açılamdır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının esnaf ve KOBİ'lere yönelik kredi imkânları, yine KOBİ'lere yönelik önemli bir destek paketini ifade etmektedir.

Dün Halk Bankası ve TOBB'un KOBİ kredi imkânını 1,5 milyar YTL kadar artırmış olması önemli bir enstrüman durumundadır.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ne kadar dediniz Sayın Bakanım?

DEVLET BAKAN VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – 1,5 milyar YTL.

Faktöring, leasing ve finansman şirketleri yasa çerçevesini geçen hafta Bakanlar Kurulunda imzaladık. Muhtemelen önümüzdeki günlerde Plan ve Bütçeye gelecek. Bu, aynı zamanda bu sektörü, yani faktöring, leasing ve finansman şirketlerini yasal bir çerçeveye kavuşturmaktan da bir adım öte “sat ve geri al” enstrümanını da kullanmayı mümkün kılacağı için dolayısıyla önemli bir enstrüman da söz konusu olacaktır.

İstihdam paketini zaten biliyorsunuz. ARGE düzenlenmesini biliyorsunuz.

Bir de yine son Bakanlar Kurulunda yurt dışı tasarrufların Türkiye’ye çekilmesi konusunda finansman enstrümanı geliştirmede de ilk adımı da atmış bulunuyoruz.

Ekonomi yönetiminin yaklaşımına gelince... Dünyadaki küresel gelişmeleri, Türkiye'nin ihtiyaçlarını özetledikten sonra üzerinde durduğumuz, geliştirdiğimiz temel yaklaşım destekleyici ve teşvik edici mali ve finansal disiplin olarak ifade edilebilir.

Teşebbüs özgürlüğü, özel teşebbüs, dışa açıklık, şeffaf ve serbest piyasa, küresel ekonomiye entegrasyon hedefleri her zaman önemlidir.

Kopenhag ekonomik kriterleri, işleyen bir piyasa ekonomisi ve rekabete dayanan bir Türkiye ekonomisinin varlığı bu kriterler çerçevesinde üzerinde durduğumuz, her zaman da ısrarla vurguladığımız önemli bir konudur.

Ekonomik ve siyasi istikrar bu süreçte olmazsa olmaz en önemli koşuldur. Türkiye ekonomisinin yapısı, az önce söyledim, büyüme iç dinamiklere, finansman dış koşullara bağlı olduğu için buradaki en hassas dengenin bu ikisi arasında kurulması gerektiği, dolayısıyla hazırlanacak ve hazırladığımız, üzerinde çalıştığımız temel yaklaşımları da bu eksene oturtduğumuzu ifade etmem gerekir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

Hedefi belirli kamu harcaması ve kamu yatırımları bu süreçten çıkışta son derece önemlidir. Bölgesel ekonomik kalkınma, GAP Projeleri, DAP Projeleri, Bilişim Vadisi, İstanbul Finans Merkezi ve kentsel dönüşüm projeleri sahip olduğumuz aktifleri parasal hâle getirmede son derece önemli işlev görecektir.

Reform gündemimizde ise, bu süreç içinde yine ısrarla vurguladığımız, üzerinde durduğunuz reform gündemi ise "Mali kural" dediğimiz Maastricht Kriterlerinden iki tanesini içeren, bütçe açığının ve kamu borç stokunun millî gelire oranları olarak bakıldığında, zaten örtülü olarak devam eden mali kuralı kalıcı hâle getireceğiz.

Piyasa gözetiminin ve denetiminin konsolidasyonunun da bu dönemde önem arz ettiğini, gözetim ve denetiminin daha etkili ve daha sistematik bir çerçevede yapılmasının özel önem taşıdığını, kamu kaynak ve harcama dengesinin hedeflere odaklı olmasının daha da önem kazanacağı bir döneme geçiyoruz ve son olarak da aşırı dalgalanma ve oynaklığa, spekülasyon ataklara da ekonomi yönetiminin diğer ülkelerde olduğu gibi, benzer şekilde, müdahale etmesinin kaçınılmaz olduğunu söylemek gerekir.

Yine ekonomi yönetiminin yaklaşımları çerçevesinde vatandaş ve firmalara yönelik öncelikle büyük önem taşımaktadır. Özellikle istihdam ve büyüme konusunda bu çerçevede herhangi bir fedakârlıktan da kaçınmayacağımızı belirtmek gerekir.

Bütçede arz ve talebe yönelik yaklaşımları zaten belirttik. Sayın Bakanımız da ifade etmiştir, ilgili bakanlar da söylemiştir ama en azından maaş ve ücretler konusunda, ikinci olarak da reel sektöre aktardığımız, KOSGEB'i, DEFİF'i, Halk Bankası ve Ziraat Bankasına aktardığımız kaynakları da enflasyon oranında olduğunu söylersek hem arzı hem talebi de bütçe imkânları çerçevesinde düşündüğümüzü ve bu konuya yönelik inisiyatifleri de attığımızı söyleyebiliriz.

Bir başka önemli husus, çok sık tartışılan, kafa karışıklığı yaratan temel bir husus proaktiflik ve ihtiyatlılık dengesi son derece önemlidir. Şu anda dünyadaki kriz içinde olan ülkeler bile proaktif davranıyor diye kabul ettiğinizde, krizi çözme şansları ve başarıları da ortadadır. Dolayısıyla buradaki en uygun yaklaşım proaktiflik ve ihtiyatlılık arasındaki kendimize has dengeyi kurmaktır.

Bir başka önemli husus güçlü alanlar ve güçlendirilmesi gereken alanlar arasındaki geçişte yeni bir dengesizlik yaratmadan süreci yönetmek gerekir. Sorunlu sektörlerle ve alanlara yönelik politika tedbirleri ve öncelikleriyle genel makroekonomik politikalar arasındaki ilişkiyi de hiçbir zaman gözden kaçırmamız lazım.

Ulusal ve küresel yönetişimi, az önce ifade ettiğim ulusal çerçevede EKK, ESK, ÜİK, küresel çerçevede ise L-20 ve Avrupa Birliği bu bakımdan özel bir mekanizma durumundadır. Ama çok sık tartışılan, yine kafa karışıklığına neden olan temel husus koordineli yaklaşımlarla her şeyi tıpa tıp aynı yapmayı benzer düşünmemek lazım. Aynı şeyi yapmak, sonuçta koordineli olmak anlamına gelmiyor. Her ülkenin, her sektörün, her alanı kendine has özel durumu var, onlara yönelik eylemler setinin koordineli olması başka bir şey, herkesin aynı şeyi yapması koordineli olarak kabul edilmemesi gerekir diye düşünüyoruz.

Son olarak da bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar çerçevesinde çok özet ve çok hızlı olarak, beş dakika içinde de bütçe rakamlarını verip, hemen geçmek istiyorum.

Devlet Planlama Teşkilatının 2008 yılı bütçe ödeneği ortalama 267 milyon YTL'ydi, bu sene 598 milyon YTL'ye çıkarıyoruz. Bu önemli bir artıştır. Özellikle buradaki artışların temel nedenlerini "Sermaye transferleri" kaleminde aramak lazım. Kalkınma ajanslarının sayısının artıyor olması, cazibe merkezlerinin yeni dönemde artırılacak olması, Suriye-Türkiye Bölgelerarası İş Birliği Programı, ama en az ekonomi kadar önemli olan sosyal destek projelerine de ciddi bir kaynak ayırdığımızı burada belirtmek isterim.

Değerli katılımcılar, önemli bir başka husus da Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının Kurumsal Stratejik Planı'nı da ilk defa sizlere aktarmak isterim. 2009-2013 dönemini kapsayan süre içinde Devlet Planlama Teşkilatı geleneksel fonksiyonlarına ek olarak yeni dönemde politika ve strateji üretimine, izleme ve değerlendirmeye ve koordinasyon yönlendirmeye daha fazla bir ağırlık verecektir. Bu süreçte Türkiye'nin stratejik kararlarına yön verecek teknik desteği sağlama ekseninde kamu ve özel sektöre her türlü bilimsel, teknik ve ekonomik verilerle destek sağlanacaktır.

İkincisi, temel politika dokümanları olan kalkınma planı, orta vadeli program, yıllık program, sektörel ve bölgesel tematik stratejilerde eski oranda, eski hızıyla da devam edecektir.

Kamu yatırımlarının, kamu işleyişinin ve kurumsal kapasite oluşumunun yönlendirilmesi ekseninde ise kamu sektörü-özel sektör iş birliğine, bakanlıklara da daha fazla yetki veren bir düzenlemeye ve DPT'nin de koordinatörlük görevini daha etkin hâle getirilmesine özel önem vereceğiz.

Bölgesel gelişme ekseninde ise en önemli enstrüman kalkınma ajansları ve cazibe merkezleri olacaktır. DPT Müsteşarlığının misyonu da sadece kendi açısından değil, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu veri ve bilgi setlerini üreten, bunu strateji ve politika hâline getiren, uygulama prosedürlerine sokabilen, daha sonra da izleme ve değerlendirme yaparak da koordinasyon çerçevesinde değerlendiren bir kurum kimliği daha ön plana çıkarılmış olacaktır.

TÜİK'le ilgili olarak da 2008 yılında 100 milyon YTL'lik bütçeyi 110,5 milyon YTL'lik bir bütçeye çıkarmış olduk. Burada da en önemli kalem genel kamu hizmetleri çerçevesinde ortaya çıkmış olmaktadır.

TÜİK'in faaliyetleri arasında da -daha önce konuşmuştuk, sizler de biliyorsunuz 2008 yılı faaliyetlerinde- Adrese Dayalı Nüfus Sistemi, Ulusal Hesaplar Sistemi ve Resmî İstatistik Programı bu çerçevede ön plana çıkan, TÜİK'in de rol ve fonksiyonunu güçlendiren, kalitesini artıran önemli bir yaklaşımdır.

TÜİK önümüzdeki yıllarda da benzer yaklaşımlarını devam ettirecek, enflasyon sepeti ve içeriğiyle kır-kent kırılımında değil, düzey 2 bazında da iş gücü rakamlarını daha detaylı yayınlamaya da başlayacaktır.

GAP'la ilgili olarak da, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresinin bütçesinde de bir miktar artış sağladık. Bu artışın da temel nedeni, artık bundan sonra GAP'in bölgede iyi bir koordinatörlük ve iyi bir müşavere, istişare mekanizması hâline gelmesini istiyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Değerli katılımcılar, belki yine bu çatı altında ilk defa söyleyeceğimiz Güneydoğu Anadolu Projesinin geçici gerçekleşme düzeyleri konusunda da bilgi vermek isterim. Biliyorsunuz, daha önce sizlerle görüştüğümüzde merkezî yönetime ilave olarak GAP Bölgesi için 1 trilyon YTL'lik bir kaynağı aktardığımızı söylemiştik. Onun dağılımına bakıldığında ilk üç aylık sonuçlar itibarıyla, geçici sonuçlar, yüzde 53'lük bir gerçekleşme oranı, ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesinde yüzde 50, sosyal gelişmede yüzde 75, altyapının geliştirilmesinde de yüzde 48'lik bir nakdî gerçekleşmenin olduğunu ifade edebiliriz.

Biraz daha detayına baktığımızda, kültürde 97, doğal kaynaklarda 37, tarımda da yüzde 60'lık bir gerçekleşmenin en azından birincil başlık olan ekonomik kalkınmada söz konusu olduğunu söyleyebiliriz.

HASİP KAPLAN (Şırmak) – Bunları alabilir miyiz Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Bunu ayrıyeten size ben takdim edeyim. Size verdiklerimizde var o, dağıttı galiba arkadaşlar. Olması lazım sizde.

Sosyal gelişmenin sağlanması bağlamında ise ortalama yüzde 75'lik bir gerçekleşme oranında eğitim 81, istihdam 40, sağlık yüzde 100, kültür ve sosyal hizmetler de ortalama yüzde 35 düzeyinde.

Altyapının gerçekleştirilmesi konusunda ortalama yüzde 48, sulamada 54, enerjide 32, ulaştırmada 58, sosyal fiziki altyapıda da yüzde 24'lük bir artış var. Aynı zamanda bir yedek ödeneğimiz de söz konusu olduğu için, bu ödeneği de hızla kullandığınızda bütün oranları daha yüksek seviyeye çıkarma ihtimali de olacaktır.

Sermaye Piyasası Kurulu açısından bakıldığında, hem Kurul kaydındaki şirket sayısı hem de bu şirketlerin değerlerine bakıldığında sürekli bir artış trendinin olduğu, dolayısıyla SPK'nin sistemle ilgili gözetim, denetim ve yönlendirme faaliyetlerini tekrar arz etmiş oluyoruz.

Türkiye açısından bakıldığında, küresel sermaye piyasaları ve Türkiye karşılaştırması açısından gelişmiş ülkelerle Türkiye ve gelişmekte olan ülkelerle Türkiye mukayese edildiğinde, gelişmiş ülkelere oranla, gelişmekte olan ülkelere oranla bazı göstergelerde iyi, bazı göstergelerde ise daha adım atılması gereken alanlar bulunduğunu gösteriyor. Bunlar arasında da halka arza, borsadaki şirket sayısına ve yabancı portföy değerinin de gayrisafi yurt içi hasılaya oranları konusunda önemli açılımların söz konusu olabileceğini, bu konuda da ciddi bir potansiyelin bulunduğunu ifade edebiliriz.

Sermaye Piyasası Kurulunun bütçesi de 54,1 trilyondan 2009 yılında da 61,2 trilyona kadar çıkmış oldu.

BDDK'yla ilgili bakıldığında -arkadaşlar o sunumu yapacaklar, ben çok hızlı geçmek istiyorum- 2007 yılındaki, 2008 yılındaki bütçe rakamı ortalama rakam olarak bakıldığında 25,84 gelirler 140'a, 25,7 olan gelirler de 140 noktaya çıkmış oluyor.

BDDK'nın en önemli faaliyetlerinden bir tanesi az önce söylediğim finansal kiralama ile ilgili kanunu tamamlamış olması, bankacılık kanununu da Bakanlar Kuruluna göndermiş olması, İstanbul'da ilk defa bir "Ulusal Ve Küresel Finansal Sistemde Yeni Finansal Mimari Arayışlar" konulu bir sempozyum düzenlenmiş olmasıdır.

Yine BDDK size az sonra anlatacak, Türk bankacılık sektöründeki performans göstergelerine bakıldığında en azından 2008 yılı sonu itibarıyla, elinizdeki verilen itibarıyla sistemin kendi kendini hâlâ güçlü şekilde tutabildiğini de ana hatlarıyla göstermekte.

Değerli katılımcılar, genel çerçeve olarak hem Türkiye ekonomisindeki gelişmeler hem küresel ekonomideki gelişmeler bir ekonomi yönetiminin de olaya bakışı, yaklaşım tarzı çerçevesinde yine doğal olarak da bağlı, ilgili kurum ve kuruluşların da genel bütçeleriyle ilgili verileri sizlere aktarmış oldum.

Değerli katılımcılar, yorumlarınız, eleştirileriniz bakımından sizlere teşekkür ediyorum.

HASİP KAPLAN (Şırmak) – Sunumu alabilir miyiz?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) - Sunumun en azından bir kısmını vermiştik, onu dağıtmış olmaları lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığından özet bir sunum alıyoruz.

Buyurun.

SPK BAŞKANI TURAN EROL - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri; sözlerime başlamadan önce şahsım ve kurumum adına sizleri saygı ile selamlıyorum.

Kurulumuz, finansal sistemimiz içerisinde çok geniş bir yelpazede gözetim, denetim ve düzenleme faaliyetleri yürütmektedir. Bu geniş yelpazede yer alan kurumların çeşitliliği yanında sayıları da dikkat çekicidir. SPK, sayılıra 331' i İMKB' de işlem gören şirket olmak üzere 579 halka açık şirket, 145 aracı kurum, 333 yatırım fonu, 115 emeklilik fonu, 81 yabancı yatırım fonu, 34 yatırım ortaklığı, 14 gayrimenkul yatırım ortaklığı, 2 girişim sermayesi şirketi, 23 portföy yönetim şirketi, 97 bağımsız denetim kuruluşu, 48 gayrimenkul değerlendirme şirketi, 8 derecelendirme kuruluşu yanında, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İzmir Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası, İstanbul Altın Borsası, Takas bank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği gibi kurumlarla da yakın ilişki içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir.

SPK, düzenleme ve denetleme sorumluluğu ile çok sayıda ve çeşitte kurumdan oluşan Türk sermaye piyasasının sistemli biçimde işlemlerini sağlamakta, geliştirdiği finansman ve yönetim modelleri ile kurduğu gözetim ve denetim sistemi sayesinde sermaye piyasasını iyileştirmeye gayret etmektedir.

Kurulumuz, düzenleme yaparken hukuki ve ekonomik boyutları dengeli bir şekilde ele almaktadır. Yapılacak düzenlemelerin sağlam bir hukuki altyapısı yanında, ekonomik sonuçlarını analiz ederek, piyasa önceliklerini dikkate alan çözümler üretme gayreti içersindedir. Sermaye piyasası düzenlemelerinde yoğun bir uzmanlaşma, yatırımcının bilinçlendirilmesi ve şeffaflık daha ön plana çıkmaktadır. Bu çerçevede SPK ilke ve inisiyatif bazlı yaklaşımlarla

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

düzenleme faaliyetlerini sürdürmekte, doğrudan denetimin yanında, bağımsız denetim, derecelendirme ve değerlendirme alanlarında yetkilendirme yaparak sistemin gözetimini sağlamaktadır.

Sermaye piyasası alanında yaptığımız çalışmalar ülkemizin bu alandaki dünya sıralamasına önemli katkılarda bulunmaktadır. Bunun bir örneğini, yakın zamanda açıklanan Dünya Bankası'nın İş Yapma Raporu göstermiştir. Bu rapora göre, yatırımcı koruması alanında Türkiye toplam 181 ülke arasında 53'üncü sırada yer alarak 2008 yılına göre toplamda 13 sıra birden yükselmiştir. Bu yükselişte SPK'nın yatırımcı haklarının korumasına ilişkin yapmış olduğu düzenlemeler etkili olmuştur.

Diğer yandan, Dünya Ekonomik Forumu 52 ülkenin finansal sisteminin gelişmişlik düzeyine yer verdiği Finansal Gelişmişlik Raporu'nu Eylül 2008'de yayınlamıştır. Buna göre, Türkiye genel sıralamada 52 ülke arasında 39'uncu sırada yer alırken, sermaye piyasaları kategorisinde 21 'inci sırada yer almıştır. Sermaye piyasamızın daha üst sıralamada olmasında, yapmış olduğumuz düzenleme ve gözetim çalışmalarının kalitesi belirleyici olmuştur.

Küresel ölçekte yaşanmakta olan finansal kriz yatırım bankacılığı ile ticari bankacılık modelinin uzun vadede sürdürülebilir bir model olmadığını düşünmekteyiz. Bu model kendi içinde pek çok potansiyel problemi barındırmaktadır. Kredi verilen firma ve bu firmanın menkul kıymetlerine yatırım yapacak yatırımcılar açısından pek çok hassas nokta bulunmaktadır. Ticari banka bir yandan kredi kullandığı şirket hakkında tüm gizli bilgilere sahip olurken, diğer yandan parasını yönettiği müşterilerine yatırım tavsiyelerinde bulunacaktır. Bu sistem, içerden öğrenenlerin ticareti, manipülasyon ve çıkar çatışmaları gibi sermaye piyasası açısından pek çok potansiyel sorunun ortaya çıkması için çok elverişli bir ortam hazırlamaktadır. Bu nedenle, küresel finans piyasasındaki gelişmeler soğukkanlılıkla değerlendirilmelidir. Unutulmamalıdır ki, küresel finansal sistemin ve ekonominin geleceği finansal aracılık sisteminin gözden geçirilip yeniden yapılandırılmasına bağlı olacaktır.

Yaşanmakta olan küresel krizin sinyallerinin alınması ve etkilerinin hissedilmesiyle birlikte SPK olarak, kriz yönetimi konusunda üzerimize düşen tedbirleri aldık ve almaya da devam etmekteyiz. Bu çerçevede, sermaye piyasasında likiditeyi ön planda tuttuk, sonucunu kestiremediğimiz politika değişikliklerinden kaçındık, yatırımcı güvenini sağlamaya devam ettik, uluslararası finansal raporlama standartları ve risk yönetimine ilişkin çalışmalarımıza özel önem verdik.

Ülkemizde yatırım yapan yabancı yatırımcıların kararlarında, yurtdışı piyasalarda yoğun olarak yaşanan çalkantıların etkisiyle meydana gelen değişiklikleri yakından izlemeye devam ettik. Borsalarımızda yatırım yapan yabancı yatırımcıların eğilimlerinin anlaşılması için düzenli olarak çalışmalar yapmaktayız. Kasım sonu itibarıyla yabancıların İMKB'deki payı yaklaşık %67 civarındadır. Bu yüzde %67'nin, %45'lik kısmı yabancı fonlara, kalan %22' lik kısmı ise yabancı tüzel kişilere aittir.

Küresel krize neden olan gelişmiş finansal tekniklerin nimetlerinden yararlanamamış olmamıza rağmen, son beş yılda sermaye piyasaları yolu ile özel sektöre doğrudan yaklaşık 25 milyar dolarlık kaynak aktarılmış, menkul kıymet yatırım fonları ile 20 milyar dolar seviyesinde bir tasarruf oluşturulmuş, emeklilik fonları da yaklaşık 5 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri; konuşmamın bu bölümünde size son dönemde yaptığımız çalışmaları kısaca özetlemek istiyorum:

Sermaye piyasasının etkin işlemlerini sağlamak için, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, bir düzenleme ve denetleme misyonu ile hareket etmekteyiz. Bu amaçla son bir yılda birazdan size kısaca özetleyeceğim alanlarda 200 'ün üzerinde düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemelerin ayrıntıları sizlere sunmuş olduğumuz kitapçıklarda yer almaktadır. Burada sadece ana başlıklara değinmek istiyorum.

Finansal araçların çeşitlendirilmesi yönündeki çalışmalarımız tüm hızıyla devam etmiş, garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı fonlar oluşturulmuş, serbest yatırım fonlarına ilişkin düzenlemeler tamamlanarak bu fonların kuruluşuna izin verilmiş, ayrıca DİBS endekslerinin temel alındığı yatırım fonlarının kurulmasına imkân sağlanmıştır.

Şirket finansmanı konusunda, sermaye piyasalarından kaynak temin etme süreci kısaltılarak maliyetler azaltılmış, şirketlerin yeniden yapılandırılması ve öz kaynak kullanılması kolaylaştırılmıştır.

Gayrimenkul finansmanı konusunda ise konut finansmanı sistemine ilişkin ikincil düzenlemeler tamamlanmış; gayrimenkul yatırım ortaklıklarında lider sermayedar ilkesi getirilmiş ve gayrimenkul değerlemesine ilişkin mevzuat geliştirilmiştir.

Kamunun aydınlatılması ve yatırımcı güveni konusunda kurumsal yönetim uygulamaları geliştirilmiş, kamunun aydınlatılmasında ve bağımsız denetim faaliyetlerinde uluslararası standartlara uyum sağlanmıştır.

Aracılık faaliyetleri konusunda, aracılık maliyetlerini azaltıcı ve aracı kurumların uluslararası rekabet kapasitesini artırıcı düzenlemeler yapılmış, portföy yöneticiliği faaliyetlerinin çerçevesi netleştirilmiştir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Kurulumuzun önümüzdeki dönem öncelikleri şunlardır:

Halka açılma süreçlerinin kolaylaştırılması ve KOBİ Borsasının faaliyete geçirilmesi.

Sermaye piyasasında işlem gören araçlar konusunda, üst kavram olarak finansal araç yaklaşımının geliştirilmesi.

Sermaye piyasası faaliyetlerinin ana ve yardımcı faaliyetler olmak üzere yeniden sınıflandırılması.

Yatırım ortaklıklarının kuruluş koşullarının kolaylaştırılarak, daha esnek bir yapıya dönüştürülmesi.

Bu çerçevede, tekrar altını çizmek isterim ki, temel önceliğimiz istikrarlı, güvenli finansal büyüme ve piyasa derinliği sağlamaktır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Konuşmamın sonunda Kurulumuzun gelir-gider yapısı ile ilgili olarak da kısaca bilgi vermek istiyorum: Kurulumuzun 2008 yılı mali bütçe ödeneği 54 milyon 110 bin YTL'dir. Ekim sonu gerçekleşmeleri bazında yapılan yıl sonu gerçekleşme tahminlerine göre ise gelirlerin 2008 yılı bütçe tahmini tutarında gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu gelirlerin %83'lük kısmının kayıt ücretleri, %10'unun ise borsa paylarından oluşması beklenmektedir. Sermaye Piyasası Kurulunun 2009 yılı faaliyetleri için, 2008 yılı ödeneğine göre % 13 düzeyinde bir artış öngörülerek 61 milyon 176 bin YTL ödenek teklifinde bulunulmuştur.

Sermaye Piyasası Kurulunun gelir kaynakları, sermaye piyasası araçlarına ilişkin kayıt ücretleri, borsalardan alınan paylar, gayrimenkul kira gelirleri ve diğer gelirlerden oluşmaktadır. Sermaye Piyasası Kanunu'na göre Kurul gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, Hazine yardımı alma imkânı da bulunmaktadır. Ancak Sermaye Piyasası Kurulu Hazineden yardım alan değil kaynak aktaran bir konumdur. Hazineye aktarılan kaynak tutarı 2007 yılında 6 milyon YTL, 2008 yılında ise 10,9 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Sözlerime son verirken, 2009 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni eder, hepinize saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Şimdi, BDDK Başkanımıza söz veriyorum sunumu için.

Buyurun efendim.

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; ben de hepinizi konuşmaya başlamadan önce saygıyla selamlıyorum.

BDDK, 31 Ağustos 2000 tarihinde idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum olarak faaliyete geçmiştir.

BDDK bünyesinde 30/09/2008 tarihi itibarıyla 49 banka, 50 yabancı banka temsilciliği, 52 finansal kiralama şirketi, 80 faktöring şirketi, 10 tüketici finansman şirketi, 6 varlık yönetim şirketi ve 47 bağımsız denetim şirketi olmak üzere toplam 294 şirket mevcuttur. Kurum bunların düzenleme ve denetiminden sorumludur. Kurumun temel amacı ise - Kanundaki ifadesiyle- "Tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasıdır."

Kurumun karar organı altı yıllık süre için atanan bir başkan ve 6 üyeden müteşekkildir. Kurumda 17 adet yönetici, 348 meslek personeli ve 139 idari personel olmak üzere toplam 504 kişi çalışmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizde sigortacılık, leasing, finansal kiralama, yatırım fonları gibi finans sistemini oluşturan diğer kurumlar çok fazla gelişmediği için Türk finans sisteminde temel oyuncu bankalar olagelmıştır.

Bankacılık bugün finans sistemimizin yaklaşık olarak %80'ini oluşturmaktadır.

Dolayısıyla bankacılık, bankacılıkla ilgili gelişmeler, yenilikler ve bankalarımızın davranış kalıplan finans sistemimizi doğrudan ve derinden etkileyebilmektedir.

Bankacılık her türlü ekonomik aktivitelerin merkezindedir. Çünkü bankacılık tüm ekonomiye fon pompalayan, fonları dengeli dağıtmaya gayret gösteren ve geri topladığı kaynakları tekrar dağıtan bir nevi ekonominin kalbi fonksiyonunu görmektedir. Bankacılık bazı sorunlarla karşılaştığında ya da beklentileri değiştiğinde ve aracılık fonksiyonunu tam olarak yerine getiremediğinde tüm diğer ekonomik faaliyetler bundan doğrudan etkilenmektedir. Aracılık fonksiyonundaki aksama ise fon ihtiyacı olanlar ya da fon arz edenleri başka ürünlere yöneltebilmekte, barter benzeri metotların gelişmesine sebep olabilmekte ve organize olamayan kuralsız para tüccarlarının ortaya çıkmasına sebebiyet verebilmektedir. Önemli olan halkımızı kurallı piyasaların dışında bırakmamaktır.

Sayın Başkan, Türk bankacılık sistemi pek çok yönden -ki bunlar özellikle personel kalitesi, bilgi işlem teknolojisi, ürün çeşitliliği, kriz tecrübesi ve son yıllarda risk yönetimi hususlarında- oldukça önemli mesafeler kaydetmiştir. Hatta bu alanlarda pek çok gelişmiş ülkeden çok daha iyi bir konumdadır.

Bankacılık sistemimizde Eylül 2008 sonu itibarıyla, kredilerin takibe dönüşüm oranı %3.11'dir.

Sektörün ortalama sermaye yeterlilik oranı yasal sınır oran %8'in üzerinde ve %17.3'tür. Dünyanın en büyük bankalarında bugün %8 ya da 9'lar büyük başarı olarak karşılanmaktadır, algılanmaktadır.

Mevduatın krediye dönüşüm oranı %89'dur.

Öz kaynak kârlılığı (Dönem net karı/ortalama öz kaynaklar) %15,47'dir Eylül sonu itibarıyla.

Sayın Başkan, Eylül 2008 itibarıyla sektörün toplam kredileri 361 milyar YTL'dir. Bu kredilerin 271 milyar YTL'si TL şeklinde kullanılan, 90 milyar YTL'si ise yabancı para şeklinde kullanılan kredilerdir. Kredilerin yaklaşık üçte 1'i, 117 milyar YTL'si bireysel krediler olup kalanı kurumsal ve KOBİ kredilerinden oluşmaktadır.

Diğer bir anlatımla, bankacılık sistemi kredilerinin %33'ü bireysel kredilerdir. Bireysel krediler içinde ise ilk sırayı 39 milyar YTL ile konut kredileri almakta, ikinci sırayı 34 milyar YTL ile ihtiyaç kredileri ve 33 milyar YTL ile kredi kartları izlemektedir.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Bir daha tekrarlar mısınız ?

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN - 39 milyar YTL ile konut kredileri –Eylül sonu itibarıyla rakamlar- almakta bunu 34 milyar YTL ile ihtiyaç kredileri ve 33 milyar YTL ile kredi kartları, kalan da diğer bireysel kredilerdi.

Eylül 2008 itibarıyla toplam mevduatımız 419 milyar YTL'dir. Bunun 276 milyar YTL'si Türk parası mevduat, yaklaşık 115 milyar USD karşılığı da yurtdışı mevduatlardan oluşmaktadır. YP'nin mevduatın toplam mevduat içindeki payı 2002'de %57,3 iken bu oran bugün %34'e gerilemiştir. Türk bankacılık sektöründe mevduatın %91'i maalesef 3 ay ve daha kısa vadeli. Mudiler genelde vadelerinde yenileme eğiliminde olsalar da söz konusu vade yapısı sistemin projeksiyonlarında önemli bir değişken olarak yer almaktadır. Mevduat ile ilgili diğer bir problem de geçtiğimiz yıllarda gördüğümüz kredilerin mevduattaki artış hızından daha hızlı artmasıdır. Bir anlamda tasarruf açığının doğmasıdır. Bu açığı bankalarımız genelde yurtdışı borçlanmalar vasıtasıyla kapatmışlardır. Sendikasyon ve sekürütizasyon kredileri olarak adlandırılan bu tür borçlanmaların en önemli özelliği mevduattan çok daha uzun vadeli

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

olmalarıdır. Sektörde şu anda stok olarak toplam 26 milyar USD sendikasyon ve seküritizasyon kredisi bulunmakta olup, 2008'in kalanında 4,6 milyar USD, 2009'da ise 10,5 milyar USD geri ödeme söz konusudur.

Sayın başkan, bankacılık sistemi öz kaynakları Eylül 2008 itibariyle 83 milyar YTL'dir. Serbest öz kaynaklar ise -çok önem verdiğimiz bir orandır- öz kaynaklardan aktifte gelir getirmeyen aktif kalemleri düşüğümüz zaman kalan öz kaynak ise 57,1 milyar YTL seviyesindedir. Sistem 2008 ilk dokuz ayında 11,1 milyar YTL kâr elde etmiştir. Yıl sonu kâr toplamının da yaklaşık olarak 14 milyar YTL düzeyinde olmasını beklemekteyiz.

Tüm bu göstergelere bakıldığında esasen bankacılıkta son yıllarda kredilendirmenin hâkim olduğu, mevduatın banka büyümelerine veya ihtiyaçlarına yetmediği ve açığın yurtdışı borçlanmalar vasıtasıyla karşılandığını ve sermayenin güçlü bir vaziyette bulunduğunu görmekteyiz. Kısaca sistem global krize yığınla girmiştir.

Bu noktada sistemin yurtdışı kaynaklı krizden etkilenip etkilenmeyeceği ile ilgili sorular sorulabilir, akla gelebilir.

Sayın Başkan, elbetti ki yurtdışı ile bağlantılı bir ekonominin aktörleri olarak bankalarımız da dışsal ve uzantısı olan içsel gelişmelerden etkilenmektedir ve etkilenmeye de bir süre devam edecektir. Tüm dünyada bilançolarda şişkinlik yapan kalemlerin atılması veya reel bilançolara dönüşüm süresince göreceğimiz dalgalanmalar ülkemizde de etkisini hissettirmektedir

Çok daha gerçekçi ve şeffaf bilançolara sahip olan bankalarımızın önünde de önemli günler bulunmaktadır. Bankacılık her zaman bir çok riskin paketlenmiş bir ortamda çalışmak zorundadır ve bu işin mantığı gereğidir. Bankacılık bir nevi risk alma sanatıdır. Kur riski, faiz riski, vade riski, ülke riski, itibar riski, mevzuat riski, fıslıtlı ya da dedikodu riski gibi riskler devamlı olarak bahsettiğimiz risklerdir. Ancak içinden geçtiğimiz dönemde üzerinde hassasiyetle durduğumuz ve takip ettiğimiz esas riskler ise likidite ve kredilerin geri dönüşünde aksama riski olarak kendilerini göstermektedir.

Ülkemizde şu anda uygulanmakta olan ve dünyadaki tek örnek olan likidite yönetmeliği ile likidite riskini olabildiğince frenlemektedir.

Türk bankacılık sisteminde kredilerin takibe dönüşüm oranı –demin de arz ettim- % 3,11'dir. Gelişmeler bu oranın artmasının muhtemel olacağını göstermektedir. İşte bu gibi dönemlerde, geçmişten de destek alarak, bankalarımıza ve reel sektöre önemli görevler düşmektedir.

Bankalarımızın diyalog ve işbirliğine açık, kanunların elverdiği ölçüde esneyebilmesi önemlidir.

Reel sektörü firmalarının da gerçek durumlarını yansıtan şeffaf bir iş birliğine açık olması aynı derecede önemlidir.

Sayın Başkan, her bankanın durumu farklı farklıdır. Dolayısıyla her banka gücü ölçüsünde bu iletişime açık olacaktır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunu değerli üyeleri; müsaade ederseniz -çok tartışıldığı için- geçtiğimiz iki ay boyunca sektördeki gelişmeleri aktarmak isterim.

Global piyasalarda asıl dalgalanma -malum olduğu üzere- 15 Eylül 2008'de Lehman Brothers'ın iflasi (15/09/2008) ile başlamıştır. Eylül sonundan 12 Kasım 2008 tarihine kadar, elimizdeki en son verilere kadar geçen yaklaşık bir buçuk aylık sürede yabancı para kredilerde, parite etkisi giderildiğinde, 641 milyon USD, Türk parası kredilerde ise 2,8 milyar YTL azalış kaydedilmiştir.

Mevduatta ise bahse konu süre içinde Türk parası mevduatlar 9,9 milyar YTL artmış, yabancı para mevduatlar ise, parite etkisi giderildiğinde, 11,7 milyar USD azalmıştır.

Tespitlerimiz yabancı para mevduattaki azalışta kurlardaki yukarı yönlü hareketin etkili olduğunu ve YTL'ye dönüşen bu meblağın önemli bir bölümünün DiBS'lere ve YTL mevduata kaydığı yönündedir .

Bu tabloya baktığımızda bankacılığımızda geçmiş yıllarda gördüğümüz her ay yaklaşık ortalama %2-3 gibi oranlarında görülen kredi artışının durağanlaştığı görülmektedir. Ancak dünyadaki bu çalkantılı dönemde yine de şu ana kadar gösterilen performans önemlidir ve bankalarımız pek çok gelişmiş ülkeye göre çok daha olgun davranmışlardır. Unutulmamalıdır ki, ülkemizde en çok denetlenen, sorgulanan, izlenen ve en ağır cezai sorumluluklara sahip sektör bankacılık sektörüdür. Piyasalarda yaşanan güven ve beklenti krizi aşıldığında, bankacılarımızın ellerindeki fonları piyasaya kullanırmak için her türlü gayreti göstereceklerini biliyoruz.

Sayın Başkan, ekonomi ve bankacılık sistemi için kesinlikle kredi kanalları kapatılmamalıdır. Kredi kanallarının açık olması bankacılarımız ve BDDK kadar ekonomideki diğer aktörlerin de gayretine doğrudan -belki bu dönemde- çok daha kuvvetli bir şekilde bağlıdır.

Bize göre bu anlamda finansal istikrar olmadan fiyat istikrarının gerçekleşmesi olasılığı da oldukça düşüktür.

Sayın Başkan, bugün takdirlerinize sunulan bütçemiz ile 2009 yılında:

Katılım paylarından 124,5 milyon YTL ,ki bu tutar Kanun gereği Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu yıl bu oran banka bilanço toplamalarının on binde 2'sine olarak belirlenmiştir.

Faiz gelirlerinden de 15,2 milyon YTL gelir belirlenmektedir.

Giderler olarak da:

38 milyon YTL personel,

2,1 milyon YTL sosyal güvenlik prim giderleri,

39 Milyon YTL mal ve hizmet alımları ve 61 Milyon YTL de bina alımı ya da yaptırımı giderler olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, sayın üyelerimiz; takdirlerinize sunulan bütçemiz ile mutad giderler dışında özellikle etkin ve hızlı bir denetim ve gözetim hedeflenmektedir. Ayrıca önümüzdeki günlerde takdirlerinize sunulacak olan Bankacılık Kanunu'nda değişiklikler öngören tasarı ve Finansal kiralama-faktöring ve tüketici finansman kanun tasarılarının da

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bankacılık kanunu ile mevcut kanunda aksayan hususlar gündeme getirilmekte diğer kanun tasarısı ile de bankacılık dışı finans sistemi önü açılmakta ve yepyeni finansal araçlar sisteme kazandırılmaktadır.

Sayın Başkan ve değerli üyeler; BDDK olarak elbette ki elimizdeki imkânları veya açılımları sonuna kadar kullanacağız. Bugüne kadar özerk bir kurum olmanın farkındalığı ve ülke menfaatleri için gösterdiğimiz proaktif ve ihtiyatlı tavrımızı bundan sonra da göstermeye gayret göstereceğiz.

Konuşmama son verirken bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ederiz.

Saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşime ara veriyoruz.

Kapanma Saati:14.28

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN : Sait AÇBA (Afyonkarahisar)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakanlar, 18'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Korkmaz'da.

Buyurun Sayın Korkmaz.

ESFENDER KORKMAZ (İstanbul) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kurum başkanları, bürokrat arkadaşlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü bütçe görüşmeleri, bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal konjonktür açısından çok önem arz ediyor.

Önemi şuradan ortaya çıkıyor: Bir defa yaşamakta olduğumuz ekonomik kriz kadar toplumun psikolojik yapısı ve toplumun içinde bulunduğu tedirginlik, endişe, gerçekten bir an önce çözümlerin konuşulmasını gerekli kılıyor.

Değerli arkadaşlar, elbette ki Türkiye'de yaşanan krizi bir daha tartışmaya ihtiyaç yok, çünkü bir yerde hepimiz yaşıyoruz, görüyoruz, şahit oluyoruz. Dolayısıyla, hepimiz de aynı gemideyiz. Önemli olan bu krizin nasıl çözüleceği ve çözülmesi konusunda çok komplekse kapılmadan nasıl bir çare, nasıl bir çözüm ortaya çıkacağı bu anlamda çok önemlidir, ama aynı zamanda da çözüm için altyapıyı bilmek, probleme teşhis koymak da çözüm kadar önemlidir ve çözüm için gereklidir.

Değerli arkadaşlar, yaşanan bu durgunluğu, bu resesyonu yalnızca küresel krize bağlamak çok doğru değil. Aslında Başbakan Yardımcısı da aynı, bu mealde düşünüyor, öyle anlıyorum, ama daha da önemlisi şu yargı çok önemli; eğer dünyada bir küresel kriz olmasaydı Türkiye'de bu kadar resesyona olur muydu yahut Türkiye yine durgunluğa girer miydi? Maalesef bunun cevabını "girdi" şeklinde vermek zorundayız, çünkü krizden önce de Türkiye'de ekonomide bir daralma, konjonktürde bir iniş başlamıştı, küresel kriz bu inişi derinleştirdi, bu krizi derinleştirdi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunu geçen sene görebiliyorduk. Örneğin yurt içi talebe ilişkin göstergelere baktığımız zaman, geçen sene, 2007'de dayanıklı tüketim malları üretimi ve dayanıklı tüketim malları satışında önemli düşüşler var. Biliyorsunuz, toplam talebi özellikle dayanıklı tüketim malları, otomobil satışları gibi satışlar gösterir, üretimi gösterir, çünkü gıda daha sonra etkilenir toplam talep düşüşünden, ama geçen sene ortalarında bu başladığına göre, demek ki küresel finansal krizden önce Türkiye'de ekonomide bir daralma, talepte bir gerileme başlamıştı. Zaten bunu 2006'dan sonraki büyüme oranlarında da görüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hal böyle iken bizim yapmamız gereken, ta o zamandan bugüne kadar ve çok defalar söylediğimiz üzere çözüm üzerinde tartışmak ve çözüm aramaktır, ama, maalesef krizi görmezlikten geldik, yani gerek ekonomi yönetimi gerek Sayın Başbakan âdeta kriz yokmuş gibi bir yaklaşım içine girdiler. Bugün bile Sayın Şimşek diyor ki: "Kamu borcunu şöyle düşürdük, böyle düşürdük yahut işte performans şudur." Ama hiçbir şekilde özel borçlardan, özel dış borçlardan bahsetmiyor.

Şimdi, arkadaşlar, kaynak girişi-çıkışı açısından, döviz kuru, döviz arz-talebi açısından ve bir kurtarma maliyeti -dünyada ve bizde- açısından, yani özel borç ile kamu borcu arasında ne fark olur? Hani, bu iç borç değil ki farklı olsun, bir transfer olsun. Onun için, bugün bile doğru teşhis koymuş değiliz arkadaşlar. Özel borçların artışının içerideki faizler ile dışarıdaki reel faiz arasındaki yüksek farktan ileri geldiğini bugün dahi kavramış yahut da bu konuda bir yaklaşım belirlemiş değiliz.

Şimdi, o zaman ne oluyor tabii? Siz krizi görmezlikten gelirsiniz toplum tedirgin oluyor, endişe içinde kalıyor. Neden? Çünkü bir defa yaşıyor bunu, yani her gün bir fabrika kapatıldığını görüyor, işsiz sayısının arttığını görüyor. Yalnızca bu reel sektör içinde üretim yapan fabrikalarda değil, hizmet sektöründe de var. Yani medya bir sürü insan çıkardı. İşte, evvelsi gün bir banka binlerce işçi çıkaracağını ilan etti.

Değerli arkadaşlar, burada, tabii, toplum bu tedirginliği yaşarken, belki tedbirleri de öne çıkararak açıkça bu krizin nasıl çözüleceğini tartışmamız lazım. Biz Hükümetten bu konuda önlem bekliyoruz. Ha, bu konuda önlemleri biz söylüyoruz, şimdi de söyleyeceğiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

7 Ekim, Meclisin açıldığı ilk günde ilk gündem dışı konuşmayı ben yaptım ve orada tamamıyla çözüm ne olabilir diye söyledik. Yani dolayısıyla, hepimiz aynı gemideyiz, gerçekten burada çözüm bulmak zorundayız. Artık geçmişteki yanlışları da bugün tekrar etmek zorunda değiliz.

Şimdi, yine, değerli bakanlardan Sayın Şimşek dedi ki: "İşte, uygulanan güçlü ekonomik politikalar altı yılda." Peki, madem güçlü ekonomik politikalar uygulandı, niye dünyada, hemen hemen, gelişmekte olan ülkeler, bizim düzeyimizde olan, fert başına geliri bizim düzeyimizde olan ülkeler içinde yalnızca biz bu kadar muhtaç kaldık IMF'ye? Yalnızca kendi ayakları üzerinde duran bir ekonomi olsaydı, eğer güçlü politikalar uygulansaydı bugün neden IMF'ye ihtiyaç duyacaktık?

Sayın Başbakan diyor ki: "Millet bilmiyor, herkes IMF'nin ortağı. Biz IMF'nin ortağıyız." Yani dünyadaki 144 ülke IMF'nin ortağı değil de yalnızca bizim IMF'nin ortağı. Şimdi yeni bir şey öğrendik. Diyor ki: "Bunu bilmiyorlar, biz IMF'nin ortağıyız." Yahü kardeşim, zaten IMF bir fondur, zaten bunu dünya ülkeleri kurmuş. Sen IMF'nin ortağısın ama, stand-by yapmak zorunda değilsin. Ama stand-by düzenlemesine gidiyorsan, demek ki kendi ayaklarının üzerinde duramıyorsun, IMF'ye ihtiyacın var.

Değerli arkadaşlar, bunlar yanlış teşhislerdir. Bakın, şimdi bugün kriz derinleşti. Sanayi üretim endeksi, toplam sanayi 5,5 oranında geriledi, Ağustosta zaten gerilemeye başlamıştı, eksi 4 olmuştu. İmalat sanayisi sanayi üretiminin önemli bir kısmını oluşturuyor. İmalat sanayisi Eylül ayında eksi 6,4 geriledi.

Şimdi, arkadaşlar, bu ne demektir? Bu üçüncü çeyrekte de büyüme oranının eksi çıkacağını gösteriyor. Ee, elbette millet tedirgin olacak.

Şimdi, bu tedirginlik karşısında söylediğim gibi çözüm önemlidir. Artık 2002-2008 tartışmasını yapmayalım, bu karşılaştırmalardan vazgeçin, bugün neden bu kriz ortaya çıktı, onu önce araştıralım.

Şimdi, petrol fiyatlarındaki artış, büyüme, bunların cari açığa etkisinin çok fazla olmadığı ortaya çıktı. Neden ortaya çıktı? Şimdi, büyüme oranı düşüyor, petrol fiyatları düşüyor, cari açık artıyor. Ee, şimdi, nasıl ilişki kurabilirsiniz siz büyüme ile cari açık arasında? Demek ki cari açığın tek nedeni uygulanan yüksek faiz, düşük kur. Yüksek faiz cari açığı finanse etti, ülkeyi rehavete soktu, düşük kur da ithalatı artırdı, cari açığa neden oldu, bu kadar basit.

Şimdi, dolayısıyla, siz bugüne kadar kur sorununa bir çözüm getirdiniz mi? Düşük kurun getirdiği rehabet ortamını kullandınız, âdeta bundan yararlandınız. Ama ne olacak? Bu birikim elbette ki topluma zarar getirecek, ekonomiye zarar getirecek. Nasıl zarar getirecek?

Arkadaşlar, cari açık bir ülkenin kaynak kaybıdır. Cari açık finanse ediliyor. Ediliyor olabilir, ama eğer cari açığı siz yatırım için vermişseniz, o zaman gerçekten bir önemi yok. Bir ülkede, bir ekonomide yatırım yapmak için cari açık vermişseniz, onun finansmanını da sağlamışsanız hiçbir sorun yok, çünkü o yatırım o üretim aşamasında kendisini ödeyecektir. Ama arkadaşlar, bakın, Türkiye'deki cari açık, ithalatın yapısına bakarsak yüzde 13,3; bu yılın ilk on ayında ithalat içerisindeki yatırım mallarının payı. Burada sanayide kullanılan makine, teçhizat da var. Ee, o zaman onu da düşerseniz yüzde 10 dolayında biz yatırım malı ithal etmişiz, bunu da ancak mevcut yatırımlarımızın amortismanında kullanmışız. Yeni yatırım yok. Ee, yeni yatırım olmayınca cari açığı görmezlikten gelebilir miyiz? Cari açık o zaman doğrudan doğruya kaynak kaybı oluyor. Ve AKP Hükümeti örnek veriyor, bu cari açığı hiç vermiyor. 2002'de 1,5 milyar doları cari açık, bugün 45-50 milyar dolar ve 2002'den bugüne kadar, 2003'ün başından Türkiye 160 milyar dolar cari açık vermiştir. Elbette ki bu kadar kan kaybeden, bu kadar kaynak kaybeden bir ülke sonunda resesyona, durgunluğa girecektir, bu kaçınılmazdır, dünyada kriz olmasaydı da Türkiye bu durgunluğa girecekti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun finansmanı da çok sıkıntılı olmuştur; bunun finansmanı Türkiye'nin geleceğinden yemesine, potansiyel gelirini bugünden tüketmesine sebep olmuştur. Şimdi, bunun finansmanı dolayısıyla Türkiye önemli ölçüde dış borç faizi ödeyecektir, Türkiye önemli ölçüde varlıklarını sattığından dolayı kâr payı transfer edecektir. Bu ne demektir? Bu demektir ki siz bugün cari açığınızı kapatmak için yarınınızdan yediniz, yarınki potansiyel gelirinizi yediniz. Onun için, cari açık vermesi bu ülkenin, eninde sonunda bu sorunların ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Çok yanlış bir anlayış da şudur: Efendim, cari açık iç tasarruf açığının dış kaynakla kapatılması.

Şimdi, arkadaşlar, iç tasarruf açığı gerçekten yatırım olursa bir ülkede dış kaynakla kapatılır, doğrudur, yani o kâğıt üzerindeki iç tasarruf açığı eşittir dış kaynak girişi. Türkiye'deki olay o değil arkadaşlar. Türkiye'deki olay şudur: Düşük kur nedeniyle iç yatırımlar, içerideki yatırımlar atıl duruma geçirildi. Örneğin iplik fabrikası kapatıldı. Şimdi iplik fabrikası kapatıldı, ikame olarak pamuk ithal edildi, iplik ithal edildi.

Şimdi, bu iç tasarruf açığının kapatılmasının ne alakası var? Yani, siz, zaten iç tasarrufu atıl hâle getirmişsiniz, onun yerine iplik fabrikasını üretimden almışsınız, atıl hâle getirmişsiniz, yerine ithalat yapmışsınız. Neden? Çünkü kur düşük, iç üretimden daha ucuza geldiği için ithalat yapmışsınız. Bunun iç tasarruf açığıyla kapatılması... İç tasarruf açığını siz bizzat mevcut kaynaklarınızı, yatırımlarınızı atıl hâle getirerek yaratmışsınız. Neden yaratmışsınız? Çünkü düşük kur politikası uygulamışsınız. Ee, dolayısıyla burada bu yanlış da bir defa... Yani bu yanlışları düzeltmezsek, bu yanlışlardan vazgeçmezsek çözüm de bulamayız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, çözümün ayağında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Korkmaz, toparlarsanız.

ESFENDER KORKMAZ (Devamla) – Bir beş dakika izin rica ediyorum. Bu konumuz olduğu için izninizle bir beş dakika daha talep ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, çözüm, yine her zaman söylüyoruz, ulusal politikalar uygulamak ve Türkiye'nin iç dinamiklerini harekete geçirmektir. Efendim, bu çeşitli projeksiyonlarla olmaz, bu reel adımlarla, radikal adımlarla olur. Nedir bu?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

Değerli arkadaşlar, bir defa piyasa önemli ölçüde kirlendi ve devlet önemli ölçüde zayıfladı. Devletin ekonomi içindeki optimal payı düşürüldü ve dolayısıyla devletin piyasayı düzenlemesi, piyasadaki oligopol yapıları törpülemesi, piyasadaki belirsizlikleri ortadan kaldırması bugünkü devlet şekliyle mümkün değil. Bu neden oldu? Çünkü devletin altyapısı kalmadı. Devletin elinde bir fiyat stratejisi aracı kalmadı. Bu şartlar altında devlet piyasayı nasıl şeffaf hâle getirebilir? Nasıl düzenleyebilir?

Şimdi, dolayısıyla, önce devletin yeniden yapılanmasını ve -detaya girmiyorum- devletin yeniden güçlenmesini... Devlet güçlensin de ayakkabı üretsin, elbise üretsin demiyoruz, ama devlet doğal tekelleri yapmalıdır, altyapıyı yapmalıdır, eğitim ve sağlığı ya yapmalı veya kontrol etmelidir. Dünyada yok bu kadar şeffaf piyasa, bu kadar işleyen bir piyasa ekonomisi. Aksi takdirde bu kriz daha derinleşecektir.

Değerli arkadaşlar, şimdi bankaları mutlaka Türkiye'de yeniden organize etmemiz lazım. Şimdi, bakın, referans faizleri indirdi Merkez Bankası, ama kim takıyor? Yani Türkiye'de yatırım kredileri aylık yüzde 2,19'a çıktı, yıllık yüzde 30'a çıktı son bir ayda. İşlek krediler, işlek ticari kredilerde faiz oranı yüzde 36'ya çıktı arkadaşlar. Ticari taksitli kredilerde aylık 2,5; yıllık yüzde 35.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yüzde 20 mevduat faizi. Şimdi, yüzde 20'yle mevduat toplayan bir banka eğer yüzde 35'le yatırım kredisi veriyorsa o sistem çalışmıyor demektir. Yani kalkıp da efendim, sistemin öz sermayesi şöyle böyle... Önemli olan, bu bankaların bu gibi piyasayı karartmasının önüne geçmek. Gerçekten piyasayı karartıyor bankalar. Bankalar kredileri geri çağırıyor. Şimdi, nedir bu? Çünkü kendini koruyor. Peki, reel sektör ne olacak? Yarın reel sektör batarsa bankalar açıkta mı kalacak, bankalar ayakta mı kalacak arkadaşlar? Reel sektörün 200 milyar dolar dış borcu var. Bunun önemli bir kısmını bankalar sendikasyon kredisi yoluyla, bankaların aracılığıyla sağlamışlar. Ee, peki, şimdi, reel sektör... Şimdi, sen faizleri birdenbire artır bir ay içerisinde. Ya, kimse de sormuyor: "Nasıl olur kardeşim? Yani enflasyon mu bir ay içerisinde bu kadar arttı?" Yani yüzde 25'le alırdık faizi. Ben de özel bir kurumun, özel bir holdingin yönetimindeyim. Yüzde 25'le alırdık, şimdi yüzde 35'e çıkardı bir ay içerisinde. Sonra İş Bankasının Genel Müdürü dün açıkladı: "Kredileri geri çağırabiliriz."

Şimdi, arkadaşlar, böyle bir düzen olur mu? Böyle bir sistem olur mu? Böyle bir piyasa ekonomisi olur mu arkadaşlar?

Şimdi, onun için, bankalar bu krizin derinleşmesine neden olmaktadır ve reel sektörün iflaslarına yol açacaktır, ama sonunda kendileri de altında kalacaktır, bu bilinçte değiller. Şimdi, bankaların zararını sosyalize ediyor bu toplum. Yani siz bankaların zararını sosyalize ediyorsanız, o zaman piyasa ekonomisini bozuyorsunuz demektir siz devlet olarak. Buna rağmen, bankalar bu şekilde, yalnızca kendilerini kurtarmak için davranıyorlarsa, yalnızca kendilerine odaklı politikalar izliyorlarsa, o zaman, arkadaşlar, bankaları bu toplum denetlemek zorundadır. Bu denetimi de bugün yürütmeye yapamıyor; bu denetimi yasamanın yetkisine bırakmak lazım, bu kriz geçinceye kadar. Tekrar ediyorum, yasamanın yetkisine bırakmak lazım, çünkü toplumu yasama organı temsil ediyor, yürütme organı bu işi yapamadı, bugüne kadar yapamadı, bugünden sonra da yapamaz, yasama organının denetimine bankaları bırakmak lazım, başka türlü bu bankaların krizi derinleştirmesinin önüne geçemiyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, IMF Türkiye'ye fayda yerine zarar getirir. Neden zarar getirir? IMF diyor ki: "Faizleri indirin." Doğrudur, yani gerektiğinde indirmek gerekiyor, ama "sıkı bütçe, düşük büyüme" diyor.

Şimdi, arkadaşlar, sıkı bütçe olunca zaten kriz derinleşir, yani bu ezberlerden vazgeçmek lazım. Yani kamu kaynaklarının etkin kullanılması başka, sıkı bütçe başka. Sıkı bütçe deyince yatırımları kısıyorsunuz. Ee, şimdi, kriz döneminde devlet altyapı yatırımı yapmasa krizden nasıl çıkacaksınız? Yani özel sektörün tüm yatırımlarını desteklemek lazım. Bakın, sektörel bazda değil, proje bazında değil, bölgesel bazda değil; bir konjonktürel etki yaratabilmesi için özel sektörün tüm yatırımlarını kayıtsız şartsız desteklemek gerekiyor. Ha, kaynak nerede?

Arkadaşlar, hükümetin işi kaynak yaratmaktır. Hükümetin öncelikli işi, iktisadın öncelikli prensibi bir ekonomide kaynak yaratmaktır.

Ben o kaynakların nasıl yaratılacağını biliyorum. Birkaçını söyleyeyim. Mesela atıl kaynakların devreye geçirilmesi lazım. Başbakan Yardımcısı "Kayıt dışılığı sisteme sokmak lazım." dedi. Yani kaynakları daha etkin kullanmak lazım, yolsuzluğun önüne geçmek lazım. Yani kaynak yaratmak Hükümetin işi. Dolayısıyla, burada kaynak yaratılması lazım. "Bunların finansmanı nerde? Para nerde?" demek, bir hükümete, bir ekonomi yönetimine yakışmaz ve dolayısıyla tüm yatırımların desteklenmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, tabii, burada daha çok önlem var, ama zaman açısından zamanımız yetmiyor. Bir sorum var, ama onu da sorular sırasında soracağım.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Korkmaz.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Sayın Başkanı, bürokrasinin değerli temsilcileri; konuşmama başlamadan, Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısının sunumu hâlâ bizlere ulaşmış değil, herhâlde geliyor değil mi, öyle kabul edebilir miyiz?

BAŞKAN – Dağıttılar, başka doküman yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, dağıtılan metnin Sayın Başbakan Yardımcısının sunumuyla bir ilgisi yok, o ayrı, Sayın Başbakan Yardımcısı farklı rakamlar kullandı.

BAŞKAN – Birini sundu, birini dağıttı.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Dağıtılan metin GAP'la ilgili.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani sizin küresel krizle ilgili sunumunuzu ben kastettim Sayın Bakan. Geliyor herhâlde değil mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Telif hakkı ödemeniz gerekiyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani komisyondan bilgi esirgeyen bir Başbakan Yardımcısı değilsiniz, öyle biliyorum.

DEVLET BAKAN VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (İstanbul) – Hayır, hayır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 3 Kasım 2008 tarihinde bütçenin tümü üzerindeki görüşmeleri yaptık. O görüşmelerde benim şahsen ifade ettiğim hususlar bugün için de yine geçerli, onları tekrar etmeyeceğim, ancak birkaç cümlesini tekrar sizlere sunmak istiyorum.

Şunu demiştik: Türkiye 99 Aralığında IMF'yle bir program uygulamasına başladı, 2008 Mayısında bu program sona erdi, bu program içerisinde Türkiye 9 tane bütçe yaptı, bunun 6 tanesi de AKP hükümetleri tarafından yapıldı.

Görüştüğümüz 2009 bütçe tasarısı IMF'siz hazırlanmış olan, ancak IMF'nin gölgesinin aksettiği bir bütçe idi, kısa zaman içerisinde de IMF'nin bu gölgesi ortadan kalkacak, kendisi fiziken ortaya çıkacak ve bütçeye ağırlığını koyacak demiştik. İşte, IMF'nin ortaya çıkacağı bu bütçeye fiziken ağırlığını ve damgasını koyacağı günleri yaşıyoruz, Sayın Başbakanın açıklamaları bize bu yönde işaretler veriyor. 2008 Mayısında program uygulaması sona erdikten sonra hükümetin yapması gereken yeni bir ekonomik programı ilan etmektir, ancak bu yapılmamıştır. O zaman ilan edilen "Orta Vadeli Mali Çerçeve" isimli doküman bir program özelliğine sahip değildir. Büyümenin ve enflasyonun olmadığı, başka birtakım makro göstergelerin olmadığı, birtakım grafikler ve rakamlardan oluşan bir dokümanı bir program olarak kabul etmek mümkün değildir. O sunumun, o belgenin piyasalara, dünyaya güven vermesi mümkün değildir. O nedenle böyle bir belirsizlik dönemi yaşadık. Bugün geldiğimiz noktada küresel kriz yanında, Hükümetin yarattığı bu belirsiz ortamın çok büyük bir rolü vardır. Sorumluluğu sadece küresel krize bulmayalım. Küresel krize Türkiye'nin Hükümetin bu belirsizliği nedeniyle hazırlıksız yakalanması söz konusudur. Türkiye, küresel krize maalesef hazırlıksız yakalandı.

Orta vadeli mali çerçeveye girmeyeceğim. O belge bile kendi içinde güven vermeyen birtakım rakamlara sahipti. Örneğin, neyi öngörüyordu? Mali disipline vurgu yapan bir hükümet sanki bütçe gelirlerinin, vergi gelirlerinin seviyesinde ideale ulaşmış gibi, 2012 yılına kadar olan süreçte bu gelirlerin seviyesinde bir düşüş öngörüyordu. Oysa, bu gerçekçi değildir. Mali disipline vurgu yapan bir hükümetin para politikasından önce maliye politikasına sahip çıkması ve para politikasının etki alanını rahatlatması gerekirdi. Bu yapılmamıştır.

2008 bütçe varsayımları da gerçekçi değil, yani 2009 bütçesini konuşurken, aslında 2008 bütçesinin varsayımlarında da gerçekçi olmadığını konuşmalıyız, 2009 bütçe varsayımlarının gerçekçi olmadığı gibi. Küresel krizin olmadığı varsayımla hazırlanmış olan bir 2009 yılı bütçe tasarısını görüşüyoruz. Şimdi, 2008 bütçe varsayımında ki, büyüme ve enflasyon konularını tartışmayacağım, bunları çok konuştuk, büyümenin gerçekçi olmadığı, daha aşağıda gerçekleşebileceği şeklinde görüşler var, bunlara girmeyeceğim. Ancak Hükümet 2008 yılında ilk kez bir uygulamayı yaptı, İşsizlik Fonu'ndan ve Özelleştirme Fonu'ndan toplam 8,1 milyar YTL'lik bir rakamı bütçeye aktarmak suretiyle bütçenin gelir tarafını iyileştirdi. Gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'ine yakın, yüzde 0,8'i düzeyinde bir rakam ölçüsünde bütçenin açığı 2008 yılında azaltılmıştır. Büyümenin ve enflasyonun seyrine paralel olarak vergi ve bütçe gelirlerindeki hedeflerdeki sapmaları buna dâhil etmiyorum, onu olağan karşılıyorum, her yıl bütçesinde öyle şeyler olabilir. Ama ilk kez yapılan bir uygulamayla, Hükümet mali disiplinden önemli bir fedakârlık, önemli bir taviz vermiştir. Esasen, mali disiplinin ben 2006 yılından bu yana bozulduğunu ifade ediyorum. Hangi döneme kıyasla? 2006 öncesi döneme kıyasla. 2006 sonrası dönemi oturup 2000 öncesi dönemle kıyaslıyorsanız, oralara göre iyi olduğunuzu kabul edebilirsiniz ama kıyaslamamız gereken 2002-2005 arasındır, 2003-2005 arası, her neyse, iyi olan dönemler oradadır. Ondan sonra, hem mali disiplin bozulmuştur hem enflasyon hedeflemesi başarıya ulaşmamıştır, enflasyon yükselmeye başlamıştır, faizler yükselmeye başlamıştır. 2006 Mayıs-Haziran dalgalanması bize ciddi bir uyardı. Ama o uyarıyı Hükümet almadı, almak istemedi. Onun dünyadan gelen, diğer ülkelerden gelen, orada da yaşanan doğal olarak bizi de etkileyen bir dalgalanma olduğu sonucuna ulaştı ve hiçbir şey yapmadı. Ama 2006 Mayıs öncesinde Hazine kâğıtlarının ikincil piyasadaki faiz oranlarının seviyesi yüzde 14'tü. Yüzde 14 seviyesine bir daha hiçbir zaman gelemedik, Aralık 2007'de yüzde 16,5 civarındadır bu oran. Kurda o seviyelerin, o günlerin 1,3'lük seviyesinin bile altına geldik ama faizlerde bir daha oraya gelemedik. Bu, bizim programımızda bir problem olduğunu gösteriyordu, ciddi olarak üzerinde durmamız gereken bir problem olduğunu gösteriyordu. Ancak, maalesef, oraya gelinmedi. 2008 Mayısından sonra da ortalık başıboş bırakıldı. Bürokrasiye yeteri kadar kulak verilmediği kanaatinde değilim. Bürokrasinin, devletin ilgili kurumlarının bu konuda çok yetenekli kadroları vardır, bunların çözümleri mutlaka Hükümete sunulmuştur diye düşünüyorum, aksine ihtimal vermiyorum. Ama ekonominin yönetimini tek belirleyici olarak Sayın Başbakanı bırakırsanız, Sayın Başkan bu konularda tek kararı veren olursa, Türkiye bu krizden çok daha büyük zararlarla çıkabilir.

Değerli arkadaşlar, bugün Merkez Bankası faizleri indirdi. Bakın, Merkez Bankası gecelik borçlanma faizini 16,75'ten 16,25'e indirdi, borç verme faizini de 19,75'ten 18,75'e indirdi; birinde yarım puan birinde bir puan indirdi. Ortada bir program yok. Eğer bir program varsa, IMF'yle bir anlaşmaya varıldıysa, bu da onun bir parçasıysa Sayın Bakanlar bunu açıklarsanız mutlu olurum. Ama ortada bir program yoksa, Merkez Bankasının gecelik borçlanma faizini indirmesini kesinlikle doğru bulmuyorum. Bu faizin indirileceği dönem bu dönem değildir, başka dönemler vardı ama bu dönem değil. Programınız varsa, bu da onun bir parçasıysa, açıklarsanız mutlu olurum. Bir programın parçası olarak bir anlam ifade edebilir ama tek başına kaybolup gidecek, piyasaların yutacağı, bir işe yaramayacak bir önlem.

Sayın Başbakan, G-20 toplantısından herhangi bir şey çıkmayınca, oralardan bir mesaj verdi "IMF'ye anlaşmaya her zamankinden daha yakınız." dedi. Ancak bu açıklama yetmedi, bu açıklama yeterli olmadı. Dün, tekrar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

bir açıklama yaptı "IMF'den 20 ila 40 milyar dolar bekliyoruz." dedi. Bu da bir etki yaratmadı değerli arkadaşlar. Evet, biliyorum, IMF'yle müzakere ediyorsunuz, hatta belki anlaştınız, onu da biliyorum, yani "anlaştınız" derken, anlaşış anlaşmadığınızı bilmiyorum tabii ki, ama bunları Sayın Başbakan bir kenara atıp IMF'yle anlaşacaksa "Anlaştık, programımız budur." diye ortaya çıkması lazım. Hükümetin hiçbir başka seçeneği olduğunu düşünmüyorum. Hükümet, Türkiye'yi yeniden IMF'nin dediği şartlarda bir stand-by anlaşmasına uymaya, onu imza etme noktasına getirmiştir. Bu daha önce olsaydı, Türkiye çok daha belirleyici olabilirdi bu programın şartlarında. Ancak şimdi bu belirleyicilik rolünü kaybetmiştir. IMF'nin geleneksel yaklaşımı Türkiye'yle olan anlaşmada kendisini gösterecektir. Yine öncelik geleneksel olarak borç ödemesine yönelik, kamu borcunun ödenmesine yönelik olacaktır. Reel kesime yönelik bir önlem olacağı kanaatinde değilim. Finans kesimine yönelik bir önlem var mıdır yok mudur; bilemiyorum ama Türkiye'nin uygulayacağı programın üç ayağı olmak zorundadır. Bir, finans kesimi mutlaka güçlendirilmeli, mutlaka. Bu çerçevede, mevduat garantisini bankalar arası mevduatı da kapsayacak şekilde düzenlenmelidir ama bir programın bir unsuru olarak. Reel sektör mutlaka desteklenmeli. Bu paketten reel sektörü destekleyecek bir enstrüman mutlaka çıkmalıdır ve Hükümet reel sektördeki hasar tespit çalışmalarına bir an önce başlamalıdır. Bu kur yükselişi karşısında reel sektörü sahipsiz, yalnız bırakmak kesinlikle yanlıştır. "Başınızın çaresine bakın." dememiz mümkün değildir. Eximbank kaynakları mutlaka güçlendirilmeli, ihracatçı mutlaka desteklenmeli ve üçüncü olarak, sosyal boyut mutlaka olmalıdır bu programda. Sayın Başbakanın ifadesiyle 20-40 milyar dolar, anlaşma imzalandığında ne kadar olacak bilemiyorum ama bu rakamın bu alanlara ayrılması gerektiğini düşünüyorum. Reel sektörün, finans kesiminin mutlaka desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Finans kesiminin çalışmadığı bir yerde olay sadece finans kesimiyle sınırlı kalmaz, dönüp dolaşıp reel sektör de o krizin içerisine girer. Bunlar yapılmadığı takdirde, Türkiye, bu yıl 100 milyar dolar civarında tahmin edilen kaynak ihtiyacını karşılayamayacaktır.

Hiç uzatmanıza gerek yok Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Hazineden sorumlu Bakan, IMF'nin dediklerini nasıl olsa kabul edeceksiniz, büyüme oranındaki düşüşü kabul edeceksiniz, yatırım harcamalarındaki düşüşü kabul edeceksiniz, sadece yerel seçime kadar bir esneklik almaya çalışacaksınız ama sonuçta, Sayın Bakanın "Mali kuralı biz fiilen uyguluyoruz." dediği, Sayın Başbakan Yardımcısının "Örtülü olarak mali kuralı uyguluyoruz." cümlesiyle IMF anlaşmasının ipuçlarını verdiği bu anlaşmanın mali kuralı esaslı olacağı anlaşılıyor. Bunun esasları da burada açıklarsanız, mutlu olurum. Mali kural nedir? Yani nelere sınır koyacaksınız? Bu sınırlar nedir? Bu sınırları yasayla mı belirleyeceksiniz? Bunları Sayın Bakanlardan öğrenmek istiyorum.

Bu değerlendirmeyi yaptıktan sonra, bütçeye ilişkin bir iki rakamı da burada size söyleyeyim, 2009 bütçesinde dikkatimi çeken hususlar şunlar:

Gayrisafi yurt içi hasıla nominal artışı yüzde 11,8 -yüzde 4 büyüme varsayımıyla tabii ki- faiz dışı giderlerdeki artış 16,9; gayrisafi yurt içi hasıla artışının oldukça üzerinde bir gider artışı var. Buna karşılık, merkezî yönetim bütçe geliri artışı yüzde 15,5; İşsizlik Fonu ve Özelleştirme Fonu desteğine rağmen. Vergi gelirleri artışı yüzde 15,6. Vergi dışı gelirler yüzde 18,5; İşsizlik Fonu ve özelleştirme geliri burada kendisini gösteriyor. Bu rakamlar birbiriyle uyumlu değil, hem ekonomi daralacak hem vergi gelirlerinde -onların ayrıntısını gelir bütçesinde konuşuruz- bu kadar artış öngöreceksiniz. Gelir tarafındaki iyileşmeyi de İşsizlik Fonu ve Özelleştirme Fonu'ndan, bütçe disiplinine, mali kurallara aykırı olarak yapacağınız aktarmalarla sağlayacaksınız.

Değerli arkadaşlar, Sermaye Piyasası Kurulu bütçesi üzerinde bazı konularda değerlendirmeler yapmak istiyorum.

Ben, Sayın Başbakan Yardımcısı Nazım Ekren'in cevaplandırması istemiyle eylül ayında bir soru önergesi vermiştim. Şu ana kadar bu soru önergeme cevap alabilmiş değilim. Soru önergesini bütün ayrıntılarıyla burada sizlere okuyacak değilim. Ancak soru önergesinin özü şudur: Kanal 7'yle ilgili olarak SPK uzmanlarının yapmış olduğu inceleme sonucunda düzenlemiş oldukları raporlarda anılan şirketin yönetim kurulu başkanı ve bazı üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Suç duyurusu raporu SPK tarafından, yani kurul tarafından işleme konulmamıştır.

Sayın Başkan, ben sunuş yaparken, buna konu olan kurul başkanının gülmesi gibi bir üslubumuz var mıdır?

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yok.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Kendi hâline gülsün. Neye gülüyor?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Eğer gülmeyecek bir şey varsa, ben de gülmeye hazırım tabii ki.

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Burada, suç açıkça örtbas edilmiştir değerli arkadaşlar.

Size bir örnek vermek istiyorum: Bir kişi hırsızlık suçunu işlerse, çaldığı eşyaların da iki tanesini getirip geri verir, diğerlerini de getireceğim sözü verirse bu suç ortadan kalkar mı? Olay budur. Defter ve belgelerini ibraz etmemiş, bilgi ve belge vermemiştir anılan şirketin yetkilileri. Daha sonra, uzmanlar suç duyurusu raporunu düzenlemişler. Kurul, birtakım kurum içi yazışmalardan sonra karar alıyor, diyor ki: "Biz şirketten istedik, şirket de bu bilgilerin bir kısmını bize getirme sözü verdi." Ama dosyanın işlem den kaldırılmasına ilişkin kararın alındığı tarihte bu bilgiler kurula gelmiş değil. Suç ortada duruyor Sayın Başbakan Yardımcısı. Buna ilişkin değerlendirmelere devam etmeyeceğim. Buna ilişkin kararı şüphesiz, Türkiye'de yargı verecektir. Ancak bu kurulu temsil eden bu kurulun Başkanlık makamında oturan bir kişinin bu kararı kuruld an alabilmek için kurum içinde birçok operasyon yapıp, Hukuk İşleri Daire Başkanını değiştirip Hukuk İşleri Daire Başkanlığına avukatlık yetkisi olmayan, kurumu yargıda temsil yetkisi olmayan birisini getirip ondan bir görüş alarak "Burada suç yoktur." sonucuna varıp bunu yargıya intikal ettirmemesi, bu suçun oluşmadığı anlamına gelmez. Bu suç vardır, bunu düzenleyen, bu kararı alan kurulun başkan ve üyeleri de ayrıca kendi görevlerine ilişkin olarak suç işlemişlerdir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

BAŞKAN – Toparlayabilir miyiz Akif Bey.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.
Sayın Başbakan Yardımcısı, önergem uzun bir önerge, okumayacağım söylediğim gibi ama buna ilişkin cevabı sizden bekliyorum.
Şunları sormak istiyorum: Söz konusu Kanal 7 şirketine siz avukat Mehmet Erol'u önerdiniz mi? Sayın Başkan, bir problem var sanıyorum. Sayın Komisyon Başkanımız...
BAŞKAN – Yok bir şey.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, gülünecek bir şey varsa ben de güleyim.
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Gülmüyor, öyle görünüyor.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Samimiyetle...
BAŞKAN – Yok, yok, öyle görünüyor. Görüntü öyle efendim.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki. O zaman, herhâlde tiki var arkadaşın, öyle yorumluyorum.
BAŞKAN – Görüntü öyle efendim.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, olabilir. Üzerinde durmayacağım o konunun.
Bu kişiyle herhangi bir yakınlığınız, hemşeriliğiniz, akrabalığınız var mı?
SPK İkinci Başkanlık koltuğu neden hâlâ boştur? SPK İkinci Başkanlık koltuğu İkinci Başkanın 28/6/2007 tarihinde Başkanlığa atanmasından bu yana, bildiğim kadarıyla, boştur. İlgili yasanın 18'inci maddesine göre, Başkanın yokluğu hâlinde İkinci Başkan vekâlet eder.
Sayın Başbakan Yardımcısı, neden bir atama yapılmamaktadır? Bu sorum aynı zamanda size.
Temsil harcamalarının tutarı nedir? SPK Başkanı, başka personelin temsil harcamalarını da kendisinde toplamak suretiyle kendisi kullanmakta mıdır acaba?
Bir başka sorum da şu: Önce kısa bir şey anlatmak istiyorum size, konuyu çok kısaca özetlemek istiyorum.
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının onayıyla bir holdingin kotasyon başvurusuna ilişkin İMKB Yönetim Kurulu kararının İMKB tarafından SPK'ya bildirildiği 6/10/2000 tarihli yazının basına sızdırıldığı iddiasına ilişkin olarak SPK uzmanları tarafından 25/1/2008 tarihinde bir rapor düzenlenmiştir. Bu raporda, SPK personelinin tümünün sabit telefon, faks hatları ve mobil telefonlarla yapılan iletişiminin mahkeme kararı olmaksızın tespit edilmesi söz konusudur. Yani, basına o yazı nereden gitti? Hangi personel tarafından fakslandı veya gönderildi? Kim kimi aradı, şeklinde, mahkeme kararı olmaksızın Anayasa'nın haberleşme özgürlüğünü ihlal etmek suretiyle bir tespit söz konusudur.
Anayasa'nın ilgili maddeleri açıktır, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri açıktır. Haberleşme gizliliği vardır. Türk Ceza Kanunu'nun "Haberleşme Gizliliğini İhlal" başlıklı 132'nci maddesi, bu gizliliği ihlal edenlerin nasıl, hangi ölçüde cezalandırılacağını düzenliyor.
Bu hukuksuzluğu, bu kanunsuzluğu gizleyebilmek amacıyla, daha sonra cumhuriyet başsavcılığında bir talepte bulunmuş ve savcılıktan bir karar alınmıştır. Ama savcılık kararı, doğal olarak önceki dönemlere ilişkin olarak yapılan tespitleri kavrayacak durumda değildir. Çok açık bir hukuksuzluk vardır. Bu hukuksuzluk konusunda, Sayın Başbakan Yardımcısı, bir soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz? Siz soruşturma başlatacaksanız, sizin soruşturmanız sonucunu bekleyebiliriz ama eğer bu konuda herhangi bir soruşturma başlatma, sorumlulukları olanları tespit etme yönünde bir düşünceniz yok ise biz bu konuyu yargıya götürmeye hazırız ama doğru olan sorumlu sıfatıyla, sorumlu Bakan sıfatıyla sizin bu konuya el atmanızdır.
İki soruyla beraber konuşmamı bitiyorum.
İmar Bankası izinsiz olarak devlet iç borçlanma senedi sattı değerli arkadaşlar. Buna ilişkin süreci hepimiz biliyoruz. SPK'nın bazı sorumluları mahkemelerde yargılandı. Ancak, gerek mahkeme kararı gerek yargılama sürecinde ortaya konan hususlar şununla sınırlıydı: İlgili banka gazetelere ilanlar veriyor devlet iç borçlanma senedi sattığı konusunda, bu ilanlara rağmen SPK herhangi bir işlem yapmamıştır. Dolayısıyla, SPK mensuplarının burada sorumluluğu söz konusudur. Çünkü, ilanları izleyebilirdi, müdahale edebilirdi. Ama, sonuçta konu yargıya intikal etti, yargı bu çerçevede bir karar verdi. Bu kararlar ilgili herhangi bir değerlendirme yapmak durumunda değilim.
Sorum şu: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Sermaye Piyasası Kuruluna Türkiye İmar Bankasının izinsiz olarak devlet iç borçlanma senedi sattığı konusunda herhangi bir bildirim yapmış mıdır? Benim elimde bu bildirimlerden bir tanesinin 2006 yılında yapıldığına ilişkin bir belge var. Devletin bir kurumu yani İMKB Sermaye Piyasası Kuruluna Türkiye İmar Bankasının izinsiz devlet iç borçlanma senedi sattığına ilişkin bir bildirim yapıyor. Bu yazı kurulun kaydına giriyor. Bunun sorumluları yok mudur kurulda? Türkiye Cumhuriyeti'nin yasama organını, Türkiye Cumhuriyeti'nin yargısını bu kadar süre bu bilgiyi gizleyerek SPK neden oyalamıştır acaba? Bunun sorumluları kimlerdir? İlgili daire, ilgili ikinci başkan, kimse, bu konularda bir soruşturma yapmayı ve bu konular nedeniyle konuyu yeniden yargıya taşımayı düşünüyor musunuz Sayın Bakan?
Son sorum şu: Sabah-ATV kredisini hepimiz biliyoruz. İki kamu bankasından 750 milyon dolarlık kredi açıldı. Bu kredinin teminatı şu an yeterli midir? Bu kur yükselişi karşısında iki bankanın almış olduğu teminat yeterli midir?
İki, bu kredilerin açılmış olması nedeniyle bu iki bankanın normal bankacılık faaliyetlerini, yani kredi faaliyetlerini yürütmesinde bir aksama söz konusu olmuş mudur? Elleriindeki fonun, kaynağın azalmış olması nedeniyle, bu bankaların açtığı kredilerde bir azalma var mıdır? Rakamsal, oransal olarak, nominal tutarlar olarak bunları ben rica ediyorum. Bu kıyaslamayı kendim de yapmak istiyorum ayrıca.
Teşekkür ederim.
BAŞKAN – Teşekkür ederiz.
Mehmet Günal Bey, buyurun efendim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş :

Sayfa : 25

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, değerli üyeler, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bugün cenazemiz vardı, dün rahmetli Aktan'a rahmet dilemiştik ama bugün bir borcumuz daha var, dün yine üç şehit verdik bir binbaşı ve iki asker olarak; kendilerini Allah'tan rahmet, Türk milletine başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, önce Sayın Şimşek'in sunumundan bazı kısa değerlendirmeler yapacağım. Metin için teşekkür ediyoruz, Sayın Ekren, biraz da akademik hassasiyet, özel bir metin olduğu için bize geçen sene de dağıtmamıştı, herhâlde telif hakkı ödeyip öyle alacağız, biraz daha geniş oldu diye düşünüyorum.

Açıkçası, ben, iki bakanımızı da izlerken, yine pembe hayallere daldım, burada bayağı rahatladım yani. Yurt dışındaki izlenimlerini bize aktardılar. Bakıyorum, bugün krizden bahsetti Sayın Ekren, uzunca bir sunumun yaklaşık otuz beş dakikalık süresini de yurt dışındaki gelişmelere, toplantılara ayırdı. Biz hepimiz konuşuyoruz, bu krizde en önemli bizim karşımıza gelen şey, şu anda özel kesimin dış borcunun yüksek olması, Sayın Maliye Bakanı da Sayın Bakanlar da söylediler, kredi daralması, talep yetersizliği diye söyleniyor. Sayın Şimşek'in metninde ısrarla aradım, baştan bir kısmını kaçırmıştım, dış borçla ilgili hiçbir cümleye rastlayamadım sadece Hazine garantili kısım, o da iki paragraf, sayfasını da söyleyebilirim.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Biliyorsunuz diye söylememiştir.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Evet, yani, sağ ol.

Eskiğini siz tamamlarsınız, sizde nöbetçi arkadaşlar var ya, birazdan okursunuz eksik kalanları.

Bakınız, kamu dış borcu dâhil buna. Özel kesim dış borcuna... Haydi benim görevim değil, Hazineninki kamu dış borcu diyebilir Sayın Bakanım, ama onunla ilgili de bir şey yok. Öyle olunca ben çok rahatlıyorum, yani, borç sorununuz yok, bitmiş. Öbür taraftan, sigortayla ilgili, bakıyorum, beş sayfa açıklamada bulundu. Türkiye'de sanki AİG gibi bu ikincil menkul kıymetlerin, "sub-prime mortgage" tahvillerinin sigortalanmasıyla ilgili çok büyük bir sorun var da sigorta sektörümüz çok sağlamış gibi beş sayfaya yakın bir sunuş var. Çok memnun olduk, yani, ondan sıkıntımız yok ama burada dış borca hiç değinmeden... Geçen gün, aynı şeyi Sayın Tüzmen'e de söylemişim, yedi sayfa ihracat vardı, yeti satır ithalat vardı. Bilemiyorum, ben mutlu oluyorum aslında ama vatandaşa da buna inanıyor mu? İnanabilirsek aslında, rahat olursak, herhâlde rahatlayacağız burada. Burada sorun döviz kaynağı bulmak değil mi? Onun için, kaç gündür hepiniz beraber Amerika'larda, orada, burada gezmediniz mi Sayın Bakanlarım? İkiniz konuşma metninde de IMF'yle ilgili hiçbir şey yok. Yani, sadece AKP'nin MYK'sından sızan bir haber bugün gazetelerde var. Onu da "Sayın Bakanın kendisine sorun." demiş. Şimdi, İnternet'e düşen haberlerden baktım, toplantıya girerken sormuşlar "Kim konuştuysa ona sorun." demiş.

Şimdi, bir taraftan, bütün gündemimizle bunu konuşacağız, herkes kaynak sorunundan bahsedecek, kredi daralmasından bahsedecek, döviz sıkıntısından bahsedecek, Merkez Bankası inadını kırıp faizleri düşürecek, hatta, bugün tekrar inadını kırıp dövizle ilgili müdahale etme kararı alacak ve biz bunları burada konuşmayacağız. Efendim, ne güzel dilek ve temennilerde bulunacağız, akademik uluslararası bir toplantı gibi, hoş, böyle dünyadaki krizin nereden geldiğini, nereye gittiğini anlatacağız. Vallahi, o zaman fazla konuşacak bir şey yok, bu bütçelerle ilgili fazla söyleyecek de bir şey yok.

Sayın Ekren'in konuşmasında, bir otuz beş, kırk dakikadan sonra, Türkiye'yle ilgili kısmına geçti. Oradan baktım, bu tedbirlerin hepsi bittikten sonra, Sayın Bakanımız bizi 2013 vizyonu ve 2023'e getirdi. Biz, hâlen daha somut önlemler bekliyoruz. O da bitti, talep daralması, TCMB Endeksi ve Tüketici Güven Endeksinden başladı. Efendim, dendi ki: "Anketler krizden etkilendi. Tüketici Güven Endeksinde düşüş var. Krizin topluma yansımaları." Biz de onu istiyoruz zaten. Kriz topluma yansımış. Burada, şuna seviyorum: Çünkü iki ay öncesinde, kriz patladığı zaman, Hükümetimizin yetkilileri krizin etkili olmayacağını, Türkiye'ye dokunmayacağını, hatta birtakım teoriler tartışmıştık "coupling-decoupling" Türkiye'yi etkilemez, gelişen piyasalara bir şey olmaz diye de gazetecilere servis yapıp, bunlar da bize teorik olarak tartışılmıştı. Ama, sonra baktık ki, pek de öyle olmuyormuş. En azından, bu sunumun içerisinde çok uluslararası boyut olmasına rağmen, krizin kabullenilmesi anlamında, ben olumlu buluyorum.

Reel kesim güven endeksinde de gerileme var, TCMB'nin endeksinde de gerileme var ama çok aşırı gerileme var, yani bir anda yüzde 74'lere düşmüş. Bu durumda ne yapmamız lazım? "Bu güveni tazelememiz lazım." diyor Sayın Bakan. Ama biz sadece uluslararası boyutunu tartışırsak, orada da uluslararası bir kurum olan ve ümüğümüzü sıkıyor diye uzun süredir cebelleştığımız IMF'nin ayağına giderken, uluslararası hiçbir şey konuşmuyoruz. Şimdi, yeni perspektif lazım. Sayın Bakan, bize Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndan bahsediyor. "Efendim, orada öngörmüştük." diyor. Biz size iki ay öncesine kadar kabul ettiremedik ki. Demek ki, o zamandan bunları öngörüyor olmuş olsaydı, kabul edip, bizim şimdiye önlemlerimizi almamız gerekirdi diye düşünüyorum. "2009 programında da var." dediler. Ona da baktık.

Arada şimdi "Özel sektör-kamu iş birliği." dedi. Tarım, sanayi ve ticaret stratejisi, stratejiler güncellenecek. Sayın Bakanımız en sonunda, somut önlemler olarak şunları söyledi değerli arkadaşlar:

TCMB faiz indirimi, BDDK'nın DİBS'lerle ilgili düzenlemesi... TCMB'ninki daha yeni geldi, o da yarın belki tekrar artırır. Neden? Bu nakit sıkışıklığı ortamında daha önce savunduğunuz şey neydi: "Faizleri düşüremeyiz." Neden? Dışarıdan sıcak para girmesi lazım, başka türlü de bu sıkışıklıkta cazibe merkezi olmamız mümkün değil. Şimdi, sıkışmış durumda. Reel sektör için düşürmesi lazım, ama dışarıdan para bulmak için de fazla da düşürmemesi lazım. Şimdi, buna sarılmamızın bir anlamı yok. DİBS'lerle ilgili düzenleme de geçici bir şey.

Sayın Bakan yurt dışından finansla ilgili üç tane şey söyledi. Stopaj, mevduata garanti, varlık barışıyla ilgili kısaca; benim "Yokluk barışı" dediğim, sizin "Varlık barışı" diye tabir ettiğiniz bir kanun tasarısı vardı. Burada hiç reel sektörle ilgili bir şey yok. Zaten Sayın Başbakan da kızıyor "Galiba paraları getiriyorlar." diye. Arada bir de tehdit ediyor. Vergi taksitlendirmesi, sanayi ve ticaret... Bakın, burada iki tane somut örnek var uygulanabilirse hakkını teslim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

etmemiz gereken. Sadece KOSGEB'in KOBİ'lere kullandıracağı kredi, 350 bin galiba diye söylüyorlar ve Halk Bankasının kullandıracağı kredinin dışında bu krizin reel kesime etkisini önleyecek şu ana kadar hiçbir şey açıklanmadı. "Varlık barışı" dediğiniz bazı varlıkların millî ekonomiye -millîsi de çıkarıldı sonra önergeyle- kazandırılması kanununda sadece birtakım yurt dışından suç gelirlerinin aklanmasına yol açmanın ötesinde reel sektörle alakası yok. Vatandaşla hiç alakası yok. Yani Amerika'daki krizde -Sayın bakanlarımız gittiği için, o şöyle söylüyorum- Main Street, Wall Street tartışması vardı. Burada da hiçbir şekilde normal vatandaşla, esnafla bu aldığımız önlemlerin, şimdiye kadar, bu söylediğim iki tanesi dün, birisi hatta bugün açıklandı diyebilirim. Onun dışında ben henüz somut bir öneri görmedim.

Şimdi, nasıl çözeceğiz? Bir taraftan bağıyoruz. Sayın Başbakan diyor ki: "Zulada paraları var." Ama iç zula, dış zula olarak herhâlde biliyor. Biz bilmiyoruz. "Dışarıdan niye getirmiyorlar?" diye kızıyor. Önce "zulada" dedi. İçeriden gelmeyince şimdi de diyor ki, BDDK Başkanımıza da diyor "Biraz bankaları sıkıştırın fazla milleti sıkıştırmasınlar. Kredilerini geri çağırmasınlar. Burada bir kriz rantçılığı var. Bazıları krizi fırsata dönüştürmek istiyor." diyor. Bugün baktım tekrar açıklamalara. Ee günaydın, siz demiştiniz "Krizi fırsata dönüştürebiliriz" diye. Yani bir; yurt dışında paraşu olanlar için kriz fırsata dönüşüyor. Getirip, aklayacaklar, temize çıkacaklar. Bankalar zaten kâr etmek üzere kurulmuş kuruluşlar değil mi? Onlara kâr etmeyin de diyebilir misiniz? Ne yapacak Sayın Tevfik Bilgin? Yani ne yapacak? O zaman, şimdiye kadar sıkıştırmıyor muydu? Yani görevini yapmıyor muydu da bugün sıkıştırması gerekiyor? Yani ne yapacak? Somut önlem olarak ne yapabilir Sayın Başbakanın talimatı çerçevesinde? Ben bunu merak ediyorum.

Yani şu anda factoring, leasing, finansman şirketiyle ilgili de o konuda bir kanun tasarısı geldiği söyleniyor. Onunla ilgili fazla yapacak bir şey yok. İstihdam paketi zaten geçmişte kaldı. ARGE de geçmişte kaldı. Bu krize yönelik değil, Türkiye'nin zaten uzun süredir ARGE fonu olarak yapması gereken bir çalışmaydı. Bizim de desteklediğimiz bir şeydi. İstihdam paketi de öyle. Çünkü Sosyal Güvenlik Yasası içerisinde onu geçirtirememiştik. Sonra ikinci bir paket olarak geldi. Bazı sakıncalı yerleri olmakla beraber, genel olarak olumlu yerleri de vardı.

Şimdi Sayın Bakanım, burada reform önerilerinde de birkaç dilek ve temennide bulundunuz. Buradan bakıyorum, somut bir şey; aşırı dalgalanmalara müdahale. Aşırı dalgalanmalara zaten Merkez Bankası bağımsız olarak, kendisi gerekli gördüğü zaman müdahale etmesi gerekiyor. Ediyor etmiyor bize de eleştiriyoruz, ama şimdi ekstradan söylememizle bir şey yapma şansı yok. İstihdam ve büyüme vatandaş ve firmalara yönelik olarak denildi. 9,8'e işsizlik çıktı, 9,2 idi geçen sene kötü olmasına rağmen. Şimdi, bütçede arz ve talebe ilişkin yaklaşımlar. Ne yapacağız? Memur maaşını mı artıracacağız? Bir tek DEFİF gibi birkaç tane örnek söylediniz. Halkbank'ın piyasaya para vermesi gibi. Bunlar, şu anda bu içinde bulunduğumuz krizi önlemeye yeterli olan önlemler değil.

Efendim, Ekonomik ve Sosyal Konsey, EGK gibi, dışarıda da AB ve G-20 gibi girişimlerle ilgili söz söyledi Sayın Bakanımız.

Ekonomik Koordinasyon Kurulu, ben hâlâ şaşıyorum geçen de söylemiştim. Sayın Bakanım, siz Başbakan Yardımcısı olarak zaten Sayın Başbakanın talimatıyla göreviniz bu birimler arasında koordinasyon sağlamak. Bunun için ayrı bir kanuna, yeniden bir kurul enflasyonuna gerek var mı? Ben bunu anlamıyorum. Yüksek Planlama Kurulu var, Özelleştirme Yüksek Kurulu var. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak tüm bu ekonomik kurulların, koordinasyon kurullarının tek bir Mali Piyasalar Yüksek Kurulu olarak toparlanmasına ve bütün kararların oradan alınmasına taraftarız ve öyle bir önerimiz var. Ama şimdi yeni bir kurul oluşturulmaya çalışılıyor. Sizin zaten göreviniz efendim. İlgili bakanları çağırırsınız Başbakan Yardımcısı olarak ve ilgili bürokratları da çağırırsınız. Bunun için kanun çıkarmamıza gerek yok gibi geliyor.

DPT'nin stratejik planından bahsettiniz son olarak. Devlet Planlama Teşkilatının evet bu söylemiş olduğunuz fonksiyonlarını ifa etme anlamında belki takviye yapılabilir, birtakım şeyler gözden geçirilebilir, ama bence tam tersine, Devlet Planlama Teşkilatının bugüne kadar reel sektörle ilgili, iktisadi ve sosyal sektörlerle ilgili yaptığı analizler tam dikkate alınmıyor gibi geliyor. Yani etkin olarak bütün sektörleri analiz eden orada değerli uzmanlarımız var. Yani bu sektörlerde neler olup bittiğini, geçen gün Sayın Çağlayan da söyledi "Bütün sanayi veri tabanını kurduk. En küçük verilerine kadar sahibiz." dedi. O zaman sizin bizden daha iyi biliyor olmanız lazım. Yani bu vatandaşın içinde bulunduğu durumu, borç sıkıntısını, ödeyememesini. Sadece Ekim ayı itibarıyla, 2008'in ilk on ayında ticari unvanlı işyerlerinde kapanma oranının artışı yüzde 73. Yani, şimdi burada somut olarak bizim bazı önlemler almamız gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Günal, iki dakika içerisinde toparlayabilir misiniz.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Toparlayacağım efendim. Emin olun Sayın Hamzaçebi'den daha kısa sürede toparlayacağım yani, kesinlikle.

Şimdi, burada temel sorun değerli arkadaşlarım, bir olayı kabullenmeden geçiyor. En son kaldığımız yerden başlarsak, strateji, plandan bahsettik. Bütün bu stratejik planlama kuruluşlarının hepsinden bunu isteyen, bunu düzenleyen, organize eden kurum Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı. Strateji dediğimiz şeyde de, planlama sonraki boyutudur. Önce stratejik düşünce gelir. Stratejik düşüncenin özü de "Biz ne yapıyoruz, nerede hata yapıyoruz, eksiklerimiz nedir?" demektir. Planlamaya geçmeden önce durum tespiti yapmamız gerekiyor. Bizim sıkıntımız burada. Tamam bazen siyasi davranabiliriz, popülizm yapabilirsiniz, ama önlem alma gerektiği zaman biz bunu Sayın Başbakanın dediği gibi felaket tellallığı olsun diye söylemiyoruz. Kaygımız hepimiz aynı geminin içerisindeyiz, doğru söylüyor. Ama biz sorunu ciddiye alıyoruz. Sıkıntı burada. Sorunu ciddiye almadan bunu çözmemiz mümkün değil. Kısaca şöyle söyleyeyim: Biz krize kötü noktada yakalandık ve bunu kabul etmemiz lazım. 2000 yılından bu yana benim maç tabiriyle anlattığım, ilk yarıda rüzgâr arkamızdan esiyordu. Gerekli önlemleri alamadık, gollerimizi atıp rahatlayamadık. Şimdi rüzgâr tersten esiyor. En azından bunu kabullenip, ona göre farklı bir savunma anlayışı içerisinde olmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Rüzgâr tersten esiyor ve hâlâ bu gerçekleri kabullenmeden eğer gider üstünü örtmeye çalışırsak, bunlarla başa çıkmamız mümkün değil. Neden? Temel sorunu görmemiz lazım. İstihdam yaratmayan bir büyüme anlayışımız var. Üretmeden tüketen bir toplum olduk. Üretmeden tükettince de borçla

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

kapatıyoruz ve ithalatımız ihracatımızdan fazla artıyor. Ortaya da bir dış ticaret açığı ve cari açık çıkıyor. Bunun de nedeni, uygulamış olduğumuz düşük kur, yüksek faiz politikası. Ee, şimdi bunu kabul etmediğimiz sürece siz istediğiniz şeyi bize anlatın sayın bakanlar. Bunu bir kere kabul etmemiz lazım ve ondan sonra çözümün üzerine gitmemiz gerekiyor. Kırılğanlığımızı kabul etmemiz gerekiyor. Bu durumda, az önce söyledim önce faiz indirimi yapsaydık dediğiniz gibi, belki biraz daha üretimi artırmaya yönelik bir şeyler olurdu. Şimdi, kurun kendiliğinden belki bir nebze dengelenmesi belki biraz ithalatı bastırarak ama, bu kriz şartlarında ihracatımızı planladığımız kadar artırma şansımız yok.

Kıscacası, burada meseleyi kabullenmeden, geçici birtakım çözümlere bakarak çözme şansımız yok. Şimdi, bir kere açıklıkla her ikinizden de sayın bakanlarım şunu rica ediyorum: IMF ile anlaşma yapıyor muyuz yapmıyor muyuz? Krizden çıkmamız için madem önemli buluyorsunuz. IMF ümüğümüzü sıkımdan vazgeçti mi vazgeçmedi mi? Ya da sıkıcağı ümük Başbakanın ümüğü mü yoksa vatandaşın ümüğü mü?

Şimdi, ümük sıkımdan kastettiğimiz, seçim öncesinde bazı harcamaları rahat yapabilelim, bizi biraz rahat bırakın. Şimdilik bir ihtiyati stand-by yapalım, sonrasında da bakınız hem biz kaynak bulmuş olalım hem de bu işten kurtulalım diyorsanız, o ayrı bir şey. Ona da itirazımız olmaz, ama en azından bilelim. IMF'ye hayır. IMF ile anlaşmayız. IMF ümüğümüzü sıkarsa olmaz noktasından Sayın Başbakan uzlaşmaya en yakın noktaya kadar gelmiş oldu. Ha belki siz toplantılar devam etti, daha ileri noktalara geçmişsinizdir. Onu ben de bilemiyorum ama.

Peki neden bunu sordum? IMF ile anlaşacaksak, bizim bugün konuştuğumuz her şey boşa değil mi? Size IMF yüzde 4 büyüme tahmini üzerinden bütçe yaptırarak mı? Zaten yüzde 4 büyüme de gerçekçi değil. Sayın Bakanımız orada güzelce bize sundu. Bütün ülkelerin büyüme tahminlerini IMF'nin, Dünya Bankasının üç defa revize ettiğini, 5'ten 3,9'a, 3,2'lere kadar düşmedik mi? Düştü. Peki, o zaman bizim bu yüzde 4 bütçeyle yaptığımız bütçe rakamları ne kadar gerçekçi olacak? IMF ile anlaştıktan sonra yeni bir bütçe tasarısı mı getireceksiniz arkadaşlar? Yüzde 4'ü gerçekçi kabul etsek bile yüzde 18,5 vergi geliri artışını nasıl sağlayacağız? Gelir artışını. Nasıl sağlayacağız yani? Yüzde 4 büyümeyi hadi gerçekçi kabul ettik, yüzde 18,5 vergi artışı var. Bu ortamda, hem özelleştirmeden vazgeçtik deniliyor, bilmiyorum Halk Bankası şimdi kredi de veriyor. Ne olacak hâlimiz? O özelleştirmeden vazgeçtik diye Sayın Başbakan geçici olarak söyledi ama. 15,5 milyar özelleştirme geliri hedefimiz var. Geçen sene 10 küsurde kalmışız. Şimdi, böyle bir ortamda 15,5 milyara neyi satacaksınız bizim bilmediğimiz bilmiyorum. Programda olmayan yeni bir şeyler mi var? Açıkçası eğer bunları tartışmazsak değerli arkadaşlarım, önce borç meselesini tartışmazsak, özel sektörün durumunu tartışmazsak, bunları kabul edip onun üzerine gitmezsek, IMF ile anlaşıp anlaşmayacağımıza bir karar vermezsek, bizim burada sadece bu kurumların bütçeleriyle ilgili değil, bütün yaptığımız bütçeler maalesef kadük olacak. Önce burada anlaşmak gerekir diyorum. Türkiye'nin temel meselesi bunları ötelemeden, gerçekçi bir şekilde meselelere bakarak, gerçekten de stratejik planlama anlayışına uygun olarak sorunları tespit ederek, ondan sonraki çözüm kısmına geçilirse, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütün çözüme yönelik konularda Hükümetin desteği olacağımızı zaten deklare ettik. Bu söylediklerimiz kriz tellallığı değildir, uyarıdır. Yapıcı bir şekilde yapabileceklerimizi de burada yaparız diyorum.

Bu kurumlarımızın bütçeleri var. Onlarla ilgili çok fazla söyleyecek bir şeyimiz yok. Bütçe nispetinde artırılmışlar. İnşallah doğru yerde harcanıp, daha düzgün hizmet etmeyi Allah nasip eder diyorum.

TÜİK ile ilgili bir şeyler söyleyecektim ama, onu biraz sonra kanun tasarısında inşallah daha geniş anlatma şansım olacak.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Daha iyi, daha müreffeh bir Türkiye'de Sayın Başbakan Yardımcımızın söylediği gibi, 2013-2023 vizyonlarını hep birlikte gerçekleştirmeyi umut ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Günal.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şirnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, Sayın Bakan, bakanlığın değerli temsilcileri; aslında bugün Sayın Bakan henüz sıcak gelmişken G-20 zirvesinden belki bir şeyler küresel krizle ilgili yakalayabiliriz diye baktık. Doğrusu Sayın Bakanın sunumuyla bugüne kadar yapılan açıklamalar arasında bir fark var. Hani Hükümetin, Başbakanın sunumları, gruptaki sunumu, daha sonraki sunumu. İşte "Küresel kriz teğet geçecek. Küresel krizde panik yok. Küresel krizde reel sektöre sorduk bir şey olmayacak." Ama öbür yandan, küresel krizi fırsata çevirebiliriz anlayışı ve bununla ilgili getirilen bir kara para aklama yasası. TMSF'nin yetkilerinin iki yıllığına Bakanlar Kuruluna verilmesi yasası.

Şimdi bütün bunları bir fotoğrafa koyduğumuz zaman, iki eğilim görüyoruz. Bir eğilim, Polyannacılık oynamakla geçen "Önemli değil, inşallah geçer" çözümü. Bu bir biçim olarak gördüğümüz. Diğer bölümü, bu krizi, ekonomik krizi nasıl fırsata çeviririz konusunda, işte, bazı varlıkların kazandırılması yasası ki, ben ona hep "Kara para aklama yasası" derim. Çünkü, Avrupa'dan gelecek bir para göremiyorum ben. Gelse gelse yine başka ülkelerden, Orta Doğu'dan gelir.

Şimdi, burada şu gerçeğin altını çizmek gerekiyor. Yani, Keynesçi ekonominin geldiği nokta bu. Keynesçi ekonomi, daha doğrusu kapitalizmin de gelip dayandığı nokta bu. Sanıyorum yeni ekonomi teorileri, yeni siyasal paktlar, yeni bölgesel arayışlar, ekonomi politikası bence gündemde olan, konuşulması gereken stratejik olarak önümüzdeki dönem bu. Eğer gerçekçi olacaksak, küresel krizin her ne kadar Sayın Maliye Bakanının bütçe sunusunda, bir öncekinde "Şoka dayanıklıyız." demişti, biz eleştirmiştik. Bunda da "Etkilenmeyeceğiz, maşallah turp gibiyiz." yaklaşımı vardı, ama bu havanın değiştiğini görüyoruz. Çünkü, değişmek zorunda. Türkiye, bugün 100 milyar avro alışverişini, ithalat ihracatını ABD ve Avrupa Birliği ülkeleriyle yapıyor. İlerleme raporunda da bu rakama 2006'da dikkat çekilmiş. 2006 rakamları bu ki, daha fazla.

Şimdi, bu kriz Amerika'da başlıyor. Domino taşları gibi önce Londra'yı, sterline vuruyor, sonra gelişmiş Avrupa ülkelerine vuruyor ve Türkiye, ithalat ve ihracatının yüzde 60'ını bu ülkelerle yapıyor. Şimdi, domino taşları misali bu kriz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

ta Güney Kore'ye, Japonya'ya, Çin'e, Hindistan'a vuruyorsa, Türkiye'nin bundan etkilenmeyeceğini söylemek akılcı bir tutum olmaz. Zaten sunuşlarınızda da bunun bütün dünyayı etkileyeceğini, Türkiye'nin de bir şekilde etkileneyeceği konusunda açıklamalarınız oldu. Ancak ben, olayın biraz farklı boyutuna değinmek istiyorum. Çünkü, bu krizler sonuçta kime vuruyor? 2000'li krizlere baktığımız zaman, maalesef işsizlik, enflasyon artışı, faiz artışı, istihdamın durması ve arkasından dolaylı vergilerle emekçi halka yüklenilmesi. İşçi ve ücretlinin maaşının, ücretinin tırtıklanması gibi, ellerin çalışanın cebine girmesi, emekçilerin cebine girmesi durumunu doğuran bir yaklaşım tarzı var.

Önlemlere bakıyoruz. Önlemler şu kategoride: Bankaları nasıl kurtarırım? Mevduatı nasıl garantiye alabilirim? Likitide, para musluğunu nasıl açarım? İşte, bakıyoruz hep önlemler bunlar. G-20 zirvesinde de bunlar konuşuluyordu. Ama vicdan ve gerçek şunu konuşması lazım: Son bir yılda enerjide ne kadar zam yaptık? Sadece doğal gazda yüzde 85. Gıda ve tarım ürünlerinde yüzde 100'lere varan bir zam olayı. Bununla beraber temel tüketim, petrol, akaryakıt, elektrik, su, ekme. Şimdi, bu rakamlar, bir boyutuyla çalışan mevcut durumuyla, ücretleriyle perişan eden bir fotoğraf. Ama diğer yanı daha vahim. Nedir, tekstil sektörü çöküyor. 300 binin üstünde şu an işten atılan insan var. İşten atılanlar, işsizlik oranını TÜİK rakamları da zaten öyle artırırken, işsizlikle beraber çürüyen fabrikalar ve makineler olayı var. İnşaat sektörü çöküyor. Çünkü inşaat sektörü yurt dışında özellikle bizim Türkiye'deki işveren çevrelerinin yoğunca iş aldıkları bir alan. Arkasından bakıyoruz banka sektörü, otomotiv sektörü. Bursa'da şimdiden işten çıkarmalar başladı. Akbank gibi köklü bir bankada dahi istihdamda tasarrufa gidilmesi, personel çıkarmalar gündeme geldi. Şimdi bu fotoğraf, bu iki fotoğraf dengede tutulmadıkça, vicdan konuşmadıkça, sosyal patlamanın ve sosyal krizlerin eşğine gelmiş bir Türkiye fotoğrafıyla karşı karşıyayız. Burada, aslında bizim söylemek istediğimiz bir devalüasyon veya 2001 tedbirleriyle daha önce yaşanan, Türkiye'nin üç büyük ekonomik krizde yaşadığı sıkıntıların benzerinin bu dördüncüsünde de tekrarlanacağı endişesi var. Yani 2 milyona yakın asgari ücretlinin açlık sınırına itileceği bir fotoğraftan bahsediyoruz.

Şimdi, bir ülke ekonomisi gayrisafi millî hasılanın artması, 2007'den bu yana düşmesi, büyüme hızının düşmesi, rakamlardaki düşüşler, tarım sektörünün çökmesi, işte kuraklık... Bütün bunları evet bir arada göreceğiz ama bunların önlemini aldığımız zaman da her zaman kendini kurtarabilecek durumda olan, sermayesi olan, fabrikası olan, yatırımı olan, istihdamını sürdürebilen bir kesimi, sermayeyi destekleyerek veya güçlendirerek çözüm bulunamaz. Bu, bir çözümsüzlüktür aslında. Çünkü karşısında bir avuç azınlığı mutlu eden bir politika. Karşısında da büyük çoğunluğu, milyonları perişan eden bir ekonomik politika durumuna dönüşüyor. Bunu görmek gerekiyor. Bunu görmeden sosyal adalet ve ekonomik dengesizlikler giderilmeden doğru bir ekonomik politikanın oturtulması mümkün değildir.

İlerleme raporunda, aslında bir iki uyarı var. Sayın Bakan da buradaydı, sabahki sunuma katılmadım gerçi ama hâlâ eğer Hükümet ve Merkez Bankası enflasyon hedefini beraber belirliyorsa ki, ilerleme raporu buna dikkat çekiyor. Merkez Bankası kredi kartı faiz oranlarında sınırlamayı belirlerken, 64 milyon civarında kredi kartının dağıtıldığı söyleniyor Türkiye'de. Çok devasa rakamlardan bahsediliyor. Bu kredi kartlarının sahiplerinin de büyük çoğunluğu memur, işçi, tarım sektöründe çalışanlar, küçük esnaf ve dar gelirli. Bunların getireceği kriz ortamını maalesef Merkez Bankasının müdahale etmeyerek, görmediğini söylemek istiyoruz. Merkez Bankasının tam bağımsızlığı sağlanmadan ve bunun kanunu gözden geçirilmeden yani ekonominin sağlam direkleri olmadan ekonomik politikada ilerleme kaydetmek mümkün değildir. Adalet olmadan, ekonomi adaleti olmadan bunu sürdürmek mümkün değildir.

Orta vadeli bütçe açıkları hedeflerini belirleyen, aslında 2008-2012 dönemi için orta vadeli mali çerçeve yayınlandı zaten. Bu fasıldaki ilerlemelerin çok az kaydedildiği. Ancak bu hazırlandığı zaman krizin dalgaları büyümüştü. Şimdi krizin dalgalarının büyüdüğü ülkemizde -sanıyorum yakın zamanda, G-20 zirvesinde bunu daha yakından hissettiniz- ne yapar böyle bir durumda hükümetler veya Meclis? Bir araştırma yapar. Reel sektörü çağırır, banka çevrelerini, bundan etkilenen kesimleri çağırır. Sivil toplumu çağırır, emek ve meslek örgütlerini çağırır. Konunun uzmanlarını dinler ve bir araştırma yapar. Yani bu, partilerin sorunu değil, bu, iktidarın sorunu olamaz. Bu hepimizin, bu ülkenin sorunu. O zaman, yani bu ülkenin en hayati sorunu olan küresel krizin vuracağı bu ülkede biz Mecliste bir araştırma yapamıyorsak ve araştırma komisyonu kuramıyorsak, uzmanları dinleyip, Türkiye'yi ne kadar etkileyecek, turizm sektörümüzün hali ne olacak 2009'da diye bir çalışma yapamıyorsak, bu ciddi bir sorundur. Aslında sorunun kaynağında paylaşmamak, konuşmamak ve birlikte çözüm arayamamak gibi bir durum sorunu içinden daha da çıkmaz bir duruma sokar. Niye? Ülkenin temel sorunlarında olduğu gibi, bu küresel kriz sorunu konusunda da beklerdik ki, Hükümet bunu Meclise getirsin, çağrılar yapsın, bütün partiler, gruplar bir araya gelelim ve bir çalışma yapalım. Yarın bununla ilgili bir çalışmayı biz başlatacağız Demokratik Toplum Partisi olarak, Meclisteki en küçük grup olarak. Yarın kendim bu konuda yaptığım bir çalışmayı Meclise sunacağım.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, süremizi aştık.

HASİP KAPLAN (Devamla) - Sayın Başkan, ben çok kısa bir iki noktaya değinerek bitireceğim. Çünkü bu krize boğulunca GAP'ı unuttum. Devlet Planlama var, TÜİK var. Gelecektim, fakat Sayın Bakana ben dışarıda söyledim. GAP'ın bir kısmı Urfa'ya taşınıyor, bir kısmı Diyarbakır'a. Burada çalışan personel annesine bakıyorsa, çocuğu okulda okuyorsa hayatını bölmeyin. Burada devlet onları yine istihdam eder. Gider GAP İdaresi orada. Her zaman için zaten çok personel yok, zaten çıkarmışsın. 254 personel topu topu yani çok değil, vasıflı personel sayısı da az. Bence personeli mağdur etmeyecek bir çözüm GAP'ta olsun, onu söylemek isterim.

Bugün tabii, bu küresel krizin fırsatlarını konuşuyoruz. Bugün TRT'nin yeni web sitesi otuz dilde yayına başladı. Hayırlı olsun, daha da gelişsin, 130 dile çıksın isteriz. Tatarca var, Hırvatça var, yani 5 milyon, 3 milyon kişinin konuştuğu dil var, ama Orta Doğu'da 50 milyon Kürt yurttaşımız İran, Irak, Suriye'de yaşıyor, Kürtçe yayın yok. En azından, Kuzey Irak'taki petrol, enerji, su, güvenlik ve geleceğimiz... Orada 960 tane şirketimiz var. O şirketlerimiz oradaki resmî makamlara gittiği zaman Kürtçe yazışma yapıyor. Yani bunun ekonomide dikkate alınması gerekir diye düşünüyor mu Hükümet?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Bu Devlet Planlama Teşkilatında da var savunma uzmanlığı, Hazine Müsteşarlığında da var böyle bir birim, savunma uzmanlığı. Doğrusu ben bunları incelediğim zaman, OHAL ve savaş hazırlıkları planlama direktifleri, NATO ve millî tatbikatlar. Ne alaka, Hazine Müsteşarlığının ne işi var bununla? Yani Devlet Planlama Teşkilatının ne işi var? Ben bunu anlamış değilim. Yani herkes kendine vazife olmayan işlerle uğraşırsa. Şimdi, savunma uzmanlığı, hadi buyurun. Bir birim. Devlet Planlama Teşkilatında da aynı birim var. Ne yapıyor? Olağanüstü hâl, savaş durumunda. Peki ondan sonra ne yapıyor? Yatıyor mu bu personel? Askeri var, ordusu var. Yani Hazine'dekinin bir özelliği var, darphaneyi denetliyormuş. Bir de beş tane ildeki kambiyo denetliyor, Ankara, İzmir, İstanbul, Mersin kambiyo müdürlüklerini denetliyor. Burada, ben Hazineden Sorumlu Bakanım sormak istiyorum. Bu da bir merak olduğu için sordum. Bitireceğim bununla. Darphanede 2009 yılında YTL gidiyor, TL geliyor. Yeni paraları da tanıtık. Tam 1 milyar 700 milyon adet madeni para basılacak. Ayrıca, cumhuriyet altını basımı var ve yanı sıra, tarihî, kültürel, sanatsal olayları ve anmaya değer günleri hatırlamak üzere gerekli miktarlarda para basılıyor. Bunu yaparken bakanlık veya darphane halkla paylaşıyor mu veya Mecliste bir paylaşım var mı, bir sorma bir danışma var mı? Yani yoksa kendi kendine "Mevlana uluslararası bir değerdir" deyip, paraya veya o şekilde mi bakıyor? Yani ben bunu çok önemsiyorum. Ülkenin farklılıkları ve zenginliklerini kucaklaması açısından ve size bir önerim Hükûmete: Bunu mutlaka hayata geçirin. Hasankeyfi bu yeni TL'lere basın. Nasılsa sular altında bırakacaksınız. Hiç olmazsa vatandaş böyle bir tarihi zenginliğimiz vardı, böyle bir güzelliği 60'ıncı Hükûmet sular altında bıraktı diye bu paralara baksın ve bununla ilgili de peşini bırakmayacağım, takipçisi olacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaplan.

Sayın Ergin, buyurun.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, sevgili basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben iki konu üzerinde görüşlerimi açıklamak istiyorum. Bunlardan birincisi Güneydoğu Anadolu Projesi, kısa adıyla GAP.

Değerli arkadaşlarım, hiç bu konuda uzun bilgiler vermeye gerek yok. Hepimiz Güneydoğu Anadolu Projesinin ne olduğunu biliyoruz. Zaten elimizde de GAP ile ilgili 2008-2012 Eylem Planı var. Şimdi, ben bu Eylem Planı'ndan birkaç satır okuyarak sözlerime başlayacağım. Şöyle diyor bu Plan: "GAP kapsamındaki sulama yatırımları ele alındığında öncelik, su depolama yapılarına verilmiş, on beş baraj tamamlanmış, 1 milyon hektar alanı sulayacak su depolama kapasitesi oluşturulmuştur. GAP Bölgesi'nde 2008 yılı itibarıyla Fırat ve Dicle Havzası'nda toplam 272.972 hektar alan sulamaya açılmıştır. Diğer bir ifadeyle sulama yatırımlarının ancak yüzde 15'i gerçekleştirilmiştir. Bölge gelişmesinin temel bileşeni olan üretimin çeşitlendirilmesi ve buna bağlı olarak tarımsal sanayinin geliştirilmesi sulama yatırımlarının gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle sulama altyapısının öncelikle ve kısa sürede tamamlanması büyük önem taşımaktadır. Diğer yandan işsizlik, nitelikli iş gücünün yetersiz oluşu, eğitim altyapısının yetersizliği, nüfusun eğitim düzeyinin düşüklüğü, sağlık altyapısının ve hizmetlerinin yetersizliği, içme ve kullanma suyuna erişimdeki sıkıntılar, kırsal altyapısının tamamlanamamış olması, sanayi ve enerji altyapısının yetersizliği ve bölge içinde sermaye birikiminin sağlanamaması GAP Bölgesi'nin en önemli sorunları olmaya devam etmektedir. Özellikle demografik gelişmelerin karşısında bu sorunların boyutu daha da artmaktadır."

Değerli arkadaşlarım eğer bu satırlar Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara ilk geldiği yıl yazılmış olsaydı bunları hiç okumamızın anlamı olmazdı ama aradan altı yıl geçtikten sonra bu satırların yazılmış olması benim için çok ilginç bir manzara ortaya koyuyor. "Niçin?" onu söylemek istiyorum.

Birincisi, deniyor ki: "Sulama yatırımlarının ancak yüzde 15'i gerçekleştirildi." Evet, doğru. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde sulama yatırımlarının yüzde 13'ü tamamlanmıştı, yaklaşık olarak 210 bin hektar kadar alana su götürülmüştü; şimdi, bu belgelerle bize verilen rakam 2008 itibarıyla 272.972 hektar, daha önceki bize sunulan, GAP adına sunulan sunuşta da Eylül 2007 itibarıyla 263.356 hektar. Dikkat ediniz, son bir yılda yalnızca 9 bin hektar alana su götürülmüş, yalnızca 9 bin hektar. Bu, hiç su götürülmemiş ile eşittir, identiktir. Bu kadar önem verildiği söylenen bir projede bu kadar düşük bir alanda sulama yatırımlarının gerçekleştirilmiş olması son derece dikkate değerdir ama altı yıla baktığınız zaman da zaten yılda, ortalama olarak baktığınızda 10 bin hektar dolayında alana su götürüldüğünü görüyorsunuz. Su götürülecek alan toplam olarak 1 milyon 800 bin hektar. Bunun şu ana kadar 272 bin hektarına götürülmüş. Demek ki yaklaşık olarak 1 milyon 400 bin hektarın üzerinde daha toprak su bekliyor ama bu bilinirken ve Adalet ve Kalkınma Partisine göre buraya sulama hizmetlerinin götürülmesi çok önemli kabul edilirken bu hizmetin "hiç" denecek bir mertebede yapılması "Acaba niye böyle oldu?" sorusunu gündeme getiriyor.

Daha sonra, özellikle bölgenin yapısı açıklanırken de iş gücünün yetersiz oluşu, eğitim yapısının eksikliği, sağlık hizmetlerinin eksikliği vesairenin sayılması da "Bu altı yıl içinde bu bölgede neler yapıldı?" sorusunu yine gündeme getirmektedir sevgili arkadaşlarım. Bu önemli bir konudur.

Şunu özellikle söylemek istiyorum: GAP'a bundan sonra yapılacak her yatırımın arkasında hepimizin olması gerekir. GAP gerçekten Türkiye'nin dünya çapında çok ciddi bir projesidir. Şu saniyeye kadar emeği geçen, az ya da çok, herkese hepimizin şükran borcu vardır ama biz Türkiye'yi bir ve bütün tutmak istiyorsak Güneydoğu Anadolu'ya çok özel önem vermek, bunun içerisinde Güneydoğu Anadolu Projesi'ni de çok önemsemek zorunda olduğumuzu da düşünüyorum. Yalnız bu son altı yıllık süreç maalesef Türkiye'yi yönetenlerin bu konuda benim gibi düşündüklerini ortaya koymamaktadır. Bunu net olarak Hükûmetin kendi verdiği bilgilerden ve rakamlardan çıkarmamız mümkündür. Bu bir muhalefet söylemi değildir, bu, gerçeğin Hükûmetin rakamlarıyla saptanması durumudur. Zaten, sanıyorum böyle olduğu içindir ki ama bilemediğim bazı nedenlerden de ötürü birdenbire Hükûmet için GAP önemini ortaya koyan,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

önemiyle öne çıkan bir proje hâline gelebilmiştir. Gelebilmiş olmasını da mutluluk vesilesi sayıyorum, bunu ifade ediyorum.

Arkadaşlar, şimdi, GAP'ın merkezinin Şanlıurfa'ya götürülmesi konusu var. Bunu da doğru buluyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak geçmişten beri hep onu söyledik, dedik ki: "Eğer bu kadar büyük bir proje o bölge için uygulanacaksa mutlaka merkezinin de orada olması işlerin daha kolay, daha basit ve daha verimli yapılması açısından doğrudur." Şimdi, Hükümetin bu şekilde düşündüğünü görüyoruz, bunu da doğru kabul ediyoruz, kutluyoruz, bu doğru bir gelişme.

Burada yalnız, çalışanlarla ilgili bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Şimdi, Güneydoğu Anadolu Projesi İdaresinde çok çeşitli biçimlerde çalışan insanlar var, işte, geçicisi var, sözleşmeli var, 657 sayılıya bağlı çalışanlar var, sözleşmeli vesaire. Şimdi, bunların önemli bir kısmı 657 sayılı Yasa'ya bağlı olmadığı, yani devlet memuru olmadığı için, sözleşmeli olduğu için, bunların durumu ne olacak? Şimdi, bunlara "Gelin, Şanlıurfa'ya gidin." denecektir mutlaka. Dendiği anda bunların gidebilme şansı var mıdır? Sözleşmeli olarak on yılı, on beş yılı aşkın sürelerde çalışanlar var. Hepimiz kendi ailemizi düşündüğümüz kadar her aileyi düşünmek zorundayız, orada çalışanların ailelerini de kendi ailemiz gibi kutsal bilip düşünmek zorundayız. Şimdi, bu insanlara "Git." dediğinizde gidemeyenler ne olacak? Gittiğinde aile birliği bozulacaklar ne olacak? Giden orada ne kadar kalacak? Bütün bunların çok dikkate alınması ve bunlar için, bütün çalışanlar için bu konuların ayrıntılı düşünülmesi gerekir, "İnşallah düşünülmüştür." diyorum çünkü hani, Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, Adalet ve Kalkınma Partisi olarak siz "önce insan" diyorsunuz. "Önce insan" diyorsanız, önce insanın kutsal aile yapısını da düşünmek zorundasınız diye düşünüyorum. GAP konusundaki sözlerimi bunlarla noktalıyorum.

İkinci bir konu olarak değerli arkadaşlarım, son bir yılda basına yansıyan bir kısım bilgilerden ötürü Hazine Müsteşarlığına bağlı Merkezî İhale ve Finans Biriminin çalışmaları ve bu birimde yaşananlarla ilgili görüşlerimi ve düşüncelerimi açıklamak istiyorum.

Yalnız, bu konudaki düşüncelerime geçmeden, aklıma gelmişken onu da söyleyeyim. Sayın Başbakan Yardımcımız -eğer yanlış anımsamıyorsam- bize geçen yıl da sunuşunu vermemişti. Yanlış anımsayabilirim, geçen yıl da vermemişti, bu yıl da alamadık. Şimdi, burada bu görüşmelerin daha sağlıklı olmasının, diğer bakanlar tarafından yapıldığı biçimde Sayın Ekren tarafından da sunuşunun bize görüşme öncesi verilmesiyle mümkün olabileceğini düşünüyorum. Bu bakımdan hem kendisinden hem bizim Komisyon Başkanlığından bu konuda da destek istiyorum. Yani biz bu metni elimizde görmeliyiz, karıştırmalıyız, bakmalıyız bir şeyler söyleyeceğimiz zaman çünkü evet, dinledik ama hepimiz biliyoruz, bir dinlemeyle her şeyi hafızada tutmak hiç birimiz için mümkün değildir. bunu özellikle bir kez daha rica ederek söylemek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, geleyim biraz önce söylediğim konuya. Bakınız, Radikal gazetesi 7 Temmuzda şöyle yazıyordu: "Avrupa Birliğinden gelen fonları yönetmek amacıyla 2002'de Hazine Müsteşarlığı bünyesinde kurulan Merkezî Finans ve İhale Birimi yeni kurullarla çalkalanıyor." Şimdi, burada daire başkanının getirdiği kurullar sıralanıyor, adı da: Etik Kurulları ve Güvenlik Taahhütnamesi. Değerli arkadaşlarım ve Sayın Bakan, şu kurullara bakın:

"Birim başkanının izni olmaksızın kullanımına tahsis edilen demirbaş eşyanın yerini değiştirmeyeceğim." Hiçbir demirbaşın yerini değiştirmeyeceğim yani masanızın yerini oynatamayacaksınız.

"İş arkadaşlarımın masa, bilgisayar ve eşyalarını kullanmayacağım." Yani iş arkadaşının sandalyesi boşsa, o anda ona ihtiyaç duymuşsa onu oradan alamayacak.

"Kullanıma tahsis edilen giriş ve yemek kartlarını, mesai arkadaşlarım dâhil kimseye kullandırmayacağım."

"Mesai sırasında kullandığım hiçbir kâğıdı hiçbir ayırım ve yoruma tabi tutmaksızın katlamak, buruşturmak ya da yırtmak suretiyle çöp kutularına ya da diğer alanlara atmayacağım. Bu kâğıtları, kâğıt kıyma makinesinde imha edeceğim."

"Adıma açılan kurumsal e-posta üzerinden birim içine veya dışına göndereceğim işle ilgili bütün e-postaları hiçbir ayırım ve yoruma tabi tutmaksızın, başta birim başkanı olmak üzere ilgili üst yöneticilere kopya etmek suretiyle göndereceğim."

İşte, bu taahhütnamenin sonu da şöyle bitiyor: "Yukarıdaki kurullardan herhangi birini ihlal ettiğim herhangi bir yolla tespit edilirse görevime son verilmesi dâhil olmak üzere, birimin tarafıma her türlü yasal ve idari yaptırımını uygulayabileceğini, bundan dolayı birime karşı hiçbir iddia ve talepte bulunmayacağımı şimdiden beyan ve kabul ederim."

Değerli arkadaşlarım, böyle bir şey olabilir mi? 21'inci yüzyıldayız, demokratik bir ülkedeyiz ve Avrupa Birliği ile ilişkili çalışan bir kurumda kurum çalışanlarına şunları dikte ettireceğiz ve bana göre, ben hukukçu değilim ama benim hukuk anlayışına göre de hiçbir şekilde yaptırımı olmayan bir biçimde önceden her şeyi kabul ettiğini kişilere kabul ettireceğiz. Böyle bir şey olabilir mi? İlgili Sayın Müsteşara ve ilgili Sayın Bakana soruyorum: Yani siz kendiniz için bu kurulları kabul edebilir misiniz? Böyle bir şey olabilir mi? Ben de otuz altı yıl devlet memurluğu yaptım, ben böyle bir şey ne gördüm ne duydum; böyle bir şey olabilir mi?

Şimdi, tabii, konu bununla bitmiyor. Yine aynı daireyle ilgili, Sayıştay denetçileriyle ilgili bir bölüm var gazetelere yansın. Şimdi, Sayıştay denetçileri Hazineye bağlı Merkezî Finans Birimini denetlemeye gidiyorlar ve orada çok çeşitli şeylerle karşılaşılıyorlar. Basına şöyle yansıyor. Bu, rapordan aynen yansıyor yani o Sayıştay denetçilerinin raporundan aynen yansıyor ve o rapor Avrupa Birliğine de gönderilen bir rapor, oradan yansıyor hususlar. Diyor ki: "Birim başkanı ile defalarca irtibat kurmaya çalışıldığı hâlde birim başkanı hiçbir telefonumuza çıkmamış, sekreterin her defasında "meşgul" diye bilgilendirmesi ve amirine haber vereceğini söylemesine rağmen hiçbir surette başkan ile irtibat sağlanamamıştır. Halkbank kampusü içerisinde yer alan birime diğer denetim görevlileri ve yabancı konuklar gibi ana giriş kapısından girebilmemiz yerine, farklı bir muameleye tabi tutularak, Halkbanka ait ana binadaki güvenlik

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

noktasından, uzun bir yer altı geçidinden ve nihayet ikinci bir güvenlik noktasından geçerek girmemize izin verilmiştir. Dış denetimin en önemli özelliği, onun bağımsız olmasıdır. Bu hususiyet, denetleyenin denetimde izleyeceği yola ilişkin müdahalede bulunmamasını da içerir. Buna rağmen birim başkanı yardımcısı tarafından denetimimizde izleyeceğimiz usule müdahale girişimlerinde bulunmuş, defalarca denetim bilgimiz test edilmeye çalışılmıştır. Birçok defa denetçileri zor durumda bırakma girişimlerinde bulunulmuştur. İhbarlı işler listesi ve diğer kriterler göz önüne alınarak bazı projeler incelenmek üzere örnek olarak seçilmiş ve birim başkanlığından talep edilmiştir. Ancak söz konusu projelere ilişkin dosya ve belgelerin başkanın talimatıyla Sayıştay denetimine açılmayacağı, inceleme sırasında, daha önce belirlenen proje dosyalarından başka dosya istenirse bunları da başkandan alınan talimat gereğince Sayıştaya veremeyecekleri tarafımıza iletilmiştir. Bu suretle de denetimden kaçınmak istenmiştir. Müsteşarlık tarafından birime Sayıştay denetimi ile ilgili olarak gönderilen yazıda, her türlü kolaylığın sağlanması istendiği hâlde denetim odası olarak kameralı bir oda gösterilmiştir. Denetçilerin kameranın iptal edilmesine ilişkin talepleri birim yönetimince kabul edilmemiş, ancak Hazine Müsteşarı ile irtibata geçildikten sonra kameranın iptali mümkün olabilmektedir.” Yani Sayıştay denetçileri bir kurumu denetlemeye gelecek, bu durumlarla karşılaşacak; herhâlde başka hiçbir kurumda yaşanmayan bir durum burada yaşanmıştır.

Tabii ki yine aynı Merkezî Finans ve İhale Birimi Başkanı hakkında çok çeşitli de ayrıca şikâyetler var çalışanlar ve ayrılmak zorunda... Söylenenleri özetlemek istiyorum, ayrıntılarına girmek istemiyorum çünkü hoş bulmuyorum, şık bulmuyorum. Burada hiç makul olmayan nedenlerle 30'un üzerinde personelin birimden ayrılmak zorunda bırakıldığı ama özellikle de birim başkanlığı tarafından birim dışına çıkmak zorunda bırakıldıkları ifade ediliyor. bunlardan birinin aldığı bir mahkeme kararı var uygulamanın uygun olmadığıyla ilgili, Ankara 14'üncü İdare Mahkemesinin 14 Mart 2008 tarih ve 2007/1718 esas, 2008/404 sayılı Karar. Bu kararda tabii ki hem bu yapılan işlemin uygun olmadığı kararı alınmış hem de mahkeme masrafları dâhil, masrafların karşılanması ifade edilmiş ama bu mahkemenin aldığı kararda ilgili davacı kişi tarafından kuruma defaatle ve yazılı olarak dilekçeyle de bildirildiği hâlde bugüne kadar uygulanmamıştır aradan altı aydan fazla bir süre geçtiği hâlde. Bu da bu kurumda yaşananları gerçekten çok sıkıntılı işlemler olarak göstermektedir.

Ben daha da ayrıntıya girmek istemiyorum çünkü burada çok daha çeşitli ayrıntı var. Yalnız, şu soruyu da sormak istiyorum: Nisan 2006'da Kızılcahamam Asya Termal Otelde düzenlenen eğitim seminerine katıldığı sırada havuzda ölü olarak bulunan Levent Şahin hangi Avrupa Birliği projelerini ve hibelerini izliyordu? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kutluata...

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Bakanımız, değerli milletvekilleri, değerli müsteşarlar, değerli kurum başkanı bürokratlarımız ve değerli basın mensuplarımız; hepiniz saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar gelinen noktada kaydettiğimiz krizden ciddi şekilde etkileneceğimiz hususunda hemfikir hâline gelinmesidir. Dolayısıyla bunu da kazanç sayarak böyle bir fikir birliği noktasında yapılanlara bir bakalım istiyorum. Temel olarak yapılan iki husus var. Bir tanesi, bazı kaynakların ekonomiyi kazandırılması yasası, diğeri de IMF ile olan ilişkilerin sonuna gelindiğinin açıklaması. Bunun altındakiler aşağı yukarı bunlara, zaten süregelen tedbirlerle ilgili hususlar. Yani ikisi de yeni finans kaynağı temin etmeye yönelik hazırlıklar.

Bizim endişemiz nedir, Türkiye ile ilgili endişe nedir? Reel sektörün yavaşlaması, üretimin düşmesi, tüketicinin yavaşlaması yani ekonominin çarklarının yavaşlaması. Yapılacak olan beklenti nedir toplumdaki? Üretimin artırılması. Nasıl? Dış taleple, iç taleple. Dış talep, dünyada tüketim meyli düştüğüne göre, dünyada da daralma olduğuna göre dış talebin artırılması yani ihracatın zorlanması, ayrıca daha güç görünüyör ve dolayısıyla iç tüketicinin artırılması gibi bir formül var elimizde. Sayın BDDK Başkanının ifadesinde gördük ki kredilerin yüzde 33'ü bireysel krediler. Bunların da 39'u konut –kendisi içinde- 34'ü ihtiyaç, yüzde 33'ü de kredi kartı borçları. Sonuç itibarıyla tüketicinin borçlarına yönelik bir tablo var önümüzde. Toplam olarak da 106 milyar YTL ediyor. 106 milyar YTL, nereden bakarsak bakalım 70-80 milyar dolarlık demek ki tüketici bir borç içerisinde.

Şimdi, çarkın döndürülme şekli bu olduğuna göre reel sektörün kurtarılması buradan geçiyor, tüketicinin canlandırılması. Bankaların sağlıklı yapısını sürdürmesi reel sektörün sağlıklı kalmasına bağlı. Dolayısıyla birbirine bağlı burada bir çark söz konusu ama düşünülen tedbirler, yahut dile getirilen endişeler içerisinde esas çarkı döndürecek olan bu tüketici kitlenin durumu pek dile getirilmiyor. Belki herkes tarafından biliniyor ama buraya vurgu yapıldığını çok görmüyoruz. Tabii söz konusu edilen enstrümanlar, başvurulacak olan çareler, tartışılan metotlar, yapılacak yardımlar bunları içine alıyor ama sonuç olarak hareket noktamız budur ve buraya vurgu yapmak istiyorum. Burada çok ciddi bir rakam söz konusudur yani bizim tüketicimiz gelecekteki gelirlerini harcamış durumdadır. Bankacılıkla ilgili rahatlama veya bankaların sağlıklı yapısını sürdürmesi söz konusu olurken tüketicinin bu durumunun dikkate alınması başta gelmelidir diye düşünüyorum. Burada bir öncelikler meselesi sıra alabilir ve aşamalar üzerinde durulabilir ama netice itibarıyla bu çark sürecek.

Efendim, üretimin artırılması sadece bununla sağlanmıyor, ikinci bir handikabımız nedir? Üretimimizin ithalata bağımlılık oranı arttığı için üretim arsın dediğimiz sürece yine döviz talebimiz de ayrıca artacak. Burada da ikinci bir handikabımız söz konusu.

Şimdi, bankaların ne durumda olduğu, ne miktarda kâr ettiği, 11,7 milyar dolar kâr ettiği, dolayısıyla sağlam olduğu, biraz daha large davranabilecekleri söyleniyor ama netice itibarıyla bankacılık sistemimizdeki yapı nedir? Bankaların yine bu yüksek faiz düşük kur sistemi içerisinde kredi temin etmiş oldukları ve bunu tüketiciye dağıtmış

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

oldukları meselesi. Şimdi, dünyadaki daralma onları kredi borçlarını ödemeye ittikçe onlar da kredilerinin peşine düşüyorlar; onlar kredilerinin peşine düştükçe işletmelerin borcu iki açıdan zora düşüyor, döviz artıyor tekrar, tekrar böyle bir sarmalın içindeyiz.

Şimdi, bankaların bu anlamda rahatlatılması nasıl olacağı konusunda oraya çok girilmiyor. Hem Sayın Bakanım sizlere söylüyorum hem BDDK Başkanımızın da bu konuda söyleyecekleri olur diye bakıyorum. Şimdi, IMF ile anlaşmada sağlanacak kaynak konusunda... Tabii, bunlar ön bilgiler olduğu için farklı olabilir ama 20 milyarla 40 milyar arasında 20 milyar dolar fark var ama her neyse oradan sonunda geleceği söylenen bir kaynak burada nasıl kullanılacak? Yani bunlar Merkez Bankası vasıtasıyla bankaların bu anlamda fonlanmasına, onların da rahatlayıp sektörü rahatlatmasına mı yönlendirilecek, yoksa bizim borç ödemelerimiz, cari açık konusundaki ihtiyaçlarımız için mi... Yani burada IMF'nin bir şartı, bir kullandırma şekli var mı, buradaki görüntü ne oluyor, onu açıkçası merak ediyoruz. Dolayısıyla hem IMF'den -eğer anlaşma olduysa ki olacağı anlaşılıyor- gelecek kaynağın hem de çıkarılmakta olan yasanın derde ne kadar şifa olacağını bilinmesi, bunların tahminlerinin biraz ortada olması gerekiyor ki biz de bazı şeyleri bunlara göre değerlendirebileyim.

Şimdi, bugün, Merkez Bankasının faiz indirme konusu gündeme geldi, tabii arkadan ne gelecek, diğer tedbirler ne olacak onu bilmeye ihtiyacımız var ama iki yıldır FED'in yaptığı işi bizim Merkez Bankamız bugün yapıyor, geçen yıl bütçe görüşmeleri öncesi aybeay FED'in faiz düşürme dönemleriydi. O günlerde Türkiye'de buna yönelik bir şey olmadı, tam tersi uygulamalar oldu ama bugünü ele alırsak bir taraftan faizi düşürürken öbür taraftan kurun yükselmesi şeklindeki endişeyle bunu nasıl mezcedeceğiz, nasıl bir arada düşüneceğiz? Bunun için de arkadan gelecek tedbirlere bakmak lazım ama bu da işin, fevkalade zor bir noktada olduğumuzu gösteriyor.

Şimdi, finans krizine bağlı olarak özel sektör için tedbirler düşünülürken bu daralmayı daha şiddetli artıran bir şey var, bizim piyasamıza has bir şey -Sayın Başkanım biliyorsunuz- bu çek meselesi. Yani, çek kullanımı, senet kullanımı şeklinde esasen piyasalardaki meşru, düzgün, yasal likidite artış yolunu saf dışı etti, yerini kendisi aldı ama yasal dayanaklardan mahrum olduğu için de şu anda çekin senet gibi kullanılmayacağı tekrar idrak edilip onun üzerinde hareket edilince büyük bir daralma var. Tekrar senede dönülme şansı yok, çek sistemi de işlemez hâle geldi. Burada, çeklerin önceden, tarihinden önce tahsil edilmemesi veya gayriahlaki yollara başvuru "Çalıntı çek" filan denilmesinin önlenmesiyle bu iş hallolacağı benzemiyor. Burada doğrudan doğruya bir ödeme mekanizmasının yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor ki bunun psikolojik etkisi çok daha yüksek çünkü netice itibarıyla bu küçük rakamları topladığınız zaman ortaya reel ekonominin günlük işleyiş şekli çıkıyor. Bu konuda bir çalışma var mı? Bu olmalı yani hem kredi kartlarında, bilmem, tekrardan kart ücreti alınmayacak, işte onla biter; bunlar hep küçük düzenlemeler olarak görünüyor. Bunlar bankaların kârıyla ilgili hususlar. Bu, tüketiciyi şu andaki sıkıntıdan kurtaracak şeyler değil ama şu sistemin gözden geçirilmesi gerekir. Bu gayet net şekilde, açık şekilde görünüyor.

Çok uzatmamak üzere bir de Sayın Başbakan Yardımcısının bir ifadesine temas edip birkaç ifadeyle ilgili ilave açıklama isteyeceğim. Dediniz ki Sayın Bakan: "Krizin nedeni aşırı likidite." Çözüm için de likidite artışı isteniyor, bu bir paradoks gibi görünüyor, çelişki gibi görünüyor. İlave olarak enjekte edilecek olan 6 milyar dolara rağmen büyümenin düşmesi, bu da bir şey. Öyle görünüyor ama krizin nedeni aşırı, yani olmayan finans kaynakları olduğu için çözüm için de finans kaynağı istenmesi tedbir olsa gerek çünkü olmayanı yerine koyma mecburiyeti var şimdi. Yani aşağı yukarı buradan, dolayısıyla burada bir çelişkinden ziyade burada bir aşırı hoşgörünün veya hatanın düzeltilmesi gibi bir sıkıntı ortaya çıktı, dolayısıyla bunun giderilmesi... Onun için buradaki ilave 6 milyar dolarlık sisteme yapılacak ilave yeni bir kaynak değil, güveni kazanmak için gecikmiş bir olay olarak görünüyor. O bakımdan bu anlamda çelişki değil, bunu bir tabii sonuç olarak görmek gerekir diye düşünüyorum.

Siz ifadeleriniz sonuç olarak diye, yani kendiniz takdiminizde "Sonuç olarak Türkiye için yeni bir perspektif gerekiyor." dediniz ve bunun işaretlerini DPT yayınlarında, çalışmalarında verdi ve denildi, bu perspektif içinde özel sektör için farklı bir döneme vurgu yaptınız.

Doğrudan doğruya Sayın Bakana sorduğum için... Özel sektör için farklı bir döneme vurgu yaptınız ve özel sektör kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasından veya özel sektör kuruluşlarının yeni bir yapılanma içine gireceğinden söz ettiniz. Tabii, bir ekonominin düşüşe geçtiği bir dönemde, büyümenin yavaşladığı, sıkıntıların olduğu bir dönemde kendiliğinden bir yapılanma farklılığı ortaya çıkacak, yeni birtakım gelişmeler, değişimler olacak ama bunun dışında programlı bir yapılandırma mı söz konusu? Bu konuyu biraz açmanızda fayda görürüm eğer bu konuda ilave bilgi vererseniz memnun olurum Sayın Bakan.

Bir de ayrıca yeni bir konseptten söz edildi, ulusal ekonomik güvenliği, ekonomi güvenliği veya ekonomik güvenlik, ulusal ekonomik korunma...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Savunma...

MÜNİR KUTLUATA (Devamla) – Evet, ekonomik savunma.

Netice itibarıyla bunlar bir çağrışım yapıyor ama bunlarla, bunlardan yeni bir yaklaşım olarak söz edildiğine, yeni perspektifler olarak ifade edildiğine göre bunları biraz açmanızı yani bunu alınacak tedbirlerin hedefi olarak, alınacak tedbirlerden beklenen sonuçlar olarak mı burada bir konsept ortaya çıkıyor, yoksa buna bağlı tedbirler mi alınacak? Yani bu ifadeler bizim bir şeyi gözden kaçırdığımızı, onları düzelttiğimizi mi gösteriyor, ekonominin yeni içine girdiği, şu anda sabit ortada olan yapı dolayısıyla; bunu açmanızı rica ediyorum.

Benim söyleyeceklerim bu kadar. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kutluata.

Sayın Öztrak...

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Sayın bakanlar, değerli üyeler, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce her iki Bakanımızın da sunuşunu dinledim. Hazinesiden sorumlu Bakanımız daha çok icraatlarına, yapmış oldukları icraatlara ağırlık verdi. Ancak Başbakan Yardımcımız, hem küresel krizin bir analizini yaptı hem de bunun ülke içine yansımalarıyla ilgili görüşlerini bizlere sundu. Ancak, Sayın Bakanımızın sunumunu alamadık, ama ben alacağımızı düşünüyorum Sayın Başkan.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sonunda alacağız galiba Sayın Bakan.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şöyle, şu şekilde: Sayın Bakan bir sunum yaptı, onunla beraber birtakım görsel öğeler kullandı. Dolayısıyla bunların hepsi artık Komisyonumuzun malıdır, Komisyonumuzun zabıtlarında yer almasıdır; ben böyle düşünüyorum efendim. Elektronik ortamda hazır olduğuna göre zabıtlara da aynen sunumla birlikte her yansının Sayın Bakanın ifadeleriyle birlikte konması gerekir kanaatindeyim.

Şimdi, Sayın Bakan sunumunda dedi ki: “Bugün yaşadığımız sıkıntıların bir küresel unsuru var, bir de ülkemizin kendine has konjonktüründen kaynaklanan sıkıntılar var.” Kendine has konjonktürden kaynaklanan sıkıntılarla ne ifade etmek istediğini ben de çözmeye çalışıyorum ve bakıyorum, sık sık bu Hükümetin Sayın Bakanları bu kendine has konjonktürden kaynaklanan sıkıntılardan bir yapısal değişimi anlıyorlar. Yani Türkiye'nin yapısal olarak değişmesinin getirdiği birtakım sıkıntılar şeklinde bir anlayış var.

Şimdi ben hem küresel krize hem de Türkiye'deki sıkıntılara bir daha yakından bakmak istiyorum. Sayın Bakan son derece haklıdır. Küresel krizin arkasında özellikle 11 Eylül terör olaylarından sonra Amerika'da, Amerikan Merkez Bankasının izlemiş olduğu piyasayı likiditeye boğmak suretiyle tüketici güvenini, tüketimi yeniden canlandırma politikası vardır ama bu bir başka önemli unsurla birleşmiştir. O da nedir diye baktığımız zaman, o da neoliberal iktisat yaklaşımıdır. Neoliberal iktisat yaklaşımı şunu der: Devlet ne kadar küçükse orada yönetim de o kadar iyidir. Hâlbuki, dönüp baktığımız zaman, aslında bugün yaşadığımız sıkıntıların temelinde, devletin, bu likidite şişmesiyle birlikte ortaya çıkan balonları yönetmekte kifayetsiz kalması, bunların oluşmasını önleyecek düzenleyici ve denetleyici çerçeveyi oluşturamaması yatar.

2002 yılından sonra Türkiye'ye de dönüp baktığımız zaman, Türkiye'de iktidarda küresel sermaye hareketlerine seyirci kalmayı tercih eden, ekonomik ve sosyal hayatın neredeyse tamamını, tüm alanlarını, aslında hata yaptıkları bilinen ve bu hataların önlenmesi için de devletin piyasa dostu önlemlerle sistemde olması gerektiği savunulan ve bunu savunan ekonomistlerin Nobel ödülleri aldıkları bir dönemde, tamamen küresel sermaye hareketlerini seyretmeyi tercih etmiştir ve bunun sonucunda Türkiye, aslında çok bilinen, yani tüm iktisatçıların iyi bildiği, önce coşku, sonra durgunluk sürecini yaşamıştır. Bu da sanayinin giderek yavaşlaması, istihdam yaratmayan büyüme, yerli olan ne varsa yabancıyla ikame edilmesi gibi birtakım sorunlarla birlikte karışımıza çıkmıştır.

Şimdi bazı rakamlara baktığımız zaman, özellikle 2006 yılından sonra, büyüme performanslarına dönüp baktığımız zaman, şimdi 2006'ya kadar Türkiye, kendine benzeyen ekonomilerin üstünde büyümüş yani emerging, yükselen piyasa ortalaması dediğimizin üstünde büyümüş. 2003 yılı var ama 2003 yılı biliyorsunuz tam şeyde, komşumuzda ciddi bir savaşın yaşandığı bir yıl, dolayısıyla belirsizliklerin... Onu, dışsal faktörlere bağlayabiliriz ama 2006 yılından itibaren bize benzeyen ekonomiler -bakın büyüme hızlarına- yüzde 7,9 büyürken biz yüzde 6,9 büyümüşüz 2006 yılında. 2007 çok ilginç. Bize benzeyen ekonomiler yüzde 8 büyürken biz yüzde 4,6 büyümüşüz. 2008'de beklenen, Uluslararası Para Fonu'nun son düzeltmesinden sonra yüzde 6,6. Washington'da Uluslararası Para Fonu'nun size söylediği büyüme hızı nedir çok merak ediyorum ama ben söyleyeyim: Şu anda Türkiye'de sanayinin büyümesine baktığımız zaman gördüğümüz birtakım rakamlar var. Birinci çeyrek 2008 sanayi büyümesi yüzde 6,9, ikinci çeyrek yüzde 3,1, üçüncü çeyrek -2,1. İmalat sanayi -3. Aslında bu yavaşlama, genel hatlarıyla baktığınız zaman, 2006'nın ikinci çeyreğinden itibaren sanayide de üretim yavaşlamış, imalat sanayisinde de üretim yavaşlamış. Şimdi bu rakamlarla bu yıl sonunu tahmin etmeye çalıştığımızda –bürokrat arkadaşlarım da biliyorlardı, gün hesabı da yapsınlar- geçen senenin çalışma gün sayısı nedir, bu yılın çalışma gün sayısı nedir son çeyrekte, böyle baktığınız zaman bu büyümenin 2 civarında kalması kaçınılmaz, işler daha kötüleşmezse. Yani bu yılki büyüme 2'dir. Kaçla program yapacağınızı gerçekten merakla bekliyorum. Önümüzdeki yıl da böyle giderse eksidir.

Şimdi, tabii ben buraya bir sürü Devlet Planlama Teşkilatımızın hazırlamış olduğu yatırım tasarruf dengelerine, şuna buna bunlar üzerinde yorum yaparak konuşmamı devam ettirebilirim ama bunların hepsi anlamsızdır çünkü programın varsayımları çökmüştür. Kusura bakmayın arkadaşlar yani gecenin bir yarısına kadar çalıştığınızı biliyorum, bu işi bir Devlet Planlama Teşkilatının Türkiye'de bu işi yapabilecek kapasitesi olduğunu biliyorum, yeni dengelerle de bu işi iki üç gün içinde çıkarabileceklerini de biliyorum. Yani, kullanacakları belli esneklikler, rakamlar, iki üç gün içinde de yeni dengeleri çıkarırlar.

Şimdi, ama burada yatırım-tasarrufla ilgili bir konuyu da dikkatlerinize sunmadan geçemeyeceğim. Şimdi, senelerdir beri Devlet İstatistik Enstitüsü ile -TÜİK'le şimdi, yeni adıyla- Devlet Planlama Teşkilatımız arasında yatırımlar konusunda bir sıkıntı vardır. Şimdi TÜİK yeni seriyi yaptı. Bakın, özel yatırımları da demiyorum. Hadi, orada varsayımlar farklı farklı, kamu yatırımları, yani devletin yatırımları. Devletin yatırımlarını izleyen teşkilat Devlet Planlama Teşkilatı, ödenekleri veren teşkilat Devlet Planlama Teşkilatı. Şimdi bakıyorum: 2006 yılı için, TÜİK'in kamu yatırımları rakamı 25,746, aynı baz yılı fiyatlarıyla Devlet Planlama Teşkilatının rakamı 28,464. 2007 yılı, kamu yatırımları 28,744 TÜİK, 32,354 Devlet Planlama Teşkilatı. Şimdi bu nedir Sayın Bakanım? Yani, niye bu işte bir uzlaşmaya varılmaz? Bu yeni seriyi ilan etmekteki bu kadar acelenin arkasında yatan nedir? Yeni seriyle... Yani kusura bakmayın, yeni seriyi ilan ederken Türkiye'nin her meselesi düzelmiş gibi ilan ettik. Aslında geriye doğru seriyi götürdüğümüz zaman sıkıntıların, geçmişte de aynı benzer şeylerin olduğunu görebilecektik ama müthiş bir hızla bu seriyi ilan ettik.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Yine TÜİK'le ilgili bir başka konu. Şimdi ben bakıyorum: Sanayi büyüme hızlarını demin okudum. Üçüncü çeyrek eksi, istihdam artışı sanayide yüzde 4,2, imalat sanayisinde yüzde 4,4. Şimdi yani özel sektör üretimi düşürürken istihdam mı artırıyor?

TÜİK'le ilgili çok ciddi sıkıntıları var. "Nedir?" diye sorarsanız, en azından veri değiştirirken, yeni verileri hesaplarken ileriye doğru bağlantıları hiç dikkate almıyor. Dolayısıyla tüm bürokrat arkadaşlarımız, bürokrasideki arkadaşlarımız da dâhil olmak üzere hepimiz sıkıntı yaşıyoruz. Bakın şimdi, kaç zamandır Türkiye'de ilçe bazında gelişmişlik düzeyleriyle ilgili rakamlar yayınlanamıyor. Bir kere yayınladı Devlet Planlama Teşkilatı, ondan sonra yayınlayamadı. Neden? Veri üretmiyor TÜİK. Yani, bunlar Türkiye'nin çok daha iyi yapabileceği, bu dönemde ihtiyaç duyduğu ince ayarları yapmasına imkân verecek olan veri setlerini üretmediğiniz zaman bu ekonomiyi nasıl yöneteceksiniz?

Bunun dışında, Sayın Bakanım şunu söylemek istiyorum: Türkiye bugün krizin içine girmişse ve bugün dünyadaki bu krizi benzerlerinden daha derin yaşıyorsa –bakın, bunun altını çiziyorum- bunun rakamlarını da verebilirim, bakın borsadaki düşüşe, bakın üretimdeki gerilemeye, bakın spread'lerinizdeki artışlara, diğer ülkelerle karşılaştırarak, biz bu krizi bize benzeyen ekonomilerden maalesef daha derin yaşamaya başladık. Kurdaki değer kaybına... Hep ilk üçteyiz ya da biriz. Yani o grubun içinde en sıkıntılı şeyi biz yaşıyoruz. Bunun arkasında bir tabii ki çok ciddi bir küresel kriz var ama onun yanında Türk ekonomisinin şu geçtiğimiz dönemde –hiç kusura bakmayın- çok kötü yönetilmesi var, çok kötü yönetilmesi var. Şu anda da kriz çok kötü yönetiliyor. Örnek mi? Dün Sayın Başbakanın "Yani ben de burada, işte, bu bankalar kredileri kısıyorlar, artırırlar, açsınlar kredileri, şirketler canlansın..." Tamam, bunların hepsini ben de istiyorum ama bakın bu işler azarlayarak olmaz. Şimdi, biraz önce BDDK Başkanımız dedi ki: İşte "Uluslararası piyasalardan buldukları sendikasyonlarla ilgili durum bu, mevduattaki azalış bu..." falan rakamlar gidiyor, gidiyor, ondan sonra, işte "...kredide bir azalış var ama diğerlerine göre daha iyi." Ben şu soruyu sormak istiyorum: Teminatlar ne oldu Sayın Başkan? Teminatların değerleri ne oldu? Gayrimenkul teminatlarının değerleri nereye gitti, diğerleri nereye gitti? Bu durumda, şimdi sermaye yeterli rasyolarını yeniden hesaplamaya... 18'di bir ara, şimdi "15" dediniz. Bundan iki üç ay sonra nereye doğru gidecek? Yani bankaların böyle kredileri falan açabilecek takatleri yok. Bir de tabii daha önce, kamu bankalarını belki bir miktar zorlayabiliriz, müdebbir bankacılık ilkelerinden taviz vermeden ama orada da denizi bitirdik. Yani, bugün işte bir küçük-orta ölçekli işletmelere 700 milyon dolarlık bir krediyi bulup açabilmek için çok ciddi çaba göstermemiz gerekiyor. Bakın Halk Bankası da Vakıflar Bankası da bundan önce açtıkları, bir tek şirkete açmış oldukları 700 milyon dolarlık kredinin getirdiği sıkıntıyı müşterilerine izah etmekte çok zorlanacaklardır. Siz de Hükümet olarak zorlanacaksınız. Dolayısıyla bankaları, mevcut durumu iyi görmek lazım, sistemin işleyişindeki sıkıntı nerede, oraya müdahale etmek lazım, bankaları zorlamamak lazım. Burada özellikle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanına soruyorum: Bu tür ortamlarda kurumunuzun görevi bankaları kredi için diye zorlamak mıdır yoksa riski daha iyi yönetmeleri için gerekli risk yönetimine ilişkin rasyoları sıkılaştırmak mıdır?

Bir başka konu, bakın bugün Türkiye Cumhuriyeti, dün akşam, Merkez Bankamız faizleri indirdi. Hata mı? Hayır, hata değil. Doğru, indirmesi lazım ama yanında yöresinde bunları indirirken onu destekleyecek başka hiçbir tedbir yok, hiçbir tedbir yok. Kurşununuz çok fazla değil yani bu kurşunları çok dikkatli atmak lazım, çok tasarruflu atmak lazım. Ne oldu? Baktı ki döviz gidiyor, geldi bugün bir aylık repo işine geçti, akşama doğru 1,69'lara inmiş olan dolar şimdi bakıyorum 1,71-1,72. Gitti, etkisi gitti, onu da kaybettik. Şimdi bir daha, bir başka rauntta bir şeyler bulmaya çalışacağız. Uluslararası Para Fonu'nu tartışıyoruz. Uluslararası Para Fonu'nda biz ihtiyati stand-by yapacağız. Şimdi, bakın, evet, yani normal kitleler bunun ne olduğunu bilmezler ama bu işin teknisyenleri size para verecek olanlar yurt dışından, bu işi biliyorlar. İhtiyati stand-by yaptığınız zaman, yanılmıyorsam, normal durumda kotanızın 1 katı, "exceptional" dediğimiz şeyde de kotanızın 3 katı alabilirsiniz. Bu da ne yapar? 1,9 veya 5,7. Şimdi, 5,7 sizin aralık ayında yapacağınız özel kesim artı kamu kesimi borç geri ödemesini dahi karşılamaz ve aralık ayında yapacağınız borç geri ödemeleri, dış borç geri ödemeleri, şöyle iki yıllık bir süreçte baktığınız zaman tavadır. Buraya girerken bir şekilde elinizde ciddi bir anlaşmanın olması gerekiyor. Şimdi Sayın Bakan şunu anlamıyorum: Partinizin bir yetkilisi çıkıyor, diyor ki: "20 ila 40 milyar arasında bir rakam..." Siz bununla beklentileri... Böyle bir açıklama yapıldıktan sonra beklentiler üzerinde nasıl oynayacaksınız?

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Böyle bir açıklama yapılmadı. Ben bugün konuştum, böyle bir açıklama yapılmadı. Ne telefon konuşması var ne böyle bir açıklama var. Ayrıca da bildirdik.

BAŞKAN – Sayın Büyükkaya, lütfen...

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Yani, 20 alsanız, hiç, şu anda millet, ya çok düşük oldu, 40 ihtimali de vardı, sonra milletin aklına şey geliyor. Bundan önceki dönemde hatırlarsanız bu Körfez savaşı döneminde yapılan birtakım pazarlıklar vardı. Çünkü 20 nerede, 40 nerede?

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Böyle bir açıklama yapılmadı.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Yani bilemiyorum ama yani...

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Hayır, yazılı olarak o yazan kuruluşu bildirdi.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Evet...

Yine bu Uluslararası Para Fonu meselesine gelmek istiyorum, altını çizerek gelmek istiyorum. Şimdi, normal bir ilişkiye geçmemiz, IMF'yle 4'üncü madde çerçevesinde ilişkilerimizi sürdürmemiz son derece normal, olması gereken de budur. Ama, lütfen, şuna bir bakalım: Biz stand-by anlaşmasını bitirdiğimiz zaman Türkiye'nin 40 milyar dolar cari açığı vardı. Yani, bu stand-by anlaşmasını bitirdiğimiz zaman aslında bizim müthiş bir kırılma noktamız vardı, o kırılma noktasını aşabilmek için Uluslararası Para Fonu'yla yeni bir anlaşma yapmamız zaten gerekiyordu ama benim anladığımız kadarıyla siyasi bir yaklaşımla, acaba mahallî idare seçimlerine kadar "Biz bu işi, artık Türkiye'yi IMF'den kurtardık." diyebilir miyiz, böyle götürebilir miyiz yaklaşımı hâkim oldu ama bakın bugün geldiğimiz noktada o gün çok daha

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

avantajlı, kendi istediğiniz şartları dayatarak... Çünkü IMF mahkûmdu. IMF'nin tek müşterisi yani dört beş müşterisinden biriydik biz ve de hem bir başarı hikâyesi anlatabildiği IMF'nin müşterilerinden bir tanesiydik ve çok rahat, çok yüksek miktarları çok az koşullarla alabiliydik. Bu mahallî idare seçimlerine giderken, açıkçası, kusura bakmayın ama biz Türkiye'deki insanların sırtından, sıkıntılarının üzerinden şov yapmaya kalktık.

BAŞKAN – Sayın Öztrak, toparlar mısınız.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Toparlayayım Sayın Başkanım.

Bir başka bence gördüğüm kritik konu, eylül ayı ödemeler dengesine dikkatinizi çekmek isterim. Evet, cari açık düştü ama sermaye hesabınız negatif. Bu daha ne kadar süre negatif olarak gidecek? Şimdi Sayın Başkan, toparlayacağım, toparlayacağım ama bu söyleyeceğim şey de biraz hepimizi ilgilendiriyor, özellikle de Plan Bütçe Komisyonumuzu ilgilendiriyor. Bu iş değişecek, rakamlar da değişecek ve şu anda maalesef Hükümetimiz -böyle bir şeyi söylemek benim için çok zor ama- millî iradeyi teğet geçiyor. Kriz bizi teğet geçmedi ama teğet geçiyoruz. Bakın şöyle bir imkân varsa bunu yapalım, bunu kullanın lütfen: Yani, Bütçe Plan Komisyonunun sonuna, görüşme sürecinin sonuna dört beş gün ekleyelim. Ne düzeltersek düzeltelim. Krize çözüm olacak bir bütçe, krize çözüm olacak bir çerçeve ve diğer tedbirlerle birlikte bunu aşağıya indirelim. O zaman, bir kurşunumuzu çok yerinde kullanmış oluruz. Çünkü, bakın, bugün Türkiye'de, biraz önce arkadaşlarımız dediler ki: "Efendim, mali disiplin nedeniyle talep düşüyor." Evet, mali disiplin çok fazla olursa talep düşer, ama talebi esas düşüren belirsizliktir. Doğru tedbirleri almıyorsanız ya da beklentileri etkileyecek şekilde tedbirleri getirmiyorsanız, bu talebi beklenenden, matematik hesaplardan çok daha hızlı düşürür. Aksine, doğru şeyleri yapıyorsanız da talep çok daha hızlı artabilir.

O nedenle Sayın Başkan, benim düşüncem, bu Bütçe Plan Komisyonunun sonuna ilave süre koymak suretiyle, yeni bir denge ve yeni bir bütçeyle, belli esneklikleri de sağlamak suretiyle aşağıya farklı bir şey indirmekte yarar var diye düşünüyorum. Bu belki beklentileri bir miktar yatıştırır, içeride ve dışarıda.

Son söyleyeceğim şey: Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumumuzda yapılan bir uygulamayla ilgili. Bunu önemsiyorum. 2005 yılında Bankacılık Kanunu'nda yapılan değişiklikler sırasında burada hem Halil Bey hem Sayın Sali birtakım önergeler vermişler personel şeyleriyle ilgili ve bu önergeleri verirken de kurum yetkililerine sormuşlar: "Bunda sıkıntıya düşecek, hakkı olumsuz etkilenecek personel var mı yok mu?" diye. Cevap da "yok" olmuş ama dönüp bugün geldiğimiz noktada bakıyoruz, o dönemdeki Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumunda daire başkanlığı yapan arkadaşlarımızın yüzde 90'ı haksızlığa uğramış. Bunlar da dava açmışlar. Ancak burada, dava açmanın sonunda beni gerçekten üzen, yirmi beş yıllık bürokrasi hayatımda, üst düzey yöneticilik yaparken en korktuğum şey ol altındakilere zulmetme olayıyla karşı karşıya kalmışız. Sayın Başkan kendisine dava açan elemanlardan, özellikle de iki hanımefendiyi penceresi olmayan, şalterlerle dolu bir odada oturmak zorunda bırakıyor. Bunu yapmayın. Sizden rica ediyorum, getirmek zorundasınız Anayasa Mahkemesinin kararı gereği düzenlemeyi, bu yarayı sarın, bu kurumda bir ağabeylik yapın, şu anda herkesin kucaklaşma zamanıdır, sıkıntı yaşıyoruz, bu arkadaşların ciddi bilgileri vardır, bu işi halledin. Bunun da şerefi size ait olsun.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bağcı.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamı Devlet Planlama Teşkilatının bütçesi üzerine yapacağım. Sayın Bakanımız sunuşlarında Devlet Planlama Teşkilatındaki yeni yaklaşıma ve yeni vizyona aslında biraz değindiler ama ben bazı değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Devlet Planlama Teşkilatı kurulduğu günden beri toplumumuza çok ciddi hizmetler sunan ve sunmaya da devam eden önemli bir kuruluşumuz. Bu hizmetler arasında Devlet Planlama Teşkilatınca hazırlanan kalkınma planlarının, orta vadeli programın, sektörel, tematik ve bölgesel stratejilerin ülkemizin geleceğini belirlemede çok önemli ve gerekli olduğu konusunda şüphe yoktur. Ancak hızla değişen ülkemiz ve dünya koşulları paralelinde Devlet Planlama Teşkilatının da kendisini değişen şartlara adapte etmesi ve hizmetlerini daha etkili ve verimli yürütülebilmesi için bazı ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bu ihtiyaçlar şu şekilde sıralanabilir:

Birinci olarak gördüğüm, Devlet Planlama Teşkilatının yeniden konumlandırılmasıdır. Hızla değişimin sonucu olarak ülkemizde kamu yönetimi alanında birçok hukuki düzenleme yapılmış ve yeni kurumlar ihdas edilmiştir. Devlet Planlama Teşkilatının kamu yönetimi içerisindeki rolünün daha da belirginleştirilmesi, pekiştirilmesi ve kurumlar arası yetki sınırlarının netleştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Bu özellikle Devlet Planlama Teşkilatının en önemli işlevi olan sektörler, tematik alanlar ve bölgesel gelişme bakımından hayati önemi haiz koordinasyon görevinin etkin yürütülmesi için gerekli görülmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı maalesef bugüne kadar koordinasyon konusunda kendisinden bekleneni tam olarak yerine getirememiştir. Bu bakımdan Müsteşarlık yeniden konumlandırılırken yetki ve sorumlulukların net olarak belirlenmesi yanında, yeterli kaynak ve yaptırım gücünün de verilmesi gereklidir. Özellikle üst düzey politikaların belirlendiği kalkınma planları ve orta vadeli programların uygulamaya geçirilmesi için yaptırım gücünün mutlaka sağlanması gerekmektedir. Diğer yandan planların, programların hazırlanmasında ve koordineli bir şekilde yönetilmesinde de katılımı ve sahiplenmeyi daha çok geliştirecek yeni yöntemlerin de hayata geçirilmesi başarı için önemli görülmektedir.

Bir diğer konu yeniden yapılandırılmaya ilgilidir. Devlet Planlama Teşkilatının mevcut idari statüsünün ve yapısının da benzer şekilde, yeni şartlara ve öne çıkan işlevlere göre yeniden düzenlenerek etkinleştirilmesi faydalı olacaktır. Özellikle son zamanlarda giderek daha çok sorgulanmaya başlanan merkeziyetçi, sektörel, tek boyutlu ve

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

hiyerarşik çalışma anlayışının yeniden ele alınmasında fayda görülmektedir. Bu bakımdan kurumun sektörel ve uzmanlaşmaya dayalı yapısı kendi içinde ve diğer birimlerle daha entegre hâle getirilerek zenginleştirilirken; giderek ağırlığı ve önemi artan bölgesel gelişme ve bununla bağlantılı kalkınma ajansları, stratejik planlama, bilgi toplumu ve kurumsal düzenlemeler gibi konularda da mutlaka güçlendirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, diğer kurumlarla ciddi örtüşmeler sergileyen Avrupa Birliği ile ilişkiler, makro ekonomik koordinasyon, maliye ve bütçe konuları gibi hususlarda da güçlenen yönere odaklanma anlayışıyla bir değerlendirme yapılması ve buna göre bir vizyon tespit edilmesi yararlı olacaktır. Bu bağlamda;

Müsteşarlıkta bulunan yönetsel katmanların yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bürokrasinin azaltılarak kararların hızlı ve ortak akılla alınabilmesini sağlamak için yönetsel katmanların azaltılması ve yatay iç koordinasyon mekanizmalarının kurulması düşünülmelidir.

Devlet Planlama Teşkilatında görev alanlarının yeniden tanımlanması gerekmektedir. Günümüzde karşılaşılan sorunların birçoğu çok boyutludur. Bu sorunlara üretilecek çözümlerin de çok boyutlu olması gerekmektedir. Bu yüzden yukarıda değinilen nedenlerden dolayı Devlet Planlama Teşkilatının Kuruluş Kanunu yeni ihtiyaçlara ve değişen şartlara göre yeniden ele alınmalı, mevcut görev tanımlarının uyarlanarak çok boyutlu, çok sektörlü ve mekânsal boyutu da içeren politikalar üretebilen bir yapıya dönüştürülmesi konusu üzerinde önemle düşünülmelidir.

Devlet Planlama Teşkilatı gibi bilgi hizmeti üreten kurumların en önemli kaynağı insan sermayesi, yani çalışanlarıdır. düzenleme ile sağlanacak yeni imkân ve kaynaklarla daha ileriye götürülmesi ülkemizin en önemli kazançlarından olacaktır. Üzülerek belirtmek gerekir ki DPT çalışanları hem özlük, hem de sosyal haklar açısından birçok kurumun gerisine düşmüştür. Bu yüzden hem nitelikli eleman temininin kolaylaştırılması, hem de mevcut çalışanların başka kurumlara geçmesinin engellenmesi için özlük hakları ve sosyal haklarda ciddi iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Bu konuda Müsteşarlık uzmanları ile düzenleyici ve denetleyici üst kurul uzmanlarının maaşlarının eşitlenmesi faydalı olabilir. Yapılacak kanuni düzenlemede, entelektüel birikimi ve kalitesi kamuda eşine zor rastlanır seviyelerde olan Devlet Planlama Teşkilatının yeni görevleri ile uyumlu, yeni kaynak ve imkânlarla donatılması, her şeyden önce ülkemizin genel yararına olacaktır. Çalışanların daha çok ve kaliteli araştırmalar ve stratejik çalışmalar yapmalarını ve bulgularını karar vericilere süratle ulaştırmalarını özendirerek teşvik sistemleri de bu düzenlemelerin bir parçası olarak düşünülmelidir.

Devlet Planlama Teşkilatı uzmanlarının alanları ile ilgili kamu kurum uzmanları ile sürekli yakın temas içinde olmaları, yapıcı tavırlarıyla alternatifler geliştirerek onları doğru yönlendirmeleri ve özellikle de kurumları bir araya getirerek koordinasyon sağlamaları çok önemli görülmelidir. Devlet Planlama Teşkilatının bu konuda her zaman yoğun mesai harcayan bir kurum olduğu konusunda şüphemiz bulunmamaktadır. Ancak, birçok kamu kuruluşumuzda olan tek taraflı ve tek boyutlu temaslar kurma sorununun izleme, değerlendirme ve koordinasyon işlevi çok önde olan Devlet Planlama Teşkilatı açısından kabul edilemez olduğunu düşünüyorum. Bu bakımdan, Devlet Planlama Teşkilatı'nın koordinasyon, izleme ve kurumları yönlendirme işlevinin şahsi birikimlere ve tercihlere bırakılmaması ve bu tür ilişkilerin çok boyutlu bakış açısını gerektiren kurumsal bir yapıya dönüştürülmesi uygulanmaya çalışılan plan, program ve politikaların başarı şansına son derece olumlu katkılarda bulunacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Devlet Planlama Teşkilatı tarafından ortaya konulan bir model üzerinde de bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum. Bu model kalkınma ajansları modelidir. Kalkınma ajansları Devlet Planlama Teşkilatının son yıllarda gerçekleştirdiği en önemli açılımdır. Kalkınma ajanlarının kurulması ve süratle faaliyete geçirilmesinin hem bölgesel gelişme, hem de ulusal kalkınma açısından çok büyük faydalar sağlayacağına inanıyorum. Her ne kadar Anayasa Mahkemesi ve Danıştay davaları nedeniyle önemli bir zaman kaybına uğramış olsa da, kalkınma ajanslarının en kısa zamanda ülke sathında faal hâle getirilmesi için Devlet Planlama Teşkilatının bu yöndeki çalışmalarını hızlandırması ve güçlendirmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bağcı, toparlar mısınız?

CAHİT BAĞCI (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Hatta ileriki dönemlerde ajanslara ayrılan kaynak ve imkânların artırılarak ajansların kalkınma politikasının temel kuruluşu hâline getirilmesini ülkemiz geleceği açısından son derece önemli bir adım olarak görüyorum.

Devlet Planlama Teşkilatının değişen şartlar ve ülkenin ihtiyaçlarına göre ürettiği projelerden biriside cazibe merkezleridir. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropollere olan göç baskısını azaltmak amacıyla Ankara'nın doğusunda on iki ilimiz belirlenmiştir. Bu iller: Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Kayseri, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Trabzon ve Van illerimizdir. Üniversite olması, ilin nüfusu ve kentleşme yapısı, çevre illerde göç alma potansiyeli gibi kriterler çerçevesinde belirlenen illerimiz, yatırımlarda öncelikli olacaklar. Cazibe merkezlerinin gelişmesine hız kazandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımlarıyla, insan kaynakları ve istihdam ağırlıklı projelere de öncelik verilecek ve en önemlisi Avrupa Birliği mali işbirliği ve katılım öncesi mali yardım çerçevesinde kaynaklar da buralarda kullanılacaktır.

2009 yılı Devlet Planlama Teşkilatı bütçe tasarısının sermaye transferleri kaleminden toplam 425 milyon YTL'nin -ki KÖYDES Projesi büyüklüğünde bir bütçedir- büyük ölçüde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sosyal içerme, istihdam yaratma, meslek kazandırma ve altyapı sorunlarının çözümüne yönelik kullanılacak olması son derece önemli ve anlamlıdır. Ülkemizde alt metropolleşmesinin desteklenmesi gecikmiş bir karardır. Ancak Devlet Planlama Teşkilatının pek çok başarılı çalışması, strateji ve eylem planlarında olduğu gibi bu tespit ve eylem planı da bir o kadar önemli ve anlamlıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Devlet Planlama Teşkilatı tarafından ortaya konulan bir başka programa da sözlerimde değinmek istiyorum. Bu program sosyal destek programıdır. 2002 yılından günümüze kadar ekonomimizde ciddi iyileşmeler yaşanmıştır. Gayrisafi yurt için hasılanın büyümesinde, bütçe açıklarının kapatılmasında, faiz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

oranlarının ve enflasyonun düşürülmesinde, ihracatın artırılmasında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Ekonomik gelişme yanında sosyal gelişmenin sağlanması da büyük önem arz etmektedir. Eğitim, sağlık ve sosyal koruma harcamalarını içeren sosyal harcamaların Gayrisafi yurt için hasılaya oranında da 2002 yılından sonra bir artış görülmektedir. 2001 yılında sosyal harcamaların Gayrisafi yurt için hasılaya oranı % 12 iken bu oran 2008 yılında %13,9'a yükselmiştir.

Kamu kurumlarınca yapılan sosyal yardım harcamalarının Gayrisafi yurt için hasılaya oranı 2005 yılında 0,65 iken bu oran 2007 sonu itibariyle 0,84'e yükselmiştir.

Değerli arkadaşlar, işsizliğin azaltılmaya çalışılması için Hükümetimizin çabaları devam etmektedir. Bu çerçevede, istihdamın artırılması, işsizliğin ve kayıt dışı istihdamın azaltılması, kadınların ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılması amacıyla esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaştırılması özel öneme sahiptir ve bu kapsamdaki faaliyetlerin yaygınlaştırılması öncelik olarak belirlenmiştir.

2008-2012 yılları arasında bölgesel kalkınma projelerinin tamamlanması amacıyla GAP Eylem Planı hazırlanmıştır. Son dönemde GAP bölgesinde kırdan kente göç, yoksulluk ve işsizlik gibi alanlarda yaşanan sorunlar ve değişen sosyal yapının doğurduğu yeni ihtiyaçlar bölgedeki sosyal yatırımların önemini artırmıştır. Bu doğrultuda, sosyal ihtiyaçları kısa sürede gidermek amacıyla, valiliklerin doğrudan sorumluluk aldığı, proje odaklı Sosyal Destek Programı Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanmıştır. Sosyal Destek Programı ile önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen sosyal restorasyon sürecine katkı sağlamak üzere bölgenin beşeri sermayesinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, bölgede yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; Devlet Planlama Teşkilatına sunulan 1.582 adet proje arasından belirlenen 398 adet proje uygulamaya konulmuş ve toplam 42 milyon YTL proje finansmanında kullanılacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son olarak Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi üzerine bazı değerlendirmelerle sözlerimi tamamlayacağım. Kurulduğu 2002 yılı sonundan bugüne son derece başarılı çalışmalar yürüten Ulusal Ajans olarak da tarif edilen, kısaca UA'nın görev ve yetkilerinin yeniden düzenlendiği kanun tasarısı henüz Parlamento'ya sunulmamıştır. Büyük ölçüde farklı kurumlara mensup kamu personeli aracılığıyla hizmet veren ve ülkemiz eğitim ve gençlik örgütlenmesinin Avrupa Birliği üyesi ülkelerle işbirliğinin koordinasyonunu sağlayan kurum ülkemizin Avrupa Birliğine uyumunda, ülkemizin tanıtılmasında son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinde görev alan arkadaşların Avrupa Birliği üyesi ülkelerle ve aday ülkelerle yürüttükleri tek taraflı ilişkilerin son derece önemli olduğu ve zaman zaman da bir uzmanın Avrupa Birliği komisyonunda tek başına ülkemiz adına görev aldığı bilinmektedir. Avrupa Birliği Eğitim, Gençlik Programları Merkezinin faaliyet alanının Türk Cumhuriyetleri ile öğrenci değişimini de kapsayacak şekilde genişletilmesinde de yarar vardır.

Geçtiğimiz yasama yılı sonunda Tütün Üst Kuruluna 340 kadro verdik, 10 daire başkanlığı kurduk. Son derece önemli bir işlevi yerine getiren Devlet Planlama Teşkilatının ilgili kuruluşu olarak faaliyet gösteren Ulusal Ajans'ın bir an önce kadrosuyla birlikte kurumsallaşması tamamlanmalıdır.

Bu çerçevede sözlerimi tamamlarken kuruluş bütçelerinin kurumlarımıza ve ülkemize hayırlı olması dilekleriyle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bağıcı.

Sayın Aslanoğlu, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın bakanlar, sayın müsteşarlar, sayın başkanlar, Hazinesinin ve diğer kurumların değerli yöneticileri, değerli basın hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, önce ve ben üretimden ve istihdamdan başlayacağım. Şimdi, bir dilerseniz önce 5084 sayılı Yasa, Teşvik Yasası bitti, 31/12'de sona eriyor. Bu Yasa 31/12'de sona erdikten sonra Türkiye'deki yatırımcılar ne yapacaklar? Şu ana kadar yeni bir teşvik yasasının hiçbir şeyinden hiç kimse haberdar değil. Peki, yatırımcı ne yapacak? Yatırımcı nasıl kendine bir yön verecek? Yatırımcı akşamdan sabaha kadar yatırım yapmıyor arkadaşlar. Bu Yasa'nın bitmesine şurada bir ay var. Bir ay sonra Türkiye'de üretimin ne olacağını, yatırım ve teşvik konusunda ne yapacağını kimse bilmiyorsa Türkiye'nin bu ortamında yatırımcılar ne yapsın?

Değerli arkadaşlar, bir ülkenin ulusal kalkınması için ve üretimi için çok önceden bunlar planlanır ve "Şu tarihten itibaren yürürlüğe girecek." denir. Şurada eski Teşvik Yasası'nın, şu an yürürlükte olan Teşvik Yasası'nın bitmesine bir ay olmasına rağmen -31/12'de bitiyor- yeni bir teşvik yasasıyla ilgili hiçbir şey yoktur arkadaşlar, bunu da bilgilerinize sunuyorum.

Sayın Bakan, bir kez daha söylüyorum. Devlet söz verirse parasını öder hâlâ ben bugün şimdi araştırdım, mayıstan itibaren altı aylık elektrik paraları duruyor. Devlet, devlet iktidar devlet adına söz veriyor. Ya söz vermeyin, söz verirsiniz yapacaksınız.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) - İktidar, devlet değil

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani devlet söz verirse tutar diyor da...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ha devlet sözünü, tabii, iktidar tutmuyor değil mi Halil Bey.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) - Öyle demiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Öyle söylüyorsun.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Benim dediğim çok açık.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, sözler yerine gelmeli diyorum. Yatırımcılar “Elektrik paranızı ödeyeceğiz.” dediniz. Altı aydır aramıyorsa bu insanlar şu günün Türkiye’sinde Allah bu insanlara yardım etsin diyorum.

Arkadaşlar, TEDAŞ parayı alıyor bir taraftan, ondan sonra altı ay bekliyor. Kardeşim, mahsup ettirin ya! Niye bu insanlara zorluk çıkarıyorsunuz? Söz verdiniz yerine getirin.

İki, bir başka konu Sayın Bakanlar, sadece vergi taksitlendirmesi yetmez. En büyük girdi olan, en büyük üretim girdisi olan doğal gaz ve elektrik konularında da insanlara çözüm getirin. Yani bu girdilerin... Şu anda bir likidite krizi var Türkiye’de bunu bilerek bir şekilde TEDAŞ’ı fonlayacaksınız bir süre, BOTAS’ı fonlayacaksınız elektrik ve doğal gaz harcamalarını bir süre tahsil etmeyeceksiniz veya on iki aylık dilimlere bölün. Yani bu insanların elektrik ve doğal gaz ödemelerini her ay, örneğin belli bir istihdam yaratan fabrikaların elektrik veya doğal gazı her ay ödemek yerine bunları belli bir süreye kaydırın efendim. Yani o zaman bir likidite rahatlığı sağlıyorsunuz bu firmalara, en büyük girdileri bunlar. Çünkü sadece vergi yetmez, hatta sosyal sigortalara ödedikleri primler... Yani sadece “Vergiye on sekiz ay taksitlendirdik, işte biz önlem aldık.” demeyin. En büyük girdilerden biri doğal gaz, elektrik, SSK eğer siz bunları belli bir süreye yayarsanız bu firmalara belli bir süre likidite rahatlığı yaratırsınız.

Değerli arkadaşlarım, güven ve istikrar, piyasada güven kayboluyor yavaş yavaş. Bir kere Sayın Bakan, eğer buradan garanti güvence, mevduat güvence yetkisini aldığınız Meclisten, bir an evvel uygulayın. Bir kere bir rahatlık gelsin, buna bankalar mevduatı dâhil. Çünkü niye? Artık bankalar birbiri arasında artık para verip almıyorlar. Tabii, Merkez Bankasına kimin hazine bonusu varsa ancak o alabiliyor, hazine bonusuna yatırım yapmayan kurum alamıyor. Piyasayı finanse ettiyse elinde hazine bonusu portföyü yoksa kendini fonlamıyor efendim. Günahı piyasayı fonlamak oldu onun. Bir başka, size hazine bonusu aldı o kendi kendini fonlamaya çalışıyor. Onun için güven ve istikrarın gelmesi için.

Sayın Bakan, bir de Bankalar Kanunu’nun 108’inci maddesi değişmediği sürece, çünkü 2001 yılında suçlu ve suçsuz, suçlu kimse onun her türlü cezasını verelim ama bir süre bankacının onuru, haysiyeti, kişiliğiyle oynandı. Ve o süreçte suçlu ve suçsuz ayrılmadan, kim suçluysa her şeyi yapalım efendim. Ama 108’inci madde kaldığı sürece hiçbir bankacı risk almaz, hiçbir bankacı inisiyatif kullanmaz, hiçbir bankacı yarın bu yasaya göre, kendi grup kredileri hariç, gruba açtığı krediler hariç piyasayı fonlaması açısından, piyasadaki şu anda sorun olabilecek kredileri kendi inisiyatifinde belli bir risk yönetimine tasfiye etmesi açısından. Ama bu yasa bankacı arkadaşlarımın elini kolunu bağlıyor. Eğer yasa uygulanmazsa belli bir risk yönetimini kendi metoduyla belli süreçte, tasfiye etmesine imkân vermiyor, hemen 108’inci madde karşınıza çıkıyor arkadaşlar. Çok korkuyorlar, hepsi korkuyor yani yarın herhangi bir inisiyatif kullanmalarında kendilerine büyük sorun olabileceğini düşünüyorlar. Ben bir kez daha bunu size -özellikle grup kredileri hariç- piyasa kredilerinde belli inisiyatifleri kullanmasında yani kullanması yönünde bu yasanın, özellikle işte kurumu korumamak, kollamamak, zarar vermektен dolayı özellikle 162’nci, cezaların 162’nci maddesinde biliyorsunuz, yani bir kez gözden geçirilmesini bir kez daha bilgilerinizi sunuyorum, piyasada bankacıların rahatlaması açısından.

Sayın Bakan, bankacılar fırsatçı değil, bankacıları tabii 94 ve 2001 krizleri bankacıları aşırı korkak yaptı ve müdebbir olmaya çalıştılar. Ama siz dispoñibilite, munzam karşılık, bunlarla birlikte bankacılık kesimine likidite yönünde bir umut verirsiniz, bir ümit verirsiniz yani bir şekilde belli süre munzam karşılığı ve dispoñibiliteleñin belli bir puan düşürülerek bankaların sendikasyon ödemelerinden dolayı kendilerini piyasayı sıkmalarını rahatlatırsınız. Sadece kabahati bankacılık kesimine bulmayın, bunlar “fırsatçı” demeyin. Çünkü bir sürü sendikasyon ödemeleri var ama geleceğim biraz sonra onların yaptıklarına da. Yani hepsi bu yıl 4 milyar doların nasil yılbaşına kadar ödeyip... Çünkü yeniden sendikasyon kredisi almak çok zor şu anda. Piyasaları siz biliyorsunuz yani sendikasyona çıkan bir bankanın piyasadaki sendikasyon kredisini şu aşamada bulması çok zor. Bir de maliyetleri çok arttı biliyorsunuz sendikasyon kredilerinin. Bu açıdan müşteriye likidite açısından, demin dediğim gibi doğal gazıydı, elektriğiydi girdi maliyetlerini hafifletecek belli bir şeye yaymak, bankaları ise yine gerek munzam karşılık, dispoñibilite birtakım konularda onları rahatlatmışız zaman, sen “fırsatçısın” demeden onları öperek, onları belli bir süre kucaklayarak onlar her şeyi yaparlar ama onları dövmeyin, o da piyasayı dövüyor ondan sonra.

Şimdi, geçen de arz ettim, zatıalinize söyledim, bu Çek Kanunu’nun değişmesi lazım. Türkiye’nin bir gerçeği var. Çekler artık vadeli olmaz çek vadesizdir hepimiz bunu böyle okuduk böyle biliyoruz ama bir piyasa gerçeği var. Bankalar müşteriden çek alıyorlar senet gibi, vadeli çekler veya onun kredisinin teminatı olarak alıyorlar. Bu kredinin belli vadede tasfiye olacağını bilerek. Ama müşterisi zor duruma düştüğü zaman başka hiçbir günahı olmayan, ilgisi olmayan başka müşterilere ait tüm çekleri aynı gün takasa sürüyorlar ve bu piyasada büyük bir panik yaratıyor. Bu yapıldı, birkaç bankamız yaptı. Yani elinde mayıs, haziran ayına ait çok düzgün ve dürüst mal almış çek vermiş. Ama bir o müşteriye ben bu tarihte öderim diye bu çeki vermiş, bu piyasa gerçeği ve hepsinin arkasını yazdırdılar. Ne oluyor? Piyasada bir panik, güvensizlik yaratıyor. Bu güvenin mutlak kurulması lazım.

Yine bir başka konu -yine söylüyorum Çek Kanunu değişmeli- dürüst insanı korumalıyız. Çeki ödemek niyetinde değil, iki kelime yazıyor arkasına “Bu çek inisiyatifim dışında elimden çıkmıştır.” Ondaki gidiyorsun onu mahkemeye veriyorsun, o müşteriye çekin inisiyatifim dışında elimden çıkmadığını ispat edesin. Müsaade edin çekin inisiyatif dışında elinden çıkan kişi gitsin ispat etsin. Hemen banka da yazıyor, bu çek yazmıyoruz arkasını müşteri talimatı var inisiyatififle elinden çıkmıştır. Ondaki sonra gidip ispat ediyorsun, alacağın var mal vermişsin bu adama. Yani mutlaka bunların bugünün, günün koşullarına getirilmesi lazım.

Tabii, bir başka konu, yani şunu diyorum Bayın Bakan: Reel sektöre güven gelmesi lazım. Şu anda bu güven gerek finansal kesimle reel sektör arasında gerekse reel sektörde güven zedelenmiştir. Kimse kimseye mal da vermiyor reel sektörde. Böyle reel sektör çok daralacak, çünkü niye? Güven, yarın ödeyemezse artık telaşı başladı, acaba telaşı başladı. Bu güvenin piyasaya gelmesi lazım. Aksi hâlde kilitleniriz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Tabii, bir başka konu, müsaade ederseniz altın borsası ne iş yapar, merak ediyorum arkadaşlar. Benim bildiğim dışarıdan altın ithal edenlerin altınını tescil ediyor. Gel git yap başka bir şey yok. Altın borsası sadece ithal altını tescil etmek yerine Sayın Bakan altın borsası Türkiye'deki yastıkaltı altını, bunun altını çiziyorum Merkez Bankasının tüm hesapları tüm bankacılık kesiminde bunun hesaplarının, altın bankacılığını başlatmak zorundadır, bunun önünü açmak zorundadır. Tıpkı kaydı para, dövizde olduğu gibi altını da kaydı para hâline getirmek zorundayız. Ama bu ülkenin bir değeridir, bu ülkede bir kaynaktır bu. Rakamları tabii, hafızam beni yanıltmıyorsa Türkiye'de yastıkaltında 100-120 milyar dolarlık altın var. Bunu bir şekilde halkı inandırarak, cazip hâle getirerek altını, yastık altındaki altını tıpkı dövizde olduğu gibi kaydı para hâline getirebilirsek bu ülkede bir kaynak yaratmış oluruz. Yani bunu da, birinci derecedeki bu konuyu işleyecek, birinci derecedeki şey altın borsasıdır, bu amaçla kuruldu o zaman.

Vaktim var mı efendim?

BAŞKAN – Tamamlarsanız sonuna geldik.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Peki.

Bir başka konu Sayın Bakan. GAP Bölge Kalkınma İdaresini Şanlıurfa'ya götürüyorsunuz. Yani bir yeri merkezden yönetmek güzel bir olaydır. Olduğu bölgeden yönetmek, anında olaylara müdahale etmek çok güzel bir olay, buna asla hayır diyemem ben. Ama Ankara'daki koşullara göre koşullanmış ve Ankara'da çalışmak üzere burada insan istihdam etmişsiniz Sayın Bakan. Yani şimdi, Ankara'daki arkadaşlarımızı alıp Urfa'ya götürmek, herkesin bir ailesi var Sayın Bakanım. Burada orada kaç arkadaşımız çalışıyorsa gelen buyursun gelsin ama devletin havuzunda bir sürü o bölgede çalışmak isteyen bir sürü insan var. Ama insanlara mecburi olarak "Sen buraya geleceksin gelmezsen ayrıl." demek bu bir zulümdür Sayın Bakanım. İnsanların inisiyatifine bırakın, gelip çalışmak isteyen arkadaşım çalışır, başka kurumlara geçmek isteyen arkadaşım geçer, ayrılmak isteyen arkadaşım ayrılır ama bir şekilde zorla insanları "Gel Şanlıurfa'ya gideceksin." demek yakışmaz gibi geliyor. Ama başka bir yerlerden Şanlıurfa'ya gelecek birçok adam bulursunuz. Devletin havuzunda bir sürü insan var. Gerekirse bunların da bir başka kuruma gitmesi için bu arkadaşlarımıza imkân tanıyın. Ben sizin şahsınızda bunu yapacağınıza inanıyorum. Ama herkes Şanlıurfa'ya gitsin dersiniz Sayın Bakanım insanları ailesinden, çoluğundan, çocuğundan ayırırsınız, bu bize yakışmaz.

Ben hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Akgül.

ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığımızın esnaf ve sanatkârların kredi finansmanları ihtiyaçlarının karşılanmasındaki vermiş olduğu desteklerle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlar, 2001-2002 yıllarında hazine sübvansiyon miktarı olarak yılda 400 trilyon Türk lirası üzerinde bir miktar ayrıldığı hâlde, ayrılmış olmasına da rağmen, tüm Türkiye'de kullanılan kredi tutarı 100 trilyon Türk lirasını o günkü parayla geçmemekteydi. Yani ayrılan miktar 400 trilyon ancak kullanılan miktar 100 trilyon lira civarında idi. Tabii, bugün bu miktar krizlerden dolayı o gün o hâle gelmişti. Bunun karşısında Sayın Öztrak o zamanlar Hazine Müsteşarı iken biz çok kendisinden para istemeye gitmiştik. Ancak o gün bize maalesef para vermiyordu. Bugün bizim tarafımızı destekleyen, daha doğrusu esnaf ve sanatkâr kesimini destekleyici olması bugün hoşumuza gidiyor tabii ki.

Değerli arkadaşlar, 2003 yılından sonra hazineye ayrılmış olduğu sübvansiyon miktarı 100 trilyon liraya inmesine rağmen, kullanılmış miktar yılda beş katrilyon Türk lirasını bulmuştur. Tabii, daha az sübvansiyon miktarıyla daha çok hizmet üretilmiş olmaktadır. Son iki yılda ise sübvansiyon miktarları 200 bin YTL'nin üzerine çıkmıştır. Bu son yılların büyük bir desteği ve hizmetidir. Ancak tabii, bankanın durumu bugün için bizim tekrar 2003'lü yıllara gitme eğilimini göstermektedir, bu sinyalleri vermektedir. Çünkü esnaf ve sanatkâr kesiminde bu endişe bugün için vardır. Bu durum şu: Halk Bankası sanki misyonundan uzaklaşmaktadır. Tabii, o gün için genel müdür Tevfik Bilgin'le başlatılan çalışmalar neticesinde Halk Bankasının müşteri portföyünde, müşteri sayesinde yüzde 85'ini ve toplam kredi hacminin de yüzde 30'unu oluşturan esnaf ve sanatkârlar için kurulan bu banka daha çok kâr amaçlı bir kuruluş şirketine dönüşmek durumundadır. Elbette ki bu olacaktır ama asil kuruluş amacını da unutmamalıdır, unutmayacaktır. Bu kesim Hazine Müsteşarlığından çok büyük destek ve yardım almıştır ve almaya devam etmektedir. Bu konuda Sayın İbrahim Çanakçı'nın emeği ve hizmeti büyüktür, bu kesimin sevgi ve saygısını kazanmıştır. Ancak bugün Halk Bankası esnaf kesimi Hazine Müsteşarlığı ile ayrı ayrı yerlerde durmaktadır ve birbirlerinden kopmak üzere. Halk Bankası yılda 1 milyar YTL kâr etmektedir. Bunun yarısından fazlasını esnaf ve sanatkârlara kullanmış olduğu kredilerden elde etmektedir. Şu anda krediler durma noktasına gelmiştir, faizlerde kıpırdama başlamıştır. Bunun tabii ki sadece esnaf kesimiyle ilgili tarafını söylüyorum ben. Bunun sonuçları da tabii tehlikelidir. Bugün için 700 bin esnaf ve sanatkâr bu kaynaktan almış olduğu kredilerle ayakta durmaktadır. Halk Bankasından esnaf ve sanatkârın üzerinde şu an için 3 milyar YTL para bulunmaktadır. Faizlerle birlikte günü geldiğinde ödenecek miktar 5 milyar YTL'yi bulacaktır. Bu şekilde giderse bunun tahsili çok zor olur ve Halk Bankası bu tahsilatı yapmazsa durumu da oldukça tehlikeye girer. Şu anda esnaf ve sanatkârın gününde ödenmeyen borçlarını esnaf kefalet kooperatifleri, 500 bin YTL yani 500 trilyon lirasını onlar karşılamışlardır. Bunlar da alacaklarını esnafın üzerine yöneltirlerse üç ay içerisinde 150 bin esnafın, 300 bin esnafın üzerinde bir sicil bozukluğu meydana gelecek ve ıcralı olacaktır. Onun için de bu konuda biraz daha Halk Bankası amacına dönmelidir ve eski misyonunu tamamlamalıdır.

Sıfır faizli krediler son zamanlarda bazı kesimler için can suyu nispetinde verilmektedir. Bu, güzel bir hizmettir ancak adı can suyudur. Yani can suyu ölümü engellemez, ölümü biraz daha rahatlatır belki. Onun için de asıl amacı tekrar Halk Bankası ve Hazine Müsteşarlığı arasındaki son altı yılda yapılmış olan hizmetlere tekrar devam edilmesi gerekmektedir. Özellikle bu Karşılıklar Kararnamesi elbette o gün içi çıkmasıyla çok faydalı olmuştur. Ancak bugün bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

an önce yeniden bir düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü 100 liralık bir kredi kartı borcunu ödeyemeyen insanların 2011 yılına kadar borçları muaccel hâle gelmekte ve o paralar istenmektedir. Bugün 2011 yılına kadar olan taksitleri bir anda ödeyemeyecek insanlar da mecburen icralık olacaklardır. Bunun da bir an önce yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak, yine söylüyorum, esnaf ve sanatkâr kesimi son altı yıl içerisinde gerçekten de altın yılını yaşamıştır, iyi hizmetler görülmüştür, bu hizmetlerin heba edilmemesi için bu çalışmaların devam etmesi gerekmektedir.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Tuğrul Yemişçi, buyurun.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Sayın Başkan, Değerli Başbakan Yardımcım, Değerli Bakanım, değerli müsteşarlar, değerli kurum başkanları, çok değerli bürokratlar, basının değerli temsilcileri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben üç dört konuda kısaca konuşmamı toparlamak istiyorum. İlk önce, tabii ki güncel olan ekonomik krizle ilgili bir iki görüşümü sizlerle paylaşmak istiyorum. Kriz geldi, değmedi; krizden Türkiye etkilendi, etkilenmedi; finans kriziydi, global krizdi devamlı tartışılmakta. Şimdi geldiğimiz noktada çeşitli suçlamalar yapılmakta. Sanki bu laflarla ilgili biz meseleyi halledersek Türkiye krizi çözecek gibi bir hava doğmakta. Düşünün, ben özel sektörden geldim, bir kurumun başındayım, ticari işletmenin; o gün piyasalar iyi gitmiyor ve dışarıya karşı da benim işlerim çok bozuk, ben batıyorum diye ilan eder misiniz? Böyle bir şey olmaz. Tabii ki Hükümetin ve Hükümeti yöneten, başındaki Değerli Sayın Başbakanımızın bu sözünü alıp, sırf ondan giderek krizi hep birlikte çözeceğimize ben inanmıyorum. Ama bir şeyi de görüyorum ki krize ikinci laf: "Kriz fırsat yaratır mı yaratmaz mı?" Yaratır, tabii ki yaratır, ama iktidarıyla muhalefetiyle ve Hükümetin alacağı tedbirlerle global krizde rekabetçi olabilecek ortamı hep birlikte yaratırsak kriz yaratır, ama bir şey de kriz yaratmaz. Onu ben açıklıkla burada ifade edeyim: Bu ekonomik kriz, finans krizi Türkiye'de siyasi kriz yaratmaz. Neden yaratmaz? Çünkü onun şartlarının oluşması için bir ortam yok. Bildiğimiz gibi, onu yaratmak için ancak Anayasa falan fırlatmak lazım. Öyle bir aykırılık olmadığına göre kimse korkmasın, siyasi krizle falan ekonomik güven sarsılmaz. Ama çok önemli olduğunu da biliyoruz. Şayet biz güven unsurunu ülkemizde 2001 krizinden sonra zorlukla temin ettiysek, aynı güven ortamını ortadan yok edersek birçok arkadaşım burada konuştu, söyledi, tabii ki ilk önce bunun altında kalacak olan, etkilenecek olan dar gelirli, maaşla çalışan insanlardır. Bunların da krizden etkilenmesi için tabii birilerinin gidip cebinden parayı alması değil, ancak otuz sene enflasyonun yükselmesiyle, fiyatların yükselmesiyle cepten paralar alındığını gördük. Yine bu ortamı yaratırsak burada ezilen kesim onlar olacaktır. Ben inanıyorum ki, alınacak tedbirlerle bu dünyadaki krizin Türkiye'ye yansması tabii ki olacak, ama Hükümetin yaptığı gibi çeşitli kesimlerle görüşüp peyderpey çeşitli tedbirleri almasıyla krizin bir nebze rahat geçirilebilmesi, en azından kısa sürede atlatılması, dünyanın gelişen, bu ekonomik krizden daha fazla zarar görmeyen yeni pazarlarda yeni pazar açmakla üretimimizi devam ettirebileceğimizi düşünüyorum.

Bir ikinci konu, SPK'yla ilgili, borsalarla ilgili konuşmak istiyorum. Aslında, SPK'yla ilgili sözlerime başlarken değerli SPK Başkanına, şahsında bütün çalışanlarına teşekkür ediyorum. Bağlı olduğu, ilgili olduğu kurumlar hepimizin bildiği gibi, kendisine bağlı olan, denetlediği, görev sahasına giren İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İzmir'deki Vadeli İşlem Borsası, İstanbul'daki Altın Borsası, Takasbank, Aracı Kuruluşlar Birliği ve Merkezî Kayıt Kuruluşu kendi uhdesinde olan kurumlar.

Değerli arkadaşlar, bakın bu ekonomik kriz, finans krizi geldi gitti tartışmaları bir tarafa, tabii ki borsalarda iniş çıkışlar olacak; ama dünyanın birçok gelişen ünlü borsasında tahtalar kapanırken, günlerce o borsalar kapanırken ülkemizde şükür ki böyle bir durum yaşamadık.

Şimdi, bundan sonra, tabii ki arada ufak isteklerim ve hatırlatmalarım da olacak.

Bir tanesi; geçtiğimiz yakın tarihte İMKB'deki stopajla ilgili yasayı çıkardık ve yatırımcıların stopaj istisnasına uğraması için bir kolaylık getirdik. Ama burada bir haksız rekabet olduğuna inanıyorum. İzmir'deki Vadeli İşlem Borsasında bireysel yatırımcının, maalesef yasayla değil Bakanlar Kurulu kararıyla, bu yıl sonunda stopajdaki yüzde 10 avantajı bireysel yatırımcı için sonra erecek. Ben inanıyorum ki, bu haksız rekabetin olmaması için Hükümetimiz bu konuyu göz önüne alıp değerlendirecektir.

Yine başka bir konu, yine VOB'la ilgili. Bakın şu anda İzmir'deki Vadeli İşlemler Borsası Hükümetimiz döneminde kurulan, daha önce Kurucu Başkanlığını yaptığım -onu da gururla söyleyebilirim- bir kurum. Üçüncü yılını doldurdu, dördüncü yılında. Bu kriz ortamında dahi emin adımlarla ilerlemekte, günlük işlem hacmi 1 milyar YTL civarında, altında ve üstünde. Yalnız bunun daha da gelişebilmesi için, işte böyle finansal krizlerde koruyucu etki sağlayabilmesi için bazı önlemler gerekli. Büyütmek lazım. Bu borsa hâlihazırda seksen dokuz üye kurum ve kuruluşla, aşağı yukarı da kırk beş bin hesapla işlemi sürdürmekte. Ancak, önümüzdeki yıl opsiyon sözleşmelerine de geçebilmesine imkân sağlamalıyız. Böyle çalışmalar devam ediyor. Yine borsanın büyümesini sağlayacak olan, tek hisseye dayalı vadeli işlem sözleşmesi. Bunun yapılmasına imkân sağlanması lazım. Bu olursa bu borsamız ve finans piyasalarımızda daha derinlik sağlayacak, kendisi de finans piyasalarına daha faydalı olacağına inanıyorum. Bunu belirtmek istedim. Ayrıca, bu yapıldığı takdirde, hem stopajdaki düzenleme hem de İMKB'yle olan fiyat oluşumunu bozmayacak şekilde çalışmalarını devam edecektir.

Bir diğer konu, son konu: 2004 yılında çıkan ürün ihtisas borsaları yasası ve 2005 yılında çıkan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yasası. Ayrıca 2006 yılında da bunlara ait çıkarılan yönetmelikler. Ama maalesef baktığımızda, ülkemizdeki işte bu dönemlerde de çok önemli faydalarını göreceğimiz bu sistemin henüz faaliyete geçmediğini görüyoruz. Burada da bir iki küçük önerim olacak. Şimdi, tarım ürünlerimizin başlıcalarında yani prime dayalı ürünlerde, sanayide kullanılan ham maddede ülkemizde zaman zaman sıkıntı olduğunu görüyoruz. Bunların desteklenmesinde, üretiminde, pazarlanmasında büyük fayda sağlayacağına inandığımız bu sistemin bir an önce faaliyete geçmesi lazım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Bunlarla ilgili şimdiye kadar götürülen proje tarım satış kooperatifleri birliklerine 2001 yılında Dünya Bankasıyla, aynı zamanda IMF'le imzalanan anlaşma gereği tarımsal reform projelerinin içerisinde, ki onların üç ana bileşeni var:

Bir tanesi: Türkiye'deki çiftçi kayıt sisteminin sağlanması. Ki ülkemizde bütün bürokrasiye sorsak, ilgili kurumlara sorsak şimdiye kadar, on sene öncesine kadar ifade edilen Türkiye'de 5 milyon tarım işletmesi vardır lafını yıllardır duyduk. İşte bu sistemin faydası, hakikaten baktık ki bu rakamlar yanlışmış. Neticesinde Türkiye'de 3 milyon civarında tarım işletmesi varmış. Kaldı ki bu rakamlar yıllar içinde bölünen tarım topraklarını düşünürsek, ki daha fazla olması lazım, ama demek ki çok büyük yanlışlı içindeymişiz. Bunu sağladığını görüyoruz.

Bu projenin, tarımsal reform projesinin ikinci faydası, bazı arz fazlası olan ürünleri üretmemek, ama onun yerine içeride ve dışarıda piyasalarda para yapacak, ekonomimize yük getirmeyecek ürünlerin üretilmesi ve çiftçinin refahının artırılması. Bununla ilgili kısmen başarılı çalışmalar yapılmıştır.

Üçüncüsü de: Bu işlere aracılık yapan tarım satış kooperatifleri birliklerinin yeniden yapılandırılması.

İşte bu konularla ilgilenen ve DFİF fonundan bu tarım satış kooperatiflerinin aldığı paralar DFİF fonundandır, bildiğimiz kadarıyla 31/12/2008 tarihinde bu kuruluş tasfiye edilecek. DFİF'in birinci sorumlu kuruluşu tabii ki Hazine Müsteşarlığı, fakat bu primleri dağıtan bakanlık Tarım Bakanlığı. Bundan sonra ne olacağıyla ilgili, bu tarım satış kooperatifleri birliklerinin beklentileri var. Ancak, kendileriyle ilgili hazırlanan yasada geçmişte, 2001'de, 2002'de yapılan, o günkü parayla, TL'yle 2 katrilyona yakın borçlarının tahkim edildiğini biliyoruz. Ancak iki tane kooperatif birliğinin de o günkü şartlara uymadığı için, kriterleri tutmadığı için 6183'e gönderilip borçlarını maliyeye taksitle ödemeleri safhasına geldiğini de biliyoruz. Şimdi istenilen, duyulan, yeni hazırlanan yasa taslağında ve beklentileri bir daha af çıkarılması. 231 trilyon 2002 yılında TL olarak bu fonda olan para, şimdi 800 milyon YTL civarında bir varlığa ulaşmıştır. Bu paraların hakikaten bu birlikler üstünden affedilmesi uzun yıllara yayılması, yeniden bir haksızlığa neden olup ülkemizdeki bu ürünlerle uğraşan kesimin ve onların birliklerinin bana göre önümüzdeki süreçte devletimizin hazinesini yeniden zarara sokmaları kaçınılmaz olacaktır. Yapılmak istenin burada şu olması lazımdır: Hakikaten bu birliklerin tamamen yok olması değil yaşatılması, ancak bu yeni yasanın içinde hepsinin kendi mesuliyetlerine müdrük olarak ve ağırlaştırılmış yasalarla bu birlikleri idare etmelerinin sağlanması lazımdır. Başta da söylediğim gibi, aslında bunlara yük olmayacak sistemin tamamen ülkemizde eksik olan 2004'te, 2005'te ve 2006'da da yönetmelikleri çıkan -iki yasa ile bir yönetmeliği-yeni sistemin, yani Türkiye'de tarım ürünlerinin pazarlama sisteminin, ürün borsası sisteminin derhâl kurulması. Bu kurulduğu anda, şu andaki "kriz geldi, geliyor" dediğimiz ortamda bile önümüzdeki süreçte belli bazı sanayi tarım ürünlerinin fiyatlarında, dünya fiyatlarındaki düşmeden dolayı sıkıntı yaşayacağız. Bunu bilmek için kâhin olmaya gerek yok. Şayet biz ürünün ihracatını yapamazsak, sanayi mamulünün, o ham maddeye de o derece hem bizim hem dünya ülkelerinin ihtiyacının azaldığını göreceğiz. Dolayısıyla, tarım kesiminin ürettiği bu ürünlerdeki düşmeyi göreceğiz. Bunu önlememizin tek yolu, ancak başlatılan ama hızla devam etmesini arzu ettiğim, bitmeyen istediğimiz, yani esnek bir piyasa takibi. Dünyada talep olan ürünlere talebi üretebilmek.

İşte burada yine Sayın Başbakan Yardımcımızın sözlerine geliyorum ve takdirle karşılıyorum. Kendi ifadeleriyle: "Dünyada yeni bir akım var, bizim programlarımız da ona göre." dedi. Yani o nedir? Konjonktür değişikliği. Bu değişikliğe tabii ki özel sektörün de uyması lazım. Özel sektör uyacaktır. Yalnız yine burada takdirle karşıladığım bu değişikliği yapabilmek için elimizde sağlam ve çok geniş verilerin olması lazım. Biz Sanayi ve Ticaret Bakanımızdan dinledik, hazırlanan bu yeni veri tabanı çok detaylı, herhâlde önümüzü gösterecek bir ışık olacak. Buna uygun ve dünyanın bu ekonomik krizden sonra ihtiyacı olan o pazarların ve pazarların ihtiyacı olan ürünlerin seçilmesiyle bunu Türkiye olarak başaracağımıza inanıyoruz.

Bir konudan daha bahsedip sözlerimi bitireceğim. Bir arkadaşım ifade etti, "300 bin tekstil işçisi işten çıkarıldı." dedi. Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; Türkiye'de şu an 811 bin kayıtlı tekstil işçisi var, 300 bin işçinin işten çıkarılması doğru değil, ama bu sektörün krize girdiği doğru, fakat bu krize girdiği de doğru değil. Bakınız, ihracat rakamlarında bu sektör Türkiye'nin yine ikinci üçüncü sıralara da düşse lokomotif sektörü. Ancak içeride işte o konjonktür değişikliği ileriye gören, o perspektifi yakalayan, yeni değişimi yakalayan firmaların itici gücüyle Türkiye'nin tekstil sektörü gitmekte. Fakat bir vakia ki, Denizli gibi, Gaziantep gibi bazı illerimizde ikinci, üçüncü sınıf nitelikte mal üreten, tekstilde ihracat yapan firmaların işlerinin bozulduğu...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İyilerinin de bozulduğu...

TUĞRUL YEMİŞÇİ (Devamla) – Yok. Şöyle söyleyeyim: Rakamlar ortada, iyilerinin bozulduğu yok. Efendim, dünyada rekabet edebileceğimiz ürünü üretirsek tabii ki onun ihracatı devam eder. Ama kaba ürün havlunun, yalnız ipliğin, çok kalın numara ipliğin ve çamaşırın, çorabın üretimiyle Türk tekstili kendisini devam ettiremez. Bu değişikliğe önümüzdeki süreçte de ayak yudurursa, ki bunun Hükümetle, bu sektörün temsilcilerinin yaptıkları çalışmaları biliyorum, birçok toplantılara da katıldım. Temennim, bu toplantıların sonuçlarının alınıp, ki ilgilileri tarafından takip ediliyor, Hükümetimizin de bunların önerileri doğrultusunda tabii ki eldeki verilere göre alabileceği kararla Türkiye'mizin, ülkemizin bu gelen krizden, kısmen yaşanan, bazılarına göre daha yaşanmayan, yaşanacak olan, ne dersek diyelim, ama zaten dünyada bu konjonktür devamlı görünmekte. Üç sene, beş sene güzel giden ve altıncı, yedinci senesinde inişe geçen ekonomik durumları hep görmekteyiz. Benim inancım o ki sonucu iyi olacaktır, iyi düşünmek lazım. Tabii ki muhalefetteki arkadaşlarımdan bütün tenkitlerini saygıyla karşılıyorum, görüyorum, onlarla da karşılıklı görüşüyorum, sonumuzun daha iyi olacağına inanıyorum, öyle olmasını da temenni ediyorum.

Sözlerimi burada bitirirken, bütün kurumlarımızın 2009 yılı bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Sayın Başbakan Yardımcım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları, öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ben ağırlıklı Hazine bütçesi ve işlemleriyle ilgili sözlerimi ifade edeceğim. Hazine Müsteşarlığı yapısı itibarıyla haznedarlığın ötesine geçen birçok sorumluluğa ve geniş yetkilere sahip bir kurumdur. Hazine Müsteşarlığı esasen Türkiye'deki en büyük harcamacı kurum konumunda bulunmaktadır. 2007 yılında merkezî yönetim bütçesinin yüzde 24'ü muhtelif giderler, doğrudan ve dolaylı transfer harcamaları yoluyla Hazine Müsteşarlığı tarafından harcanmıştır. Buna toplam hacmi 247 milyar YTL'yi bulan borçlanma işlemleri de eklendiğinde, hazinenin önemi daha kolay anlaşılabilir.

Diğer fonksiyonlar yanında böyle büyük rakamlarda bütçe harcamaları ve borçlanma işlemlerini gerçekleştiren bir kurumun mali işlemlerinin şeffaf ve muhasebe ilke ve standartlarına tüm kurumlardan daha fazla uygun olması gerekir. Ancak Hazinenin denetim raporlarına baktığımızda durum böyle değil. Yıllardır Sayıştayın Hazinenin mali işlemleriyle ilgili hata ve eksiklikleri Türkiye Büyük Millet Meclisi raporluyor olmasına ve her yıl komisyonumuzda bu hususlar gündeme getirilmesine rağmen sistemde bir düzelme olmuyor, hatta tam tersi her yıl mevcut hata ve eksikliklere yenilerinin eklendiğini görüyoruz. Sayıştayın Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderdiği 2007 yılı Hazine işlemleri raporuna göre de bu durumun değişmediği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, raporda yer alan bazı konulara dikkatinizi çekmek istiyorum. Sayıştayın Hazine işlemleri raporu birinci bölümde hazine muhasebe sistemindeki ilke ve kurallara aykırı uygulamaların varlığı ve kamu kesiminin alacaklarının ve sermayesinin sağlıklı bir şekilde takip edilememesi dâhil bu durumda ortaya çıkan sorunlara ilişkin tespitler yer almaktadır. Esasen bu sorunların Sayıştay raporlarında her yıl tekrarlanmakta olmasının vahametini takdirlerinize bırakıyorum. Süre giden bu sorunların çözümü, komisyonumuzun yakın ilgisine ve sürekli olarak bilgilendirilmesine bağlı bulunmaktadır. Sayıştayın 2007 yılı Hazine işlemleri raporunda Hazine Müsteşarlığının kamu kesiminin alacak ve borçlarını takip etmek için kurmuş olduğu muhasebe ve kayıt sisteminde önemli eksikliklerin rakamsal boyutu da çok yüksektir. Toplam miktarı 113 milyar YTL'yi bulan Hazine alacakları sağlıklı bir şekilde takip edilememektedir. Bu gerekçeyle Hazine alacaklarının takibi amacıyla kullanılan beş adet hesaba Sayıştay Genel Kurulu tarafından uygunluk verilmemiştir. Ayrıca, buna ek olarak sermaye hesaplarının ve bunlarla bağlantılı olan dört tane daha hesaba Sayıştay uygunluk verilmemiştir. Uygunluk verilmeyen hesapların toplam bilanço değerine baktığımızda yaklaşık 161 milyar YTL'yi bulmaktadır.

İkinci bir husus da, yine her yıl Sayıştay raporlarında dile getirilen bütçe çerçevesindeki bazı gelir ve giderlerin bütçe kanunları veya özel kanunlarla bütçede gösterilmeden gerçekleştirilmesine imkân sağlanmasıdır. Hazine işlemleri raporunda yine bu durumdan kaynaklanan temel bütçe ilkelerine aykırı uygulamalar yapıldığı tespiti vardır. Bu durum raporda da belirtildiği gibi mali disipline ve temel ilkelere aykırıdır. Bu işlemler bütçeye gelir ya da gider olarak kaydedilmediğinden bütçede görülmemekte ve gizli kalmaktadır. Bütçeleştirilmeyen işlemlerin temel olarak kamu açıklarını az gösterme ve sorumluluktan kaçınma kaygısından kaynaklandığı açıktır. Halının altına süpürme olarak da tabir ettiğimiz bu uygulamalar maalesef sürekli artırılmaktadır. Bütçe dışında harcanan bu tutarlarla hangi işlerin finanse edildiğini tam olarak tespit etmek mümkün değildir. Kayıt dışı bütçe uygulamaları olarak adlandırılan işlemler borçlanma yoluyla finanse edilmekte ve bütçe gideri olarak kaydedilmediğinden bütçe açığı gerçekte olduğundan daha az gösterilmektedir. Yıllar itibarıyla net borçlanma hasılatının bütçe açığından fazla olması, bütçe açıklarının eksik gösterildiğini açıkça göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, burada önemli bir konuyu daha dikkatinize sunmak istiyorum. Aslında bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Oktay Vural Bey'in yapmış olduğu basın toplantısı da var. Ama ne Sayın Hükümetten ne sayın bakanlardan yapılan bir açıklama yok. O nedenle, ben, konuyu biraz daha açarak yeniden gündeme getirmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, daha önce çalışanların tasarrufa teşvik hesaplarıyla ilgili kanuni düzenlemeler yapıldı ve bu hesapta toplanan paraların anapara ve nemalarının tamamı hak sahiplerine taksitle ödendi. En azından biz böyle biliyoruz, çünkü kamuoyunda öyle bir bilgilendirme ve algılama yaratıldı. Ancak, Sayıştayın yine 2007 yılı Hazine işlemleri raporundan öğreniyoruz ki durum böyle değil. Hazine işlemleri raporunun 2007 yılı "İç borçlanma işlemleri" başlığı altında "devlet tahvili geri ödemeleri" bölümünde (sayfa 33-34) çalışanların tasarrufa teşvik hesabının tasfiyesi sonucunda bu hesaba ait 4,8 milyar YTL tutarındaki devlet iç borçlanma senedinin Hazine hesaplarına iade edilmiş olduğu ifade edilmektedir. Bu bilgiye ilişkin 5 no.lu dipnotta da "Bu konuyla ilgili ayrıntılı düzenlemeler raporun 'Diğer konular' başlıklı bölümünün 'Çalışanların tasarrufa teşvik hesabının devir işlemleri ve sonuçları' başlıklı kısmında yer almaktadır." ibaresi bulunmaktadır. Ama raporda böyle bir bölüm yok. Tabii bunu da Sayıştaya sormak lazım, böyle bir dipnota rağmen niye böyle bir bölüm yok? Ancak, raporda yer alan devlet tahvili geri ödemeleri bölümünde 4 milyar 850 milyon YTL tutarındaki çalışanların Tasarrufa Teşvik Hesabına ait devlet iç borçlanma senetlerinin hazine hesaplarına intikal ettirildiği belirtilmektedir. Yine raporun 33'üncü sayfasında nakit çıkışı olmadan mahsuben bu işlemin yapıldığı ifade edilmiştir. Bu durumda ÇTTH'a ait devlet iç borçlanma senetleri hak sahiplerine ödenmeden, yani nakit çıkışı yapılmadan Hazine tarafından bu senetler mahsuplaştırılmıştır. Bu durumda, çalışanlara ait ana parası 4 milyar 860 milyon YTL olan senetler hak sahiplerine ödenmemiştir. Bu miktar anapara itibarıyla 2003 yılında devlet iç borçlanma senetleri faiz oranının yaklaşık yüzde 50 olduğu dikkate alındığında ve buna göre hesaplanan yaklaşık 2 milyar YTL faiz getirisi eklendiğinde Hükümetin, çalışanların tasarrufu teşvik hesabının yaklaşık yarısını ödemediği ortaya çıkmaktadır.

Ben bu konuyla ilgili Sayın Bakandan şu soruların cevabını bekliyorum:

- 1- 2003 yılında hak sahiplerine ödemeye başlanıldığında ÇTTH hesaplarında ne kadar tutarda senet vardı?
- 2- ÇTTH hesaplarında bulunan bu senetlerin 2007 yılı sonuna kadar hangi oranda, ne kadar faiz getirisi olmuştur?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

- 3- Bugüne kadar hak sahiplerine kümülatif ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 4- 2007 sonu itibarıyla hesaptan herhangi bir nedenle alacaklı olan kaç kişi vardır ve bunların alacakları toplamı ne kadardır?
- 5- 2007 yılı sonu itibarıyla Hazineye devredilen devlet iç borçlanma senetlerinin anapara ve işlemler faiz tutarı ne kadardır?

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; bir de bu Hazine ekim ayı nakit dengesi gerçekleştirmelerine baktığımız zaman gelirler arasında özelleştirme ve fon gelirlerini görüyoruz. On aylık gerçekleşme 8 milyar 378 milyon YTL. Dipnota bakıyorum, bunun 2,1 milyar YTL'si Türk Telekomun halka arzından sağlanan arsalar; 5 milyar YTL'si GAP projelerinin finansmanı için kullanılan fon nakit fazlası olmak üzere Özelleştirme Fonu'ndan aktarılan tutar; 1,3 milyar YTL'si de İşsizlik Sigortası Fonu'ndan aktarılan tutar. Şimdi malumları olduğu üzere, 5763 sayılı Kanun'la gerek İşsizlik Sigortası Fonu'ndan gerekse Özelleştirme Fonu'ndan GAP ve öncelikli yatırımlar için kaynak ayrılmasına karar verildi. Şimdi YPK kararıyla tahsis edilen kaynak, bu yıl itibarıyla, 1 milyar 7,6 milyon YTL; yani kabaca 1 milyar YTL. Fakat bütçeye gelir yazdığımız rakama bakarsak aynısını Maliyenin gerçekleştirmelerinde de görüyoruz, 5 milyar YTL Özelleştirme Fonu'ndan; 1,3 milyar YTL İşsizlik Sigortası Fonu'ndan. Yani, madem harcanmayacaktı neden İşsizlik Sigortası Fonu'ndan bu parayı aktarıyoruz? Yani, bu açıkçası bir hile-i şeriye Sayın Bakanım, yani tamamen bütçe açığını düşük göstermek amacıyla başvurulmuş bir yol. Eğer seneye harcanacaksa seneye aktarsaydınız bu parayı. Bunun kavgasını aşağıda çok verdik biliyorsunuz, yani "Bu işinin parasıdır." dedik, ama "Biz bunu iade edeceğiz." dediniz. Şimdi, gelir yazıyoruz, karşılığında harcamaya bakıyoruz çok düşük.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Fona gider yazıyor, kapatıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Evet.

Yine bir diğer konu: Sayın Devlet Bakanım sunumunda da bahsetti, TMSF'den alacaklar konusu. Sayın Bakanım sunumuzda da dediniz ki 93,3 milyar YTL alacağımızı terkin ettik. Yine bu nakit dengesi tablosunda bir rakam görüyorum, Ocak-Ekim 2008 döneminde TMSF'den faiz ödemesi olarak 1,7 milyar YTL nakit gelirlerine almışız. Yani bir yandan alacağı siliyoruz, bir yandan alacaklarla ilgili faiz geliri geliyor. Yani farklı bir mahiyeti mi var bu TMSF'den alınan faiz gelirlerinin, 1,7 milyar YTL? Yani, bir yandan tabii, başlangıçta da eleştirdiğim konu konuşma metninde, kanun çıkarıyoruz, bütçeye ilişkilendirilmeden "alacaklarını silinmesini" diyoruz, bir yandan da kanun hükmüyle muhasebe fişi düzenliyoruz. Hâlbuki muhasebenin kendi prensipleri var, kuralları var. Hangisi alacak yazılır, ne zarar yazılır, ne gider yazılır kendi prensipleri var. Ama maalesef, bu dönemde muhasebe işlemlerine de kanun hükümleriyle müdahale ediyoruz, alacakların gelir-gidere uğramadan silinmesi, yok işte harcama yapılması ama gider kaydedilmemesi gibi. Bu uygulamalar yanlış.

Şimdi, buradaki de alacağı siliyoruz, bir yandan da faiz geliri olarak bütçeye kayıt alıyoruz, 1,7 milyar YTL. Eğer alacak bu alacakla ilgiliyse bu, bu gelirinden buraya konmaması lazım. Yani, alacağı silerken bütçeye ilişkilendirmiyorsunuz, faiz gelirini bütçeye alıyorsunuz. Yani, bu bir açıklamaya muhtaç, yani bu alacakla mı ilgili, onu tam bilemiyorum.

Bir diğer konu...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, bu arada toparlayalım.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Kısa kısa bir iki konum var, onu bahsedeceğim.

Şimdi, genelde tabii özel sektörün borçlarının şu anki yarattığı riske arkadaşlarımız hep değindi, ben ona geniş geniş değinmeyeceğim, bir konuya değineceğim. Bu kredi kartları borçları ve tüketici kredisi borçları. Gerçekten vatandaşımız borcu borçla çevirerek geçimini sağlıyor. Kredi kartı borçları, son aldığım rakamlara göre 32 milyar YTL'ye ulaşmış. Toplam tüketici kredileriyle kredi kartı borçları 115 milyar YTL. Yani BDDK'nın verilerine baktığım zaman, toplam kredilerin neredeyse üçte 1'ine tekabül ediyor yani kredi kartı borçları ve tüketici kredisi borçları. Sayın Bakanlarım, ben bunu bir saatli bombaya benteziyorum. Hele ki şu kriz döneminde bu tekrar kredi temin edememe durumu birçok insanımızı çok büyük sıkıntıya sokacağını, bu konuda da mutlaka Hükümetin dikkate alıp ne yapılabilir, bir kolaylık mı sağlanabilir, bu konunun üzerine mutlaka gitmesi gerektiğini düşünüyorum, çünkü çok geniş bir kesimi kapsıyor. Mutlaka bu konuda gerekli önlemler alınmalı.

Bir diğer konu: TÜİK'ten sorumlu Bakanımıza sormak istiyorum: Biliyorsunuz Sayın Bakanım, belediyelerin, 2 bin nüfusun altına düşen belediyelerin kapatılmasıyla ilgili kanun hakkında Anayasa Mahkemesi'nin bir hükmü var, diyor ki: TÜİK'in adrese dayalı nüfus sayım sonuçlarına süresi içinde dava açanlar yönüyle bu kısmı iptal ediyor, yürürlüğünü de durduruyor. Şimdi, şöyle bir karmaşa var: Yani, burada birilerinin bir görev yapması gerekiyor. Nedir o görev? Belediyelerimiz dava açmış, ama bunu tabii İçişleri Bakanlığının bilmesi mümkün değil. Seçim süreci başlıyor, ayın 1'inde istifalar falan yapılması söz konusu. Sadece bunu TÜİK biliyor, kimin dava açtığını, çünkü belediyeler TÜİK'e karşı bu davayı açıyor, bir de mahkemeler bilir. Yani, bunun bir şekilde Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi gerekiyor. Şimdi TÜİK sadece idare mahkemelerine açılan davalardan haberdar değil benim aldığım bilgiye göre. Mesela Danıştay nezdinde dava açan belediyelerimiz de var. Yani bunlar da aynı kapsamda. Tüm bunların Yüksek Seçim Kuruluna bir şekilde, TÜİK tarafından mı bildirilir davanın muhatabı olduğu için, mutlaka dikkate alınması gerekir diyorum.

Bir de DPT'yle ilgili kısa bir şey söylemek istiyorum. Tabii çok önemli bir kurumumuz, çok güzide bir kurumumuz. Ürettiği plan, program, raporlar, tabii, güvenilirliği en yüksek olan kurumlarımızdan birisi. Ama ben bu yılki yıllık programda, 2009 yılı programında bazı değerlendirmelerin –inşallah- hata sonucu yapıldığını düşünüyorum ama bunu da belirtmeden geçemeyeceğim, daha sonraki dönemlerde dikkat edilsin diye. Bakıyorum, örneğini gösterebilirim Sayın Bakanım, 2002-2007 mukayesesi yapılıyor, 2009 yılı programında veya 2003-2007 döneminde şöyle olmuştur. Yani, eğer bu kasıtlı yazıldıysa bu kadar uzun yazması "AKP döneminde şöyle olmuştur, böyle olmuştur" yani bu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

AKP'nin bir faaliyet raporuna dönmüş olur. Ben bu konunun kasıtlı olmadığını düşünüyorum, birkaç bölümde var çünkü, dikkatimi çekti. O konunun bundan sonra dikkate alacağını bekliyorum, umuyorum.

Bu vesileyle teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Sayın Öztürk.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükûmetin krizi tam algılayamadığına ve tedbir almakta geç kaldığına, bir kriz yönetimi oluşturamadığına ilişkin düşüncelerimizi, adına "Varlık Barışı" denilen tasarı görüşülürken ve bütçenin geneli üzerinde yaptığımız konuşmalarda değinmiştik. Krizin, Türkiye'de ekonomik göstergeleri bozmadığına, Hükûmet tarafından altı yıldır izlenen ekonomik politikalar sonucunda ekonomik göstergelerin krizden önce bozulmuş olduğuna vurgu yapmıştık.

Hükûmet yetkilileri "hamdolsun kriz bizi teğet geçer", "krizi fırsata bile dönüştürebiliriz" derken sanıyor ve umuyorlardı ki, dünyanın krize karşı ortaya koymuş olduğu kurtarma paketleri, nasıl olsa krizi çıktığı noktada durdurur ve bizim herhangi bir tedbir almamıza gerek kalmaz.

Olaylar umulduğu gibi gerçekleşmemiştir. Dipsiz kuyuya atılan kurtarma paketlerinin sonuç vermediği kısa zamanda görülmüş ve reel sektöre sıçrayan bunalım kitlesel işçi çıkarmalarıyla sonuçlanmaya başlamıştır.

Hükûmet yetkilileri, kendisi tedbir almadığı gibi tedbir alınmasını isteyenleri de yangına körükle gitmekle, piyasalarda ortaya çıkmaya başlayan likidite sıkışıklığını giderme konusunda reel sektöre kredi açmayan bankaları da fırsatçılık yapmakla suçlamışlardır.

Cari açık ve özellikle özel sektör borç stoku nedeniyle, krizden en az değil en çok etkilenen ülke olacağımız gerçeği yeni yeni idrak edilmeye başlanmıştır.

Bugüne kadar yaptığımız konuşmalarda, Hükûmeti, yukarıda özetlenen gerçeği görerek, bir an önce kaptanını da belirleyerek bir kriz yönetimi oluşturması konusunda uyarımiştik. Bu arada, kriz yönetimi kaptanının Sayın Başbakan olmaması gereğiğine işaret etmiş ve düzenleyici denetleyici üst kurulların özgürce görevlerini yapabilmelerine fırsat verilmesini önermiştik.

Bu önerilerimize karşılık, bugün basında yer alan haberler, Sayın Başbakanın kendi uslubu ile kriz yönetimine el koyduğunu ve kaptan köşküne oturduğunu göstermektedir.

YASED toplantısında konuşan Başbakan, son dönemde reel sektör kredilerini geri çağırdıkları ve faizleri yükselttikleri gerekçesiyle bankacılık sektörüne sert çıkarak BDDK'yı göreve çağırılmaktadır. "Finans sektörünün kriz söylemlerine rağmen yılın ilk dokuz ayında 11 milyar dolar kâr ettiğini" açıklayan Başbakan "Bankacılık sektörü kar ediyor mu? Ediyor. Peki, neden kredileri geri çağırılmaya başladılar? Neden faiz oranlarıyla oynamaya başladılar? Bu krizi ranta, fırsata dönüştürmek demek değil midir? Ama biz buna izin veremeyiz. Türkiye'nin bir Düzenleme ve Denetleme Kurumu var. Aynı şekilde inanıyorum ki, Türkiye'nin Denetleme ve Düzenleme Kurulu da bunu yakın takibe alacaktır. BDDK ne için kuruldu? Bunun için kuruldu." dedikten sonra, bankacılara akıl vermeyi şu cümlelerle sürdürmüştür: "Sen finans kuruluşusun. Senden kredi alanlar olduğu sürece sen varsın. Senin reel sektöre ihtiyacın var. Etle tırnak gibisiniz. Kalkıp da sen reel sektörü yok farz edemezsin. Tabii, o da seni yok farz edemez, ama sen onu burada görüyorsun ki kıvranıyor, bir tekme de sen atıyorsun. Yok böyle bir şey. Buna da müsaade edemeyiz, etmemeliyiz. Bu rakamlar bile finans sektörümüzün ne kadar güçlü bir yapıya ulaştığını göstermektedir."

Değerli milletvekilleri, birisinin Sayın Başbakana, 2008 yılında kamu bankalarının kârlarından 1.7 milyar YTL tutarındaki kısmın temettü olarak hazineye aktarması gerekecek diye düşünüyorum. Sayın Bakan da konuşmasında bu konuya da değinmişti zaten.

Sayın Başbakanın beyanları, üslubu ve özerk hareket etmesi gereken üst kurullara müdahale etme hevesi, kriz yönetimi kaptanlığına soyunmaması gerektiği konusundaki düşüncemizin ne kadar haklı olduğunu ortaya koymaktadır.

Krizle ilgili olarak Hükûmetin, bugüne kadar kamuoyuna sunulan tek tedbiri, yurt içinde ve dışında kayıt dışında bulunan paraların belli oranda vergi ödenerek bankacılık sistemine dâhil edilmesi şeklinde olmuştur.

Dünyada bütün ülkelerin paraya ihtiyacı olduğu, mevduata yüzde 100 garanti verdiği bir ortamda, yurt dışında bulunan paraların, üstelik yüzde 2 oranında vergi ödemeyi göze alarak, henüz mevduata sınırlı garanti verilen ülkemize niçin gelmek isteyeceğinin mantıklı bir açıklaması bulunmamaktadır. Tek açıklaması, yüksek reel faizlerin devam edeceği beklentisi olabilir.

Değerli milletvekilleri, krizden, büyümeden çok fedakârlık yapmadan, çok fazla işsizlik yaratmadan çıkmak istiyoruz. Ancak, yabancı para girişinin azalması nedeniyle nasıl finanse edeceğimizi bilemediğimiz bir cari açıkla karşı karşıyayız. Bu alanda artan döviz kurları bir anlamda imdadımıza yetişmiş gibi görünüyor. Çünkü, ithalat artan kurlarla birlikte kısıllacağı için cari açık da kendiliğinden küçülecektir. Ancak o zaman da, ithalata dayalı ekonomimizde büyümenin ve ihracatın motorlarının durma riski vardır.

"Ne yapılabilir?" sorusuna Hükûmetin bulunduğu çözüm, çarkı eskisi gibi işletebilmek için IMF ile anlaşma yolunu seçmek olmuştur. IMF ile anlaşalım ki yabancılara güven verebilelim. IMF ile anlaşalım ki, yabancı sermaye tekrar eskisi gibi yurda girsin. İthalat yeniden finanse edilebilsin. İthalatımız artsın ki, ihracatımız artsın; dış ticaret açığımız, cari açığımız, borçlarımız artsın ve bu yolla büyüyebilelim ve yeniden kurulan saadet zinciri ile yeni bir krize ve tikanıklığa girene kadar biriken ve giderek büyüyen sorunlarla yolumuza devam edelim. Bu tercih bizi, fiyatlar genel düzeyinin yükseldiği bir noktaya götürür ve kısır döngü içinde döner dururuz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan sunuşunda “Türkiye’nin küresel krizden en az etkilenmesi için gerekli olabilecek ilave önlemler, her türlü muhtemel gelişme de dikkate alınarak belirlenmiş olup Hükûmetimiz, ihtiyaç duyulduğunda bu önlemleri kararlılıkla uygulamaya koyacaktır.” demektedir.

Bu cümlelerle Hükûmet vatandaşlara ve piyasalara demek istemektedir ki: “ Bana güvenin, gerisini merak etmeyin. Gerektiğinde şapkadan tavşanı çıkarabilecek durumdayız.”

Görüldüğü üzere, ortada hayalî bir paket dışında hâlâ oluşturulmuş bir kriz yönetimi yoktur. Hâlâ krizi yönetecek kaptan tayin edilmiş değildir.

Siyaset ile üst kurullar ve Merkez Bankası arasında çeşitli tartışmaların yaşanabileceği bir ortama doğru hızla girilmekte olduğu kanaatindeyim.

Değerli milletvekilleri, şimdi krizden, Hazinesinin ve diğer kurumların bütçelerine geçmek istiyorum.

Sayıştay’ın 2007 yılı Genel Uygunluk Bildirimi Eki olarak düzenlenen 2007 yılı Hazine İşlemleri Raporu’nda, Hazine Müsteşarlığında borçların ve alacakların takibinde kullanılan kayıt ve belge düzeninde ciddi eksiklikler olduğuna işaret edilmektedir. Bu eksiklikler 2006 yılından bu yana devam etmekte ve bir türlü giderilememektedir.

Sayıştay, anılan Hazine işlemleri raporunda, Hazine borç ve alacak işlemlerine ait defter, belge ve kayıt düzeninin, denetim yapmak için ihticace salih olmadığı anlamına gelen ifadeler kullanmakta, saydamlığa ve hesap verilebilirliğe uygun bir kayıt sisteminin oluşturulmasını, sorumluların sorumluluklarının belirlenmesini istemektedir.

Sayın Kalaycı, söz konusu raporda yer alan konulara ayrıntılı olarak değindiği için ben bu konulara tekrar girmeyeceğim. Ancak bir öneride bulunmak istiyorum: Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı ile iş birliği yaparak kayıt ve belge sistemini sağlıklı denetim yapılabilecek hâle getirmek üzere bir projeyi derhal uygulamaya sokmalıdır diye düşünüyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da Parlamento adına denetim yapan Sayıştayın önerilerinin belirlenecek sürelerde yerine getirilmesi, sorumlulukları olanların belirlenmesi ve yapılan işlemler konusunda Parlamentonun düzenli aralıklarla bilgilendirilmesi yönünde karar alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Müsteşarlığın 2009 yılı bütçesindeki artış yüzde 18,1 oranındaki genel bütçe ortalama artışının üçte biri düzeyindedir. Müsteşarlığın bütçesinin genel bütçe içindeki payı yüzde 25,6’dır. Bu oranla ilk sırada yer almaktadır. Nedeni de faiz ödemeleridir. Ancak, biz yine de faiz yükümüz azaldı diye, koltuklarımızda rahat bir şekilde oturabiliyoruz.

Faiz giderleri için 2008 başlangıç yılı ödeneğine sadece 1,5 milyar YTL tutarında ilave yapılmıştır. Sayın Bakan Şimşek, faizlerin 1 puan yükselmesinin 4 milyar YTL yük getireceğini söylemişti. Konuşmasında, yüzde 13'lere çekilen faizlerin yeniden yüzde 18,9'lara çıktığını söyleyen Sayın Bakan, bu artışın 2009 yılı faiz ödemelerine neden yansıtılmadığını açıklamalıdır.

2009 yılı bütçesine yaklaşık olarak 2008 yılındaki tutar kadar faiz gideri ödeneği konulmuş olması, Bakanlığın bütçesinin samimi olmadığını ortaya koymaktadır. Bu aynı zamanda, Hükûmetin bütçesinin de samimi olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla başlangıç bütçe açığını düşük gösterilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla ilgili olarak yine Sayıştay raporunda 2007 yılında yasal dayanağı olmayan ve sorumluluk gerektiren 284.264 YTL tutarında ödeneksiz harcama yaparak 5018 sayılı Kanun’un 20, 26, 31 ve 70’inci maddelerine aykırı davranıldığı ifade edilmektedir. Bu durum, milletin Parlamenta devrettiği bütçe hakkına yapılmış bir müdahaledir. Bu harcamaların tamamlayıcı ödenek verilerek karşılanmasına onay vermek, hem milletten alınan yetkiye sahip çıkmamız, hem de aynı ihlallerin sürmesine izin vermemiz anlamına gelmektedir. Nitekim, 2006 yılında da aynı nitelikte ödeneksiz, yasa dışı harcamalar yapılmıştı.

Sayın Başbakan Yardımcım, bu arada diğer arkadaşlarımız da değindiler, GAP İdaresinin taşınması konusunda alacağınız karara hemen hemen bütün muhalefet partileri de iştirak ediyorlar, biz de iştirak ediyoruz. Ancak burada bu tasarrufun merkez kadrolarının taşraya atanması konusunda bir idari tasarrufla yapılmak yerine –örnekleri olmuştur geçtiğimiz dönemlerde, onu arkadaşlarımız bulabilirler- iki-üç maddelik bir yasayla bu arkadaşlarımızı da mağdur etmeyecek bir düzenleme yapılabilir. Çünkü, bu şekilde düzenleme yapmanız hâlinde işçi statüsündeki arkadaşlarımız, çalışma yerleri, yani iş sözleşmesinin esaslı unsurlarından biri olduğu ve değiştirildiği için gitmemeleri hâlinde kıdem tazminatı almaya hak kazanıyorlar. Ancak, burada sözleşmeli personel ve diğer memur statüsündeki arkadaşlarımız var. Bunların böyle bir haktan yararlanma şansları yok ve yeni birtakım idari yargıda sorunun düğümlenmesi yerine, bunun iki-üç maddelik bir yasa teklifi veya tasarısıyla –örnekleri vardır geçmişte- yasayla yapılmasının daha uygun olacağını ve destek vereceğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakan, kamunun değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum.

Hükûmet tarafından önce çok ciddiye alınmayarak teğet geçeceği ifade edilen küresel krizin esasen var olan ekonomik problemlerle birlikte reel ekonomiyi nasıl etki altına almaya başladığı ortaya çıkan ekonomik verilerden net bir biçimde anlaşılmaktadır.

2008 yılı eylül ayında aylık sanayi üretim endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,5; imalat sanayi üretim endeksi ise yüzde 6,4 oranında azalmıştır. Ekim ayında TÜFE yüzde 2,6 oranında artmıştır. Bunlara ilave olarak kapasite kullanım oranı 2008 yılı ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre 6,4 puan azalmıştır.

İç pazardaki talep yetersizliği, iş yerlerinin tam kapasiteyle çalışmamasının en önemli nedeni olurken diğer önemli neden dış talep yetersizliği olmuştur. Tüketici güven endeksi ise 2008 ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 8

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

oranında azalmıştır. Son açıklanan ağustos 2008 verilerine göre işsizlik bir önceki yılın aynı dönemine göre artarak yüzde 9,8'e yükselmiştir. Dâhilde alınan KDV ocak-ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,2 artmıştır. 2008 yılı ekim ayında ithalde alınan KDV artışının bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,9 oranında olması ocak-ekim dönemindeki yüzde 19,6'lık artış dikkate alındığında ekonominin daralmakta olduğunu çok net bir şekilde göstermektedir. Bu veriler, piyasaların mevcut durumunun mali piyasalar dışında ulaştığı noktayı yeterince izah eder niteliktedir.

Dünyanın önde gelen ekonomi basınında İstanbul bankacılığının iyimserliğinin azaldığının yer almaya başladığı, üst düzey ekonomi bürokrasisinde Hükümetin kriz karşısındaki tavrı konusunda oluşan huzursuzlukların kamuoyuna açıkça yansımaya başlaması durumun vahametini gösteren önemli diğer göstergelerdir. Daha önce IMF'e karşı söylemlerini kamuoyuna açıklayan Sayın Başbakanın son günlerde yaptığı açıklamalar bugün geldiği nokta ile bir süre önceki düşüncelerinin hiç uyuşmadığını çok açık ve net bir şekilde göstermektedir.

Bunlara ilave olarak Hükümetin bizzat ikrar etmek zorunda kaldığı ekonomik gerçeklerin bazılarını 2009 programından birkaç örnekle temas etmek istiyorum.

2009 programında reel faizlerin yüksekliği kayıt dışı ekonomi ve düşük fiyatlı ithalattan kaynaklanan haksız rekabet, bürokrasinin fazlalığı, kamunun sağladığı bazı girdilerin fiyatların uluslararası fiyatlara göre yüksekliği, vergi oranlarındaki yükseklik gibi temel sorunların devam ettiği açık bir şekilde ifade edilmektedir. Ayrıca teknoloji üretimindeki yetersizlik, modern teknoloji kullanımının hızlı yaygınlaştırılmaması, nitelikli iş gücü eksikliği, yüksek katma değerli ürünlerde sınırlı üretim kabiliyeti, tesislerin üretim ve yönetim yapılarında modernizasyon ihtiyacı ve buna benzer bir sürü problemin, zaten bizatihi bu küresel kriz meydana çıkmadan varlığının Hükümet tarafından ikrarıdır. Bu hadiseler daha önceden mevcut idi.

Şimdi, işsizlik rakamlarından da bahsettiğimiz zaman, aynı programında 2003 yılında istihdam düzeyinin 21 milyon 147 bin olduğunu, 2007 yılında da 21 milyon 189 bin olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz.

Şimdi, bir diğer husus: Bu mali kriz nedeniyle küresel düzeyde beklenen daralma mali piyasalarda ülkemizin dış finansman imkânlarını ve döviz kazançlarını kısıtlayacak bir gelişmedir. Ülkemize yönelik doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımlarının ve özelleştirme gelirlerinin azalacağı bir dönem olacaktır. Ayrıca, iç ve dış talepte meydana gelecek daralma üretim ve ihracat imkânlarını da kısıtlayacaktır. Hatta, ülkemizden belirli bir miktar sermaye çıkışının yaşanmasıyla faiz ve kurlardaki oynaklığın, özellikle reel sektörün ağır dış borç yükü nedeniyle önemli bir risk ifade edeceği de açıktır.

Şimdi, Türkiye ekonomisinin küresel krizden fazla etkilenmeyeceğini ileri sürenler hâlâ bu görüşte midir bilmiyorum. Ama ekonomimiz hızla irtifa kaybetmektedir. Sanayi üretimindeki düşüş giderek hızlanıyor ve yaygınlaşıyor. Hemen her kuruluşta küçülme hesapları yapılıyor, fabrikalar kapanıyor ve maliyetleri düşürme hesapları yapılıyor. AKP'nin sözde ekonomik mucizesi, ülkeyi, maalesef, altı yıl sonra yeniden IMF kapısına düşürmüştür. Altı yıldır dünyadaki olumlu konjonktürü ve Türk milletinin açtığı krediyi kullanamayan, yanlış politikalarla ülkemizi güçlü bir ekonomi olmak yerine büyümenin 2004'ten bu yana düştüğü, enflasyonun belirlenen yüzde 4 hedefinin 3 katına ulaştığı, dış ticaret ve cari açığın ekonomimizin taşıyamayacağı büyüklüklere ulaştığı, iç ve dış borçlarımızın 2002-2008 döneminde 300 milyar dolar arttığı, kentlerde her 4 kişiden 1'inin işsiz duruma geldiği, son derece kırılğan bir yapıda krize emanet etmiştir.

Esasen ekonomimiz iki yıldır süren bir ekonomik durgunluk dönemini yaşamaktadır. Ayrıca en son açıklanan enflasyon, sanayi üretimi ve işsizlik verileri, hatta geçici dış ticaret verileri çanların çaldığını, biraz önce ifade ettiğimiz gibi, açık bir şekilde gösteriyor.

Mevcut veriler, 2008'in üçüncü çeyreğinde, 27'nci çeyrek olarak ilk defa negatif büyüme ile karşılaşabileceğimizi de gösteriyor. Bu olumsuz seyri tümüyle krize bağlamak yanlıştır. Sıkıntılar zaten vardı, küresel kriz bunları daha da derinleştirmiştir. Dünya ekonomileri küresel krize karşı peş peşe önlem paketleri devreye sokarken Türkiye, ince eleyip sık dokuyoruz diyerek yine yavaş kalıyor. Süratle önlem alınmadığı takdirde önümüzdeki aylarda daha olumsuz gelişmeler gündeme gelebilecek ve o dönemden sonra devreye girecek önlem paketlerinde fayda sağlanması da zorlaşacak.

Hükümetin izlediği bu tutum, ülkemizi kriz karşısında her geçen gün daha da savunmasız ve daha dezavantajlı konuma itmektedir. Şimdi de bütün umutlar IMF'e bağlamıştır. Bu krizin bundan önceki krizlerden tek farkı dış kaynaklı kriz olması değil, aynı zamanda ülke içinde sahibi olmayan bir kriz olması ve kriz sırasında, maalesef, ekonomide çok sesliliğin hâkim olmasıdır.

1944, 1997 ve 2001 krizlerinde gerek iktidar ve gerekse siyasetler hükümet olmanın sorumluluğu gereği, Türkiye ekonomisinin yapısı gereği dış kaynaklı olarak tetiklenen krizleri sahiplenmiş, önlemeye gayret etmiş ve sonunda maliyeti üstlenmiştir, bedeline de katlanmıştır. Ancak, Hükümet bu krize sahip çıkmayarak bedelini de ödemek istememektedir. Ekonomiden sorumlu her sayın bakan ayrı bir yorum yapmaktadır, ayrı bir çaba içerisinde görünüyorlar. Krize karşı iş âlemini ve kamuoyunu tatmin edecek herhangi bir somut plan bütünüyle ortaya konmamaktadır. Her geçen gün aleyhimize işlemektedir. Küresel kriz, ekonomimiz üzerinde etkilerini her geçen gün daha fazla hissettirmekte, maalesef, Hükümet bu duruma çok duyarlı olmamaktadır.

Şimdi Sayın Şimşek, Sayın Bakan Denizli'de "Bizim faizle, dolar kuruyula ilgimiz yok, bunu Merkez Bankası belirliyordu." veya ben meyanda bir açıklamada bulunuyor. Merkez Bankası bunları risk algılamalarına göre belirlediğini söylüyor, yanılıyor muyum Sayın Bakanım bilmiyorum. Risk nereden ortaya çıkıyor? Risk Hükümetin uyguladığı ekonomik politakalardan ortaya çıkıyor. Demek ki Merkez Bankası aldığı kararlarda Hükümetin uyguladığı ekonomik politakalardan etkileniyor. Hatta, ben bunu defalarca da söyledim, Merkez Bankası Başkanının zatınıza yazdığı mektupta açık ve net bir şekilde hedeflerin birlikte belirlendiğini bizzat sizin şahsınıza yazılan mektupta ifade etti.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Bir diğer husus: Hükümetin devamlı övünerek tekrarladığı, bankacılık sektörünün krize dayanıklılığı tamamen 57'nci Hükümetin büyük fedakârlıklarla yaptığı yapısal reformlar ve düzenlemelerle sağlanmıştır. Ancak, küresel finansal krizin bütün olumsuz etkilerinin ekonominin reel sektör dâhil bütün alanlarında hızla yayılmaya başladığı bu dönemde bankacılık sektörü krizin başlangıç dönemindeki sağlıklı yapısını ne kadar sürdürebilecektir? Hükümet bu konuyla ilgili tutarlı ve gerekli bir önlem paketini hazırlamak ve finans piyasalarına güven vermek zorundadır. Bankacılık sektörünün piyasalardaki olumsuz gelişmeler karşısında yalnız bırakılarak savunma refleksini harekete geçirmesine seyirci kalmak ekonomimizde telafisi imkânsız kayıplara yol açacaktır.

Hükümet şu ana kadar küresel finansal krizin kapsamı ve önemiyle ilgili bir tutum sergileyemediği gibi, krizin ekonomimizin finans, reel kesim ve topluma etkilerini dikkate alan uyumlu önlemler paketini kamuoyuna sunamamıştır.

Burada maalesef ifade etmeden geçemeyeceğim bir husus var, Esfender Hoca'nızın Genel Kurul'da yaptığı beş dakikalık gündem dışı bir konuşma ve Sayın Bakanın verdiği bir cevap dışında Türkiye Büyük Millet Meclisinde maalesef gereken verilmemiş ve bu kriz hususu tartışılmamıştır. Bunu özellikle ifade ediyorum.

Bütün dünya ülkeleri bir araya gelirken, bu konuları tartışırken biz içeride muhalefete bile bu konuyu istişare etmekten imtina ettik.

Bir diğer husus ekonomimizin ise ihtiyaçları bellidir. Özel sektörün dış borçları ve cari açığa ilişkin tedbirlerin derhâl alınması, mali piyasalara likidite ve güven artırıcı önlemlerin bir paket hâlinde ivedilikle açıklanması gerekmektedir.

Ekonomide güven artırıcı önlemler paketinde ayrıca ihracat kesimini destek için Eximbank'a, ek kaynak temini, petrol, doğal gaz ve elektrik gibi sanayi girdilerinin uluslararası piyasalarda düşen fiyatlarının acilen iç piyasalara yansıtılması, bu çerçevelerde dış piyasalarda fiyatı düşen enerji girdilerinin indirimine gidilmesi, fiyatlarının indirime gidilmesi gerekmektedir.

Ayrıca özel sektörün, özellikle KOBİ'lerin borçlanma, üretim ve yatırımlarını destekleyecek tedbirleri finanse etmek üzere bir fon oluşturulması da dâhil tüm pratik tedbir ve önerilerin bir an önce açıklanması gerekir.

Dünya Bankası Başkanı, ülkelerin gayrisafi yurt içi hasıllarının yüzde 2'sini ayırmaları hâlinde 1,2 trilyon dolarlık tasarrufun sağlanabileceğini ve bu paranın krizin üstesinden gelecek ekonomik canlanmada kullanılabileceğini söylemiştir. Hükümetin krizin üstesinden gelmek, reel sektörü içine düşeceği darboğazdan kurtarmak için hâlâ somut bir programı var mıdır? Varsa hangi kaynakları bu yönde kullanmayı düşünmektedir? IMF ile hangi program üzerinde konuşulmaktadır? Kaynak konusunda hangi rakamlarda pazarlık yapılmaktadır? Henüz detayları bilen yoktur.

Türkiye, IMF ile yeni imzalanması düşünülen programlarda rekor düzeyde faiz dışı vermeye devam etmeye zorlanacak mıdır?

Hükümetin sunduğu mevcut 2009 yılı dengelerinin ve 2009 yılı bütçe rakamlarının gerçekçi olmadığını sadece biz değil, sizler dâhil herkes görüyor. Korkarım ki herkes tarafından inandırıcılığı çok zayıf görülen bir bütçeye uluslararası kurumlardan destek alınması da zor olacaktır. Belki IMF ile görüşmelerin temelinde de bu vardır.

Sayın Başbakan Yardımcımız IMF ile anlaşmazlığın, yanılmıyorsam, basından edindiğim bilgiler, mahalli idarelerle olduğu hususunu beyan ettiler. Biz bunu daha önce söyledik. Bakın, bu dönemde mahalli idareler gelirleri ile vergileri, diğer gelirleriyle yüzde 20-24 artış hedefliyor 2009 yılı için.

Şimdi hadiseye böyle baktığımızda demek ki ekonomide bunlara ayrı bir kaynak, ilave bir kaynak seçim öncesi vereceğiz. Bunun ne kadarının gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğini bilemiyoruz. Çünkü zaten 2008 yılı başında mahalli idare gelirlerine ilişkin tasarı buradan geçerken biz ifade ettik, kamu kesimi genel dengesinin merkezî yönetim bütçesinden alıyorsunuz bunu program çıktıktan sonra mahalli idareler dengesine koyuyorsunuz. Merkezî yönetim bütçesinde daha önce nereye koymayı planladığınız harcamaya planladığınız husus varken, mahalli idarelerde böyle bir hazırlık yokken bilinmeyen bir yere parayı bu sene için koyuyorsunuz diye bunu ifade ettik. Bu zorluk gidiyor. Gerçekten genel bütçenin çok üzerinde bir hadise var.

Diğer taraftan Bazı Varlıkların Millî Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Yasa'da biz burada söyledik, ben hatta espiyle de söyledim, biz bazı kanunlar çıkarken bu konunun sivil toplum örgütlerini çağırıp burada görüşlerini alıyorduk. O sivil toplum örgütleri bu kanunların taraf olduğu için onların zarar görmemesini veya topluma faydalı olması açısından görüşlerini alıyorduk. Burada bu kanunun tarafı kimdir? Bir tarafı tamam da, bir tarafı kimdir? Bunu bilemedik. Bunu sorduk, cevap da alamadık. Hatta ben söyledim, bunu bir hafta bekleyelim, bu tür parası olanlar çok, tabiri caizse, uyanık insanlardır, hemen sivil toplum örgütünü oluştururlar, bir hafta sonra önümüze gelirler, bize bunu sorarlar dedik. Ama bu bizim önümüze burada böyle gelmedi, beklenmeden aşağıya gitti. Bir iki gün sonra Sayın Başbakan söyledi. Biz konuştuk, zulada parası olanlar var, onlar çıkaracak dedi. Literatüre, Türkiye ekonomik literatürüne bir zula ekonomisi hadisesi çıktı. Bunu bir de böyle değerlendirmek lazım. Parça parça, yolda bir de mobil hâlde biz buna, yani eklenmesin diye bir şey söylemiyoruz ama bütünün doğru bir şekilde tasarlanmadığına inandığımız için ifade ediyoruz, geldi burada mevduat garantisine ilgili, yolda daha önce hazırlığı olmadan burada ilave edildi.

Dolayısıyla biz hadiseye Hükümetin bir bütün içinde bakmadığını ifade ediyoruz. Bunun için bunları söylüyoruz.

Bir diğer husus, geçmiş yıl programlarına bakın, geçmiş yıl DPT belgelerine bakın, Hazine belgelerine bakın cari işlemlerin finansmanının nasıl sağlanacağını görüyoruz. Bilmiyorum yanılıyor muyum Sayın Bakanım? Arkadaşlar da bilirler. Bu sene bu cari işlemler açığının nasıl finanse edileceğini bilemiyoruz, bu programda yok şu anda. Hakeza cari işlemler açığının nasıl finanse edileceğinden öte üst taraftaki hedefler de tutmayacak. Yani ihracatın işte son aylardaki durumunu geçici de olsa, kesin olmayan veriler de olsa birtakım şeyler ortaya koyuyor. Dolayısıyla biz orta vadeli çerçeve dediniz, orta vadeli program dediniz, çok büyük bir sapma olmadan programı da aradan çıkarırsınız dediniz ama küresel krizin gelmesi ve verilerin farklı olması nedeniyle, pozitif gelişmemesi nedeniyle burada problem ortaya

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

çıkı. Ben burada Sayın Östrak'a katılıyorum. Gelin, bu sonradan çok sıkıntılı olacak, burada biz birkaç gün daha mesai veririz, gerçekten Devlet Planlama Teşkilatında reel olarak bunu çok iyi değerlendirecek arkadaşlar vardır, birkaç gün içinde bunun daha gerçekçi nasıl olabileceğini mutlaka ortaya koyarlar, düzeltelim, sonradan problem olmasın.

Yani bu hedeflerin tutmayacağına ben inanıyorum, Hükümet de biliyor. Biraz sonra hedeflerle ilgili birtakım şeyler söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, süremizi çok çok aştık, hatırlatmak için...

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Bir iki şeyi daha ifade edeyim, bitiriyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Daha birçok husus var ama onlara değinmeye vaktimiz de yok, bakın, sizin birtakım hedefleriniz gerçekçi değil. Çok detaya girmeyeceğim, dahilde alınan KDV'ye bakıyorsunuz, ithalde alınan KDV'ye bakıyorsunuz, artışlar yüzde 2'ye düşmüş. Hatta dahilde alınan KDV'nin bir önceki ayına baktığınız zaman artışı negatif. Şimdi buraya koyuyorsunuz yüzde 15'lerde, 14'lerde gelir, yarın bunlar olmayınca bu açık nereden kapanacak? Yani muhtemelen bunun doğrusunu eminim ki bürokrat arkadaşlar siyasi düzeye taşımışlardır. Yani bu kadar daralan bir ekonomide bu kadar verginin toplanamayacağını, bu kadar artışın olmayacağını çok net bir şekilde söylemişlerdir. Benzer şey kurumlar vergisinde. Geçen sene kurumlar vergisinde bir patlama oldu, nedir bunun izahı falan dedik, şimdi kurdan kaynaklanan geçen sene kurumlar vergisindeki artış bu sene de negatif yazacak. Onu da çok iyi değerlendirmek lazım. Dolayısıyla ben birçok hususu şey yapmayacağım ama bunun yeniden değerlendirilmesinde Sayın Başbakan Yardımcısı gerçekten bir ihtiyaç var. Buradaki hedefler tutmayacak. Bu bugünden gayet açık ve net bir şekilde gözüküyor. Yarın siz uluslararası kuruluşlarda görüştüğünüz zaman onlar da zaten endişe ettikleri hususlarda size gelip veya ilgili kurumlara gidip danışmaya başlıyorlar. İşte TOKİ'ye gittiler.

Şimdi bakıyoruz biz her gelen Sayın Bakana soruyoruz, okulu TOKİ yapıyor, beş sene vadeli, hastaneyi TOKİ yapıyor, beş sene vadeli, karakolda vade yok mu bilmiyoruz, stadı TOKİ yapıyor, kaç sene vadeli onu bilmiyoruz. Şimdi buna böyle baktığınız zaman, orada da neticede finansmanı belli, onlar da Ziraat Bankasından bir miktar kredi kullanıyorlar. Miktarını bilemiyorum. O da piyasayı sıkıştırarak bu küresel krizde.

Bütün bunları çok iyi değerlendirmek lazım. Gelin, hakikaten bunu tekrar dikkate alalım. Bunu bürokrasideki arkadaşlar çok çabuk tamamlarlar. Gerçi siyasi tercih sizindir ama bunun yeniden alınmasında fayda olduğu kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ayhan.

Evet, muhalefete mensup milletvekillerimizden söz talep edip de konuşmayan olmadı. Komisyon üyelerini kastediyorum, söz talep edip de konuşmayan olmadı.

İktidar partisine mensup olan milletvekili arkadaşlarımız, mümkün olduğu kadar bakanlarımıza daha fazla cevap hakkı verecek süreyi sizlerden kazanmaya çalışalım, bu nedenle lütfen ifadelerinizi kısa sürede tamamlamaya çalışın.

İlk sözü Sayın Badak'a veriyorum, buyurun.

SADIK BADAK (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcımız, Sayın Bakanım, değerli başkanlar, sayın müsteşarlar, değerli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Detaylı sunumları için Sayın Başbakan Yardımcımıza ve Sayın Bakanımıza öncelikle teşekkür etmek istiyorum.

Tabii bugün görüşülmekte olan bakanlıklarımızın ve kurumların özelliği sebebiyle ve son aylardaki gündem sebebiyle ağırlıklı olarak kriz konuşuldu, ekonomik kriz konuşuldu. Burada muhalefet partisinden değerli sözcüleri ve değerli arkadaşlarımız hem çok soyut konulara, çok genel konulara hem çok detaylı, somut konulara da temas ettiler ama bazı sözcülerin görüşlerine saygı duymakla beraber katılmadığımı ifade etmek isterim. Kriz yönetiminin yapıldığını âdeta geminin başıboş kaldığı gibi bir mizansen çizmeye çalıştılar. Bu, hiçbir şekilde isabetli değil. Tabii bu eleştirilerini yaparken hep bardağın dolu tarafını veya hükümetin gözetmek zorunda olduğu tarafları göz ardı ettiler.

1990 yılından itibaren ülkemizde 2004 yılına kadar hemen hemen ana altyapı meydana getirilmedi, altyapılar yapılmadı. Hükümet bir yandan altyapıları yapmak zorunda, bir yandan enflasyonun yükselmesini kontrol etmek zorunda, yükselmemesini temin etmek zorunda. Avrupa Birliği ile yapılan görüşmeler çerçevesinde Avrupa Birliği normlarına uyabilmek, Avrupa Birliğinin mali standartlarına uyabilmenin mecburiyetleri içerisinde, bir yandan kamu açıkları, KİT açıkları bir yandan, sosyal güvenlik açıklarını kapatmak, ödemek zorunda, bir yandan yeni iş alanları yaratmak zorunda. Bu kadar çok hassas dengeler içerisinde beş altı yıldır başarıyla götürülen ekonomi yönetiminin bu krizde de ben son derece sakin, dikkatli bir şekilde adım atmakta olduğu kanaatindeyim.

Maliye, Hazine ve Planlama arasında çok yakın bir işbirliği var. Daha üst yönetimde sürekli yurt içinde ve yurt dışında seyahatlerde dünyanın doğu ve batı yakasını sürekli kontrol etmekte. Karar çok süratli alınabiliyor. Dün alınmış olan kararın da ekonomimizi olumlu etkileyeceği kanaatindeyim. Yani Merkez Bankasının konjonktürü takip ederek faizleri indirmiş olmasının, belki buna bağlı olarak dövizin bir parça yükselmiş olmasının ülkemizde üretimi artıracığı kanaatindeyim.

Türkiye'nin kırk beş bin dünya ile yurt dışı pazarlarla rekabet eden firması var. Bu ülkenin bir zenginliği. Bunlar yurt dışı pazarlarında bugün yeni bir güç kazandılar. Ortalama 50 işçi çalıştırdıklarını düşünsek 2 milyon 500 bine yakın işçinin çalıştığı sektörler olumlu etkilendi. Tabii bundan olumsuz etkilenenler yok mu? Ekonomi, Türk ekonomisi artık derinleşmekte, bir yandan olumlu etkilenenler var, bir yandan olumsuz etkilenenler var. Konuşurken bardağın iki tarafını da gözetmek hakkaniyete uygun olur diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

Netice itibarıyla tabii ki kaynakları kıt bir ülkeyiz. Asıl kaynağımız daha çok çalışmak, daha çok üretmek, enerjimizi kendimizden sağlamak zorundayız.

Ben konuşmamda kalkınma ajanslarıyla ilgili bir hususa dikkat çekmek istiyorum ve bir kaynak göstermek istiyorum. Bu bir parasal kaynak değil, ondan daha da değerli bir kaynak. Son yıllarda ülkelerin en önemli kaynağı yetişmiş insan gücü, yetişmiş beyin gücü. Kalkınma ajansları bu yıl on kalkınma ajansımız kurulacak, 2009 ve 2010 yılında da 26 kalkınma ajansı tamamlanmış olacak. Ülkemiz için yeni bir yapılanma. Havzalar bunu ümitte bekliyorlar.

Zaman zaman Bölgesel Kalkınma ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü ile görüştüğümüz bir husus var, bunu size ifade etmek isterim ve desteğinizi bekliyorum. Kalkınma ajanslarının kurulları var; Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Sekreteryası, icrayı yürütecek.

Kalkınma Kurulu, bölgedeki, o havzadaki valiler, belediye başkanları ve meslek odaları, sivil toplum kuruluşlarının başkanlarından oluşuyor ve 100 kişiyi geçemiyor. Ben bu yapılanmanın gerekli fakat gelişme için yeterli olmadığı kanaatindeyim. Buna gönüllülük esasıyla kalkınma meclisleri kurulması, oluşturulmasını önermek istiyorum. Kalkınma meclislerinin insan kaynağının da o havzadan son yirmi yılda liselerden mezun olmuş, son yirmi yıl içerisinde üniversite sınavlarında ilk yüzde 2 ile yüzde 5 arasında bir başarıyla üniversiteye girmiş, üniversiteleri bitirip meslek hayatına atılmış hemşehrilerden oluşturulmasını öneriyorum.

Bu hemşehriler şu anda, bugün itibarıyla 35 – 38 yaş arasında vatandaşlarımız. Bunların pek çok yurt içinde veya yurt dışında kendi mesleklerinde yayılmış, dağılmış vaziyetler ve ülkemizde eğitim sisteminin verdiği bir güzellikle bütün vatandaşlarımız, vatandaşlarımızın çok büyük bir kısmı kendi yöresi, kendi köyü, kendi evi, kendi havzası için bir şeyler yapabilmeyen heyecanı, arzusu, beklentisi içindeler.

Kalkınma ajanslarının bu yapısı içerisinde yılda bir defa bu hemşehrilerden gönüllü olanları bu meslek sahiplerinin ve üniversitede şu anda okumakta olanlar dâhil, çünkü gençlerin başka bir bakış açısı var, başka bir platformu var, yılda bir defa kendi havzasında kalkınma ajansının organizasyonu, genel sekreterin organizasyonu toplanıp o bir yıllık görüşmeleri, bir yıllık çalışmaları müzakere etmesinde fayda olduğu kanaatindeyim.

Kalkınma ajansının görevleri arasında o havzanın aynı zamanda yurt içinde ve yurt dışında tanıtımı var. Bu tanıtımın ne şekilde yapılacağı belirtilmemiş, uygulama esnasında ortaya çıkacak. Bu şekilde oluşturulacak hemşehri meclislerinin o havzanın yurt içinde ve yurt dışında tanıtılmasında ve sürdürülebilir olarak uygulamalarının takip edilmesinde çok önemli bir güç vereceği kanaatindeyim ve yılda bir defa dünyadaki ekonomik, iktisadi trendlerin o havzaya taşınması, müzakere edilmesi ve raporlanması, bunun merkeze, Devlet Planlama Teşkilatına da ulaştırılmak suretiyle önemli bir insan kaynağı, önemli bir bilgi kaynağına çok düşük bir maliyetle erişilmiş olacağını düşünüyorum. Bunun aynı zamanda bu vatandaşlarımızda 26 havzada ortalama 1.000 kişilik meclisler oluşsa, 26 bin yetişmiş insanımızda bir memleket şuuru, memleket hizmet etme şuuruyla bir zenginlik meydana getireceğini düşünüyorum.

Tabii ki 500-700-1.000 kişilik bir toplantıdan sonuç elde etmek kolay değil ama bunun sizler daha iyi biliyorsunuz metodları var. Arama konferansı, beyin fırtınası, sebep-sonuç analizi gibi metodları iyi bilen moderatörlerle bu iki günün değerlendirilmesinin sürdürülebilirlik açısından faydalı olacağı kanaatindeyim.

Yine kalkınma ajanslarıyla ilgili ifade etmek istediğim, dikkate sunmak istediğim bir husus ajansların görevleri arasına, yetki ve sorumlulukları arasına toprak ve su kullanımının planlanması hususunun yerleştirilmesi gerektiği kanaatindeyim, verilmesi gerektiği kanaatindeyim. Ülkemizde özellikle toprak kullanımının nüfusun artmaya başlamasından sonra medeni hukukumuz sebebiyle, toprakların parçalanması sebebiyle ekilebilir toprakların dahi son yıllarda, son yirmi yıldır ekilemediğini biliyoruz. Havzada hâlâ bizim en önemli zenginliğimiz topraklarımız ve sularımız. Bunun tabii ki Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, Devlet Su İşleri ve Tarım Bakanlığının ilgili birimleri tarafından kullanımın planlanmakta olduğunu biliyoruz fakat yeterli olmadığını sonuçlardan görüyoruz. Kalkınma ajansları nitelikli personelle, nitelikli planlamacılarla yeni bir birim, yeni bir heyecan, her havzada toprak ve su kullanımının planlanmasının ve takibinin kalkınma ajanslarında olmasının zenginliğin elde edilmesi ve verimliliğin artırılması açısından önem taşıdığı kanaatindeyim.

Bu düşüncelerle bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Badak'a.

Sayın Altun...

KEREM ALTUN (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, çok değerli bakanlarım, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlar, değerli basın; hepinize iyi akşamlar dileyerek, saygılar sunuyorum.

Ben de Doğu Anadolu Bölgesel Kalkınma Projesi ile ilgili görüşlerimi kısaca arz edeceğim. Malumlarınız olduğu üzere Hükümetimiz yakın geçmişte dünyanın en büyük ve en önemli bölgesel kalkınma projelerinden biri olan GAP'ın tamamlanması için start verdi. GAP'ın Güneydoğu Anadolu Bölgemize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Bununla birlikte bugüne kadar hep konuşulan, adı olan kendisi olmayan, bir türlü gerçekleştirilmeyen ve uygulamaya konulamayan Doğu Anadolu Kalkınma Projesi 12-13 Temmuzda Van ilimizde yapılan Ekonomik ve Sosyal Konsey Toplantısında ele alındı, masaya yatırıldı, tartışıldı.

Toplantıya Başbakan Yardımcımız Sayın Nazım Ekren Başkanlığında ekonomi bürokratları, bölge milletvekilleri, valilerimiz ve sivil toplum örgütlerinden temsilciler katıldı. Geniş katılımlı toplantıda ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi, sosyal gelişmenin sağlanması, altyapının iyileştirilmesi ve kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi başlıkları altında inisiyatif alanları belirlendi.

Van'da yapılan Ekonomik ve Sosyal Konsey Toplantısında alınan en önemli kararlardan bir tanesi bölgesel kalkınma faaliyetlerini düzenleyecek, organize edecek, yönlendirecek, bölgesel kalkınma ajansının Van ilimizde kurulacak olmasıydı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması amacıyla uygulamaya konulan araçlardan birisi de bölgesel kalkınma planlarıdır.

Doğu Anadolu Projesi, ülkemizin doğusunda on yedi ili kapsamaktadır. Ulaşım ağı ve fonksiyonel ilişkiler bölgeyi üç ayrı farklı alt bölgeye ayırmıştır. Bunlar Ağrı, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Kars, Ardahan, Bayburt ile Iğdır illerini içeren Erzurum alt bölgesi; Bingöl, Elâzığ, Malatya ve Tunceli illerinde oluşan Malatya-Elâzığ alt bölgesi; Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerini kapsayan Van alt bölgeleridir.

Doğu Anadolu Bölgemizde iller itibarıyla gelişmişlik düzeyi değişmekle birlikte kişi başına düşen gelir Türkiye ortalamasına göre oldukça düşüktür. Bölgenin geri kalmışlığını bir örnekle açıklarsak sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında 1945 yılında 8'inci olan Elâzığ 90'lı yıllarda 33'üncülüğe, 23'üncü olan Van 67'nciliğe, 37'nci olan Kars 62'nciliğe düşmüştür.

Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse Türkiye ekonomisi yapısal dönüşüm ve uluslararası piyasalara entegre olma bakımından büyük ilerleme kaydetmiştir ancak buna rağmen bölgeler arası gelişmişlik farklılıkları bugün de önümüzde önemli bir sorun olarak varlığını devam ettirmektedir.

1999 Helsinki Zirvesi ile eşit aday statüsünü kazanmış Türkiye'nin Avrupa Birliğine ekonomik ve sosyal uyumunun sağlanmasında bölgeler arası gelişmişlik farkının en aza indirilmesi hususu 2007-2013 döneminde yapılacak planlama çalışmalarında da temel öncelik alanlarından birisini teşkil etmektedir.

Bugüne kadar sayısı on civarında olan bölge planlarında GAP Ana Planı dışındaki bölge planlarının kapsamlı bir uygulama planı olmamıştır. Kanaatimizce bunun üç temel sebebi vardır. Birincisi yerel düzeyde uygulama mekanizmalarının oluşturulmamış olması, ikincisi finans boyutunun ne şekilde karşılanacağına ortaya konulmaması, üçüncüsü belki de en önemlisi yerel düzeyde bir sahiplenmenin oluşturulmaması.

Bu çerçevede hayata geçirilmesine çalışan DAP Ana Planı'nın temel hedefi bölgenin kendi ekonomik ve sosyal potansiyelini harekete geçirecek ortamın yaratılmasını sağlamaktır. DAP Ana Planı için dört grup hedef belirlenmiştir. Ana hatlarıyla ekonomik hedefler, sosyal hedefler, çevresel hedefler ve mekânsal hedefler.

Uygulamaya konulacak rasyonel programla bu bölgeye istikrar ve güven gelecektir, sağlanacak istikrar ve güvenle de bölge insanında kaybolan özgüveni yeniden tesis edecektir. Ümit ediyoruz bu programla sermaye ve refah tabana yayılsın, gelir dağılımında eşitsizlik azalsın, bu suretle sosyal dengelerin korunması sağlansın.

İnanıyoruz ki Doğu Anadolu Projesinin sağlayacağı istihdamla ekonomik kalkınma ve gelişmemize ciddi katkılarda bulunacak, sosyal kesimlere nefes aldırtacaktır.

Bu öngörülen kalkınma programıyla ülkemizin çağdaş, üreten, gelirini adaletle paylaşan yarınlara ulaşmasını temenni ediyorum.

Doğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Bölgemize yeni bir heyecan, bir dinamizm, bir sinerji yaratsın, bir müjde, bir umut olsun Sayın Bakanım.

Bu arada şu iki soruyu da sorayım müsaadenizle: Birincisi DAP master planı hazır mı? Hazırlandı mı?

İkincisi, Van bölgesel kalkınma ajansının kuruluş çalışmaları tamamlandı mı? Bu projenin hayata geçirilmesi için büyük gayret gösteren, büyük emek veren Sayın Bakanımız başta olmak üzere Devlet Planlama Teşkilatının Değerli Müsteşarına ve emeği geçecek herkese şimdiden teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Demir...

OSMAN DEMİR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamı ben de küresel kriz üzerine yoğunlaştıracığım, mümkün olduğu kadar da kısa tutmaya çalışacağım ve bazı benzetmelerle de olayı somutlaştırmaya çalışacağım.

Dünya ekonomisini okyanusta yürüyen bir gemiye benzetelim. Gemi gidiyor yoluna, daha sonra bir fırtına kopuyor. Tabi fırtına gemiyi sallıyor, dolayısıyla geminin içerisinde nerede olursa olsun bütün yolcular bundan rahatsız olur. Ancak her yolcunun rahatsızlık düzeyi aynı olmaz. Geminin kanatlarına yakın olanlar, güvertede olanlar daha çok etkilenir, daha çok olumsuz etkilenirler, geminin merkezinde olanlar biraz daha az etkilenirler.

Şimdi, Türkiye nerede? Biz işte kriz teğet geçecek, hafif sıyrıklar falan derken, Türkiye geminin merkezinde. İyi ki merkezinde. Kanatlarda olmuş olursak çok daha büyük hasar alacaktır, ekonomimiz çok daha olumsuz etkilenecektir.

Şimdi bu fırtına nerede koptu? Fırtınanın gücü nedir? O da önemli. Fırtına Amerika Birleşik Devletlerinde koptu ve özelliği de... Farklı bir özelliği var Amerika Birleşik Devletlerinin. Dünya üretiminin dörtte 1'inden daha fazlasını üretiyor tek başına, böyle bir ekonomi. Böyle bir ekonomide güçlü bir fırtına çıkmış ve gemiyi sallıyor. Sorun büyük. Hatta bazı değerlendirmelerde 1929 buhranından bugüne en büyük buhran deniyor, olabilir, gerçekten olabilir çünkü henüz bitmiş değil, derinliğini tam olarak gördüğümüzü de söyleyemeyiz. Önlemler alınmaya çalışılıyor, bir kısım paketler açıklanıyor bütün dünyada ama henüz fırtına dinmiş değil, çok yakın bir gelecekte de dineceğe benzemiyor, yani derin bir sorun var. O zaman bu sorun bu kadar niye derindir diye sormamız lazım. Bakıyoruz şimdi...

Efendim diyoruz ki: "Bankalar likidite darboğazına girdi." Niye girdi? "Konut kredileri uzun vadeli, konut sektöründe de bir durgunluk oldu, dolayısıyla buralardaki verilen kredilerin geri dönmesinde tıkanıklık yaşandı ve bazı bankalar iflas ediyor." diyoruz. Hakikaten bu iflas eden bankalar içerisinde öyle biri var ki -işte Lehman Brothers dediğimiz- 639 milyar dolar aktif büyüklüğü var, Türkiye'nin 2007 gayrisafi yurt içi hasılasına aşağı yukarı denk. Öyle bir banka battı gitti. Yani derin, derinliği gösteriyor.

O zaman soruyu şöyle sormak lazım: Peki, bu konut kredilerinin geri dönmesinde tıkanma niye oldu? Konut sektörü niye darboğaza girdi? Amerika'da durgunluk niye oldu? Arkadaşlar, ben burada farklı bakıyorum olaya. Madem

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

ki bu kriz çok büyük, derin bir krizdir, o zaman bunun sebebi de çok büyük ve derin olmalıdır gözüyle bakıyorum ve Amerika'nın saldırgan dış politikasına bağlıyorum. Sayın Hocam burada anlatırken, güven artırıcı önlemlere sık sık vurgu yaptı. Güveni sarsmıştır, Amerika'nın saldırgan dış politikası dünyadaki güveni sarsmıştır. Gidiyorsunuz bir ülkeyi işgal ediyorsunuz Birleşmiş Milletleri de dinlemeden. Bir başka ülkeyi yine işgal etme aşamasındasınız, vesaire vesaire. Yani Amerika Birleşik Devletleri, geçmişte bir anlamda dünyaya barış getirmesi düşünülen, öyle bakılan bir ülke bugün dünyada istikrarsızlığın, siyasi istikrarsızlığın sebebi hâline gelmiş, böyle bir güvensizlik ortamı oluşmuş dünyada. Böyle bir güvensizlik ortamında tabii ister istemez Amerikan dolarına karşı bir güvensizlik de doğdu ve avro karşısında değer kaybetti. Eğer Amerika'daki kriz Avrupa'yı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Dolar avro karşısında değer mi kaybetti?

OSMAN DEMİR (Devamla) – Tabii, geçmişte öyle oldu. İlk çıktığına bir bakarsanız, avronun...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ha, daha bugüne gelmediniz...

OSMAN DEMİR (Devamla) – Tabii gelmedim.

Avronun ilk çıktığına bakarsanız, değer kaybetti. Çünkü bazı ülkeler rezerv paralarını avroya çevirdi ve bakıyorsunuz dolarlar Amerika'ya gidiyor.

Şimdi bugüne geldiğimizde, bakıyoruz dolar yeniden, doğru, değer kazanmaya başladı bazı ulusal paralar karşısında. Biz de, mesela, efendim, geminin emniyetli yerindeyiz ama dolar bizim paramız karşısında değer kazanıyor, olacak iş değil, bir çelişki var diye düşünebiliriz.

Arkadaşlar, eğer bu kriz gerçekten Avrupa'yı da derinden sarsmamış olsaydı, yine doların avro karşısındaki değer kaybı devam ederd, orayı da derinden sarstı. Ondan dolayıdır ki bu dediğimiz sonuç gerçekleşmedi.

Şimdi Türkiye madem geminin bu kadar iyi, emniyetli bir yerinde, o zaman niye dolar Türk parası karşısında değer kazanıyor diyebiliriz. Bunun cevabı Amerikan dolarının ve avronun rezerv para olmasıdır. Şimdi krize giren bankalar, dünya bankaları Türk parası aramıyor, dolar arıyor, avro arıyor. Ondan dolayıdır ki, kötü ekonomi oldukları hâlde bu paralar değer kazanıyor. Oysa benim görüşüm, kötü ekonominin iyi parası olmaz, olmamalıdır, olmayacaktır. Ha şimdi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani bizim hiçbir kusurumuz yok herhâlde, ben öyle anlıyorum.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Sayın Hamzaçebi, lütfen konuşmamı kesmezseniz...

Şimdi olaya bu açıdan baktığımızda, bizim ekonomimize bir gelmemiz lazım. Bizim ekonomimize bakıyoruz, geminin emniyetli yeri, nereden çıkarıyorsun bunu demeniz, haklı olarak sormanız mümkün.

Arkadaşlar, bir defa ekonomi canlı bir varlıktır. Bir canlı düşünün, doktora geliyor, muayene olacak, insan muayene olacak. Doktor neye bakıyor, kalp atışına bakıyor, nabzına bakıyor, tansiyonuna bakıyor, kan değerlerine bakıyor vesaire. Ekonominin de bu tür göstergeleri vardır. Nedir? Enflasyon, işsizlik, döviz kuru, borsa, büyüme oranı vesaire. Şimdi bakın, AK PARTİ iktidarı yıllarına baktığınız zaman bu göstergeler zaman zaman ufak iniş çıkışlar olmasına karşın oldukça başarılıdır son geldiğimiz krize kadar, oldukça başarılıdır. Yani biz, Türkiye ekonomisini sağlıklı bir yapıya oturtturduk, bunu kabul etmemiz lazım, göstergeler bunu söylüyor, bunu biz atmıyoruz. Ha, şimdi baktığımız zaman bu göstergelerde bozulmalar var, döviz kuru artmış, borsa düşmüş, göstergelerde bozulma var, işsizlikte tırmanış var, enflasyon istediğimiz yerde değil, faiz oranı arttı, göstergelerde bozulma var, kabul ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Demir, toparlayabilir miyiz.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Başkanım kısa keseceğim.

Ama bu göstergeler hasta insanı yatağa düşürecek boyutta mıdır, yani bir krize dönüşecek durumda mıdır? Hayır. Doktorun reçetesi bitmemiştir, doktorun yazacağı ilaç, kullanılabilecek ilaç bitmemiştir. Doktor, bazı varlıkların millî ekonomiye kazandırılması benim için tansiyonu düşürebilir demiştir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – O ilaç iyi gelmedi.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Düşürmedi mi? Daha belli değil, daha ilacı yeni kullanıyoruz, belli değil. Eğer bankalardan bir tasarruf mevduatına doğru bir güvensizlik olursa tasarruf mevduatındaki güvencenin oranını belirleme yetkisini daha çabuk hareket etmek açısından ve piyasalara karşı birinci derecede sorumlu olduğundan dolayı Bakanlar Kuruluna veriyorum demiştir doktor. Doktor, bunlar da yetmiyor mu, benim IMF'ye ihtiyacım yoktur ama dünyadaki büyük çalkantı o ilacı da kullanmamı gerektiriyor olabilir demiştir, IMF'yle de dirsek temasına geçmiştir. Yine, doktor, tahsil edemediğim vergileri düşük gecikme faizleriyle yapılandırıyorum demiştir. Yine demiştir ki doktor, kan dolaşımında düşme var, yani paranın dolaşım hızında düşme var. Doktor demiştir ki, madem kan dolaşımı düştü, kan enjekte etmem lazım bedene, yani Merkez Bankası musluğunu biraz gevşetmem lazım. Nasıl bunu görüyoruz? Faiz oranını düşürerek.

BAŞKAN – Sayın Demir, toparlayın lütfen.

OSMAN DEMİR (Devamla) - Arkadaşlar, Merkez Bankasının faiz oranını düşürmesi kan enjekte etmektir. Yani neyi görüyorsunuz? “Efendim, ekonomi sahipsiz, bir büyük paket vesaire...” Arkadaşlar, böyle bir sorun yok. Yani büyük paketi açmamızı gerektiren bir şey yok. Yani niye insanları infiale sevk edelim, hakikaten büyük ciddi bir sorumluluğu var falan, böyle bir şey yok. Yani bundan sonra da göstergelerin değerine bakarak ona göre doktor ilacını yazacaktır, reçetesini açıklayacaktır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Adamı öldürür o doktor, pratisyen doktor.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Ben bu duygu ve düşüncelerle tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Demir.

Sayın Köse, son konuşmacımız...

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Bakanım, Sayın Komisyon Başkanım, değerli milletvekilleri, çok değerli bürokratlar; biraz önceki milletvekilimin gemi örneğinde hareket ederek şu anda salonda bulunan GAP bölgesinin tek

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

milletvekili olarak Sayın Başkanım ben de sizden -tam GAP'ın ortasında- iki üç dakika fazla zaman rica ediyorum, onu peşinen söyleyeyim.

Öncelikle hepinize saygılar sunuyorum.

Kısaca GAP dediğimiz Güneydoğu Anadolu Projesi'nin cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı, en önemli bölgesel kalkınma projesi olduğunu herkes kabul ediyor. Özetlersek, Türkiye yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 10'u kadar bir bölgeyi kapsamakla birlikte, sonuçları itibarıyla sadece bu bölge değil tüm Türkiye'yi ilgilendirecektir. 1,7 milyon hektar gibi muazzam bir alanın sulanması, yılda 27 milyar kilovat saatlik elektrik enerjisi üretilmesi, yüksek tarım ve sanayi potansiyeliyle bölgede gelir düzeyinin 5 kat artırılması ve de yaklaşık olarak 3,8 milyon kişiye iş imkânı yaratılması hedeflenmektedir. Gerçekten bitirildiği takdirde çok muazzam bir proje. Öncelikle projenin, yani GAP'ın kuruluşundan bugüne kadar şu veya bu şekilde emeği geçen herkese yürekte teşekkür ediyorum, verdikleri emeklerinden dolayı. Ayrıca, Hükümetin GAP Eylem Planı'nı açıkladıktan bu yana herhâlde benim kadar sevinen milletvekili de yoktur, inşallah bir popülist politika olmamıştır.

Değerli Bakanım, GAP maalesef henüz bugüne kadar bitirilmediği gibi, bitirilmesi için de gerekli adımlar atılmamıştır. GAP, biraz önce saydığım rakamlara bakacak olursak, yapılan harcamaları, çekilen acıları ve dökülen alın terini geri kazandıracak bir entegre projesidir, diğer tabiriyle, büyük bir sosyal barış projesidir, bunu böyle görmemiz gerek her şeyden önce.

Değerli milletvekilleri, dünyanın en sorunlu su bölgesi belki de gelecekte bu bölgede oluşacaktır. Nasıl diyeceksiniz? Şimdi Fırat ve Dicle gibi çok önemli iki ırmağımız bulunmaktadır. Ancak bölge dışında olan ve bugün dünyaya yön veren güçler böylesine hayati önem taşıyan unsurların, bu Fırat ve Dicle'nin Türkiye'nin elinde olmasını istememektedirler ve bundan rahatsız olmaktadır. Bu da bu su rezervlerinin, GAP'ın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha bize göstermektedir.

Aynı zamanda, GAP, ağırlıklı olarak bir enerji projesi olarak düşünülmüştür ve harcamalar da ona göre düzenlenmiştir. Oysa GAP'ın sulama ayağının bölgenin ve ülkenin ekonomik olarak ilerlemesinde çok önemli bir paya sahip olduğunu bilmekteyiz.

Kendi bölgem Adıyaman'ı biraz söylemek istersem, Sayın Bakanım size söylüyorum özellikle, ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi için düşünülen üç şehirden birinin Adıyaman olmasını tüm Adıyamanlılar beklerti. Bu GAP bölgesinde Diyarbakır, Gaziantep, yanılmıyorsam Şanlıurfa, kalkınmada öncelikli iller olarak bu üç il alınmıştır. Niye Adıyaman diyorum peki? Çünkü GAP'a en büyük fedakârlık yapan il Adıyaman ilimiz ve bunun dışında tutulmuştur.

Sulama konusunda da yaşanan durumlar ayrıca Adıyaman ilimizi üzmektedir. Adıyaman ilimiz bir ilçesini, seksene yakın yerleşim yerini Atatürk Baraj Gölü'nün altında bırakmıştır. Sulaması tabii ki bölgemizin önemli bir ili olan Şanlıurfa'ya gidiyor ama maalesef Adıyaman bundan hiç yararlanamamaktadır. Bu da bizi Adıyamanlılar olarak üzmektedir. Devlet Su İşleri olarak sulama bazında Türkiye ortalaması yüzde 30 civarındayken, Adıyaman ilinde bu oran maalesef yüzde 9 oranlarındadır.

Adıyaman'da Çamgazi Barajı'nın yapım çalışmaları 1986 yılından beri yapılmaktadır, yirmi iki yıldır bir türlü bitirilemedi. Aynı zamanda 27 bin hektar alanı sulayacak olan Koçalı Barajı'nın ne zaman bitirileceğiyle ilgili henüz bir bilgi elde etmiş değilim. Sayın Bakanım bu konuda size yazılı soru da sormuştum, netice almadım. Ama geçen hafta Genel Kurulda Sayın Veysel Eroğlu'yla görüştüm, orada hidroelektrik santralin kurulacağını, bu sulama ayağıyla ilgili henüz bir çalışma olduğunu söylediler.

Adıyaman, hepinizin bildiği gibi, çok farklı bir ildir, Bir Diyarbakır'a, bir Şanlıurfa'ya, bir Gaziantep'e benzemiyor. Tarımsal ürünü olan tütün maalesef sizin iktidarınız zamanında kaldırıldı, acil bir üründür ama alternatif ürün yerine getirilmeden, elektrik şalterini indirir gibi tütün üretimi kaldırıldı. Hiç olmazsa GAP Eylem Planı'nda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köse, üç dakika ek süre veriyorum.

ŞEVKET KÖSE (Devamla) – Başkanım, benim bir ayrıcalığım olacağını zannediyorum, çok farklı şeyler söylemiyorum.

BAŞKAN – Üç dakika ek süre veriyorum.

ŞEVKET KÖSE (Devamla) - O zaman sorularıma geçiyorum.

BAŞKAN – Tamam, üç dakika ek süre veriyorum.

ŞEVKET KÖSE (Devamla) – Yani önemli şeylerden bahsedecektim ama sözümü kestiniz.

Sayın Bakanım, dokuz tane sorum var, lütfen bunlara dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sayın Bakanım, turizme ilişkin çalışmaların yapılacağını belirttiniz konuşmalarınızda. GAP Eylem Planı'nda bu konuda bir bilgi vardır ve Adıyaman'da Nemrut ile Perre'nin desteklenmesi söz konusudur. Peki, bu destekleme ne kadar olacaktır?

2008 yılında programa alınan on beş anaokulundan kaçısı tamamlanmıştır? Bu okulların kaçısı Adıyaman'dadır?

Üçüncü soru: 2008 yılında 3.148 öğrenci pansiyonunun tamamlanması hedeflenmiştir. Bunun gerçekleşme oranı nedir ve kaç pansiyon tamamlanmıştır? 2008'in bitimine bir ay gibi kısa bir süre kalmışken, kaç tanesi daha tamamlanacaktır? Bunların kaçısı Adıyaman'dadır?

"Adıyaman Çamgazi sulamasının fiziki gerçekleşme oranı yüzde 73'tür." dediniz. Peki, Çamgazi'deki su potansiyeli ya da başka bir ifadeyle, kuraklık ne durumdadır? Baraj duruyor ama bu sene Adıyamanlı çiftçimiz barajda su olmadığı için faydalanamadı.

2009 yılında tamamlanması öngörülen 22.634 konut ve 104 sosyal tesisin kaçısı Adıyaman'da yapılacaktır? Bunda bir açıklık yok.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Yine Adıyaman içme suyu projesine 2008 yılı içerisinde ne kadar ödenek aktarılmıştır? 2009 için düşünülen rakam nedir? Bu projeyi ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz?

Son iki soruya geliyorum Başkanım.

Özel sektörün bölgeyi tercih etmesine dönük olarak nasıl bir teşvik politikası izlenecektir? Bu konuda yasal düzenleme yapılacak mıdır, eğer yapılırsa ne zaman yapılacaktır?

Son soru ve en önemli soruya geliyorum: 2002 yılından bugüne kadar altı buçuk yıldır iktidardasınız. Bugüne kadar, yani 2002 yılından bugüne kadar kaç hektar alan sulamaya açılmıştır? Bunların içerisinde 2002 yılından sonra ihalesi yapılanların ve bugüne kadar bitirilenlerin oranı nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Köse.

Sorulara geçiyoruz.

SORULAR VE CEVAPLAR

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar...

BAŞKAN – Dokuzar soru olmasın yalnız Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Daha az soru ama kapsamı biraz belki geniş olabilir.

Değerli arkadaşlar, Galileo, Newton, Kopernik, bu isimlerin bilimde yaptığı devrim iktidarın kaynağı konusundaki anlayışı tamamen değiştirmiş ve iktidarın kaynağı o döneme kadar ilahî olarak, dinî olarak anlaşılırken, ondan sonra iktidarın kaynağı beşerî olarak anlaşılmaya başlamıştır, yani halkın kendisi olmuştur. Bunun konumuzla ilgisi nedir diyeceksiniz, şuraya bağlayacağım: Bugün iktidarın kaynağı halktır, bütün iktidarlara halka dayanır. Ancak iktidar olanlar gerçekten iktidar olabilmek için veya gücü kullanabilmek için, güçlü olabilmek için bilgiye sahip olmak zorundadır. Bir Fransız felsefeci Foucault'da "Bilgi iktidarın kaynağıdır." der, yani bilgiye sahipseniz, iktidara hâkimseniz iktidara sahipsiniz der. Sayın Başbakan Yardımcısı bilgilerini kendisine saklıyor herhâlde bu anlayıştan olsa gere. Ancak ben talep etmeyeceğim Sayın Başbakan Yardımcısından o tabloları, bir kez daha istemeyeceğim. O bilgileri Sayın Başbakan Yardımcımızın kendisine bırakıyorum. Biz, o bilgiler olmadan da gücü kullanabiliriz. Sayın Başbakan Yardımcısının elindeki bilgileri çok kısa bir çalışmayla herkesin edinmesi, bulması mümkündür. Bürokrasinin test ettiği bilgiler olup olmadığını da bilmiyorum, ama ben teşekkür ediyorum, o bilgi talebimden vazgeçtim Sayın Başkan, Komisyonun diğer üyelerinin düşüncesini bilmiyorum.

Değerli arkadaşlar, sorularım şunlar: IMF ile bir anlaşmanın arifesinde olan bir hükümet vardır. IMF'yle olan anlaşmayı müteakip bu bütçenin varsayımları değişecektir. Örneğin, büyüme oranı aşağıya düşecektir, harcamalar üzerine bir kısıt getirecektir, gelirlerin düzeyi belki farklı olabilecektir. Bütçenin yasalaşma süreci içerisinde IMF'yle anlaşmış olduğunuz takdirde, Parlamentonun bütçe hakkı gereği, bu değişiklikleri, IMF ile varmış olduğunuz, varacağınız bu mutabakattaki değişiklikleri bütçe sürecine yansıtacak mısınız? Örneğin, yüzde 4 büyüme varsayımıyla hazırlanmış bütçenin büyüme oranını yüzde 2'ye, 3'e indirdiğiniz takdirde, bu bütçenin bütün rakamları değişmek zorundadır. Harcamaya kısıt geldiği takdirde, yatırıma kısıt geldiği takdirde, cari harcamalardaki artışa kısıt geldiği takdirde bütün bunlar Parlamenteodaki bütçe tasarısına yansıtılmak zorundadır, bunu yapacak mısınız?

İkinci sorum: GAP İdaresinin güneydoğuya taşınması kulağa hoş geliyor, ancak ben biraz farklı bakıyorum. GAP İdaresinin güneydoğuya taşınması bölgeye hizmet açısından iyi gözüküyor, ancak nitelikli personelin istihdamı açısından bu karar doğru mudur? Merkezî idaresi ve merkezî yönetimi Ankara'da olan bir GAP İdaresinin bütçe imkânlarını daha iyi kullanması söz konusu değil midir? İşin bu kısmını da değerlendirmede dikkate almak gerekir diye düşünüyorum. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni temsil eden milletvekillerimizin bu konudaki düşüncelerine saygı duyuyorum, onları reddetmiyorum, o da işin bir diğer doğru yanıdır. Ancak benim söylediğim de işin bir diğer doğru yanı olduğunu düşünüyorum, tabii ki karar Hükümetin olacaktır.

Doktor olmaya heves etmiş ama tıp fakültesine giremediği için doktor kılığında hasta muayene eden bir adamın yazdığı reçeteler var. Kendi başına biraz daha reçete yazmaya devam ederse hasta ölecek. Hastanın bir an önce doktorun, doktorluğa heves eden adamın elinden kurtarılması gerekir. Bu konuda ne düşünüyorsunuz Sayın Başbakan Yardımcısı Sayın Bakan?

Yazın gazetelerde "Hazine Müsteşarı görevinden ayrıldı." şeklinde birtakım haberler yer aldı. Aynı haber Sayın DPT Müsteşarı için de yazıldı. Köşede, kenarda böyle bir şeyler... Ayrıldı değil de ayrılacak veya ayrılmayı düşünüyor gibi, yanlış söyledim, ayrıldı kelimesi yanlış oldu. Böyle bir uyuumsuzluk mu vardır ekonomi yönetiminin değerli, tecrübeli bürokratları ile Hükümet arasında? Bu konuda sayın bakanlardan bilgi rica ediyorum.

Hazineden sorumlu Sayın Bakan acaba görev yaptığı eski yabancı şirkette tanışmış olduğu birtakım bürokratları hak etmediği hâlde daha üst görevlere götürme, tayin etme niyetinde oldu mu acaba?

Yine, Hazine personel sınavını iptal etmeyi düşündünüz mü Sayın Bakan? Sınav komisyonuna girmeyi düşündünüz mü acaba? Böyle iddialar var.

Ben Hazineden sorumlu Sayın Bakanımıza, kendisine "hayır" diyen bürokratlar varsa, onları baş üstünde tutmasını öneririm. Ekonomi yönetiminin uyumlu ama gerektiğinde "hayır" diyebilen bürokratları hükümetlerin kurtarıcılarıdır. Bilemiyorum, böyle bir şey var mı? Hiçbir arkadaşla da temas içerisinde değilim, yakın arkadaşlığım da yoktur hiçbirisiyle. Ancak bunlar ekonomi çevrelerinde konuşulan konular.

SPK ile ilgili bir iki sorum da şu: Bu hafta sonu Sermaye Piyasası Kurulunun bir üyesi SPK binasına girerken korumalarca çevrilip veya güvenlik görevlileri tarafından çevrilip üzeri arandı mı veya üzeri aranmaya teşebbüs edildi mi? Aynı Kurul üyesi bir odada hapsedildi mi acaba odası kilitlemek suretiyle? Bu konuda SPK Başkanının bir talimatı var

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

mıdır? SPK Başkanı bütün bu hukuksuz uygulamalarını kendisini oraya atayan iradede aldığı mı düşünüyor? Böyle bir iradeye dayanarak acaba kendisi SPK'yı bir krallık mı zannediyor? Hukuksuz işlemlerinin bir gün hukuk tarafından kendisine sorulacağına değerlendirmesini acaba yapmıyor mu? SPK Başkanlığı gazetelerde yer alan birtakım iddiaları inceleyeceğine Bilkent'teki bir lojmandaki yönetici seçimiyle mi acaba uğraşiyor? SPK Başkanının kendisinin veya aile fertlerinden birisinin avukatı aynı zamanda halka açık ve Sermaye Piyasası Kanunu'na muhalefet nedeniyle hakkında birtakım iddialarda bulunan şirketin avukatı mıdır? Bu avukat SPK'nın Hukuk İşleri Müdürünün babası mıdır? Bu kadar ilişki acaba nasıl bir araya gelebiliyor? Bu iddialar doğru mudur? Tabii ki bunu sayın bakanlara değil, bu sorunun muhatabı olan bürokrata soruyorum. Evet, sorularım bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bilgiç...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; şunu sormak istiyorum, dünyadaki ekonomik krizin gidişatına ilişkin bir sorudur bu: Amerika Birleşik Devletleri konut piyasalarında bu başlayan krizle beraber ortaya konan raporlar, mortgage'a dayalı, yani mortgage sözleşmeleriyle burada, bu ülkede yapılmış olan satışların 58,4 milyon adet olduğunu gösteriyor. Gene aynı raporda bu kredilerin yüzde 87'sinin riskli grup içerisinde olduğu gibi bir rapor var. Aynı şekilde, daha kredilerin yapılış, ilk başlangıç aşamasında bu gayrimenkullerin fiyatlarının yüzde 25 civarında ortalama şişirildiği gibi bir nokta daha var. Aynı zamanda bu gayrimenkullerin fiyatlarının da aşağıya gittiğini düşündüğümüzde 10,5 trilyon dolarlık bu mortgage sözleşmelerinin arkasındaki gayrimenkullerin ederinin aşağı yukarı 6 trilyon dolara kadar inmiş olduğu, yani değerlemelerin inmiş olduğu gibi bir tespit de söz konusu. Böyle olunca hem bu mortgage kredilerine dayalı 10,5 trilyon dolar hem de bunlara bağlı olarak ortaya çıkarılan, 35 trilyon dolara kadar gittiği ifade edilen sentetik ürünlerin arkası tamamen boş kalıyor. Bu krizi tetikleyen ilk birinci aşamada, birinci basamakta da kredilerin yüzde 87'sinin riskli olduğunu ortaya koyduklarına ya da ifade ettiklerine göre önümüzdeki süreçte bu krizin boyutlarının nelere kadar gideceği konusunda bir öngörünüz var mı? Ben, Sayın Bakanım ya da Sayın Başbakan Yardımcım bu konuda bizi bir bilgilendirirlerse sevineceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler.

Sayın Bakan, Sayın Başbakanın bu kredi geri çağırımları konusundaki uyarılarını hepimiz dinledik. Gerçekten kredi çağırma konusunda yapılmış bir tespit var mı, varsa ne boyutta, buna karşı ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Bir de, mevduatta bir dönüşüm, bir hareketlilik var mı? Onu da öğrenmek istiyorum. Yani döviz tevdiat hesabında artış, diğer hesaplara kaymalar var mı?

Sayın Başbakan Yardımcım, bir de Konya ile ilgili bir konuyu sormak istiyorum. Yazın Konya'ya teşrif ettiniz, gerçekten teşekkür ediyorum. Orada Konya-Karaman koordinasyon toplantısı da yapıldı. İşte, Konya'ya önem ve öncelik verdiğinizizi belirttiniz. Tabii, Konya'ya bir şey yapılmıyor anlamında söylemiyorum bunu, mutlaka bir şeyler yapılıyor ama Konyalı böyle bir eylem planı bekliyor, KOP Eylem Planı'nı bekliyor.

Şimdi, 14,5 milyar YTL GAP'a tabii ek kaynak tahsis ediyoruz beş yıllık periyotta. Mutlaka çok önemli GAP ama KOP da Türkiye'nin ikinci büyük projesi, ta Osmanlı'dan beri gelen bir proje, daha 1914 yılından beri yapıla gelen bir projeler demeti. Şimdi gerek Sayın Başbakanımız gerek siz gerek birçok bakanımız hep GAP ile ilgili bir şeyler söylerken "KOP'a da önem veriyoruz." falan deniyor ama iş kaynak noktasına gelince – yani aynı mahiyette örnek vermek gerekirse- 4-5 milyar YTL ek kaynak da KOP'a niye ayrılmıyor? Yani önem veriliyorsa, eğer öncelik veriliyorsa, bu, yapılması lazım diyorum, aksi takdirde KOP'u bir çeşni olarak kullanmak, bir konu mankeni gibi kullanmak anlamına gelir Sayın Bakanım.

Bir de, Konya-Karaman Kalkınma Ajansı bu yıl kurulacağı söyleniyordu. Acaba yakında böyle bir şey var mı, bir takvimi var mı, ne zaman kurulacak ajans?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Sayın Bakanım, Sayın Başbakan Yardımcısı; GAP'a gitmek istemeyen personeli GAP'a gitmek istemeyen personeli GAP'a götüreceksiniz? Çok net bir soru.

İki, TÜİK adrese dayalı nüfus sayımında gerekli hassasiyet ve önemi göstermedi ve işin ileride seçimlerle ilgili olabileceğini, bazı belediyeler sonradan ilave etmesini rağmen kapatıldı ve TÜİK'in zamanında oraya yazmadığı için. Şu anda mahkemelere veren bazı belediyelere savunmasını göndermediği için mahkeme sonuçlanmıyor. Onun için, bu yasal olarak mahkemeye giden belediyelerin bir an önce İçişleri Bakanlığına bildirerek bunların davalarını şu veya bu şekilde bunların nüfuslarının olup olmadığını açıkça söylenmesi lazım; aksi hâlde yazık olacak bu belediyelere.

Bir sorum da Sayın Şimşek'e. Borçlu olduğunuz, söz verip ödemediğiniz elektrik paralarını ne zaman ödeyeceksiniz?

BAŞKAN – Sayın Öztrak.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birinci sorum Sayın Başbakan Yardımcımıza. Kendisi sunumunda şunu söyledi; dedi ki: "Koordinasyon içinde davranmak herkesin aynı şeyi yapması anlamına gelmez." Dünyada bu küresel krizi koordinasyon içinde çözerken. Birileri bir şey yapacak, birileri de belki daha farklı bir şey yapacak. Bu çerçevede Uluslararası Para Fonunun son yayınlarına baktığımız zaman, diyor ki işte: "Belli ülkeler iç taleplerini canlandırmak suretiyle büyüme sürecine dönecekler, belli ülkeler de dış talebe bir miktar ağırlık verecekler." Yani bazı ülkelerin mali ivmeyi bütçelerini gevşeterek vermeleri söz konusuyken bazı ülkelerin de bu ivmeyi vermeleri söz konusu değil.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Ben, Sayın Başbakan Yardımcısından şunu soruyorum: Biz hangi kategorideyiz? Biz neredeyiz?

İkinci sorum, Hazineden sorumlu Sayın Bakanımıza. Borç dinamikleriyle ilgili. Şimdi biliyoruz, borç dinamiklerinin parametreleri nedir? Büyüme, kur, faizler, faiz dışı fazla ve enflasyon. Şimdi, büyüme aşağı doğru gidiyor, Türk Lirası değer kaybediyor, hem iç hem dış faizler yukarı doğru gidiyor, faiz dışı fazla düşüyor. Bu borç dinamiklerinin bozulması anlamına geliyor. Yetmiyor, bunun üzerine bir de mevduat garanti sistemini Hazine üzerine alıyor ve ciddi şekilde birtakım koşullu yükümlülükler oluşturmak üzere. Bu çerçevede borç dinamiklerinde hızlı bir bozulma olmayacak mı? Bu hızlı bozulmayı nasıl telafi etmeyi düşünüyorsunuz yani yüzde 3'lük faiz dışı fazla veren bir 2008 bütçesi, -1'lik bir büyümeyle bu iş olur mu? Bu konudaki görüşünüzü istiyorum.

Son olarak, bir şeyi tekrar hatırlatmak istiyorum; o da şu: Bundan önce eski seriye göre istihdam rakamlarında tarımda 1,5 milyon kişi azaldığında Hükümet yetkilileri buna "Yapısal değişim, ABD'de bu oluyor" dediler. Şimdi, son dönülen seride yanlış hatırlamıyorsam bir sene içinde 700 bin kişilik artış oldu tarımda çalışan sayısında. Ne oldu bu yapısal değişime? Onu sormak istiyorum.

Son sorum da, BDDK'ya. Sayın Başbakan diyor ki: "Bankalar kredi vermeyi kesmemeli." Doğru. Sayın Başkan, bu çerçevede önemli alternatiflerden bir tanesi de sizin güvenlik çerçevesini gevşetmenizdir bankacılık sistemiyle ilgili. Güvenlik çerçevesini gevşetmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Yemişçi...

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İki sorum olacak. Bir tanesi, Devlet Planlamayla ilgili. Bir diğeri de Hazineyle ilgili. Birinci sorum, birçok arkadaşım sualler kısmında ifade ettiler kalkınma ajanslarıyla ilgili. İlk önce kısa bir açıklama, arkasından soracağım.

Ben iki hafta önce Sayın Cumhurbaşkanımızın da katıldığı bir brifingde İzmir'de hep birlikteydik. İlk örneklerden, başarılı örneklerden bir tanesi kalkınma ajanslarının İzmir Kalkınma Ajansı. Fakat ne yazık ki, hepinizin bileceği gibi bu olumlu gelişim, ki, olumlu olduğunu ve beklendiğini çeşitli partilere mensup arkadaşlarımdan, acaba bizde ne zaman kurulacak sualinden anlıyorum. Bu vurguluyor. Bu olumlu hareket iki yıl maalesef hukuk sürecine takılıp, ülkemizin önündeki geleceği bir tıkadı. Ama şükür ki, hukuk süreci bitti, İzmir'deki bu başarılı örnek çalışmaya başladı. Ben Devlet Planlamada Genel Müdürü de burada görüyorum ilgili, zaten Müsteşarımız da burada. Sayın Bakanım, ona teşekkür ediyorum, suali sordular ben toptan soruyorum: Türkiye için acaba ne zaman bu kalkınma ajanslarının diğer kalanları devreye girecek? Birinci sorum buydu.

İkinci sorum, yine, Hazinemizin 2006 yılında uygulamaya koyduğu belki uzun yıllardan beri hiçbir hükümetin düşünüp de yapmadığı bir tarımda sigorta meselesi. Bununla ilgili geniş açıklama yaptınız. Yanılmıyorsam açıklamanızda 255 bin poliçe, 92 milyon prim, bu 2 milyar YTL karşılığında risk içindi. Bunun da 86 milyon tazminat müracaatının 70 milyonunun ödendiğinden bahsettiniz. Bildiğime göre bu ödenen 70 milyon paranın da en büyük kısmını alan il ve ürün kayısı ve Malatya, helalühoş olsun, çok sevindik.

Benim sorum şu: Don ve dolunun dışında riskler artırılacak mı ve bu kaynak artırılacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana birkaç soru soracağım.

Sayın Bakanım, cari açık bu sene 50 milyar dolar olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor. 2009'da da 50 milyar dolar oldu zaten kayıtlarda var. Peki bu 50 milyar dolar gerçekçi midir, finansmanı nasıl olacak? Çünkü bunun çok büyük bir kısmının Sayın Başbakanın ağızından da, sayın bakanların ağızından da önemli bir kısmının, tamamına yakınının hatta harcamaların ham petrol ithalatı ve diğer enerji girdilerinden kaynaklandığı söyleniyordu. Bunların fiyatları büyük ölçüde düştüğüne göre, cari açığın o kadar düşmesi gerekmez mi düz bir mantıkla?

İkincisi, gelir hedefinin tutmayacağı belli. Bunu biraz önce konuşmamda da söyledim. Çok yüksek oranlarda tahminler yapılmış. Bunu revize etmeyi düşünür müsünüz? Bazı varlıkların ekonomiye kazandırılmasıyla ilgili kanunda ne kadar gelir bekleniyor? Bu 2009 programında yer aldı mı? İthalatın yurt içi hasılaya oranı 3 puan birden artıyor. Bu gerçekçi mi bu kriz ortamında 2009 için? Serbest Bölgeler Kanunu'nda ÖTV terkinin yapıldı tahakkuk etmişlerin. Bunu iç piyasada da, içerde de mükellefler için düşünüyor musunuz?

Sayın Ersin Özince "Sendikasyonlar geri çağırılırsa ne olacak?" diyor. Bu durumda içerdeki bankaların kredileri geri çağırmasıyla ilgili problemlerle beraber bir problem ortaya çıkabileceği gözüküyor. Bunu gidermenin yolları var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Badak...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Planlamayla ilgili biraz önce konuştuğum konuyla ilgili kalkınma meclislerinin 2009 yılında Batı Akdeniz Kalkınma Ajansının kurulmasının planladığı bilgimiz dâhilinde. Pilot olarak orada organize edilmesi düşünülebilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, sorular da tamamlanmıştır.

Şimdi, şu ana kadar ortaya konan görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Şimşek'ten başlayalım Hazine ile ilgili sorular ve eleştiriler.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Evet, Sayın Bakan, artık makul bir süre içinde cevaplarınızı alalım. Tabii, yazılı cevap hakkınız da var. Onu da dikkate alarak.

Buyurun.

DEVLET BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; tabii burada yapılan yapıcı bütün eleştiriler ve yorumlar için teşekkür ediyorum.

Makul bir süre ne kadar bilmiyorum ama burada birçok soru var.

Evet, şimdi, değerli arkadaşlar, önce bir genel değerlendirmeye başlamak istiyorum, sonra da sorulara cevap vermeye çalışacağım.

Şimdi, küresel kriz zaman içerisinde giderek derinleşti ve eylülde bu yana krizin merkezi konumunda olan ülkeler dâhil olmak üzere eylülde bu yana hiç kimsenin öngörmediği boyutlara vardı. Dolayısıyla eleştirilerde bunun dikkate alınması gerektiği kanısındayım ve bu çerçevede Sayın Başbakanımızın geçtiğimiz aylar içerisinde krize ilişkin değerlendirmelerine ilişkin yorumları ben adil bulmuyorum.

Tabii ki, biz defalarca şunu söyledik: Türkiye bir ada değil. Gerek küresel krizin boyutları gerekse bizim dünya ekonomisiyle entegre olmamız nedeniyle bunun Türkiye'yi de bir miktar etkileyeceğini hep söyledik. Bu yeni bir olay değil. Bunu bir yıldır bütün detaylarıyla söylüyoruz. O nedenle krize ilişkin bizim hazırlıksız yakalandığımızı dair yorumları ben çok adil bulmuyorum.

Şimdi, krize yönelik şu ana kadar en azından geçen hafta itibarıyla ülkelerin aldığı önlemlerin miktarı, en azından açıklanan paketler, 6 trilyon doların üzerinde. 6 trilyon dolar 2007 dünya gayrisafi yurt içi hasılasının yaklaşık yüzde 12'si civarında ve bu önlemleri alan birçok ülke var. Bakın, Rusya ağustostan bu yana 80 milyar dolardan fazla harcadı. Borsasını açık tutamıyor. Ben buradayken baktım, dün itibarıyla Rusya'nın CDS, ki, CDS şu demek: Yani ülkenin iflas etmesi riskine karşı tahvillerin sigorta primi olarak, basitleştirmek için söylüyorum bunu. Mesela Rusya'nın beş yıllık yani iflas riskine karşı istenilen prim miktarı 10 milyon dolarlık bir tahvil için 872 bin dolardır. Yani 872 seviyesinde ve eylülde bu yana 703 puan artmıştır. Bu Rusya. Türkiye aynı dönemde şu andaki seviye 535, yani Rusya'nın oldukça altında. Yani Türkiye'nin beş yıllık tahvilini sigortalamak için iflas riskine karşı, risk primine karşı, 535 ve artış sadece 257'dir. Bu çok önemli. Bence ülkelerin etkilenmesini ölçmek açısından bu çok kritik bir değişkendir.

Bakın, Güney Kore, ki, Güney Kore yani ekonomik yapısı itibarıyla çok daha ileri bir noktada. Eylülde bu yana risk primi 262 puan artmıştır. Türkiye'de artış 257. Güney Afrika'da 313 puan artmıştır. Macaristan'da 284 puan artmıştır. Kazakistan'da 451 puan artmıştır ve ben bunları sıralayabilirim. Dolayısıyla çok açık biçimde şunu söylemek lazım: Alınan önlemler bu kısa vadede pek fazla işe yaramıyor ve bakın, dediğim gibi, Hindistan, Rusya ve benzeri birçok ülke muazzam miktarda rezerv harcamalarına rağmen, büyük büyük önlem paketleri açmalarına rağmen, bu krizin etkilerini bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi hatta bazı kategorilerde bizden daha fazla hissetmişlerdir ve yaşıyorlar.

Şimdi, eylülde sonra ciddi bir şekilde riskten kaçış var. Gelişmekte olan ülkeler genel olarak riskli addedildikleri için ayırım yapılmadan ciddi bir şekilde etkilenme sürecine girmiş durumdadır. Bunun getirdiği birtakım sonuçlar var. Yine gelişmiş ülkelerin aldığı önlemlerin etkileri var. Nitekim G-20 zirvesinde bizim en büyük argümanlarımızdan birisi şu olmuştu: Gelişmiş ülkeler bu önlemleri alırken, gelişmekte olan ülkelere olan etkilerini mutlaka dikkate alsınlar. Bugün Amerikan Merkez Bankası özel sektör ticari kâğıt ihracını bile neredeyse garanti noktasına gelmiş durumdadır. Her ülkenin tabii ki önlem için bir kapasitesi vardır, o önlemlerin zamanı vardır, o önlemlerin ne kadar etkin olacağı, olmayacağı konusu bence son derece önemlidir. Yani Rusya bütün bu çabalarına rağmen borsasını açık tutamıyorsa, bence bu önemli bir noktadır.

Şimdi, ikinci bir değinmek istediğim bir konu, bütçe hedeflerinin gerçekçi olup olmadığı ve bunların arkasındaki makro varsayımların ne kadar gerçekçi olduğu konusunda. Bütçe her gün değişen koşullara göre revize edilecek bir doküman değil. Büyüme bir hedefdir. Nokta tahmini genelde yanlış çıkar. Ben yıllardır, Türkiye'yi takip eden bir insanım gerek bu kapasitemde gerek önceki kapasitemde ve birçok diğer ülkeyi de takip ediyoruz. Hemen hemen hiçbir zaman nokta tahminleri tutmaz, fazla çıkar. Mesela biz yıllarca AK PARTİ Hükümeti olarak yüzde 5'lik büyüme öngördük, son beş altı yılın ortalamasına baktığınız zaman yüzde 7 civarında. Yani benzer şekilde bizden önceki dönemlerde de bakarsanız gerek bütçe açıklarına ilişkin öngörüler gerek büyümeye ilişkin öngörüler. Niye? Çünkü dünya şartları çok hızlı bir şekilde değişebiliyor. Şimdi bugün içinde yaşadığımız kriz herkes kabul ediyor ki 1930'lu yıllardan bu yana yaşanan en büyük krizdir. Bu krizin ortaya çıkmasında Türkiye'nin bir katkısı yoktur. Türkiye tam aksine ve hâlâ iddia ediyoruz bu krize geçmişle karşılaştırılmayacak kadar güçlü bir şekilde yakalanmıştır. Bankacılık sektörünün yapısının sağlam olması, sadece 2001 yılında alınan önlemlerle açıklanamaz. Bundan on sekiz ay önce likiditeye ilişkin yönetmelikten tutun karşılıklar karamamesinden, bütün bunlar çok etkili olmuştur. Bunların ötesinde etkin denetim, gözetim çok önemlidir. Benzer şekilde bugün kamunun durumuna bakın. Kamu sektörü ben size uzun uzun açıkladım. Gerek döviz riskini gerekse faiz riskini ciddi bir şekilde azaltmıştır. Ben bundan sorumluyum tabii ki. Ama aynı zamanda özel sektöre de kayıtsız kalmadık.

Bugün eylül ayı itibarıyla -yani ben yaklaşık olarak söylüyorum- Türkiye'nin brüt dış borcunun millî gelire oranı yaklaşık yüzde 37'dir. En son ne zaman bu rakamlardaydı? 90'lı yıllara gitmeniz lazım. Mesela net borç stoku, kamunun toplam, yüzde 26'lar civarında düşmüş durumda. Bunun sadece 2 puanı net dış borç stokudur. Bunlar çok önemli kazanımlardır. Yani kamu sektörü olarak bu krize o anlamda sağlam bir şekilde yakalandığımızı hâlen iddia ediyorum.

Eylül sonu itibarıyla yılın ilk dokuz ayında Hazine'nin iç borç çevirme oranı ne kadardır? Yüzde 69, yüzde 70 civarındadır. Dolayısıyla bütün bunların göz önüne alınması lazım. Çok ciddi iyileştirmeler var ve bunlar olmasaydı Türkiye bu cari açıkla, bu krize bu şekilde yakalansaydı daha önceki dönemlerde olduğu gibi faizler belki yüzde 7.000'leri bulacaktı, evet, öyle dönemler de yaşadık. Çok eski dönemler falan da değil. Enflasyon birkaç puan değil, belki üç haneli rakamlara çıkacaktı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Şimdi, bunları göz önüne almamız lazım. Hane halkının durumu iyidir. Bakın, Türkiye’de hane halkının borcunun toplamının millî gelire oranı yüzde 10,7’dir ve bunun sadece ve sadece yarım puanı döviz cinsindedir. Bugün bu oranlara gidin bakın gerek Doğu Avrupa’da gerek Latin Amerika’da gerekse gelişmiş ülkelerde yani çok az ülke bu düzeydedir, hatta çoğu bunun birkaç katı düzeyindedir.

Burada sorunlu gibi görünen bir konu var; o da finans kesimi dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin tabii ki gözlemlerdir. Şimdi, bakın, altıncı ayın sonu itibarıyla bizde rakamlar var ve çok detaylı bir şekilde Merkez Bankası bunları yayınlıyor ve ben geçen sene Merkez Bankasına şunu söyledim: “Özel sektörün borçlarını yakından takibe alalım ve durumun değerlendirmesini yapalım.” Şimdi, özel sektörün haziran sonu itibarıyla yaklaşık 85,8 milyar dolarlık varlığı var. Varlık, yani, döviz varlığı. Bunun yaklaşık 58,3 milyar doları mevduattır yani yurt içi ve yurt dışı bankalardan nakit olarak tuttıkları döviz mevzuatıdır. Bu finans kesimi dışındaki özel sektörün. Peki, bunların borcu ne kadar? 167,3 milyar dolar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Borcu olan firma var, öbürünün borcu yok, mevduatı var. Öyle şey olur mu?

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Olur, olur arkadaşlar. Biz ekonominin geneline baktığımız için buna bakmamız lazım. Şimdi, finans dışındaki özel sektörün borçlarının ortalama vadesi 3,5 yıl. 2011 sonrası vadesi gelen 60 milyar dolarlık bir döviz borcu var, 2011 sonrası.

Şimdi, size rakamları vereyim, ondan sonra dolayısıyla bu kadar nakit döviz varlığı varken sistemin. Bu sistemin çok önemlidir. Bu kadar, vadede bu şekilde tabii ki şu anda ciddi bir belirsizlik var, ciddi bir kaygı var. Herkes ekranlarında iniş çıkışları seyrediyor ve dolayısıyla bir tedirginlik olduğu ve olması kadar makul bir şey de olamaz. 1930’lu yıllardan bu yana en büyük kriz yaşıyorsa, bu tedirginliği makul karşılamak lazım. Piyasalardaki mevcut durum tabii ki sonsuza kadar devam edemez. Bugünkü durumla biz geleceği inşa edemeyiz. Piyasalar önünde sonunda gerek bu alınan önlemler, alınan inisiyatifler –ben dünya için, genel için konuşuyorum- önünde sonunda açılacak ve bu bahsedilen kaygıların bir kısmının yersiz olduğu anlaşılacak.

Şimdi, yine, haziran sonu itibarıyla Türkiye’deki özel sektörün net döviz açığı 81 milyar dolar civarı. Bu da yaklaşık olarak millî gelirin, yani, ben bu seneki tahmini millî gelir için söylüyorum, yüzde 10,8’dir. Şimdi, bunun yaklaşık neredeyse yarısına yakın kısmı Türk bankalarının yurt dışı şubelerinden alınmış. Peki, Türk bankacılık sistemindeki toplam kredilerin mevduata oranı ne kadar? Yüzde 86, yüzde 87. Dolayısıyla yani bu kaygıların piyasalar açıldıktan sonra aslında idare edilebilir bir yükü karşı karşıya olduğumuzu zaten göreceğiz. Ama şu mevcut durumda tabii ki bunların yansımaları var ve olacaktır. Dünyanın en büyük krizini yaşayacaksınız, hiç yansımaları olmayacak.

Şimdi, ben size kamudan da bir iki rakam vereyim. Biraz da bu dış finansman açığından söz etmek istiyorum. Şimdi, bizim, ben ikinci çeyrek sonu itibarıyla konuşuyorum. Kısa vadeli borçlarımızın yani devlet ve özel sektörün on iki aya kadar olan vadeli borçlarının toplamı yaklaşık 52 milyar dolar. Orta uzun vadeden, gelecek seneye denk gelen yaklaşık olarak ben söylüyorum 48 milyar dolar daha olsun, toplamda 100 milyar dolar. Üzerine cari açığı eklediğiniz zaman aşağı yukarı brüt finansman açığını buluyorsunuz.

Şimdi, peki, net finansman açığı ne olacak sorusuna, tabii ki, bu sorunun cevabı: Bir, Bu borçların ne kadarı çevrilebilecek? Bu yurt içindeki piyasaların bundan sonra izlediği seyirle yakından ilişkilidir.

İkincisi, tabii ki, cari açık konusuna gelince, cari açık kurdan da etkileniyor, emtia fiyatlarından da etkileniyor, büyümeden de etkileniyor. Bu üç faktörün de etkisi var ve dolayısıyla burada emtia fiyatlarının düşüyor olması kurun bir miktar yükselmiş olması ve büyümenin bir miktar yavaşlıyor olması doğal olarak ciddi bir düzeltmeye yol açacaktır. Dolayısıyla bu finansman açığına ilişkin öngörüler, ki, bu konuda bir sürü tahmin veya birtakım açıklamalar yapılıyor, tamamen gelecek seneki görünümle ilişkilidir. Ha, şu an itibarıyla bakarsanız, rakamlar büyük olabilir ama yarın öbür gün, üç ay sonra bu rakamlar çok farklı boyutlarda olabilir ve büyümeye ilişkin beklentiler de o şekilde değişebilir.

Benim söylemeye çalıştığım şey şu: Yani, siz bütçeyi yaparken bir hedef büyüme öngörüyorsunuz. O bir hedeftir. O bir o günün şartlarında, ki, bu yılın ortasında başlanıyor bu tür çalışmalar, bir hedeftir. O hedef tutar, tutmaz onu zaman gösterecek. Hedefe ilişkin tabii aşağı doğru risklerin olduğunu da ben daha önce söyledim. Ona o şekilde bakmakta ben fayda görüyorum.

Şimdi, IMF konusuna gelince, IMF’yle ilgili olarak biz biliyorsunuz mayıs ayında stand-by anlaşmasını başarılı bir şekilde, daha doğrusu programının sonuna geldik ve ilk defa bizim dönemimizde iki tane program başarılı bir şekilde sona erdirildi. Biz programı bitirdiğimiz zaman gerek IMF gerek bizler yaptığımız bütün analizlerde ve özellikle kamu sektörünü dikkate alarak yaptığımız analizlerde Türkiye’nin bundan sonraki dönemde kamu sektörü itibarıyla bir kaynağa ihtiyacı olmayacağını hem IMF hem bizler teyit ettik ve böyle bir çerçevede ihtiyati stand-by anlaşmasının bir seçenek olduğunu söyledik. IMF dedi ki: “Siz 1999 yılından beri çok yüksek miktarda ve çok uzun süreli bizim imkânlarımızı kullandınız, bizim programımız içerisinde kaldınız. Dolayısıyla, bizim kendi iç yönetmeliklerimiz gereği program sonrası değerlendirme yapmamız lazım.” dediler ve “Biz bu program sonrası değerlendirmeyi yapıp bitirip yönetim kuruluna sunmadan sizin yeni program önerinizi dikkate alamayız, yönetim kuruluna sunamayız.” dediler. Biz de “Tamam, siz o zaman bu çalışmalarınızı yapın, ondan sonra biz oturur sizinle konuşuruz.” dedik. Bu çalışmalar ağustosta bitti. Ağustos ayında biz kendilerine teknik bir doküman gönderdik ve bundan sonraki yol haritamızı orta vadeli mali çerçeveye ilişkilendirerek yapacağımız reformları açıkladık onlara. Daha sonra, tabii ki, dünya şartları çok hızlı değişti ve yaptığımız teknik görüşmelerde tabii ki onların birtakım öngörülerimiz bizim birtakım öngörülerimiz, onların birtakım talepleriyle bizim birtakım gördüğümüz resim arasında farklılıklar yaşandığı için bu noktadayız.

Burada ihtiyati olur veya başka bir şey olur. Türkiye’nin yani tabii ki, özel sektörünü dikkate almak durumundayız. Özel sektörün borçları nihai olarak ekonomiyi etkileyecek ve dolayısıyla bunun her tarafa yansımaları

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

olacak ve o nedenle eğer IMF programı bizim önceliklerimizi, ülkenin menfaatlerini de dikkate alacak nitelikte bir program yapılabilirse o programı yapacağız.

Peki, öyle bir program yapmamız durumunda bütçe yapısı ne kadar değişecek, bu Meclisimizin bütçe yapma hakkı elinden alınıyor mu gibi sorulara ben şöyle cevap vermek istiyorum: Büyüme rakamları dediğim gibi bir hedeftir. Ha, ne olur? Sizin büyümeniz düşük çıkar, enflasyonunuz yüksek çıkar. Bu bir şekilde etkiler. Efendim, yani bunun birçok yansımaları olabilir. IMF'nin büyüme rakamlarının tahminlerinin bizim tahminlerden farklı olması bence fiiliyatta çok fazla bir şey değiştirmeyecektir. Şöyle değiştirecektir: Diyelim ki, biz belli bir bütçe hedefi koyduk ve şunu da ifade etmek istiyorum: Son beş altı yıldır ilk defa Türkiye koyduğu bütçe hedeflerini genelde tutturmuştur, hatta daha iyi performans göstermiştir. Bu sene o bahsettiğiniz, özelleştirme, vesaire onları bile çıkartsanız, yılın başında öngörülen bütçe açığıyla paralel bir şekildeyiz. Geçen sene benzer bir şekilde. Avrupa Birliği tanımlı bütçe açığı son dört yıldır millî gelirin yüzde 1'inin altındadır. Yani ortalama bahsediyorum. Kamu sektörünün borçlanma ihtiyacı, yani kamu kesimi borçlanma gereği son dört yıldır, neredeyse –ben ortalama olarak konuşuyorum- bu sene de dahil olmak üzere sıfırın altındadır, eksidir ve o nedenle borçlar bu şekilde azalmıştır. Yine faiz konusu gündeme getirildi. Faiz yükünü tabii ki biz mutlak rakam olarak bakmamak lazım. Faiz yüküne millî gelirin oranı olarak bakalım. Ben genelde sunumum da -2002'yi geçen sene veya geçtiğimiz dönemde çok eleştirdiniz- 2002'yle karşılaştırmadım. Ben 20007'ye baktım, 2008'e baktım genelde. Benim metne bakın, bir iki yer hariç böyle bir karşılaştırma. Ama 2002 yılında çok açık, Türkiye'de toplanan vergi gelirlerinin yüzde 86'sı faize gidiyordu. Faiz yükünün millî gelire oranı yüzde 14,7 idi. Bugün geldiğimiz noktada -2008 için konuşuyorum- muhtemelen faizin vergi gelirlerine oranı yaklaşık yüzde 32 olacak ve millî gelire oranı da yaklaşık yüzde 5,5 olacak. Şimdi, bu neredeyse önceki dönemin üçte 1'ine düşmüş durumda. Tabii ki bu ilerleme ve bunu da takdir etmek lazım. Mutlak rakam olarak tabii ki faiz yükü artabilir. Mali kuralla ilgili olarak henüz bir çerçeve çizilmedi. Aralık ayının başında uluslararası uzmanlarla birlikte biz bir çalıştay düzenleyeceğiz. O çalışmaya hepiniz davetlisiniz. Yani, bunu Hazine, Maliye Bakanlığı ortak yapacak. Yeni Zelanda'dan tutuverin, Kanada'da, Brezilya'da, orada burada kim ne uygulaması varsa oturup bakacağız.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Ne zaman demiştiniz Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Aralık başında, Aralık'ın 1 ve 3'ü. Üç günlük bir çalıştay yapacağız. O çalıştayda oturacağız, başarılı ülke deneyimlerine bakacağız, Türkiye bundan nasıl ilham alır, Türkiye'nin şartları nedir, Türkiye'ye uygun bir mali kural geliştirebilir miyiz, IMF veya IMF'siz bizim orta vadeli mali görünümümüzü, hedeflerimizi nasıl kredibilitésini artırırız, o perspektifle yaklaşıyoruz. Maastricht kriteri bir mali kuraldır. Örnek olarak ben söylüyorum. Dolayısıyla mali kural konusu da öyle bir konu. Şimdi, teşvik konusuna gelince, tabii ki bu mevcut teşvik sistemi takdir edersiniz ki 2008 yılı sonunda, yani sona erecek, bir teşvik sistemine ilişkin bir taslağımız var. Yani şu aşamada öyle ümit ediyorum ki yıl sonundan önce bu konuya ilişkin tabii ki bir adım atacağız ve bu atacağımız adım da -daha önce de ifade ettim- gerek bölgesel gerekse sektörel bazda gerekse yatırım büyüklüğü bazında birtakım teşvikleri öngören bir taslak söz konusu ve ona bakacağız.

Enerji destekleri ödemelerine gelince, şimdi Ekim 2008 ayı itibarıyla biliyorsunuz bir Sosyal Güvenlik Kanunu yürürlüğe girdi. Bu kanunun hükümleri uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumuna veya Maliyeye muaccel prim ve vergi borcu olmayan firmalar için ödemeler yapılacaktır şeklinde bir düzenleme yaptık ve nitekim yine bu ay itibarıyla gerek maliyeye gerek Sosyal Güvenlik Kurumuna prim ve vergi borcu olmayan firmalar için şu anda bekleyen bir ödeme yoktur. Bakın, arkadaşlarım bana bunu verdiler.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Enerji ödemesi mi?

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Burada yeni yasamızın getirdiği hükümlere uymak zorundayız. O hükümlerimiz çerçevesinde arkadaşlar beni bilgilendirdiler. Şu an itibarıyla bekleyen bir ödeme söz konusu değildir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Peki, ben size yarın listesini vereceğim efendim.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Varsa biz memnuniyetle.

Değerli arkadaşlar, gelmişse de tabii ki bunların işlenmesi süreci var. Proses edilmesi süreci var. Ama dediğim gibi, yani enerji desteklerine biz önem veriyoruz. Hakikaten de ben arkadaşlarımıza her zaman, yani Hazine'deki arkadaşlara şunu söylemişimdir: Mümkün olduğunca hızlı bir şekilde bu ödemeleri yapalım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Listeyi getirirsem aynı gün alırım efendim. Listeyi getireyim aynı gün parayı göndereceksiniz. Teşekkür ederim.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, reel sektörün canlandırılmasına ilişkin hiçbir önlem almadığımız söylendi. Ben sadece hazine perspektifinden bir iki şeyi söylemek istiyorum. Bakın, Dünya Bankasından ihracatın finansmanını, yani aracılık kredisi olarak biz 600 milyon ABD Dolarını sağladık ve bunu Eximbank ve TSKB aracılığıyla şu anda kullanırtıyoruz. Bu imkânları belki daha da artırmamız lazım. Onu zaten şu anda üzerinde çalışıyoruz. Eximbank'ın da imkânlarını artıracacağız. Onu da söyleyeyim. Şimdi, yine Eximbank için Avrupa yatırım bankasından 150 milyon dolar ek bir imkân sağladık. Bu sene olanları ben anlatıyorum. Ayrıca Dünya Bankasından Halk Bankası için 200 milyon dolarlık bir krediye ilişkin çalışmaların da neredeyse sonuna geldik. Yine Dünya Bankasından onu da sağlayacağız. Yani netice itibarıyla reel sektörün desteklenmesi ve canlandırılması için hazine garantisini kapsamında 950 milyon ABD doları finansman sağlanmıştır ve biz bunu 2009 yılında bu konudaki imkânlarını artırması için bütün çabayı da göstereceğiz. Onu da ifade etmek istiyorum.

Darphane konusuna gelince, Sayın Kaplan burada yoklar ama eğer talep olursa -ki talep var anladığım kadarıyla- tabii ki hatıra parası çıkartırız, üzerine Hasankeyfi de koyarız. Bütün yörelerimizin, bütün kültürel zenginliklerimiz, bütün tarihî zenginliklerimizi tabii ki koyarız. Memnuniyetle. O konuda en ufak, yani bizim bir şeyimiz yok. O konuda en ufak bir sorunuz yok.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Yine Merkez Bankasına ilişkin yorumlara ben bir iki şey söylemek istiyorum. Şimdi, Merkez Bankası faiz kararlarında bağımsızdır. Hiçbir şekilde bizim müdahalemiz söz konusu olmamıştır, olmayacak da. Dünkü kararda da böyledir, önceki kararlarda da böyledir. Yani birinci konu bu. Merkez Bankasının risk algılamasında Hükümetin işte ortaya koyduğu irade etkili oluyor mu? Merkez Bankası, risk dediğiniz zaman bu global, yani küresel ekonomiye ilişkin riskler olabilir. Hükümetin tavrı ortada. Bütçe disiplininde bakın, son beş altı yılki performans hiçbir dönemde sağlanmamıştır. Yapısal reformlar şu zor yılda bile yani 2008 yılı içerisinde bir sosyal güvenlik reformu yapılmıştır, bir istihdam reformu yapılmıştır, enerji piyasası reformuna ilişkin çok ciddi düzenlemeler ve adımlar atılmıştır. Yine ARGE reformu yapılmıştır. Tabii ki dediğim gibi gerek bu küresel krizle birlikte gerek öncesinde çok ciddi arz şokları da yaşanmıştır. Bakın, size basit bir rakam vereyim. Türkiye enflasyon liginde 90'lı yıllarda hep ilk onda olmuştur. Yani dünyada en yüksek enflasyonlu ülkeleri sıralayın, Türkiye'nin sıralaması nerededir? 4'üncü sırayla 10'uncu sıra arasında sürekli gidip gelmiştir, 1990'lı yıllarda. Bakın, bu senenin, yani eylül veya ekim ayıyla, en son itibarıyla baktığımda 62'nci veya 61'inci sıradaydık. Yani, dünyada enflasyon yükseldi. Türkiye'de de yükseldi ve dolayısıyla biz de yeni şartlara uyum sağladık. Tabii ki enflasyon hedefi, Merkez Bankasıyla Hükümet arasında ortak belirleniyor. Ama belirlendikten sonra o hedefe ulaşmak konusunda, para politikası konusunda Merkez Bankası tamamen bir enstrüman bağımsızlığına sahiptir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilir miyiz.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – O kadar çok soru var ki.

BAŞKAN – Bir kısmına yazılı cevap verebilirsiniz.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Hemen bir beş dakika daha verin, çok özetle.

BAŞKAN – Tamam, beş dakikada toparlayalım o zaman.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi, bu arada ben şunu da söyleyeyim: Çok önemli birkaç adım daha atılmıştır bu dönemde. Bakın, krizin ilk döneminde döviz fazlası olan bankalar vardı, döviz açığı olan bankalar vardı. Merkez Bankası aracılık yaparak da kamu kaynaklarını kullanmadan bu sistemi işler hâle getirdi. O çok önemli bir adımdı ve birçok ülkeye de örnek oldu. Interbak piyasasının işletilmesi, döviz cinsinden bahsediyorum. Bakın, bugün itibarıyla Merkez Bankamız bu döviz depo hesaplarında yani dövize ihtiyacı olanlara döviz verirken vadeyi bir aya uzattı. Oranları indirdi. Mesela dolar için işte yüzde 10'dan diyelim ki yüzde 7'ye indirdi. Bunları tabii ki tedbir olarak bakmamız lazım ve bunların yanında şu anda üzerinde çalıştığımız, yeri geldiği zaman uygulamaya koyacağımız önlemler vardır. TMSF borçlarına ilişkin konuya gelince tabii ki oradaki terkin TMSF'nin bize ödeme yapması zaten yasada açık. Ödeme yapmaya devam edecek, topladıkça hazineye tabii ki ödeme yapmaya devam edecektir.

Şimdi, Sayın Hamzaçebi bir iki konuyu gündeme getirdiler. Öncelikle şunu söyleyeyim: O iddiaların hepsini, her aşamada, ben o iddiaların mesnetsiz olduğunu, yazılı olarak, gerek hazinenin web sitesinde gerek bu iddialara yapanlara ben bildirdim. Fakat maalesef, sürekli bir şekilde benim diyaloguma ilişkin iddialar devam ettiriliyor. Bir kere şunu açık açık söyleyeyim. Ben hazineden sorumlu Devlet Bakanı olduğum zaman orada vekâleten kim görev yaptıysa hepsini asaleten atadım. O gün, bu gün hiçbir atamada yapmadım. Gidin bakın. Vekâleten görev yapanların hepsini atadım. Bakın, vekâleten. Ve onun dışında herhangi bir ciddi atama olmamıştır. Dolayısıyla bu kadar, hakikaten temeli olmayan, bu kadar uydurma, iddialar bizi gerçekten üzüyor ve çok kasıtlı. Biz, gerek ekonomiden sorumlu Bakanlar olarak gerek bürokrasi olarak çok yoğun bir gündemle ve sürekli diyalog içerisinde çalışıyoruz. Geceleri de çalışıyoruz, gündüzleri de çalışıyoruz ve çok da verimli bir çalışma var. İbrahim Bey, çok ciddi bir birikimi olan, çok değerli bir arkadaşımız. Benim onunla ne şahsi bazda ne kurum bazında nasıl bir sorunum olur ki?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben öyle bir sorun var demedim.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ama, biz bu iddiaları defalarca yalanlamamıza rağmen bu iddialar...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sorun var şeklinde bir iddia koymadım yalnız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Seviyorsanız sorun yok Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Biz seviyoruz.

Dolayısıyla o iddialar, hele yok bilmem şunlar, bunlar. Yani muhtemelen o kaynaklar nereden yapıyorlar, nasıl üçüncü elden, beşinci elden ne götürüyorlarsa bilmiyorum ama şunu söyleyeyim. O konudaki iddiaların çoğu hakikaten temelsizdir. Çünkü uygulamaya bakın. Eğer uygulamada bir sorun varsa o zaman tabii ki size ben hak veririm.

Burada birçok diğer soru vardı. Sayıştay'a ilişkin, işte Merkezi Finans Birimine ilişkin. Ama siz bana zaman veremediğiniz için ben o konulara maalesef giremiyorum. Çok çok teşekkür ediyorum. Saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Diğer kurumlarla ilgili Sayın Ekren'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Ekren.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Yatırımlarla mı ilgili, genel bir değerlendirme mi?

BAŞKAN – Diğer kurumlar, yani size bağlı kurumlarla ilgili.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Sayın başkan, değerli milletvekilleri, öncelikle eleştiri, yorum, görüş ve öneriler için hassaten teşekkür ediyorum.

Elbette bu müzakere sürecinin ya da istişare sürecinin doğal bir sonucudur. Bu süreçten de anladığınız ve algıladığınız ölçüde de yararlı sonuçlara ulaşmak için de yeni dönemdeki adımlarımızda elbette bunları dikkate alacağız.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan, her ne kadar bütçe görüşmeleri genel anlamda teknik içerik içerse de sonuçta bütçelerin ekonomi, politik bağlamda değerlendirmesi gerektiği için bir miktar da politik yorum kaçınılmaz olmaktadır. Veri ve bilgi setleri, göstergeleri okuma, bunların ileri ve geri bağlantılarını değerlendirme ve ilişkilendirme

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

elbette bakış tarzına, bilgi birikimine, tecrübeye, ilişkiye bağlı olarak da farklı sonuçlar çıkartacaktır. Bu, son derece doğaldır ve son derece de normal bir süreçtir. Dolayısıyla bu süreçte üzerinde durulması gereken temel nokta, bunları kurgulayan ve uygulamaya koyan siyasi iradenin etkinlik, verimlilik ve alternatif maliyetlere göre yaptığı, düşündüğü, aldığı sonuçların da normal bir yansımasıdır. Her karar ve uygulamanın da bu çerçevede bu şekilde düşünüldüğünü de dikkate aldığımızda genel bir değerlendirme yapmak gerekirse Sayın Devlet Bakanımızın üzerinde durduğu demetleri hariç olmak üzere şöyle bir tabloyu sizlerle paylaşmak uygun olacaktır. Daha önceki dönemlerde her ne kadar 2002-2007'yi karşılaştırmayalım, üzerinde fazla değerlendirme yapmayalım diyoruz ama sonuçta iş uluslararası kuruluşlarla ilişkiler bağlamında ya da bugüne gelen sürecin mimarları ya da tohumları bu dönemde atıldı şeklindeki yaklaşıma da yine ekonomik veriler çerçevesinde bir cevap vermek de kaçınılmaz olmakta. Hükümetimiz, en azından millî iradenin oluşumunu sağlayarak, demokratik devlet ve toplum düzeni içinde ülkemizi çağdaş medeniyet seviyesine çıkartmayı amaçlayan siyasi bir yaklaşımçı kuruluştur. Bu çerçeveye bakıldığında daha önceki dönemlerde, elbette ekonominin içinde bulunduğu koşullara bağlı olarak bir fayda maksimizasyonu söz konusuydu ve ona yönelik politika demetleri uygulanmıştı. Bu dönemde de -konuşmamın başında da söyledim, arkadaşlar da ifade ettiler- Türkiye'nin şu anda ilgilenmesi gereken, üzerinde durması gereken temel üç tane ana blok vardır. Bunlardan bir tanesi, Türkiye'nin düşük dozda da olsa küresel sistemli entegrasyonu son yıllarda artmıştır. Dolayısıyla bu süreçte küresel finansal krizin Türkiye'yi etkileme ihtimali yoktur. Bu açıdan bakıldığında bu dönemin de temel kurgusu, temel politikası elbette hasar minimizasyonudur ya da etkilenmeyi en aza indirmektir. Bunun da politik çerçevesini, politik bakış tarzını, politik biçimini genişletici, destekleyici mali ve parasal disiplin olarak da ifade ettim. Onun da biraz sonra ne anlama geldiğini rakamlarla da söyleyeceğim.

İkinci önemli blok, üzerinde düşünülmesi gereken blok, Türkiye'nin, sizlerin de söylediği, benim de sizlerle paylaştığım veriler çerçevesinde ortaya çıkan, kendine has bir konjonktürün de farklı sinyaller verdiğidir. Dolayısıyla bu çerçeve içinde birinci ve ikinci blok aynı anda düşünülmezse üzerinde tartışılacak politika demetleri ve politika öncelikleri de birleştirmek mümkün olmayacaktır. En az bunlar kadar önemli olan bir başka husus da yine hep beraber ortak karar verdiğimiz, Mehmet Bey'in de üzerinde vurgu yaptığı, kriz bir şekilde geçtiğinde, hasar minimizasyonu yapıldığında yeni mimari arayışlar döneminde Türkiye'nin nerede olacağıdır. Bu, en az bunun kadar önemli bir olaydır. Krizi günlük, anlık bir yaklaşım biçimi olarak düşünürsek Türkiye'nin vizyonunu da 2013 ve 2023 vizyonunu da kaybetmeden, çünkü krizi üç beş yıllık bir süreçten çıkılacak bir dinamik hareket olarak gördüğümüzde yeni mimari arayışın da en az bir elli sene veya yüz sene kalacağını dikkate aldığımızda belki krizden daha çok, daha fazla üzerinde durulması gereken ana konulardan bir tanesi de önümüzdeki elli yılda, yüz yılda bu mimari arayışlarda dünyanın nerede olacağıdır. Bununla da ilgili elbette çok detaylı bilgi vermedim. Ama genel eğilimleri, genel gidişatı şekillendirecek temel parametreleri ve köşe taşlarını da kendi ifademle çok net anlattığımı da düşünüyorum doğrusu.

Bu genel değerlendirmeden sonra, 58, 59, 60'ıncı cumhuriyet hükümetlerinin krizle ilgili algılama biçiminde ve yaklaşımında beklenen tersine bir öncelik ve öne alma konusunda bir inisiyatif olmadığı söylendi, bir program olmadığı söylendi, bir politika tedbirleri ve demetinin olmadığı söylendi. Elbette Hükümetin bir üyesi olarak bu soruya vereceğim cevap son derece açıktır. Daha önce sizlere vermiştik. Orta vadeli program her şeyden önce 2009-2011 dönemi için bugünkü kriz koşulları da dahil olmak üzere bir politika ve iktisat politikası setlerinin neler olacağı konusunda çok net mesajlar vermektedir. Hatta bunun için de daha önce söyledim, neden perspektif değişikliğinin gerekeceği, bu perspektifin de nereye oturtulması gerektiği konusunda politika açısından bakıldığında herhangi bir eksikliğinin olmadığını düşünüyorum. Bunu her zaman ilgili arkadaşlarla görüşür, konuşur, değerlendiririz. Bu, şundan dolayı da önemli. Orta vadeli program üç yılda bir yenilendiği için 2009'un orta vadeli programı da diyelim ki altı ay sonra yeniden revize edeceğiz, güncelleştireceğiz. Orada gerektiğinde politika demetlerinde de revizyonlar yapılacaktır. Orta vadeli programa en çok yapılan eleştiri, orta vadeli programa tamam bir politika demeti oldu, ama politika tedbir ve önceliklerini içermediği şeklindeydi. 2009 yılı programı da bu arzuyu, bu talebi, bu soruyu cevaplandıran bir biçimde hazırlandı. Yine onları sizlere takdim ettik. Hatta orada bir ayırım da yaptık. Yapısal bakımdan önemli olan reformları farklı şekilde algıladık, standart, devam eden, 2013 yılına endeksli, eylem planları çerçevesinde de farklı bir format geliştirdik. Dolayısıyla orta vadeli programla orta vadeli programın normal bir yansıması olan 2009 yılı programı Hükümetin genel bir çerçeve içinde krize bakışını en az burada tartıştığımız çerçevede ele aldığını gösteren çok somut politika dokümanlarıdır. İlave iki tane doküman da var. Bir tanesi yatırımlar bütçesidir veya yatırımlardır. Bu hem merkezi bütçe için geçerli hem genel kamu için de geçerli. Bir diğeri de önce Sayın Maliye Bakanımızın sonra diğer bütün bakanların kendi bütçeleri çerçevesinde tartıştığı bütçe dokümanıdır. Böyle bakıldığında elbette şu doğrudur, Sayın Bakanımızın da söylediği gibi. Bütçelerin bu politika dokümanlarının hazırlandığı ve yazıldığı tarihteki veri ve bilgi setine göre hazırlanmıştır. Bunları sık sık değiştirilmediği için, zamanları geldiğinde gerekli revizyonlar yapıldığı, bu çerçevede bakıldığında kendi içinde son derece tutarlı doküman olarak da ifade edilebilir.

Bir de revizyon konusu gündeme geldi. Bu da doğru bir yaklaşım. Gerçekten de önemli bir açılmıdır. Gerektiğinde revizyon yapabileceğimizi orta vadeli programda da çok net şekilde ifade ettik arkadaşlar. Orada şunu söyledik: Gelişmelere bağlı olarak bütçenin kritik kalemlerine yönelik gerekli inisiyatifleri kullanacağız dedik. Ta bunu hazırlamışız. Dolayısıyla burada demek istenen, ifade edilmek istenen husus, zaman içinde, gerektiğinde Mecliste ya da idari kararlarla ilgili bakanların bu işi yürüteceği ve yöneteceği şeklindedir.

Sorulara geçmeden önce genel değerlendirmeler kapsamında Türkiye'de uygulanan son altı yıllık programın aslında gelir, yatırım ve borç konusunda farklı bir tabloya ortaya konulduğu şeklindeki yaklaşımdır. Yine dolar cinsi hiçbir rakam kullanmayacağım. Sadece YTL olarak birkaç tane kritik veriyi de sizlerle paylaşmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi kişi başına düşen gelirdir, YTL cinsinden. 2002-2007 dönemi itibarıyla bakıldığında bunlardaki yıllık artış, ortalama artış oranı, yani 2002 ve 2007 arasında yüzde 140,3'tür, YTL cinsinden. Dolar cinsinden hiç bahsetmiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

İkincisi, yine borçlar ayırımı yapmıyorum, kamu borcu veya toplam borç gibi. Özel sektörün borcunu da dahil ettiğinizde toplam borçları, aynı tarihlerde kişi başına toplam borcun artışı da yüzde 47,7'dir. Eğer bunun içinden özel sektör borcunu çıkartıp sadece kamu borcunu düşünürseniz onun da artış oranı yine 2002-2007 döneminde yüzde 36'dır. Üçüncü bir önemli kalem, kişi başına sabit sermaye yatırımlarıdır. Yine aynı tarihlerdeki artış oranı da yüzde 209,9'dur. Buradan şunu söylemek istiyorum. Az önce söyledim. Alınan her kararın alternatif maliyeti, etkinliği ve verimliliği farklı olabilir. Ama bu rakamlar, kişi başına düşen gelir artarken kişi başına her türlü borç stokunun azaldığıdır. Yine kişi başına sabit yatırımların da arttığı şeklindedir.

İkinci önemli bir nokta, özellikle sabit sermaye yatırımlarında kamu ve özel ayırımını düşündüğümüzde 2002 yılında özel sabit sermaye yatırımları 43,4 milyon YTL iken, 2007 sonunda -2008 verileri altı aylık olduğu için çok mukayese etmek mümkün olmayabilir- bu rakam 155,6 milyon YTL'ye gelmiş. Kamu sabit sermaye yatırımları da 15,2'den 28,7 milyon YTL'ye gelmiş. Özel tasarruflar 69,9'dan 56,57'e düşmüş. Kamu tasarrufu da -16,9'dan +35,806'ya çıkmış. Dolayısıyla bu çerçevede içinde eski dönemi ya da daha önceki dönemleri tartışırken, değerlendirirken elbette eksik yanları, düzeltilmesi gereken tarafları, iyileştirilmesi gereken yönleri olabilir. Ama genel parametre ve çerçeve olarak Türkiye'de farklı bir süreci de başlattığını söyleyebiliriz.

Bir başka önemli husus aldığım notlar arasında, sosyal gelişmeler konusunda da yeterli bir açılımın sağlanmadığı şeklinde. Yine çok fazla detaya girmeyeceğim. Resmi verileri Devlet Planlama Teşkilatının, TÜİK'in, Hazinesin ve diğer kurumların ürettiği verileri entegre ettiğimizde, konsolide ettiğimizde ortaya çıkan tablo şu: Eğitim harcamaları 2002 yılında 12,3 milyar YTL'ken 2008 yılında beklenen tahmini değer 30 milyar YTL'dir. Sağlık harcamaları 13,1'den 38,9'e, sosyal koruma harcamaları da 22,0'dan ortalama 69,87'e yükselecektir.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Tüm bunlar cari fiyatlarla.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Cari fiyatlarla.

Toplam olarak bakıldığında 47,5'ten 138,6'ya çıkacaktır. Artış oranı ortalama 103 katıdır, enflasyonu da dikkate alırsanız, kümülatif enflasyonu. Reel bakımdan da çok fazla artmıştır. Dediğiniz konuda bir farklı yanlış anlaşılma olmasın diye millî gelire oranlarına baktığınızda 13,5'ten 14,1 düzeyine çıkan bir artıştan da bahsedebiliriz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hangisi, bu son dediğiniz, gayrisafi millî hasılaya ilave verdiğiniziz?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Toplam, bütün eğitim harcaması, sağlık harcaması ve sosyal koruma harcamalarının toplamı olarak. Dolayısıyla sosyal bakımından da herhangi bir gelişmenin olmadığını doğru bulmuyorum.

Yine burada fazla vaktinizi almamak için net asgari ücretin satın alma gücünü, değişik gelir gruplarında enflasyon arındırıldıktan sonra reel ve nominal artışları da daha yüksek oranda olduğunu, yoksulluk endekslerinde diğerlerini kullanmasak bile göreceli yoksulluk endeksinin kullandığımızda 14,74'ten az da olsa 14'e doğru inen bir trendin olduğunu, gelir dağılımında da gini katsayısının -çok detay olmasın- yüzde 44'ten 38'e geldiğini biliyorsunuz. Bu genel değerlendirmelerden sonra ana hatlarıyla gündeme gelen bazı sorulara da aldığım notlar çerçevesinde cevap vermek istiyorum. Önemli bir konu, ekonomi yönetiminin krizle ilgili herhangi bir politika demeti ve önceliği konusunda bir yaklaşımının olmadığıdır. Sunumda hızla bahsettim, ana hatlarıyla da bahsettim. Aslında piyasaların, sektörlerin ve aktörlerin beklediklerini beş grup altında toplamak mümkün. Bunlardan bir tanesi ekonomik ve finansal istikrarın korunmasıydı. Zaten şu andaki temel politika yaklaşımımızı da buna dayandırıyorduk. Destekleyici, genişletici, mali ve finansal disiplin. İkincisi likidite yönetimiydi. Sayın Bakan bahsetti. YTL ve döviz likiditesinin yönetimi konusunda ilgili bütün ekonomi yönetimi kurumlarının idari kararlarını herhangi bir düzenleme yapmadan alma yetki, görev ve sorumlulukları zaten var. İlave tedbir gerektiğinde onunla ilgili inisiyatif sinyali verdik. Bakanlar Kuruluna mevduatla ilgili hem miktar hem tutar hem de limitler konusunda yetkiyi de almış olduk.

Finansman imkânlarının artırılması ve kredi mekanizmalarının çalıştırılmasıyla da ilgili olarak yine burada gündeme geldi. Elbette özel sektörle finans sektörü karşılıklı müşteridir. En azından bilanço anlamında baktığınızda birisi diyelim ki mevduat veriyorsa diğeri kredi veriyorsa, tersinde de öbürü de benzer şekilde aktif ve pasiflerle ilişki içindedir. Bu çerçevede içinde yine Hükümetin üzerinde durduğu ana konu, burada gündeme getirilen bütün konular dahil olmak üzere üretebileceğimiz kaynak miktarlarını sizler de biliyorsunuz, hangi kaynaklardan ya da hangi aktiflerden neler üretileceği konusunda çok bilinmeyen, çok karmaşık ya da çok kapalı alanlar yok elimizde. Bunları siz de söylediniz, bütçede olduğu gibi ekonomi yönetimi sizlerle de görüşerek -gündeme geldi- burada da tartışarak şu şu kaynakları üretiyoruz, ürettiğimiz kaynakları da şurada kullanabiliriz diyecek noktadayız. Burada sadece önemli olan proaktif yaklaşımla ihtiyatlılık arasındaki dengeyi politik olarak, politiklardan ayrı bir şekilde düşünüp uygulamaya koyma hassasiyetimizden kaynaklanıyor. Reel sektörün desteklenmesi konusunda da elbette arkadaşlar söyledi, ama bütçe kalemleri içinde de vardı, bilmiyorum arkadaşlar bahsetti mi daha önceki bakanlarımız, ben birkaç tanesinden bahsetmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi Halk Bankasının bu sene başlarında Fransız Kalkınma Bankasından sağladığı destekle KOBİ'lere verdiği finansman bir tarafta. Dün de TOBB'la birlikte yine Halk Bankasının yaptığı 1,5 milyar YTL'lik bir kredi desteği, ikinci tarafta diye düşünün, bütçe kalemleri içinde faiz, sübvansiyon olarak bakıldığında esnaf kredilerine Halk Bankası tarafından verilen miktarı yüzde 30 artırmışız. Tarımsal kredi faiz desteğini Ziraat Bankası için yüzde 19 artırmışız. İhracat destekleri DFIF olarak bakıldığında yüzde 43 artırmışız. Küçük ve orta ölçekli işletmelere sağlanan destekleri de yüzde 82 artırmışız. Ama hepsinden önemlisi 5 puanlık indirim. Bu sene sadece 347 milyonluk bir yük getirirken 2009 yılı bütçesi içindeki bunun ağırlığı 4,7 milyar YTL'dir. Dolayısıyla reel sektöre kaynak aktarılmadığı ifadesi çok doğru değil. Şu yapılabilir: Elbette yapılanların daha fazlası da mümkün. Bunu da yine Bakanımız anlattı, önümüzdeki trendin ortaya çıkartacağı gelir ve harcama tahminlerine göre esneklik şansımız hâlâ yüksek diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Bir başka husus: "Bu dönem için yapısal reformlar olarak neyi düşünüyoruz?" ya da bir vekilimizin sorduğu, zannediyorum Öztrak sormuştu, bütün dünyanın tartıştığı önemli konu şu: Koordineli yaklaşım ile birbirinin aynı olan yaklaşımları karıştırmamak gerekir. Tabii bunun İngilizce tabirlerini kullanmayı çok da doğru bulmuyorum. Ülkeler arasında nasıl farklılık varsa, ülkenin sektörleri ve bölgeleri arasında aynı farklılık vardır. Dolayısıyla koordinasyonla birbirinin aynı şeyi yapmak doğru bir yaklaşım değil. Bunu şundan söylemek gerekir: Benzer şeyleri yaparak farklı şey üretmeyiz sonuçta. İşte, bütün dünyanın da şu anda gördüğü, uluslararası kuruluşların da vurgu yaptığı nokta şu: Bu ayrımı dikkate alarak koordinasyondan kasıt, haksız maliyet ve haksız rekabet üretmeyecek bir tabloyu birlikte oluşturulalım. Bizim de ana yaklaşımımız -çok net şekilde onu vurguladığımı da düşünüyorum- küresel kriz, kendi konjonktürümüz ve mimaride, yani yeni mimari arayışlarda nerede olacağımız konusunda üçlü bir ayırım bizim de burada olaya nasıl baktığımız gösteriyor. Daha somut bir örnek vereyim: 2009 yılı programını, 2009 yılı bütçesini hazırlarken muhtemel bir krizin hem enflasyon baskıları hem de büyüme üzerindeki arz ve talep şoklarını gördüğümüzü gösteren en önemli yaklaşım GAP, DAP ve KOP dâhil olmak üzere -orada bir ayırım yapmadık yasada, o şekilde geçirdik, bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme olarak- buraya ayırdığımız kaynak dört yıllık süre için 14,5 milyar YTL'dir. Bu şu anlama gelir: Böyle büyük bir parayı bu koşullarda başka bir yerden bulma şansınız çok kolay değildir. Dolayısıyla enflasyonun içinde, TÜFE'nin içinde gıda ve gıda türevleri yüzde 30'sa, enerji türevleri de yüzde 30-35'se, büyüme içinde -yine burada gündeme getirildi- tarım sektörünün ağırlığı da yüksekse öyleyse Türkiye finansal kriz de dâhil olmak üzere enerji ve petrol türevleri ve gıda krizini görerek, ekonomideki kendine has konjonktürü de dikkate alarak bu süreçten çıkışın yatırımları artırmak olduğu mesajını çok net vermiştir ve bunu da kamu yatırımlarıyla yapmaya düşünmüştür. Özel sektörle ilgili yatırımlar konusunda da yine Sayın Bakan az önce ifade etti, teşvik sistemiyle bölgesel ve sektörel ayrımı düşünüp proje teşvikiyle de belli limitleri dikkate aldığınızda, özel sektörle de teşvike birlikte baktığınızda, Türkiye'nin bu konjonktürden çıkışı için olmazsa olmaz koşulun mali disiplin içinde kalmak koşuluyla yatırımları artırmaktan geçtiğini ana hatlarıyla ifade edebiliriz.

Bir başka önemli husus: Şu anda içinde bulunduğumuz konjonktürde reform olarak düşündüğümüz ya da olmazsa olmaz koşul diye baktığımız birkaç tane önemli hususu yine asetatta çok hızlı geçtim. Onlardan bir tanesi mali kuralı, Sayın Bakan anlattı. Mali kural konusunda hangi göstergenin olacağı, bütçe açığı mı olacak, faiz dışı fazla mı olacak, kamu borç stoku mu olacak, hatta bir adım daha ileri gidip bütün dünyanın şu anda tartıştığı yatırımlar hariç bu kalemleri mi kullanacağımız ifadesi Sayın Bakanın da söylediği gibi yapılacak çalıştaydan sonra belli olacak.

Değerli milletvekilleri, reformla ilgili en önemli husus piyasa gözetim ve denetimiyle diğer denetim kurumlarının konsolidasyonunun önemli olduğudur. Çünkü, bu aynı zamanda hem iç piyasada hem de ihracat ve ithalat ilişkilerindeki önemli sızıntıları ortadan kaldıracak son derece de kritik bir kaynaktır. Dolayısıyla reform gündeminin bir tanesi de bu.

Üçüncüsü -yine hızla geçtik- kamu kaynak ve harcama dengesinin hedeflere odaklı olmasıdır. Buradan da şunu anlıyoruz: Az önce söyledim, GAP Projesi, DAP Projesi, Konya Ovası Projesi, İstanbul Finans Merkezi, Kentsel Dönüşüm ve Bilişim Vadisi gibi amacı belli, sonucu belli iyi projelenmiş harcamalar sonuçta kamu kaynak ve harcama dengesinde sağlamlılığa.

Son olarak da burada vurguladığımız aşırı dalgalanma ve oynaklığa ve spekülasyon ataklara müdahale de yanlış anlaşıldı. Onu da şöyle düzeltelim: Dünyadaki genel trend şu: Bazı ülkeler piyasa ekonomisiyle tutarlı, kurallı müdahalede bulunurken, bazı ülkeler çok canı yandığı için kuralsız müdahalede bulunmaya başlıyor. Dolayısıyla her ülkenin şöyle bir inisiyatif hakkı var: Aşırı oynaklık olduğunda düşündüğü piyasa koşullarında korumaya çalıştığı sistem tehlike altında ise elbette o da kuralsız bir müdahale yapacaktır. Buradaki mesajı da böyle anlamak gerekir diye düşünüyorum ana hatlarıyla.

Dolayısıyla, sonuçta, enflasyon ve büyümeyle ilgili bu dönemde karşılaşacağımız handikapı özel sektör ve kamu sektörünün yatırımlarıyla aşabileceğimiz konusunda sinyalimizi verdik. Bununla da ilgili bütçemizi oluşturduk.

Bir de burada yanlış anlaşılan bir nokta daha var. GAP'a aktardığımız özelleştirmeden ve İşsizlik Fonu'ndan gelen kaynakların israf edildiği ya da çarçur edildiği konusundaki tercih de sadece veri ve bilgi setlerinin güncellenmemiş olmasından kaynaklanıyor. Geçen hafta Mardin'de yaptığımız açıklamada sadece aktarılan 1 milyar YTL'nin ortalaması yüzde 53'ünün kullanıldığını söyledik. O da, ağustos, eylül ve ekim ayıydı. Dolayısıyla önümüzde iki ay daha olduğuna göre, özellikle sulama yatırımlarında da ihaleler tamamlandığı için o paranın da önemli kısmı harcanmış olacak. Dolayısıyla bir harcamama söz konusu değil.

Orada bir hassasiyet daha gösterdik sayın vekillerimiz. İşsizlik Fonu'ndan aldığımız parayı da GAP projesi bittikten sonra orada üretilecek kaynaklardan ya da aktif satışından tekrar geri ödenmesi konusunda Yüksek Planlama Kurulunu da sorumlu tuttuk. Dolayısıyla buradaki temel mantık, o kaynağı tahrip etmeden o kaynağı bir başka yerde kullanabileceğini ifade etmiş olduk. Bunu da yaparken, yine bir daha söyleyeyim yanlış anlaşılmasın diye, IMF'yle ilgili son gözden geçirme tamamlanmadan ilan ettik. O da şundan dolayı önemliydi, Mehmet Bey söyledi onu: Orta vadeli mali çerçeve ilan edildiğinde zaten biz GAP'ı ve istihdam paketindeki 5 puanlık indirim o tarihte ilan etmiştik. Bu mali disiplinle de çatışmayan, onunla da ters düşmeyen bir yaklaşımdı.

Müsaade ederseniz, aldığımız notlara bakarak şöyle hızlı bir değerlendirme yapayım.

Sayın Korkmaz Hocamızın söylediği tedirginlik ve endişe konusunda az önce söyledim, bu yaklaşımı, bu politika tedbir ve önceliklerini adım adım açıklıyoruz. Elbette bunun içerisi doldurulabilir, farklı şekillere getirilebilir. Yakın bir zamanda farklı tercih ve önceliğimizi de sizlerle paylaşmış olacağız.

Sayın Çebi'nin vurguladığı programın olup olmadığı konusuydu. Onu çok net söyledim. Program zaten elimizde. Onun politika tedbir ve önceliğini de 2009 yılı programına yansıtmış olduk. Yatırım bütçesi de bunun ilave bir katkısı oluyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş :

Sayfa : 63

IMF ve program ilişkisini Sayın Bakanımız anlattı. İşsizlik Fonu, Özelleştirme Fonu'nu ben de az önce söyledim. Sermaye Piyasası Kurululuyla ilgili olan bütün sorularınıza da, zaten önergeyi göndermişsiniz, onu da çok kısa sürede yazılı olarak sizlere ileticeğim.

Sayın Ünal'ın ifade ettiği özel sektörün yurt dışı borcunun dikkate alınmadığı yaklaşımı ve eleştirisiydi. Sayın Bakan onda detaylı açıklama yaptığı için ben de fazla değinmeyeceğim, ama özel sektörün de olsa, kamu sektörünün de olsa borcu sonuçta bir dış kaynak kullanımını, bir döviz kullanımını gerektireceği için sorunu sadece lokal, sektörel ve bölgesel olarak düşünemeyiz. Oradaki bir değişim ve gelişim bütün sektörleri etkileyecektir. O konuya da böyle bakıyoruz.

"EKK'nın kurumsallaşması diğer kurullar varken niçin gerekli?" diye soruldu Sayın Ünal tarafından. Mali piyasalar üst kurulu zaten bundan önceki kalkınma planında vardı, ama onunla Ekonomi Koordinasyon Kurulunun doğrusu çok yakın bir bağlantısı da yok. Ekonomi Koordinasyon Kurulunu, Para Kredi Koordinasyon Kurulunu kaldırarak koyuyoruz, bir enflasyonist kurul oluşturmadan yapıyoruz. Onun da yasa ve fonksiyon altyapısından kastımız şu ana hatlarıyla: Bundan sonra ekonomi yönetiminin daha da kurumsallaşarak Başbakanlık bünyesinde daha düzgün, daha rasyonel şekilde yürütülmesini sağlamaktır ve veri ve bilgi paylaşımını da kolay şekilde yapmaktır.

Kaplan'ın ifade ettiği küresel krizle ilgili zaten yorum ve değerlendirmelere ilişkin ana değerlendirmeleri de ben sunumumda yapmıştım. Tekstil sektörü TÜFE ve bileşenleri de az önce söyledim. Sosyal konulardaki tabloyu da sizlere aktarmış oldum.

DPT'yle ilgili özellikle bütün vekil arkadaşlarımız tarafından soruldu, kalkınma ajanslarının durumunun ne olacağıdır. İki tanesi kurulmuştu daha önce, İzmir ve Çukurova. Sekiz tanesini de geçen hafta Bakanlar Kurulunda imzadan geçirdik. Daha önce ziyaret ettiğim Konya, Van, Erzurum, Samsun ve İstanbul'da muhtemelen yıl bitmeden ilgili valiliklere yazılar yazılacak, ilk adım atılacak, bu sene için kendilerine vereceğimiz paranın da ay bazında düşen kısmını göndermiş olacağız. Önümüzdeki sene içinde, 2009 yılında geri kalan -yirmi altı ya da otuz iki, şimdi tam hatırlamıyorum- kalkınma ajanslarının tümünü de açmış olacağız ana hatlarıyla.

Bir başka önemli husus: İlk defa Sayın Kutluata Hocamız getirmişti, çek konusu. Çekle ilgili ve kredi kartlarıyla ilgili özel bir düzenleme yapıyoruz. Çek kanunuyla ilgili Adalet Bakanlığı bir taslak hazırladı, Ekonomi Koordinasyonunda görüşüp burada dile getirdiğiniz, hem tarihinden önce işleme konulup konulmaması hem de "Bilgim dışındadır." ifadesinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda da bir açılımı yapmış olacağız.

Güvenlik, Ulusal Ekonomik Savunma Konsepti aslında farklı şekilde ele alınabilir, düşünülebilir. Onunla da ilgili ayrı bir oturum yapmayı, daha doğrusu sizlerle tartışmayı da tercih ederim, bireysel bakımdan en azından. Çünkü, ekonomik, güvenlik, savunma sektör bazında düşünüleceği gibi birey, firma ve devlet düzeyinde de düşünülebilir. Orada kasıt, minimum düzeyde, Türkiye Cumhuriyeti'nin belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için hangi sektörlerde, hangi bireysel yetkinliklere sahip insanlara sahip olması gerektiği konusunda standart, güncel, değişken özelliği olan bir model kurmaktır. Bu sadece bizde değil bütün gelişen piyasalarda var ama Türkiye'de de ilk defa bunu birlikte oluşturuyoruz, kurgulamasını yaparız diye düşünüyoruz.

Likidite ve büyüme arasında çelişkinden bahsetmedim Sayın Hocam. Sadece likiditeyle başlayan bir sorunun tekrar likidite çözülmek isteniyor olması, bundan sonraki bir dönemde başka bir sendromu gündeme getirecektir. Dolayısıyla, sadece krize odaklanmayalım, kriz sonrasındaki mimaride de önümüze çıkacak bir tablo diye görmek lazım. Daha da ilginç, çelişki olarak yine söylemiyorum, 5-6 trilyon dolarlık bir satın alma gücü bir yerde park ediyor, ama millî gelirdeki bütün rakamlar revize ediliyor ise burada da yine ekonomik politika olarak, vekiller olarak farklı bir yaklaşımın, farklı bir tercihin de söz konusu olabileceğini, yeni mimari arayışlarının aslında bugünden daha önemli olduğu mesajını vermek için bahsetmişim.

Şirketlerdeki yapısal değişimle neoliberal iktisat yaklaşımı Sayın Öztrak sormuştu. Sıkıntıların yapısal değişimi konusunda az önce söyledik, Türkiye'nin kendine has konjonktüründen kaynaklanıyor. Ama şirketlerin yapısal değişimi, onu Mümin Hoca da gündeme getirmişti, planlı, programlı bir şirket yapılanması söz konusu olabilir. Zaten bu 2001 yılında kurgulanmıştı ama bugüne kaldığı için belki sıkıntıların bir kısmı da buradan geliyor. Eski mimariye dayalı olarak, yani neoliberal iktisat politikalarını savunurken, oluştururken, kurgularken -son elli yılın temel yaklaşımıdır bu- onlarla ilgili iki üç tane de konsensüs oluştu biliyorsunuz. Bunlardan bir tanesi Washington Konsensüsü idi. Yükselen piyasaların bu sisteme entegrasyonu için hangi parametreler gereklidir, bunu tartışıyorduk. Daha sonra Barselona Konsensüsü ile de bu işin bir istihdam ve bir sosyal boyutunun olacağı gündeme gelmişti. İşte bunun için söylüyorum, yani yeni mimari arayışlarda bir mimari yapı oluştuktan sonra yükselen piyasaların bu yeni mimari arayışlara konsensüsü de gerekli olacak, Türkiye olarak da buna hazır olmak gerekir.

İnce ayarlar veri seti son derece önemlidir, ona katılıyorum. Notumuzu da aldık. Gerçekten önemli bir konudur. İnce ayarlardaki başarı şansı verilerin de ince ayar olmasından geçer, Hem Türkiye'nin hem DPT'nin hem de Hazinesinin. Bu konuda ortak bir çalışma yaparak standart bir veri ve bilgi üretmeye başlayacağız. Zaten, resmî istatistik programının temel amacı da buydu. Belki adım adım buna da ulaşıp oluruz.

Kırılganlık ve sürdürülebilirlikte ben de aynı kanaati paylaşıyorum. Ekonomiler geliştikçe, değiştikçe, yapısal farklılıklar gittikçe eski kırılganlıklar kaybolur, yeni kırılganlıklar gelir. Burada tartıştığımız konu Türkiye'nin yeni dönemdeki kırılganlıklarının ne olduğudur. Zaten ortak vardığımız birkaç tane noktayı da sizlerle paylaşmış olduk.

BDDK'nın misyonu ve vizyonu zaten yasasında yazılı Sayın Öztrak. Orada ne gerekiyorsa onu yapacaktır, onda bir farklılığımız yok.

Ekonomik yapı ve ilişkiler sistemindeki analiz ve yorumunuza aynen katılıyoruz. Zaten sonuçta da tabloyu bu şekilde değerlendirmiş olduk.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

BDDK'nın kurum yaklaşımını Bankalar Kanunu'nda gerekli düzenlemeleri kendilerinden gelen şekliyle de geçirmiş olacağız.

Sayın Bağıcı'nın Devlet Planlama Teşkilatının stratejik yapılanmasına ilişkin tercih ve önceliklerini zaten ifade ettik. Amacımız da yine, üç tane ana kurguya dayalı olarak önce müşavirlik, sonra izleme ve denetleme, daha sonra da koordinasyon ve yönlendirme faaliyetlerinin şu andakinden daha güçlü hâle gelmesini, sahip olduğu bilgi ve birikimini sadece hükümetle değil hükümet dâhil olmak üzere bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla da paylaşmasını hatta özel sektörle paylaşmasını istiyoruz.

Aslanoğlu'nun ifade ettiği üretim ve istihdam konusunu zaten sürekli söylüyoruz. Ayrıca, rakamlarını verdik. Yine söylüyorum, temel tercihimiz, temel önceliğimiz budur. Attığımız adımlar da bunu gösteriyor. İmkân ve kaynaklar arttıkça bu konuya da odaklanmış olacağız.

Bankalar Kanunu'nun ilgili maddelerini Bankalar Kanunu geçerken tekrar gözden geçirir, ortak bir payda üretmeye çalışırız, yapabilirsek.

Çek Kanunu, zaten yeni Ticaret Kanunu'nda düzenlenecek ama o çıkmazsa diye yeni bir çek kanunu da hazırlamaya başladık.

Altın borsasıyla ilgili de, altın depo hesabını başlattığı için altın borsası hem kendi üyeleri içinde bu işlemi yapıyor hem de altınla ilgili depo hesaplarını da yapmış olacak.

GAP-Urfa, personel konusu sürekli gündeme geldi. GAP'ın Urfa'ya taşınması politik bir karar değil çünkü sonuçta orada dokuz tane ilin GAP kapsamı içindeki bütün projelerini teker teker koordine edecek bir kurumdur bu. Oraya gidecek personelle ilgili hiçbir önyargımız yok. Tamamıyla ilgili kurumun kendi içinde oluşturacağı strateji ve politika çerçevesinde yapılabilecekler neyse onu da yapmaya çalışacağız, onu da taahhüt ediyoruz.

Sayın Akgül'ün söylediği esnaf kredisi-Halk Bankası ilişkisini zaten daha önce görüşmüş ve değerlendirmiştik. Sayın Akgül yok.

Yemişçi'nin ifade ettiği SPK, VOP ve tarım sektörüne yönelik birliklerle ilgili kanaatlerinde farklı düşünüyoruz, onun da notlarını aldık, değerlendireceğiz.

Kalaycı'nın bahsettiği GAP'ın İşsizlik Fonu ve özelleştirme kısmını az önce ifade ettim, orada farklı düşünüyoruz.

Özel sektör borcunun riskli olduğunu söyledik. Kredi kartları ve tüketici kredilerini de aynı Çek Kanunu'yla birlikte düşüneceğiz, değerlendireceğiz. Önümüzdeki dönemde onunla ilgili bir açıklama yapacağız.

TÜİK'le ilgili olarak da İçişleri Bakanlığının değişik mahkemelere açılan davaları var. İçişleri Bakanlığı TÜİK karşılıklı görüşüyor. TÜİK'ten veri ve bilgi seti gittiği gibi, İçişleri Bakanlığında bir talep geldiğinde TÜİK belirleyip onları tekrar göndermiş oluyor.

Devlet Planlama Teşkilatının 2009 yılı değerlendirmelerindeki o rakamsal farklılığı biz de dikkate aldık. Bir daha gözden geçirelim. Dolayısıyla, standart bir zaman dilimi olması elbette mukayeseyi kolaylaştıracaktır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, diğerlerini yazılı alalım.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Hızla bir bakayım, yazılı olmayacak olanlar varsa, onları gözden geçirmiş olayım.

Sayın Öztürk'ün ekonomik yapı ve ilişkiler sistemine ilişkin değerlendirmeleri son derece tutarlı, biz de farklı bakmıyoruz ama IMF ve hayalî paket konusunda, kaptan konusunda farklı düşünüyoruz, onları az önce söyledim ana hatlarıyla. Onu da değerlendirmiş olalım.

GAP'la ilgili taşınma ve personel konusundaki tercihimizi söyledik.

Sayın Ayhan'ın ifade ettiği yine ekonomik ve finansal analizler konusunda farklı düşünüyoruz.

IMF konusunu Sayın Bakan söyledi.

2009 programının unsurları ve objektifliği bakımından hâlâ doğru olduğunu kabul ediyoruz. Bunun esnekliğini sağlayacak olan Ekonomik Koordinasyon Kuruludur. O kurul kurulduğunda zaten hızı da artmış olacaktır.

Ekonomide çok sesliliği az önce söyledim.

Dünya Bankasından 1,2 trilyonluk bir kaynak ayrıldığında sorun çözülür diye bakılıyor ama az önce ben bir rakam verdim. Şu anda 5,6 trilyonluk bir kaynak ayrıldı. Dolayısıyla işin içinden çıkılmıyorsa bu şunu gösteriyor: Herkesin kendine has farklı bir yaklaşımı, kendi farklı bir tercihi olacak ama Dünya Bankasının bu çerçevede üzerinde durduğu ana konu bu krizin sonuçta insani bir kriz şekline geleceği tercihidir. Özellikle az gelişmiş ülkeler bakımından da önemli olan bir yaklaşım diye bakıyoruz.

2009 cari finansman tablosunu zaten Sayın Bakan anlattı, onu ben fazla düşünmeyeyim.

Bütçe açıklarının daralan ekonomideki seyri, yine söyledim, inisiyatifleri kullanarak ana hatlarıyla yapabiliriz.

Son olarak da bir ekonomik politik değerlendirme yapıp sözlerimi bitirmiş oluyorum.

Sayın Başbakanımıza yönelik eleştirilerde, yine ekonomik olarak söylemek gerekirse, nasıl olsa artık bir ahablık da oluştu, bir algılama aldanımının söz konusu olduğunu söyleyebilirim, ana hatlarıyla. Bu, bir taraftan üçüncü kişi ve kaynaklardan elde edilen veri ve bilgi setinden kaynaklandığı gibi, bir taraftan da kişisel yaklaşımlarla da doğrudan ilgilidir. Yapılan açıklamalarda içsel tutarlılık yanında, vurgu yapılan alanların zaman içinde sistemik öneminin gelişmesine bağlı olarak değiştiğini de arz ediyorum.

GAP'la ilgili son bir şey söyleyeyim Sayın Başkan. Adıyaman Vekilimiz geldi, Plan ve Bütçe Komisyonunda değildi ama, Adıyaman'la ilgili neyi taahhüt etmişsek, GAP Eylem Planı'nda hem bütçesini hem zamanını yazdık. O projeye de aynen devam ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

Sayın Hamzaçebi'nin bir sorusu var, onu alalım en son.
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Diğer bütün sorulara da yazılı cevap vereceğim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Onlarla ilgili değil benim söyleyeceğim konu.

Sayın Şimşek'ten bir konuyu öğrenmek istiyorum. Finansal kesim dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin Merkez Bankasının 2008'in altıncı ayı itibarıyla yayımladığı bir tablo var, o tabloyu kullandınız ve ona göre yurt dışından sağlanan kredilerin 96,8 milyar dolar olduğunu ifade ettiniz. Rakam tablo da var zaten. Vadesi bir yıldan fazla olanlar da bu tabloda 69,6 milyar dolar. Siz bunun ortalama vadesinin üç yıl olduğunu söylediniz, elinizde ayrı bir bilgi mi var? Bilgi varsa, onu alabilir miyim? Birincisi bu.

İkincisi, Merkez Bankasının aynı konuda bir başka istatistiği daha var: Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu. Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu'ndaki rakamlara göre Haziran 2008 tarihi itibarıyla finans dışı kesimin yurt dışına döviz borcunun tutarı 124,6 milyar dolar. Yani, Merkez Bankasının iki istatistiki arasında bir fark var. Bunu nasıl yorumluyorsunuz? Ben Merkez Bankasının ilgili genel müdürlüğüyle yaptığım görüşmede bu konuda sağlıklı bir açıklamayı kendilerinden alamadım. Her ikisi de doğru olabilir veya her ikisinde de hata payı vardır anlamında bir değerlendirme aldım.

Sayın Başbakan Yardımcısını açıklamalarıyla ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Gerek sabit sermaye yatırımları olsun gerek özel tasarruflar olsun bu konularda daima cari rakamları verdiniz, 2002'de şuydu, 2007'de şu oldu şeklinde.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Doğru, millî gelir oranını verebiliriz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Oysa doğru olan gayrisafi yurt içi hasılaya olan oranları vermektir ama sanıyorum şunu söylemek yanlış olmaz: Türkiye'nin toplam tasarruflarını 2000 öncesi ve 2000 sonrası diye iki döneme ayırırsak, 2000 sonrası dönemde en düşük düzeye inmiştir, 2000 sonrasında en düşük düzeyleri de sizin iktidarınızın yıllarıdır diyebiliriz diye düşünüyorum, toplam tasarruflarda.

"Yatırıma önem verdik." dediniz ama yıllık programda, sizin de imzanız olan yıllık programda, 2009 yılı genel devlet yatırım toplamının gayrisafi yurt içi hasılaya olan oranının yüzde 2,9'u olduğunu görüyoruz. Bu, 2006'dan bu yana en düşük oran.

Merkezî bütçe toplam yatırımları itibarıyla da bir oran vermek isterim size. Faiz dışı giderleri söyleyeceğim, orada da yatırım oranınız 2009'da 2008'e göre düşüyor ancak faiz dışı harcamalardaki artışınız çok daha fazla. Yatırımda bir düşüş olduğuna, faiz dışı harcamalarda bir artış olduğuna göre yatırım dışı kalemlerde, faiz dışındaki diğer giderlerde bir artış var demektir. Bunun oranı 2005 yılında yüzde 25,6 iken, 2007'de yüzde 27,5, 2008'de 27,5 ve 2009'da 28,6'ya çıkmıştır. Acaba, bu tablo 2009'un iyi olduğunu mu gösterir, yoksa krizin bile esas alınmadığı bir bütçede 2009 yılının eskiye göre çok daha kötü olduğunu mu gösterir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Sayın Başkan, sadece yatırımlarla ilgili bir rakam söyleyip ben de bırakayım müsaade ederseniz.

Dediğiniz doğru, nominal rakamları kullandım, gayrisafi yurt içi hasılayı kullanmamıştım. Şimdi iki tane gayrisafi yurt içi hasıla rakamlarını vereyim: 2000 yılında toplam yatırımların gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 21,2; 2007'de 22, 2008'de de 22,4. Dolayısıyla millî gelir rakamları bakımından da aslında yatırımların arttığını...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Çok az bir iyileşme var.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Ama burada özel sektör yatırımları daha fazla, kamu yatırımları daha az olduğu için artış özel sektörden kaynaklanıyor. Dolayısıyla, özel sektör borcunun da bir ölçüde ithalata bakıldığında, yatırım malı ithalatı açısından değerlendirildiğinde, içeride yatırım arttı diye bakıldığında yatırıma gittiğini söyleyebiliriz.

Kamu yatırımları konusunda da özellikle daha önce GAP yatırımları olmadığı için bu sene ortalama 4 milyar YTL'yi GAP-DAP ve KOP'a ayırdık. Bunun 2,7'si doğrudan yatırımdır, geri kalanı cari harcamalar şeklinde yapılacaktır. Artıştan da bunu kasettim. Yine farklı bir yaklaşım olmasın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Toplam tasarruflarda gayrisafi yurt içi hasıla...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – Toplam tasarruflarda 2000 yılında yüzde 16'dan yüzde 18,6'ya çıkmış.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – 2002?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZIM EKREN (Devamla) – 2002'de 13,1.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, buyurun.

DEVLET BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Bu vade konusu, aslında Merkez Bankasının yayımladığı yine bir tablo var, bir aydan on iki aya kadar, on üç aydan yirmi dört aya kadar diye gidiyor. Altmış bir ay ile yüz yirmi ay arası... Bunların ağırlık ortalaması... Yani vade buradan geliyor. Bu tabloyu size verebilirim. Oradan üç buçuk yıl çıkıyor. Dolayısıyla Merkez Bankasının... Buralarda rakamlarda hafif farklılıklar varsa oradaki tanım farklılıklarındandır. Kimisinde ticari krediler, kimisinde yabancı ortakların kredileri falan ayrılabilir, konulabilir. Yani o birtakım teknik detaylar var, farklılıklar var, doğru ama özünde uzun vadeli kredilere ilişkin burada ki 96,8 milyar dolar uzun vadeli biliyorsunuz, yaklaşık 52 civarındadır. Zaten kısa vadeli var. Ama şunu söylemek istiyorum: Yani o tablonun en alt kısmında kısa vadeli net döviz pozisyonu, oradaki rakamlara göre 4,3 milyar dolar. Bence bu önemli bir rakam. Yani aslında piyasalardaki mevcut bu durum çok uzun sürmezse, Türk

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

özel sektörünün bu yükü bence rahat bir şekilde götürebilecek bir kapasiteye ve bir dinamizme sahip olduğuna inanıyorum. Bu tabloyu da size vereceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Üst kurullarımızla ilgili bazı sorular da vardı. Eğer yazılı cevap verilmeyecekse sözlü cevap verilecek hususlar varsa, SPK'yla ilgili...

Sayın Başkan, yazılı mı cevap vereceksiniz, sözlü mü...

SPK BAŞKANI TURAN EROL – Bakanım, efendim, yazılı cevap vereceğiz değil mi?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Yazılı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Siz özerk kurumsunuz, Bakan Bey'e bağlı değilsiniz ya! Size niye soruyor?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bağımsız Kurul Başkanı Sayın Bakana bakarak, ondan onay alarak cevap verebilir mi? Bu Kurulun bağımsızlığı nerede kalmıştır? Siz kendi iradenizle "Yazılı cevap vereceğim." diyemiyor musunuz? Sizin de yazılı cevap verme hakkınız vardır.

BAŞKAN – Tabii kurullarımızın da yazılı cevap verme hakkı var.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Zaten SPK'yla ilgili bütün sorulara yazılı cevap vereceğimi söylemişim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Bakanım, ben size soru önergesi verdim. Cevabınızı, o soru önergesine yazılı cevabı verilecek olarak anladım. SPK Başkanı, sorduğum sorulara, bağımsız bir kurul olması nedeniyle, kendisi...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (Devamla) – Bağımsız şekilde kararını versin, söyleyelim o zaman...

BAŞKAN – Yazılı alacağız, öyle görüyor.

Sayın Bilgin, sizden de yazılı alalım.

Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyoruz. Kurullarımız da sorulara yazılı olarak cevap verecekler.

Böylece kurum bütçelerinin oylamasına geçiyoruz.

PROGRAMLAR VE ÖNERGELER

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(02 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(09 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabı okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu bütçesini okutuyorum:

SERMAYE PİYASASI KURULU BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B Cetveli...

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B Cetveli...
(B Cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu...
(01 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B Cetveli...
(05 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B Cetveli...
(B Cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı...
(01 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(07 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı...
(01 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(06 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B Cetveli...
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B Cetveli...
(B Cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Hazine Müsteşarlığı...
(01 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(02 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(06 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Raporu'na bağlı olarak bir önerge var, onu okuyup, o doğrultuda karar alacağız.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Sayıştay Genel Kurulunca görüşülerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 06/10/2008 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 3/521 esas numaralı Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki İdare ve Kurumların 2007 Bütçe Yılı Kesin Hesap Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildiriminde yer alan tespitlere ilişkin aşağıdaki hususların Komisyon Kararı olarak Komisyon Raporunda yer verilmesini arz ve teklif ederiz.

Komisyonumuzca;

"Sayıştay Genel Kurulunca uygunluk verilmeyen Hazine Müsteşarlığı'nın dokuz hesabına ilişkin;

- Sayıştay Başkanlığının da görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığınca gerekli çalışmaların yapılarak bu konuya ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi,

- Belirlenen esas ve usuller doğrultusunda Hazine Müsteşarlığınca, 2007 Yılı Hazine İşlemleri raporundaki bulgu ve öneriler doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması,

- Yapılan iş ve işlemlerin Sayıştay Başkanlığınca izlenip denetlenmesi ve sonuçlarının 2008 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi eki Hazine İşlemleri Raporu kanalı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulması."

Kararlaştırılmıştır .

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Hazine Müsteşarlığı Bütçeleri oylanmış ve kabul edilmiştir.

Evet, söz talebinde bulunan Sayın Hamzaçebi'ye söz veriyorum.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Sayın Başbakan Yardımcısının konuşmasına atıfta bulunarak toplam tasarrufların gayrisafi yurt içi hasılaya oranını sormuştum. Ben 2000 sonrasında bunun azaldığını ifade etmiştim. Yanlış hatırlamıyorsam, yanlış anlamadıysam siz 2000 sonrasında bunun arttığını bana söylediniz, verdiğiniz rakamlar öyleydi. Ben bir daha rakamlarıma baktım. 2000 sonrasında bu rakam azalıyor, 2002 sonrasında iyice azalıyor. 2002-2008 yılı rakamı örneğin öngörünüz 15,85. Siz sanki daha...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Hayır, burada şöyle bakıyoruz Sayın Hamzaçebi: Özel tasarrufta azaldı, kamu tasarrufunda arttı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, ben tasarrufları söyledim, siz arttığını söylediniz bana. Ben de doğrusu bir Sayın Bakan, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu Sayın Bakan bunu kullanınca, bilgilerimden tereddüt ettim. Bu hatayı yapmamam lazım ama yapmış da olabilirim ama check ettim...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Hayır, hayır tasarruf ve yatırım karışmış olabilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Keşke elinizdeki rakamları bize verseniz.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI NAZİM EKREN (İstanbul) – Aynı rakamları kullandık sizinle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Farklı kullanıyoruz galiba, öyle anlıyorum Sayın Bakan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakanlarımız ayrılabilirler ama biz almış olduğumuz karar doğrultusunda Yükseköğretimle ilgili, üniversitelerle ilgili bütçe müzakeresine devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar oylamaya başlıyoruz:

Yükseköğretim Kurulu...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B cetveli okundu)

Ege Üniversitesi...

(Ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge vardır, okutuyorum:

PROGRAMLAR VE ÖNERGELER

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç
Isparta

Kurum: Ege Üniversitesi
Yıl: 2009

KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN	EKONOMİK			ÖNERİLEN MİKTAR (TL)
i	ii	III	IV	i	ii	III	IV	i	i	ii		
E K L E N E N	38	12	33	34	09	4	1	00	2	01	4	100.000
	38	12	40	40	09	4	2	00	2	01	4	300.000
	38	12	43	43	09	4	1	00	2	01	4	100.000
	38	12	47	40	09	4	1	07	2	01	4	350.000
	38	12	50	54	09	4	2	00	2	01	4	150.000
	38	12	60	60	09	4	1	07	2	01	4	448.000
TOPLAM												1.448.000
D Ü Ş Ü L E N	38	12	33	34	09	4	1	00	2	2	1	100.000
	38	12	40	40	09	4	2	00	2	2	1	300.000
	38	12	43	43	09	4	1	00	2	2	1	100.000
	38	12	47	40	09	4	1	07	2	2	1	350.000
	38	12	50	54	09	4	2	00	2	2	1	150.000
	38	12	60	60	09	4	1	07	2	2	1	448.000
TOPLAM												1.448.000

Gereke:

Ege Üniversitesi'nin fakülte ve yüksekokullarında; 2547 sayılı Kanunun 31. maddesine göre Üniversite dışından ders ücreti karşılığında ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının ders ücretleri ile sosyal güvenlik destek primlerinin ödenebilmesi için teklif edilmiştir.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda programı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Erciyes Üniversitesi...

(Ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde yer alan taşıtların, 2009 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına ekli (T) işaretli Cetvelin (Özel Bütçeli Kuruluşların 2009 Yılında Edinebilecekleri Taşıtları Gösterir Cetvel) Erciyes Üniversitesi Bölümüne eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulkadir Akgül

Yozgat

Kadir Tıngıroğlu

Sinop

Cahit Bağcı

Çorum

Muzaffer Baştopçu

Kocaeli

KURUMU	SIRA NO	TAŞITIN CİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACAĞI
Erciyes Üniversitesi	T05	Minibüs (Sürücü dâhil en fazla 15 kişilik)	3	Rektörlük hizmetlerinde kullanılmak üzere. (Hibe)
	T11b	Otobüs (Sürücü dâhil en az 41 kişilik)	2	Öğrenci sosyal, kültürel faaliyetleri, teknik ve ders uygulama gezilerinde kullanılmak üzere. (Hibe)
	T 11a		2	

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

T02	Otobüs (Sürücü dâhil en az 27 kişilik)	5	Öğrenci sosyal, kültürel faaliyetleri, teknik ve ders uygulama gezilerinde kullanılmak üzere. (Hibe)
T15	Binek otomobil	1	Rektörlük hizmetlerinde kullanılmak üzere. (Hibe)
	Ambulans (Tıbbi donanımlı)		Üniversite sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere. (Hibe)

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetveli...

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Sayıştayın bir notu vardır, okutuyorum:

Sayıştay'ca, Karadeniz Teknik Üniversitesi 2007 yılı kesin hesap tasarısının incelenmesinde;

(A) Gider cetveli iptal edilen Ödenek sütununun 244.413,90 YTL daha düşük tutarda olması gerektiği, Ertesi Yıla Devreden Ödenek sütununa da aynı tutarda (244.413,90 YTL) işlenmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit, 244.413,90 YTL'lik özel ödenek tutarının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Bağış ve Yardımlar" başlıklı 40. maddesi gereğince iptal edilmeksizin doğrudan ertesi yıla devredilmesi gerektiği halde, tam tersine, ertesi yıla devredilmeksizin iptal edilen ödenek sütununa kaydedilmesinden kaynaklanmaktadır.

Konu, Karadeniz Teknik Üniversitesine (Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı) yazılı olarak sorulmuş, alınan cevabi yazıda hatanın "sehven" yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu hata ödenek genel toplamını etkilememektedir. Bu durumda, (A) Gider Cetveli "İptal Edilen Ödenek" sütunu 244.413,90 YTL daha az tutarda olmalı, "Ertesi Yıla Devreden Ödenek" sütununa da 244.413,90 YTL işlenmiş olmalıdır.

- Karadeniz Teknik Üniversitesi (A) Gider Cetveli bu doğrultuda düzeltilmelidir.

KODU	AÇIKLAMA	İPTAL EDİLEN ÖDENEK	ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK
09	Eğitim Hizmetleri Genel Toplam	5.460.529,39 5.822.161,44	244.413,90 233.413,90

BAŞKAN – Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetveli...

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Süleyman Demirel Üniversitesi...

(Ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç
(Isparta)

Kurum Kodu ve Adı	38.33- Süleyman Demirel Üniversitesi				
(T) Cetveli Sıra No	Taahhüt Cinsi	Diferansiyel	Adet	Kullanım Yeri	Finansman Kaynağı
		4x2	3	İdari Hizmetler,	

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

T-2	Binek Otomobil											Öğrenci Faaliyetlerinde kullanılmak üzere	Hibe
T-5	Minibüs (Sürücü dâhil en fazla 15 kişilik)	4x2	1									Öğrencilerin sosyal. Kültürel ve Sportif Faaliyetlerinde kullanılmak üzere	Hibe
T-10	Midibüs (Sürücü dâhil en fazla 26 kişilik)	4x2	2									Öğrencilerin sosyal. Kültürel ve Sportif Faaliyetlerinde kullanılmak üzere	Hibe
	TOPLAM		6										

Gerekçe: Üniversite Rektörlüğünce hibe yolu ile edinilecek ve yukarıda kullanım yeri ve adedi belirtilen T cetvelindeki sıra numarasına göre düzenlenmiş olan toplam 6 adet taşıtın, 2009 yılı Kurum Bütçesi "237 sayılı Taşıt Kanununa göre 2009 Yılında Edinilecek Taşıtlar" cetveline eklenmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetveli...

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Balıkesir Üniversitesi...

(Ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde görülen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

Ali Osman Sali
Balıkesir

İsmail Özgün
Balıkesir

KURUM: BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

YIL : 2009

	KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN	EKONOMİK		ÖNERİLEN MİKTAR (TL)
	i	ii	III	IV	I	ii	III	IV	i	i	ii	
E K L E N E N	38	38	00	02	09	8	8	01	2	06	2	20.000
D Ü Ş Ü L E N	38	38	42	42	09	4	1	00	2	06	5	20.000

Balıkesir Üniversitesinin 2009 yılı içerisinde yürüteceği Rektörlük Bilimsel Araştırma Projelerinde kullanılmak üzere yeni açılacak tertibe 20.000 TL tutarında ödenek aktarması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetveli...

(B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi...

(Ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde yer alan taşıtın, 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına ekli (T) işaretli Cetvelin (Özel Bütçeli İdarelerin 2009 yılında Edinebilecekleri Taşıtları Gösterir Cetvel) ilgili bölümüne eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Demir
Tokat

Ömer Faruk Öz
Malatya

KURUMU	SIRA NO	TAŞITIN CİNSİ	ADET	NEREDE KULLANILACACI
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	T5	Minibüs(Sürücü dahil en fazla 15 kişilik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde kullanılmak üzere (Hibe)
	T7	Pick-up (Kamyonet, şoför dahil 3 veya 6 kişilik)	4	Rektörlük Hizmetlerinde kullanılmak üzere (Hibe)
	T7	Pick-up (Kamyonet, şoför dahil 3 veya 6 kişilik)	2	Rektörlük Hizmetlerinde kullanılmak üzere (Döner Sermaye)
	T11-a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27 en fazla 40 kişilik)	2	Rektörlük Hizmetlerinde kullanılmak üzere (Hibe)
	T18	Motorsiklet (En fazla 600 cc'lik)	1	Rektörlük Hizmetlerinde kullanılmak üzere (Hibe)

Gerekeçe:

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörlüğü hizmetlerinde kullanılmak üzere önerge verilmiştir

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) Cetveli...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

(Bütçe tahmini, yılı tahsilat okundu)

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi...

(Toplam ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen taşıtların Eskişehir Osmangazi Üniversitesi bölümüne eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç
Isparta

“2 adet T2, 1 adet T5 araç.”

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) Cetveli...

(Bütçe tahmini, yılı tahsilatı okundu)

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Erzincan Üniversitesi...

(Toplam ödenek okundu)

BAŞKAN – Önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde görülen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç
Isparta

Kurum: Erzincan Üniversitesi

Yıl: 2009

	KURUMSAL				FONKSİYONEL				FIN	EKONOMİK		ÖNERİLEN MİKTAR (TL)
	i	ii	III	IV	i	ii	III	IV	i	i	ii	
E K L E N E N	38	62	02	02	01	3	9	00	2	05	6	5.000
D Ü S Ü L E N	38	62	02	03	02	2	0	00	2	05	6	5.000

Gerekçe: 2009 yılı Bütçe Teklifleri hazırlanırken Genel Sekreterliğin 38.62.02.02-01.3.9.00-2-05.6 "Yurtdışına Yapılan Transferler" tertibinde gösterilmesi gereken 5.000 TL, sehven Sivil Savunma Uzmanlığının 38.62.02.03-02.2.0.00-2-05.6 "Yurt Dışına Yapılan Transferler" tertibinde gösterildiği, bu hatanın düzeltilmesi amacıyla ödenek aktarılması gereğinin hasıl olduğu,

BAŞKAN – Önergeye katılıyor musunuz?

YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, yılı tahsilatı, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bozok Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, yılı tahsilatı, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Siirt Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bilecik Üniversitesi
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kırklareli Üniversitesi
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bartın Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gümüşhane Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Tunceli Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Yalova Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Sinop Üniversitesi
(Ödenek toplamı okundu)
BAŞKAN – Önerge var, okutuyorum:
Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına
Cetvelde gösterilen taşıtların Sinop Üniversitesi bölümüne eklenmesini arz ve teklif ederiz.
Kadir Tingiroğlu Mustafa Kabakçı Mustafa Özbayrak
Sinop Konya Kırıkkale
Ömer Faruk Öz Abdülkadir Akgül
Malatya Yozgat
“T2 1 adet, T3 1 adet, T5 1 adet, hibe olarak.”
BAŞKAN – Kabul ediyor musunuz?
YÖK STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ATASOY – Katılıyoruz.
BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devredilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetveli...
(Ödenek tahsilatı okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ankara Üniversitesi...
(Ödenek toplamı, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Orta Doğu Teknik Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Hacettepe Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gazi Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İnönü Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – İnönü Üniversitesinin (B) cetvelini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
- İnönü Üniversitesinin bütçesi kabul edilmiştir.
İstanbul Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İstanbul Teknik Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
- BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Boğaziçi Üniversitesi...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Marmara Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Yıldız Teknik Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Dokuz Eylül Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Trakya Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Uludağ Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

Anadolu Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Selçuk Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Akdeniz Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Cumhuriyet Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Çukurova Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ondokuz Mayıs Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Atatürk Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Fırat Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Dicle Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Yüzüncü Yıl Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gaziantep Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Harran Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Adnan Menderes Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Mersin Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Pamukkale Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Koçaeli Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Sakarya Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Celal Bayar Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Abant İzzet Baysal Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Mustafa Kemal Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Afyon Kocatepe Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kafkas Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Niğde Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Dumlupınar Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gaziosmanpaşa Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, ödenek dışı harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Muğla Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kırıkkale Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Galatasaray Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ahi Evran Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kastamonu Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Düzce Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Uşak Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Rize Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Namık Kemal Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Aksaray Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Giresun Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Hitit Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Adıyaman Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ordu Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Amasya Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Bütçe tahmini, net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Sinop Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek, ertesi yıla devreden okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Nevşehir Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...

(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...

(Net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Karabük Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kilis 7 Aralık Üniversitesi...

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Çankırı Karatekin Üniversitesi...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Net tahsilat okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Artvin Çoruh Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap...
(Genel ödenek toplamı, toplam harcama, iptal edilen ödenek okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) Cetveli...
(Net tahsilat, ret ve iade okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bitlis Eren Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bingöl Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Muş Alpaslan Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Mardin Artuklu Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Batman Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Ardahan Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bayburt Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Hakkâri Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İğdir Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Şırnak Üniversitesi...
(Ödenek, öz gelir, hazine yardımı, toplam gelir okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Doksan dört üniversite, artı YÖK'le birlikte toplam doksan beş kurumun bütçeleriyle ilgili oylamalarımız

tamamlanmıştır.

Hayırlı olsun.

Toplantımızı kapatıyorum

Kapanma Saati: 22.45